

ZERGA ARAUDIAREN GAURKOTASUNA

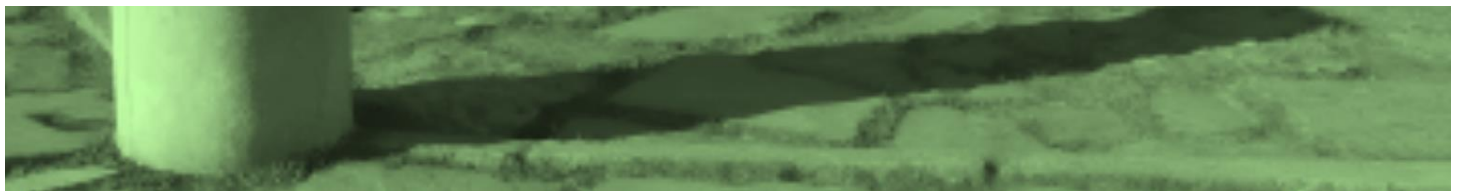
EKONOMIA ETA OGASUN SAILA
ZERGA ADMINISTRAZIOKO ZUZENDARITZA

ABENDUA
2023
12 zk.

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

Boletín
Oficial de
Gipuzkoa

ALHAO

ARABAKO LURRALDE
 HISTORIKOAREN
 ALDIZKARI OFIZIALA

ALHAO — 147 zk. — 2023/12/20 — (ZZBB) —

20/2023 FORU ARAUA, AZAROAREN 15EKOA, HONDAKINAK ZABORTEGIETAN UZTEAREN, ERRAUSTEAREN ETA HONDAKINEN BATERAKO ERRAUSKETAREN GAINEKO ZERGARI BURUZ.

7/2022 Legeak, apirilaren 8koak, ekonomia zirkularerako hondakin eta lurzoru kutsatuei buruzkoak, ordenamendu fiskalean sartzen du Hondakinak zabortegietan Uztearen, erraustearen eta hondakin biterako errausketaren gaineko Zerga.

Ekonomia Itunaren batzorde mistoak Ekonomia Ituna aldatzea erabaki du, besteak beste, Hondakinak zabortegietan Uztearen, erraustearen eta hondakin biterako errausketaren gaineko Zerga hori adosteko.

Erabaki horren ondorioz, apirilaren 3ko 9/2023 Legearen bidez Ekonomia Ituna aldatu da.

ALHAO — 148 zk. — 2023/12/22 — (AU) —

22/2023 FORU ARAUA, ABENDUAREN 12KOA, ARABAKO BATZAR NAGUSIEN 2024. URTERAKO AURREKONTUARI BURUZ.

Jakinarazten dut Arabako Batzar Nagusiek 2023ko abenduaren 12ko osoko bilkuran onetsi dutela, eta nik aldarrikatzen eta agintzen dut argitara dadila "Arabako Batzar Nagusien 2024. urterako aurrekontuari buruzko abenduaren 12ko 22/2023 Foru Araua", aplikagarria zaien herritar guztiek, partikularrek eta agintariek bete eta betearaz dezaten.

ALHAO — 149 zk. — 2023/12/27 — (ZZBB) —

FORU GOBERNU KONTSEILUAREN 49/2023 FORU DEKRETUA ABENDUAREN 19KOA. ONESPENA EMATEA HONAKO HAUEK ALDATZEARI: 3/2011 FORU DEKRETUA, URTARRILAREN 25EKOA, ZERGADUNEN ERROLDA ETA HORREN INGURUKO BETEBEHARRAK ARAUTZEN DITUENA; 71/2008 FORU DEKRETUA, UZTAILAREN 8KOA, IDENTIFIKAZIO FISKALEKO ZENBAKIAREN INGURUKO BETEBEHARRAK ETA HAREN OSAERA ARAUTZEN DITUENA, ETA 111/2008 FORU DEKRETUA, ABENDUAREN 23KOA, ZEINAREN BIDEZ ARAUTZEN BAITA KONTUEN, ERAGIKETEN ETA FINANTZA AKTIBOEN ETA ATZERRIAN DAUDEN ONDASUN ETA ESKUBIDEEN BERRI EMATEKO BEHARRA.

Foru Dekretu honen xedea honako hauek aldatzea da: 3/2011 Foru Dekretua, urtarrilaren 25ekoa, zergadunen errolda eta horren inguruko betebeharrak arautzen dituena; 71/2008 Foru Dekretua, uztailaren 8koa, identifikazio fiskaleko zenbakiaren inguruko betebeharrak eta haren osaera arautzen dituena; eta 111/2008 Foru Dekretua, abenduaren 23koa, zeinaren bidez arautzen baita kontuen, eragiketen eta finantza aktiboen eta atzerrian dauden ondasun eta eskubideen berri emateko beharra.

Zergadunen errolda eta horren inguruko betebeharrak arautzen dituen erregelamenduari dagokionez, beharrezkoa da Ekonomia Itunaren azken aldaketan itundutako zergen erregistroak arautzea, honako erregistro berri hauek barne hartuta: Berotegi-efektuko gas fluordunen gaineko zerga, Berrerabili ezin diren plastikozko ontzien gaineko zerga berezia eta Hondakinak zabortegetan uztearen, erraustearen eta hondakinaren baterako erraustetaren gaineko zerga. Era berean, Alkoholen eta edari eratorrien edo Hidrokarburoen gaineko zergaren eremu objektiboetan sartutako produktuak gordailu fiskaletatik ateratzen dituzten pertsonen edo erakundeen erregistroa arautu behar da.

Erregistro berriak txertatzeak berekin dakar, halaber, erroldaren inguruko betebeharrak behar bezala betetzen direla egiaztatzeke beharra arautzea, bai eta erregistro horietan errolda egoeren identifikazio fiskaleko zenbakia ezeztatzeak duen eragina ere.

Azkenik, abenduaren 23ko 111/2008 Foru Dekretua aldatzearen bidez (zeinaren bidez arautzen baita kontuen, eragiketen eta finantza aktiboen eta atzerrian dauden ondasun eta eskubideen berri emateko beharra), banakako pentsioen produktu paneuroparrei (PEPP), atzerriko txanpon birtualei, txanpon birtualetako saldoei eta txanpon birtualekin egindako eragiketei buruzko informazio betebeharrak garatzen dira.

Foru Dekretu hau bat dator Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 129. artikuluan ezarritako erregulazio onaren printzipioekin. Premia eta eraginkortasun printzipioei dagokienez, araua beharrezkoa da Zergadunen Errolda eta horren inguruko betebeharrak arautzen dituen urtarrilaren 25eko 3/2011 Foru Dekretuan, identifikazio fiskaleko zenbakiaren inguruko betebeharrak eta haren osaera arautzen dituen uztailaren 8ko 71/2008 Foru Dekretuan, eta kontuen, eragiketen eta finantza aktiboen eta atzerrian dauden ondasun eta eskubideen berri emateko beharra arautzen duen abenduaren 23ko 111/2008 Foru Dekretuan jasotako alderdi formalak aldatzeko. Bat etorritik proportzionaltasun printzipioarekin, adierazitako helbururako ezinbestekoa den erregulazioa jasotzen du, ez baitago eskubideak gutxiago murrizten dituen aukera arautzailerik. Segurtasun juridikoaren eta eraginkortasunaren printzipioen arabera, koherentea da ordenamendu juridikoarekin, eta baliabide publikoen kudeaketa eraginkorragoa ahalbidetzen du. Gardentasunaren printzipioa ere betetzen du, argi eta garbi identifikatzen baitu bere asmoa, eta, araua egiteko prozeduran zehar, hartzaila izan daitezkeen parte hartze aktiboa ahalbidetu da, entzunaldiko izapidearen eta jendaurreko informazioaren bidez.

ALHAO — 150 zk. — 2023/12/29 — (FHABEZ) —

23/2023 FORU ARAUA, ABENDUAREN 15EKOA, FORTUNA HANDIEN GAINEKO ALDI BATERAKO ELKARTASUN ZERGA ARAUTZEN DUENA.

Ekonomia Itunaren bosgarren xedapen gehigarriak ezartzen du fortuna handien gaineko aldi baterako elkartasun zerga, ondarearen gaineko zergaren osagarria, araudi autonomoko tributu itundua dela, eta Ekonomia Itunaren 24. artikuluan ezarritako modu berean eskatuko dela, hau da, aipatutako ondarearen gaineko zergarako ezarritako modu berean.

Foru arau honen helburua da fortuna handien gaineko aldi baterako elkartasun zerga arautzea.

Foru arau honek 38 artikulua, zergaren oinarriko elementuak arautzen dituztenak, lau xedapen gehigarri eta bi azken xedapen ditu.

Foru arau hau bat dator Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 129. artikuluan ezarritako erregulazio onaren printzipioekin. Premia eta eraginkortasun printzipioei dagokienez, fortuna handien gaineko aldi baterako elkartasun zerga arautzeko beharrezkoa den araua da. Proportzionaltasun printzipioaren arabera, adierazitako helbururako ezinbestekoa den erregulazioa jasotzen du, ez baitago eskubideak gutxiago murrizten dituen aukera arautzailerik. Segurtasun juridikoaren eta efizientziaren printzipioen arabera, koherentea da ordenamendu juridikoarekin, eta baliabide publikoen kudeaketa eraginkorragoa ahalbidetzen du. Gardentasunaren printzipioa ere betetzen du, argi eta garbi identifikatzen baitu bere asmoa, eta, araua egiteko prozeduran zehar, hartzaila izan daitezkeen parte hartze aktiboa ahalbidetu da, entzunaldiko izapidearen eta jendaurrean jartzearen bidez.

24/2023 FORU ARAUA, ABENDUAREN 15EKOA, ARABAKO ZERGEI BURUZKO OTSAILAREN 28KO 6/2005 FORU ARAU OROKORRA ALDATZEKO, KONTSEILUAREN 2021EKO MARTXOAREN 22KO 2021/514 (EB) ZUZENTARAUAREN TRANSPOSIZIOAN (ZUZENTARAU HORREN BIDEZ, FISKALITATE ARLOKO ADMINISTRAZIO LANKIDETZARI BURUZKO 2011/16/EB ZUZENTARAU ALDATZEN DA); ETA PERTSONA FISIKOEN ERRENTAREN GAINEKO ZERGARI BURUZKO AZAROAREN 27KO 33/2013 FORU ARAUA ALDATZEKO.

Fiskalitatearen Arloko Administrazio Lankidetzari buruzko 2011/16/EB zuzentaraualdatzen duen 2021eko martxoaren 22ko 2021/514 (EB) Zuzentaraualak (aurrerantzean, DAC 7), helburu nagusi hauek ditu: Europar Batasunean informazioa trukatzeko eta administrazio lankidetzarako dagoen esparrua hobetzea, bai eta administrazio lankidetzara eremu berrietara zabaltzea ere, ekonomiaren digitalizazioak planteatzen dituen erronkei aurre egiteko eta zerga administrazioei zergak modu hobe eta eraginkorragoan biltzenlaguntzeko. Ildo horretan, plataforma digitaletako operadoreei dagokienez, informatzeko betebeharrak berri bat ezartzen da.

Era berean, informazioa trukatzeko mekanismoak indartzeko nazioarteko testuinguru batean, kontuan hartu behar da Espainiak Agintaritz Eskudunen arteko Akordio Aldeaniztuna sinatu duela, ELGAren eremuan plataforma digitalen bidez lortutako errentari buruzko informazioa automatikoki trukatzeko, bai eta helburu berarekin sinatutako nazioarteko beste akordio batzuk ere. Ildo horretan, akordio aldeaniztun horren babesean jurisdikzio sinatzaileei informazioa truketa errazte aldera, ELGAren baitan onetsi da plataformaren operadoreek lankidetzara ekonomiaren eta noizbehinkako lan ekonomiaren eremuko saltzaileei buruzko informazioa jakinarazteko arauen eredu bat (aurrerantzean, arauen eredu), DAC 7ren edukiarekiko antz handia duena, bereziki, eranskineko arduraren egokiari buruzko arau eta prozedurekiko.

Arabako Zergei buruzko otsailaren 28ko 6/2005 Foru Arau Orokorra aldatuz egin da DAC 7ren transposizioa eta aipatutako arauen ereduaren barne zuzenbidean ezartzea, lege mailako arau bidez arautzeagomendatzen duten gaietarako. Erregelamendu bidez sartu beharreko berritasunekin osatu da transposizio hori.

Bestalde, plataforma operadoreen informazio betebeharraren araubidea alde batera utzita, DAC 7ren transposizioak arabako zergei buruzko otsailaren 28ko 6/2005 Foru Araua hainbat alderditan aldatzeko beharra sortzen du. Hala, arautzen da baterako ikuskapenen araubidea eta beste estatu kide batzuetakofuntzionarioak Espainian eta alderantziz egoteari buruzko gai zehatz batzuk, bai eta aldebereko kontrolak ere.

Aurrekoa alde batera utzita, finantza kontuei buruzko informazioa eta behar bezalako arduraren emateko betebeharrari eta plangintza fiskaleko mugaz gaindiko mekanismoei buruzko informazioa emateko betebeharrari dagokienez, aldaketa puntual bat egiten da araudian: behartuta dauden bitartekariak betebeharrak ezartzen zaie pertsona fisiko den zergapeko interesdun orori jakinarazteko zergapeko horri buruzko informazioa Zerga Administrazioari emango zaio eta transferituko dela 2011/16/EB Zuzentaraualaren arabera.

Gainera, plangintza fiskaleko mugaz gaindiko mekanismoei buruzko informazioa emateko azken betebeharrak horri dagokienez, beharrezkoa da haren araubide juridikoa aldatzea, Espainiak agintaritz eskudunen arteko akordio aldeaniztuna sinatu baitu, informazioa komunikatzeko estandar komunaren eta lurraldez kanpoko egitura opakuen informazioa saihesteko mekanismoei buruzko informazioa automatikoki trukatzeari buruzkoa, bai eta ELGAren barruan informazioa komunikatzeko estandar komunaren eta lurraldez kanpoko egitura opakuen saiheste mekanismoei heltzeko nahitaezko informazio komunikazioko ereduak arauak ere. Horren helburua da Zerga Administrazioak beharrezko informazioa eduki ahal izatea akordio horrek araututako informazioa komunikatzeko estandar komunaren eta lurraldez kanpoko egitura opakuen saihesten dituzten mekanismoak trukatu ahal izateko.

Era berean, plangintza fiskaleko mugaz gaindiko mekanismoei buruzko informazioa emateko betebeharrak horretatik eratorritako partikularren arteko betebeharrak aldatu egin behar dira, Europar Batasuneko Justizia Auzitegiaren (Sala Nagusia) 2022ko abenduaren 8ko epaiari egokitzeko, C-694/20 auzian. Epai horrek deklaratu du Kontseiluaren 2011ko otsailaren 15eko 2011/16/EB Zuzentaraualaren, fiskalitatearen arloko lankidetzara administrazioari buruzkoaren, eta 77/799/EEE Zuzentaraualaren indargabetzen duenaren, 8 bis ter artikuluaren jasotako betebeharrak, Kontseiluaren 2018ko maiatzaren 25eko 2018/822 Zuzentaraualak (EB) aldatutako bertsioan -DAC 6 esaten zaio-, ezartzen diela sekretu profesionala baliatzen duten bitartekariak jakinaraztea sekretu hori beren bezero ez diren gainerako bitartekariak jakinarazteko urratu egiten duela Europar Batasuneko Oinarriko Eskubideen Gutunaren 7. artikulua, abokatuen kasuan. Jurisprudentzia hori jasotze aldera, aldatu egin da plangintza fiskaleko zenbait mekanismoren informazio betebeharraren araubidea, eta jakinarazpen hori ezabatu egin da.

Beste estatu kide bateko funtzionarioak Araban eta alderantziz egoteko araubideari buruzko aldaketek dagokienez, komunikabide elektronikoaren bidezko jarduketetan parte hartzeko gaitasuna aitortzen da.

Komunikabide elektronikoaren bidez jarduteko aukera bera aitortzen da aldebereko kontrolari.

DAC 7k sartutako berritasun nagusietako bat izan da elkarlaguntzaren eremuan baterako ikuskapenak egiteko aukera. Egoera horren ondorioz, alderdi jakin batzuk arautu behar izan dira ikuskapen jarduketaren araubidean.

DAC 7ren eta aipatutako akordio aldeaniztunaren arabera, informazio jakin bat emateko betebeharrak berri bat ezartzen da, eta «informazioa jakinarazteko behartuta dauden plataformaren operadoreek» bete beharko dute betebeharrak hori Espainiak zerga administrazioari dagokienez. Transposizioa lege mailan egiaztatzen da, Arabako Zergei buruzko otsailaren 28ko 6/2005 Foru Arau Orokorrean sartzen den xedapen gehigarri berri baten bidez, zeina erregelamendu bidez garatuko baita. Xedapen horrek informazio betebeharraren oinarriko jarraibideak ezartzen ditu, baita arduraren egokiari eta erregistroari buruzko arauak eta prozedurak ere.

Era berean, betebeharrarekin lotutako eremu material guztiei buruzko zehapen araubidea arautzen da, hau da, informazioa ematea, arduraren egokia eta erregistroa. Gainera, arduraren egokiaren testuinguruan irregulartasun jakin batzuk egiaztatuz gero aplikatu beharreko balizko neurriak onartzen dira.

Gainera, betebeharraren dokumentazioa gordetzeko betebeharrak aitortzen dira, baita saltzaileen bildutako informazioa jakinaraztekoak ere.

Azkenik, Zergei buruzko Foru Arau Orokorrean xedapen gehigarri berri bat sartu da. Xedapen gehigarri horren helburua da Arabako Lurralde Historikoko foru erakundeak arautzeko ahalmen arauemaileak duten tributuetan berariaz parekatzea Euskal Autonomia Erkidegoko Izatezko Bikoteen Erregistroan inskribatzea (Euskal Autonomia Erkidegoko Izatezko Bikoteak arautzen dituen maiatzaren 7ko 2/2003 Legean ezarrita dago erregistro hori) eta Espainiak estatuko beste administrazio publiko batzuek, Europar Batasuneko edo Europako Esparru Ekonomikoko herrialdeetakoek edo hirugarren herrialdeetakoek ezarritako antzeko erregistroetan inskribatzea.

Foru arau hau bat dator Administrazio Publikoaren Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 129. artikuluan ezarritako erregulazio onaren printzipioekin. Premia- eta eraginkortasun-printzipioei dagokienez, arau hau beharrezkoa da Kontseiluaren 2021eko martxoaren 22ko 2021/514 (EB) Zuzentaraualaren Arabako Lurralde Historikokoaren ordenamendu juridikoa txertatzeko; zuzentaraual horrek 2011/16/EB Zuzentaraualaren aldatzen du, fiskalitatearen arloko lankidetzara administrazioari buruzkoa. Bat etorriko proporzionaltasun-printzipioarekin, adierazitako helbururako ezinbestekoa den erregulazioa jasotzen du, ez baitago eskubideak gutxiago murrizten dituen aukera arautzaileerik. Segurtasun juridikoaren eta eraginkortasunaren printzipioen arabera, koherentea da ordenamendu juridikoarekin, eta baliabide publikoaren kudeaketa eraginkorragoa ahalbidetzen du. Gardentasunaren printzipioa ere betetzen du, argi eta garbi identifikatzen baitu bere asmoa, eta, araua egiteko prozeduran zehar, hartzailerak izan daitezkeen parte hartze aktiboa ahalbidetu da, entzunaldiko izapidearen eta jendaurreko informazioaren bidez.

ALHAO — 150 zk. — 2023/12/29 — (ZFAO, PFEZ, OZ, ODZ, OEEJDZ, E-EEZ, JEGZ, OHZ, EIOZ, TMIZ) —

26/2023 FORU ARAUA, ABENDUAREN 22KOA, 2024. URTERAKO ZERGA NEURRIEI BURUZKOA.

Foru arau honek Arabako zerga sistemari eragiten dioten xedapenak ditu, eta bi titulutan banatzen da.

I. titulua zenbait aldaketa sartzen ditu Arabako Zergei buruzko Foru Arau Orokorrean, gehienak teknikoak.

II. tituluan zenbait aldaketa egiten dira pertsona fisikoen errentaren gaineko zergan, sozietateen gaineko zergan, ondarearen gaineko zergan, oinordetzen eta dohaintzen gaineko zergan, ondare eskualdaketen eta egintza juridiko dokumentatuen gaineko zergan, ez-egoiliarren errentaren gaineko zergan, jarduera ekonomikoaren gaineko zergan, ondasun higiezinaren gaineko zergan, eraikuntzen, instalazioen eta obren gaineko zergan eta trakzio mekanikoko ibilgailuen gaineko zergan.

ALHAO — 150 zk. — 2023/12/29 — (PFEZ, SZ) —

FORU GOBERNU KONTSEILUAREN 51/2023 FORU DEKRETUA ABENDUAREN 26KOA. ONESTEA PERTSONA FISIKOEN ERRENTAREN GAINEKO ZERGAN ETA SOZIETATEEN GAINEKO ZERGAN APLIKATU BEHARREKO EGUNERATZE KOEFIZIENTEAK.

Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren azaroaren 27ko 33/2013 Foru Arauak ezartzen duenez, kostu bidezko edo irabazizko eskualdatzeen kasuan, ondare elementuen eskuratze balioa erregelamendu bidez onesten diren koefizienteak aplikatuz eguneratuko da, batez ere erosi zirenetik gertatutako kontsumoaren prezioen indizearen bilakaera eta eskualdatze ekitaldirako zenbatetsitakoa kontuan hartuta.

Hori dela eta, foru dekretu honen xedea da 2023ko ekitaldian egingo diren eskualdatzeei aplikagarri izango zaizkien aipatutako eguneratze koefizienteak ezartzea, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari loturiko ondare irabazi edo galeren zenbatekoa kalkulatzeko.

Bestalde, Sozietateen Gaineko Zergaren abenduaren 13ko 37/2013 Foru Arauak ezartzen duenez, ibilgetu materialaren, ukiezinaren zein higiezinaren ondare elementuak eskualdatzean lortutako errenta positiboak zerga oinarrian sartzeko, errenta horietatik honako hau kenduko da, betiere errenta horien mugaraino: eskualdatutako elementuari dagokionez, legez baimendutako azken eguneratzetik, edo elementu hori eskuratu zen egunetik, gerokoa bada, diruak izandako balio galeraren zenbatekoa; zenbateko hori erregela jakin batzuen arabera kalkulatu da. Erregela haietatik lehenak hau ezartzen du: eskualdatutako ondare elementuen eskuraketa prezioa edo ekoizpen kostua eta haien dagozkien amortizazio metatuak arauz ezartzen diren koefizienteez biderkatuko dira.

Horren ondorioz, foru dekretu honen xedea da erregelamenduzko garapen hori egitea, adierazi diren koefizienteak ezarri, 2024an hasten diren zergaldien barruan egindako eskualdaketei aplikatzeko.

ALHAO — 150 zk. — 2023/12/29 — (PFEZ) —

FORU GOBERNU KONTSEILUAREN 50/2023 FORU DEKRETUA ABENDUAREN 26KOA. ONESPENA EMATEA PERTSONA FISIKOEN ERRENTAREN GAINEKO ZERGAN JASOTZEN DIREN LAN ETEKINEN GAINEAN EGIN BEHARREKO ATXIKIPENEN EHUNEKOAK ALDATZEARI.

Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko azaroaren 27ko 33/2013 Foru Arauak konturako ordainketak arautzen ditu XII. tituluko II. kapituluan, eta zehatzago azaltzen ditu abuztuaren 1eko 40/2014 Foru Dekretuaren bidez onetsitako zerga horren erregelamenduari VII. tituluan.

Foru dekretu honen helburu nagusia da onestea lan etekinen gainean egin beharreko atxikipenaren ehuneko taula berri bat.

ALHAO — 150 zk. — 2023/12/29 — (AUKTAK) —

BIGARREN DIPUTATU NAGUSIORDE ETA OGASUN, FINANTZA ETA AURREKONTU SAILEKO FORU DIPUTATUAREN 825/2023 FORU AGINDUA, ABENDUAREN 21EKOA. 2024AN HELBIDERATUTAKO ZERGA SARREREN EGUTEGIA ETA ZERGA SARREREN ETA ZERGA SARRERAK EZ BESTEEN LIKIDAZIOKO HAMABOSTERIK BEHINGO EGUTEGIA.

Diputatuen Kontseiluarenotsailaren 27ko 26/1996 Foru Dekretuak Arabako Foru Aldundiaren eta entitate laguntzaileen arteko harremanak arautzen ditu finantza, zerga eta antzeko eragiketetan, eta honako hau adierazten du laugarren xedapen gehigarrian: "urtero ezarriko da Ogasun, Finantza eta Aurrekontu Saileko titularraren foru agindu bidez kontu korronte orokorretan diru sarrerak egiteko eta dirubilketako laguntzaile diren gordailutze entitateek kasuan kasuko informazioa helarazi edo aurkezteko egutegia."

Bestetik, 26/1996 Foru Dekretu beraren 7. artikulua dirubilketan erakunde laguntzaile izateari lotutako eginkizunen artean hauxe jasotzen du: zorren kobrantza eta ordainketa eta zerga itzultzeakudeatzea, betiere ordainketa eta kobrantza gordailu erakunde horretan helbideratu badu zergadunak. Ondoren, martxoaren 5eko 302/1997 Foru Aginduan garatzen da, Banku Kontseilu Gorenaren 19. liburuxkan jasotako banku arau eta erabilerak betez.

2024. urtea hastear dagoenez, ekitaldi guztirako aurreikusi diren egutegiak finkatzen dira, finantza entitate laguntzaileen eta aldundiari loturiko zerbizuen kudeaketa lanetarako erreferente izan daitezten.

LEHENENGO DIPUTATU NAGUSIORDEA ETA OGASUN FINANTZA ETA AURREKONTU, SAILEKO FORU DIPUTATUA, 820/2023 FORU AGINDUA, ABENDUAREN 21EKOA. ALDATZEA OGASUN, FINANTZA ETA AURREKONTU SAILEKO DIPUTATUAREN ABENDUAREN 11KO 765/2013 FORU AGINDUA, BALIO ERANTSIAREN GAINEKO ZERGAREN 390 ETA 391· EREDUAK ONETSI ZITUENA.

Euskal Autonomia Erkidegoarekiko Ekonomia Itunak 26. artikuluan ezartzen duenez, Balio Erantsiaren gaineko Zerga itundutako zerga da, eta estatuak une bakoitzean ezarrita dituen funtsezko eta formazko arau berberak arautuko dute. Hala ere, Arabako Foru Aldundiak aitortzen eta sarrera ereduak onetsi ahal izango ditu, eta eredu horietan, gutxienez, lurralde erkidegoko datu berberak jasoko dira.

Foru Gobernu Kontseiluarenotsailaren 14ko 2/2023 Zerga Premiazko Araugintzako Dekretuaren bidez, Arabako zerga araudira egokitu zen abenduaren 27ko 20/2022 Errege Lege Dekretua (20/2022 Errege Lege Dekretua, Ukrainako gerraren ondorio ekonomiko eta sozialei erantzuteko eta Palmako uhartea berreraikitzenlaguntzeko neurriei eta beste kalteberatasun egoera batzuei buruzkoa). Errege lege-dekretu horren 72. artikuluan, 2023ko urtarrilaren 1etik ekainaren 30era bitarteko indarraldiarekin, ehuneko 4tik ehuneko 0ra murriztu zen oinarritzko elikadura produktuen gaineko balio erantsiaren gaineko zergaren zerga tasa, eta ehuneko 10etik ehuneko 5era olio eta pasta elikagaiei aplikatzeko, oinarritzko elikagai horien amaierako prezioa murrizten laguntzeko. Horrekin bat etorriz, eragiketa horiei dagokien baliokidetasun errekararen tasa ere ehuneko 0ra eta ehuneko 0,62ra murriztu zen, hurrenez hurren.

Ondoren, 2/2023 Zerga Premiazko Araugintzako Dekretu hori Gobernu Kontseiluaren abuztuaren 1eko 4/2023 Zerga Premiazko Araugintzako Dekretuaren bidez aldatu zen, ekainaren 28ko 5/2023 Errege Lege Dekretua egokitzeko. Errege lege-dekretu horren bidez, zenbait neurri hartu eta luzatu egiten dira helburu hauetarako: Ukrainako gerraren ondorio ekonomiko eta sozialei erantzuteko, La Palma uhartea berreraikitzenlaguntzeko eta beste kalteberatasun-egoera batzueilaguntzeko, Europar Batasunaren merkataritza sozietateen egiturazko aldaketei eta gurasoen eta zaintzaileenbizitza profesionala eta familia bateragarri egiteari buruzko zuzentarauen transposizioa egiteko; eta Europar Batasuneko Zuzenbidea egikaritzeko. Izan ere, 171. artikuluan aldatu egin zuen abenduaren 27ko 20/2022 Errege Lege Dekretuaren 72. artikulua, eta 2023ko bigarren seihilekoan luzatu egin zuen oinarritzko elikagaiei dagokien ehuneko 0ko zerga tasaren aplikazioa, oliba eta hazi olioak eta elikadurarako pastak zergapetzen diren ehuneko 5koa, bai eta produktu horiei dagokien ehuneko 0ko eta ehuneko 0,62ko baliokidetasun errekararen tasak ere.

Indarrean dagoen 390 ereduak ez du Balio Erantsiaren gaineko Zergari buruzko Arabako Diputatuen Kontseiluaren urtarrilaren 19ko 12/1993 Araugintzako Foru Dekretuaren 161. artikuluan berariaz araututako bezelako baliokidetasun errekararen tasak aitortzeko aukerarik ematen, eta, beraz, beharrezkoa da horientzako lauki espezifikoak sortzea.

BAO

BIZKAIKO ALDIZKARI OFIZIALA

BAO — 232 zk. — 2023/12/04 — (PFEZ, SZ) —

BIZKAIKO FORU ALDUNDIAREN 178/2023 FORU DEKRETUA, AZAROAREN 23KOA, ZEINAREN BIDEZ EZARTZEN BAITIRA 2024KO EKITALDIAN EGITEN DIREN ESKUALDAKETEI PERTSONA FISIKOEN ERRENTAREN GAINEKO ZERGAN ETA SOZIJATEEN GAINEKO ZERGAN APLIKATU BEHARREKO EGUNERATZE-KOEFIZIENTEAK.

Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko 2013ko abenduaren 5eko 13/2013 Foru Arauak kostu bidezko edo dohaineko eskualdaketei dagokienez ezartzen duenaren arabera, erregelamendu bidez finkatzen diren koefizienteak aplikatuz eguneratuko da ondare-elementuen eskuratze-balioa. Horretarako, zera hartuko da, batik bat, kontuan: ea zer bilakaera izan duen kontsumorako prezioen indizeak ondare-elementuok eskuratu ziren egunetik eta ea zer bilakaera espero den elementuok eskualdatuko diren ekitaldirako.

Hori dela eta, 2024ko ekitaldian egiten diren eskualdaketetan aplikatu beharreko eguneratze-koefizienteak ezartzen dira foru-dekretu honen bidez, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren mendean dauden ondare-irabazien edo -galeren zenbatekoa kalkulatzeko.

Beste alde batetik, Sozietateen gaineko Zergari buruzko 2013ko abenduaren 5eko 11/2013 Foru Arauan xedatzen denaren arabera, ibilgetu material edo ukiezinaren zein ibilgetuko inbertsioen ondare-elementuak eskualdatzetik lotutako errenta positiboak zerga-oinarrian sartzeko, errenta horietatik honako hau kenduko da, eta betiere errenta horien mugarekin: eskualdatutako elementuari dagokienez, haren legezko azken egunerapen baimendutik edo, geroago eskuratu bada, elementua eskuratu zen egunetik gertatu den monetaren balio-galeraren zenbatekoa, erregela jakin batzuen arabera kalkulatu. Hona lehen erregela: eskualdatutako ondare-elementuen eta haien dagozkien amortizazioen eskuraketa-prezioa edo ekoizpen-kostua eta arau bidez ezartzen diren koefizienteak biderkatuko dira.

Beraz, foru-dekretu honen helburua da, batetik, arautegia garatzea eta, bestetik, 2024. urtean hasiko diren zergaldietan egiten diren eskualdaketei aplikatu beharreko eguneratze-koefizienteak ezartzea.

BAO — 233 zk. — 2023/12/05 — (BEZ) —

OGASUN ETA FINANTZEN FORU DIPUTAUAREN 641/2023 FORU AGINDUA, AZAROAREN 23KOA. HAREN BIDEZ, BALIO ERANTSIAREN GAINEKO ZERGAREN URTEKO LABURPEN-AITORPENAREN 390 EREDUA ONESTEN DA, BAI ETA EREDU HORREN AURKEZPEN ELEKTRONIKOA ERE.

Balio Erantsiaren gaineko Zergari buruzko azaroaren 9ko 7/1994 Foru Arauko 164. artikuluko lehenengo idatz-zatiko 6. zenbakian xedatutakoaren arabera, zerga hori dela-eta aldizkako autolikidazioak (hilekoak edo hiruhilekoak) aurkeztu behar dituzten subjektu pasiboek urteko laburpen-aitorpena aurkeztu behar dute, araubide berezi batzuetarako ezarritakoa eragotzi gabe.

Gaur egun indarrean dagoen 390 eredua Ogasun eta Finantzen foru diputatuaren abenduaren 4ko 2327/2015 Foru Aginduaren bidez arautu zen. Foru agindu horren bitartez, balio erantsiaren gaineko zergaren urteko laburpen-aitorpenaren 390 eredua eta haren aurkezpen telematikoa onetsi ziren.

Bizkaiko Foru Aldundiak, bere egoitza elektronikoa abian jarri ondoren, herritarrei sailtako bulego birtualetatik Bizkaiko Foru Aldundiaren egoitza elektronikora ematen zaizkien zerbitzu telematikoak pixkanaka migratzeko prozesuari ekin zion.

COVID-19ak ekarritako osasun-larrialdiko egoerak eragin handia izan zuen Bizkaiko zerga-administrazio elektronikoa izateko prozesuan, eta horrek, arlo horretan ere, atzerapen handiak eragin zituen migrazio osoa gauzatzeko beharrezkoak ziren egokitzapen-prozesuak amaitzeko garaian; hasiera batean, 2021eko abuztuaren 1era atzeratu zen migrazioa, eta, horren ondoren, 2023ko abuztuaren 1era.

Testuinguru horretan, azaroaren 24ko 100/2020 Foru Dekretua onartu zen. Horren bidez, Bizkaiko Lurralde Historikoko zergak kudeatzeko erregelamendua aldatzen da, administrazio elektronikoaren arloan, zerga-kudeaketari lotutako indarreko arau-esparrua zerga-administrazio elektronikoa bat ezartzeak dakartzan errealitate berrietara egokitzeko.

Hala, besteak beste, aipatutako azaroaren 24ko 100/2020 Foru Dekretuaren xedapen gehigarri bakarrak ezarri zuen, alde aurretik ezarrita ez dagoenean, nahitaez bete behar direla bide telematikoz 2021eko urtarrilaren 1etik aurrera hasten diren edo data horretatik aurrera sortzen diren aitorpenaren edo likidazioaren zergaldiei dagozkien zerga-betebehar guztiak, baita betebehar formalak ere. Kasu horietan, Ogasun eta Finantza Sailarekin harremanak bide telematikoz izateko betebeharrak jasotzen da.

Era berean, BATUZ sistemaren barruan, Bizkaiko Foru Aldundiaren abenduaren 14ko 158/2021 Foru Dekretuaren 3. artikulua (2022 eta 2023rako BATUZ sistemara borondatez atxikitzeko baldintzak eta aplikatu daitekeen konpentsazioa zehazten dituenak, eta hainbat zerga-erregelamendutan zenbait aldaketa sartzen dituenak) ezartzen du foru-agindu bidez zehaztuko direla sistema horri lotutako betebeharrak borondatez betetzera atxiki diren zergadunek autolikidazio edo aitorpenen zirriborroak eskuragarri jartzeko eskatu ahal izango dituzten zerga-ereduak.

Testuinguru horretan, Balio Erantsiaren gaineko Zergaren 390 ereduaren azken autolikidazioaren eta aitorpenaren zirriborroak eskatzeko aukerari heltzen zaio orain. Aipatutako autolikidazioaren eta aitorpenaren zirriborroak zergadunei beren zerga-betebeharrak betetzeko laguntzeko bitarteko bat dira, eta foru agindu honetan arautzen den eredua aurkezteko epea amaitu aurreko lehen egunetik bigarren egun baliodunera arte eskatu ahal izango dira.

Era berean, adierazi behar da zirriborroa eskuragarri jartzeko beharrezkoa dela zergadunek alde aurretik eskatzea Bizkaiko Foru Aldundiaren egoitza elektronikoaren bidez, eta horren edukia bat etorriko da Bizkaiko Foru Aldundiaren egoitza elektronikoa eraman diren eragiketa ekonomikoan

erregistro-liburuetan ageri den informazioarekin (liburuok Sozietateen gaineko Zergaren Foru Arauaren 122 ter artikuluan eta Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren Foru Arauaren 114. artikuluan aipatzen dira).

Zirriborroa egin ondoren, zergadunak zergaren autolikidazio edo aitorten zuzenerako beharrezkoak diren datuak eta dokumentazioa egiaztatu, aldatu eta/edo emango ditu, dagokionaren arabera, eta kontuan hartu beharko da zirriborroa jasotzeak ez duela inola ere zergaduna salbuetsiko Bizkaiko Foru Aldundiaren egoitza elektronikoaren bidez Balio Erantsiaren gaineko Zergaren autolikidazioa edo aitortpena aurkezteko betebeharretik, zerga hori arautzen duen araudiaren arabera horretara behartuta dagoenean.

Azkenik, adierazi behar da zergadunak autolikidazioaren edo aitortpenaren zirriborroa erabili ahal izango duela hura aurkezteko, Bizkaiko Foru Aldundiaren egoitza elektronikoan ezarritako prozedurari jarraituz

BAO — 233 zk. — 2023/12/05 — (ZZBB) —

OGASUN ETA FINANTZEN FORU DIPUTAUAREN 643/2023 FORU AGINDUA, AZAROAREN 23KOA. HONEN BIDEZ, NEKAZARITZAKO EKOIZLEEK KONTSUMITZEN DUTEN GASOLIOAREN PREZIOA ORDAINTZEKO, EKAINAREN 28KO 5/2023 ERREGE LEGE DEKRETUAN EZARRITAKO EZOHIKO ETA ALDI BATERAKO LAGUNTZA KUDEATZEKO ETA ORDAINTZEKO PROZEDURA ARAUTZEN DA.

Ekainaren 28ko 5/2023 Errege Lege Dekretuaren bidez, neurriak hartu eta luzatzen dira Ukrainako gerraren ondorio ekonomiko eta sozialei aurre egiteko eta La Palmako uhartea berreraikitzen eta beste kalteberatasun-egoera batzuei erantzuten laguntzeko; merkataritza-sozietateen aldaketa estrukturalen arloko eta gurasoen eta zaintzaileen familia-bizitza eta lan-bizitza bateragarri egiteari buruzko Europar Batasuneko zuzentarauen transposizioa egiteko, eta Europar Batasuneko zuzenbidea betearazi eta betetzeko. Eta haren 200. artikuluan ezohiko eta aldi baterako laguntza bat ezartzen du pertsona fisiko edo juridikoentzat edo nortasunik gabeko erakundeentzat, baldin eta nekazaritzan erregai gisa erabiltzen duten gasolioaren zergak ordaintzean 38/1992 Legearen 50.1. artikuluko 1.4 epigrafean finkatzen den tasa ordaintzen badute (baratzezaintza, abeltzaintza eta basogintza barne). Ezohiko eta aldi baterako laguntza horren xedea da Ukrainako inbasioak sortutako egoera dela-eta 2023an erregaien prezioa igotzeak ekarritako kostuen igoera konpentsatzea.

Abenduaren 28ko 38/1992 Legearen 52 ter artikuluan ezarritakoarekin bat etorrira, aurreko paragrafoan zerrendatutako ustategien titularrek 2023an erositako gasolioaren ondorioz ordaindutako edo jasandako hidrokarburoen gaineko zergaren kuotak itzultzeko eskubidea aitortzen zaien pertsonak edo erakundeak izango dira laguntza horien onuradunak.

Prozeduraren ikuspegitik, laguntza kudeatzeko eta ordaintzeko, Zerga Bereziei buruzko Legearen 52 ter artikuluan eta hura garatzeko araudian aurreikusitako prozedura aplikatuko da, eta nekazaritzan eta abeltzaintzan gasolio profesionala erabiltzearen ondoriozko hidrokarburoen gaineko zergaren itzulketa partzialerako prozedura batera eta aldi berean izapidetuko dira.

Ondorio horietarako, laguntza hori kudeatzeko eskumena ematen zaio nekazaritzan eta abeltzaintzan gasolio profesionala erabiltzearen ondoriozko hidrokarburoen gaineko zergaren itzulketa partziala, Zerga Bereziei buruzko Legearen 52 ter artikuluan ezarritakoa, kudeatzeko eskumena duen zerga-administrazioari, zeina Bizkaian egoitza fiskala duten zergadunentzat Bizkaiko Foru Aldundia baita.

Horrenbestez, foru-agindu honen bidez, nekazaritzako ekoizleek kontsumitzen duten gasolioaren prezioa ordaintzeko ezohiko eta aldi baterako laguntza kudeatzeko eta ordaintzeko prozedura arautzen da

BAO — 233 zk. — 2023/12/05 — (BESTE BATZUK) —

OGASUN ETA FINANTZEN FORU DIPUTAUAREN 639/2023 FORU AGINDUA, AZAROAREN 23KOA, OGASUN ETA FINANTZEN FORU-DIPUTAUAREN AZAROAREN 18KO 2942/2009 FORU AGINDUA ALDATZEN DUENA. HAREN BIDEZ, 345 EREDUA ONETSI ZEN, HAUEN URTEKO AITORPENERAKO ERABILI BEHARREKOA: BORONDATEZKO GIZARTE-AURREIKUSPENEN ERAKUNDEAK, PENSIO-PLANAK, SISTEMA ALTERNATIBOAK, GIZARTE-AURREIKUSPENEN MUTUALITATEAK, AURREIKUSPEN-PLAN ASEGURATUAK, AURREZKI SISTEMATIKORAKO BANAKAKO PLANAK, ENPRESEN GIZARTE-AURREIKUSPENEN PLANAK ETA MENDEKOTASUN-ASEGURUAK.

Azaroaren 18ko 2942/2009 Foru Aginduaren bidez, 345 eredu onetsi zen, honako hauetarako urteko aitortpena egiteko erabili beharrekoa: borondatezko gizarte-aurreikuspenen erakundeak, pensio-planak, sistema alternatiboak, gizarte-aurreikuspenen mutualitateak, aurreikuspen-plan aseguruak, aurrezki sistematikorako banakako planak, enpresen gizarte-aurreikuspenen planak eta mendekotasun-aseguruak.

2022ko eta 2023ko ekitaldietan, zenbait arau-erreforma egin dira, eta, horien ondorioz, 345 eredu berri aldatu behar da, ereduaren gaur egungo erregistro-diseinuen idazketa osatzeko, egokitzeko eta zehazteko.

Ekainaren 30eko 12/2022 Legeak (Enpleguko pensio-planak arautzen ditu, horiek bultzatzeko, eta Pensio Planak eta Funtsak Arautzeko Legearen testu batagina aldatzen du —azaroaren 29ko 1/2002 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartutakoa—, eta abenduaren 23ko 31/2022 Legeak (2023rako Estatuko Aurrekontu Orokorrei buruzkoa) aldaketak egin dituzte gizarte-aurreikuspenen tresna horiek arautzen dituen araudi espezifikoan. Izan diren aldaketen artean, honako hauek nabarmendu behar dira, besteak beste: enpresen ekarpenen eta kontribuzioen urteko finantza-mugen aldaketa, profesionala enpresaburu individualarekin ondorio hauetarako berariaz parekatzea, eta enpresei ezarritako betebeharra, hots, erakunde kudeatzaileei jakinaraztea langileak ekitaldian ez dituela lortu 60.000 eurotik gorako lan-etekin osoak.

Halaber, Betebehar formalak araupetzen dituen Araudiaren 64. artikuluan a) letrak Bizkaiko Foru Aldundiaren 28/2023 Foru Dekretuak emandako idazketan xedatzen duenez (28/2023 FD, martxoaren 21ekoa, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren Araudia eta Bizkaiko Lurralde Historikoko zerga-betebehar formalak araupetzen dituen Araudia aldatzen dituena), zerga-administrazioari urteko aitortpen bat aurkeztu beharko diote Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2019ko ekainaren 20ko 2019/1238 (EB) Erregelamenduan —banakako pensioen produktu paneuropar (PEPP) bati buruzkoa— araututako banakako pensioen produktu paneuroparren sustatzaileek, eta plan horietako aurreztaileak eta haiek PEPP kontu bakoitzean irekitako azpikontuei egindako ekarpenen zenbatekoa banaka jasoko dituzte.

BAO — 244 zk. — 2023/12/22 — (BATUZ) — **OGASUN ETA FINANTZEN FORU DIPUTATUAREN 698/2023 FORU AGINDUA, ABENDUAREN 19KOA, ZEINAREN BIDEZ ALDATZEN BAITA OGASUN ETA FINANTZEN FORU DIPUTATUAREN 2020KO ABENDUAREN 14KO 2163/2022 FORU AGINDUA, BATUZ PROIEKTUAREN BETEBEHARRETATIK SALBUESTEKO BAIMENA EMATEKO PROZEDURA ARAUTZEKO.**

2020ko uztailaren 15eko 5/2020 Foru Arauaren bidez, ekonomia-jardueren etekinak kontrolatzeko sistema integral bat eta tributu-betebeharrak betetzen laguntzeko neurriak ezarri ziren. Horretarako, aldatu egin ziren Sozietateen gaineko Zergari buruzko Foru Araua, Ez-egoiliarren Errentaren gaineko Zergari buruzko Foru Araua, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko Foru Araua, Ondarearen gaineko Zergari buruzko Foru Araua eta Bizkaiko Lurralde Historikoaren Zergei buruzko Foru Arau Orokorra. 5/2020 Foru Araua onartuta, Bizkaian aurrerapen kualitatibo bat egin zen BATUZ izeneko estrategia integralaren implementazioan, ekonomia-jarduerak egiten dituzten pertsona edo entitate guztien tributazioa kontrolatzeko, edozein delarik ere haien eragiketen tamaina edo bolumena. Halaber, aurrerapauso bat izan zen zergadunei tributu-betebeharrak betetzen laguntzeko kudeaketa-eredu berriak ezartzeko bidean Foru-arau horren artikuluetan, zenbait gai utzi ziren geroago erregelamendu bidez garatzeko, eta hala egin zen, Bizkaiko Foru Aldundiaren 2020ko irailaren 8ko 82/2020 Foru Dekretua onartuta. Foru-dekretu horren bidez, BATUZ proiektuaren tributu-betebeharrak garatu ziren, hauek aldatuta: Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren Araudia, Sozietateen gaineko Zergari buruzko Erregelamendua, Ez-egoiliarren Errentaren gaineko Zergari buruzko Erregelamendua, Bizkaiko Lurralde Historikoko zerga-betebehar formalak araupetu dituen Araudia, Bizkaiko Lurralde Historikoko zergen kudeaketari buruzko Araudia eta Fakturazio-betebeharrei buruzko Araudia.

Bai foru-arauan zein hura erregelamendu bidez garatzen duen foru-dekretuan, zenbait kasu aipatzen ziren aukera ematen dutenak TicketBai sistema informatikoaren erabilerekin lotutako betebehar batzuk edo guztiak betetzetik salbuesteko, eta adierazten zen zerga-administrazioaren baimena behar dutela halakoek. Hala, bada, Ogasun eta Finantzen foru-diputatuaren 2020ko abenduaren abenduaren 14ko 2163/2020 Foru Aginduak, BATUZ proiektuaren betebeharratik salbuesteko baimena emateko prozedura arauturik, osatu egin zuen goraxeago aipaturiko xedapenetan salbuespenari buruz ezarritakoa, eta hura emateko prozedura ezarri, inguruabar jakin batzuk gertatzen direnako.

Azkenik, foru-agindu horren xedapen gehigarriak jasotzen duenez, foru-agindua efektua izaten hasten zen egunean, indarra galduko zuten Sozietateen gaineko Zergari buruzko Foru Arauan eta Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko Foru Arauan aipatzen diren baimen batzuek, zeinak baldintza berezietan idazpen laburtuak egitekoak baitira. Gainera, indar-galtze horren data zehazta ematen zen: 2022ko urtarrilaren 1a. Izan ere, Batuz proiektua 2022ko urtarrilaren 1etik aurrera zen eraginkortasun osoa izatekoa, baina goian aipatutako foru-arauak aurreikusten zuen bazela aukera bat 2020tik aurrera has zitezen proiektua aplikatzen harekin bat egiten zuten zergapekoak. Hala ere, COVID-19aren osteko egoerak hartaraturik, 2021eko abenduaren 13ko 6/2021 Foru Araua onartu behar izan zen, eta haren bidez onartu ekonomia suspertzeko neurriak, BATUZ sistema borondatez aplikatzea sustatzeko neurriak eta beste zerga-aldaketa batzuk. Foru-arau horren II. tituluaren helburua zera zen: Bizkaiko Foru Ogasunak BATUZ eredua ezartzearen alde egindako apustu tinkoaren eta hura aplikatzearen ondoriozko betebeharrak betetzeko zergadunek egin behar duten egokitzapen-prozesuaren arteko oreka ezartzea, kontuan hartuta zer konplexua zen orduko testuingurua.

Hala, bada, 6/2021 Foru Arauaren II. tituluak 2022ko urtarrilaren 1etik hasi eta 2023ko abenduaren 31ra arte luzatu zuen BATUZ sistemari lotutako betebeharrak borondatez betetzeko epea, eta, horren ondorioz, epe hori betetzera erraztu eta bermatu zen. Horrez gainera, 2021ko abenduaren 23ko 2231/2021 Foru Aginduak aldatu egin zuen Ogasun eta Finantzen foru-diputatuaren 2020ko abenduaren 14ko 2163/2020 Foru Aginduaren lehen xedapen gehigarria (BATUZ proiektuaren betebeharratik salbuesteko baimena emateko prozedura arautzen duenarena), eta, hala, egokitu egin zuen haren edukia Batuz sistemari lotutako betebeharrak borondatez eta nahitaez aplikatzeko epe berrietara.

Hala ere, oraintsu onartu da 8/2023 Foru Araua, azaroaren 22koa, BATUZ sistemaren behin betiko ezarpena antolatzen dituen neurriak onartzen dituen, zerga-arloko administrazio-lankidetzari eta beste zerga-aldaketa batzuei buruzko 2011/16/EB Zuzentaraua aldatzen duen Kontseiluaren 2021eko martxoaren 22ko 2021/514 (EB) Zuzentarauaren transposizioa egiteko. Bada, foru-arau horrek aukera ematen du BATUZ sistema behin betiko ezartzean zailtasunik handienak izan ditzaketen zergadunek 2024ko urtarrilaren 1etik aurrerako hilabeteetan bete ditzaten benetan sistemaren betebeharrak. Eta, horretarako, sisteman sartzeko lau epealdi ezartzen ditu sisteman nahitaez sartu behar dutenentzat: jarduera ekonomikoak egiten dituzten pertsona fisikoak, mikroenpresak eta enpresa txiki eta ertainak, barnean direla tamaina txikiako kooperatibak eta Sozietateen gaineko Zergatik partzialki salbuesita dauden entitateak edo irabazi-asmorik gabeko entitateen zerga-araubidea aplikatzen duten entitateak. Horrekin batera, beste epe bat ezarri da halakoentzat, borondatez atxiki dakizkion sistemari.

Horiek guztiak kontuan hartuta, aldaketa osagarri bat egin behar da 2163/2020 Foru Aginduaren lehen xedapen gehigarrian, eta haren edukia egokitu, kontuan harturik zer epe berri ezartzen diren zergadunontzat Batuz sistemari loturiko betebeharrak borondatez eta nahitaez aplikatzeko.

BAO — 245 zk. — 2023/12/26 — (FHABEZ) — **9/2023 FORU ARAUA, ABENDUAREN 15EKOA, FORTUNA HANDIEN GAINEKO ALDI BATERAKO ELKARTASUN-ZERGAREN.**

Abenduaren 27ko 38/2022 Legeak, batetik, energiaren gaineko eta kreditu-erakundearen zein kredituko finantza-establezimenduen gaineko aldi baterako kargak ezartzen ditu; bestetik, fortuna handien aldi baterako elkartasun-zerga sortzen du, eta, azkenik, zenbait tributu-arau aldatzen ditu. Hain zuzen, 3. artikulua bidez sortzen da fortuna handien aldi baterako elkartasun-zerga, zuzeneko tributu gisa, izaera pertsonalarekin, ondarearen gaineko zergaren osagarria delarik. Izan ere, ondarearen gainekoak pertsona fisikoen 3.000.000 de eurotik gorako ondare garbia zergapetzen du.

Zerga hori sortzen duen legeak xedatzen du ezen hura Espainiako lurralde osoan aplikatuko dela, hargatik eragotzi gabe Euskal Autonomia Erkidegoko lurralde historikoetan eta Nafarroako Foru Erkidegoan, hurrenez hurren, indarrean dauden itun eta hitzarmen ekonomikoetako zergen foru-erregimenak.

Aipatutako legearen zioen azalpenak berak ezartzen duenaren arabera, zergak helburu harmonizatzailea du, autonomia-erkidegoetan ondarearen kargari dagokionez dauden aldeak murriztu nahi ditu, batez ere alde handirik egon ez dadin ondarearen gaineko zerga osorik edo zati batean desfiskalizatu duten autonomia-erkidegoetan bizi diren zergadunen zerga-kargaren eta zerga horren tributazioa murriztea erabaki ez duten autonomia-erkidegoetako zergadunen zerga-kargaren artean. Kontuan izan behar da ezen, araubide erkidego autonomia-erkidegoen finantzaketa-araubidearen arabera, ondarearen gaineko zergaren etekina erabat laga zaiela autonomia-erkidegoei eta ondoriozko kuotaren zenbatekoa zehazteko elementu erabakigarriaren gaineko araugintza-ahalmena aitortu zaiela. Horrek fortuna handien aldi baterako elkartasun-zerga sortzeko legean aipatzen diren kasuak eragin ditu, baina haien inguruko argudioak ezin dira aplikatu Bizkaiko Lurralde Historikoan, lurralde honetan ez baita egin gorago adierazitako desfiskalizazioa.

Aurreko gorabehera, beharrezkotzat jotzen da tributua ezartzea, ondare oso handiak dituzten herritarrek zergak beren ahalmen ekonomikoaren arabera ordain ditzaten, Espainiako Konstituzioaren 31. artikuluan aurreikusitako moduan.

Indarrean dagoen Euskal Autonomia Erkidegoarekiko Ekonomia Itunaren —maiatzaren 23ko 12/2002 Legeak onetsitakoa— 1. artikulua honako hau ezartzen du: Lurralde historikoetako erakunde eskudunek lurralde bakoitzeko tributu-araubideari eutsi eta hori ezarri eta arautu ahal du; eta: Lurralde historikoetako tributu-sistema osatzen duten tributuek ordainaraztea, kudeatzea, likidatzea, ikuskatzea, berrikustea eta biltzea foru-aldundi dagokie, nahi beraiek.

Oro bat, Ekonomia Itunaren bigarren xedapen gehigarriak hau xedatzen du: Estatuak zergei buruz duen antolamendu juridikoan berrikuntzaren bat gertatuko balitz eta berrikuntza horrek zergen itunari eragingo balio, edo araugintzarako eskumenen banaketa aldatuko balitz eta aldatetaz zeharkako zergapetzearen eremuari eragingo balio, edo zerga-figura edo konturako ordainketa berriren bat sortuko balitz, bi administrazioek, ados jarrita, antolamendu horretan izandako aldatetara egokituko lukete ekonomia-itun hau.

Azaldutako prozedurarekin bat etorritik, eta kontuan hartuta Konstituzioaren lehen xedapen gehigarriak foru-lurraldeen eskubide historikoen aitortzea, babesa eta errespetua aldarrikatzen dituela, bai eta eskubide horien eguneratzea ere —abenduaren 18ko 3/1979 Lege Organikoaren bidez onartutako Euskal Autonomia Erkidegoko Estatuaren 41. artikuluan xedatzen da eguneratze hori—, Ekonomia Itunaren Batzorde Misto Madrilen bildu zen, 2022ko abenduaren 27an, eta haren lehenengo erabakian gauzatu da Ekonomia Itunaren beraren bigarren xedapen gehigarrian xedatutakoa, fortuna handien aldi baterako elkartasun-zergari dagokionez.

Erabaki horren edukia Bizkaiko Batzar Nagusiek berretsi dute otsailaren 15eko 3/2023 Foru Arauaren bidez, zeinak berresten dituen Ekonomia Itunaren Batzorde Mistoaren 2022ko azaroaren 17ko lehenengo erabakia eta Ekonomia Itunaren Batzorde Mistoaren 2022ko abenduaren 27ko lehenengo erabakia. Azkenik, erabakiaren edukia indarrean dagoen Ekonomia Itunaren testuari erantsi zaio, apirilaren 3ko 9/2023 Legea onartu eta BOEn argitaratuz. Lege horrek Euskal Autonomia Erkidegoarekiko Ekonomia Ituna onartzen duen maiatzaren 23ko 12/2002 Legea aldatzen du.

Ondorioz, berridatzi egin da Ekonomia Itunaren bosgarren xedapen gehigarria, zeinak hau xedatzen baitu: Fortuna handien aldi baterako elkartasun-zerga, ondarearen gaineko zergaren osagarria, tributu itundu bat da, araudi autonomokoa. Ekonomia Itun honen 24. artikuluan ezarritako modu berean eskatuko da, eta fortuna handien aldi baterako elkartasun-zergak indarrean jarraitzen duen ekitaldi guztietan izango ditu ondorioak.

Hala, 38 artikulua eta bi azken xedapen dituen foru-arau honen bidez, fortuna handien aldi baterako elkartasun-zerga eratzen da, eta honela definitzen da 1. artikuluan: zuzeneko tributua da, izaera pertsonalekoa, eta ondarearen gaineko zergaren osagarria da.

Pertsona fisikoaren 3.000.000 eurotik gorako ondare garbia zergapetzen du. Bestalde, 2. artikulua aplikazio-eremua arautzen du, ondarearen gaineko zergaren antzeko baldintzetan. Azken horretan ez bezala, fortuna handien aldi baterako elkartasun-zergaren zerga-egitatea da sortzapenaren unean zergaduna 3.000.000 eurotik gorako ondare garbiaren titularra izatea, 3. artikuluan xedatutakoaren arabera.

Bestalde, zerga osatzen duten elementu nagusei buruzko artikulua, hala nola, ondasun eta eskubide salbuetsiei, zergadunei, edo sortzapenari buruzko artikuluek Ondarearen gaineko Zergari buruzko otsailaren 27ko 2/2013 Foru Arauan jasotako erregulazio bera dute.

Kuota osoari dagokionez, foru-arau honek karga-eskala progresibo bat du, eta gehieneko ehunekoak %3,5 da, likidazio-oinarriaren tarterik altuenerako.

Bestalde, 30. artikulua kuota osoaren muga arautzen du, eta ezartzen du, betebeharrak pertsonalaren zioz zergaren pean dauden zergadunen kasuan, zerga honen kuota osoaren eta pertsona fisikoaren errentaren gaineko zergaren eta ondarearen gaineko zergaren kuota osoaren baturak ezin izango duela gainditu pertsona fisikoaren errentaren gaineko zergaren zerga-oinarri orokorraren eta aurrezkiaren zerga-oinarriaren ehuneko 60. Hala ere, hiru zergen kuoten baturak aurreko muga gainditzen badu, zerga horren kuota murriztu egingo da, ezarri den mugara ekarri arte, baina murrizketa ezin izango da inola ere izan %80tik gorakoa.

Tributuaren osagarritasunarekin bat etorrita, foru-arau honen 32. artikulua ezartzen du foru-arau honetan xedatutakoa aplikatzearen ondoriozko kuotari ekitaldian benetan ordaindutako ondarearen gaineko zergaren kuota kenduko zaiola, eta zergadunek zergaren aitortzea aurkeztu beharko dutela baldin eta zerga-kuota ordaintzea badagokie, kuota hori zerga arautzen duten arauen arabera zehaztu ondoren eta dagozkion kenkariak edo hobariak aplikatu ondoren. Ogasun eta Finantza Saileko titularraren foru-agindu bidez ezarritako eran, epeetan eta ereduetan aurkeztu beharko dute aitortpen hori.

Azkenik, azken xedapenean xedatutakoaren edukia nabarmendu behar da; izan ere, xedatzen du Bizkaiko Aldizkari Ofizialean argitaratu eta hurrengo egunean jarriko dela indarrean, eta egun horretatik aurrera fortuna handien aldi baterako elkartasun-zerga sortzen den ekitaldietan aplikatuko dela, Ekonomia Itunaren bosgarren xedapen gehigarrian ezarritako baldintzetan.

BAO — 245 zk. — 2023/12/26 — (PFEZ) —

OGASUN ETA FINANTZEN FORU-DIPUTATUAREN 697/2023 FORU AGINDUA, ABENDUAREN 19KOA, ZEINAREN BIDEZ ALDATU EGITEN BAITA OGASUN ETA FINANTZEN FORU-DIPUTATUAREN ABENDUAREN 11KO 2190/2017 FORU AGINDUA. FORU-AGINDU HAREN BIDEZ, LANAREN ETEKINEN, JARDUERA EKONOMIKOEN ETEKINEN ETA SARIEN GAINKO ATXIKIPENEN ETA KONTURAKO SARREREN URTEKO LABURPENAREN 190 EREDUA ONETSI ZEN.

Ogasun eta Finantzen foru-diputatuaren abenduaren 11ko 2190/2017 Foru Aginduaren bidez, lanaren etekinak, jarduera ekonomikoaren etekinak eta sariak direla-eta pertsona fisikoaren errentaren gaineko zergaren egin behar diren atxikipenen eta konturako sarreraren urteko laburpenaren 190 eredu onetsi zen.

Informazio-aitortpen horren edukia azken aldaketa arauemaileetara egokitzeko eta, orobat, zenbait erreferentzia eguneratu eta hobekuntza teknikoak ezartzeko, aldaketa batzuk egin behar dira 190 ereduaren ordenagailuz zuzenean irakurtzeko moduko euskarriaren diseinu fisiko eta logikoetan, zeinak aipatutako foru-aginduaren II. eranskinean jasotzen baitira.

2023rako Estatuko Aurrekontu Orokorrei buruzko abenduaren 23ko 31/2022 Legeak eta Pertsona Fisikoaren Errentaren gaineko Zergaren Araudia aldatzen duen urtarrilaren 24ko 31/2023 Errege Dekretuak (martxoaren 30eko 439/2007 Errege Dekretuaren bidez onetsi zen araudi hori), Artisten Estatutuan atxikipenen arloan jasotako neurriak betetzeko, beren artikuluetan zenbait aldaketa xedatzen dituzte pertsona fisikoaren errentaren gaineko zergan, atxikipen eta konturako sarrera mota jakin batzuen gainekoak, eta aldaketa horiek, Ekonomia Itunaren arabera, Bizkaiko Lurralde Historikoko zerga-araudian sartu behar dira.

Egokitzapen hori Bizkaiko Foru Aldundiaren martxoaren 21eko 28/2023 Foru Dekretuaren bidez egin zen. Dekretu horren bidez, aldatu egiten dira Pertsona Fisikoaren Errentaren gaineko Zergaren Araudia eta Bizkaiko Lurralde Historikoko zerga-betebeharrak formalak araupetzen dituen Araudia. Izan ere, haren 1. artikuluan Hiru zenbakian, aldatu egiten da Pertsona Fisikoaren Errentaren gaineko Zergaren Araudiaren 94.1 artikulua, eta, horren ondorioz, atxikipen-tasa ehuneko 15etik ehuneko 7ra murrizten da, artistek egiten dituzten jarduerak ekonomikoak direnez. Zehazki, atxikipen-tasa berria aplikatzeko, beharrezkoa izango da artistak aurreko zergaldian jarduera horiek direla-eta lortutako etekin osoak 15.000 eurotik beherakoak izatea, eta etekin horiek haren errenta-iturri nagusia izatea; zergadunak aurreko ekitaldian lortutako jarduera ekonomikoaren eta lanaren etekin osoen baturaren ehuneko 75 baino gehiago izango da errenta-iturri nagusia.

Orobat, atxikipen-tasa murriztua (%) aplikatzeko beste kasu bat gehitu da, apirilaren 30eko 1/1991 Foru Dekretu Arauemaileak aplikatzeko jarraibideekin batera onartutako jarduera ekonomikoaren gaineko zergaren tarifetako bigarren sailataleko 851, 852, 853, 861, 862, 864 eta 869 taldeetan eta hirugarren sailataleko 01, 02, 03 eta 05 taldeetan sartutako jarduerak egiten dituzten zergadunentzat; edo jarduera profesional horren kontraprestazioa zerbitzu-prestazio baten ondoriozkoa bada, zeina bere izaeragatik, besteren kontura eginez gero, sartuta geratuko bailitzateke arte eszenikoetan, ikus-entzunezkoetan eta musika-arteetan lan egiten duten artisten eta jarduera hori garatzeko beharrezkoak diren jarduerak teknikoak edo laguntzekoak egiten dituzten pertsonen lan-harreman bereziaren aplikazio-eremuan. Betiere, letra honetan ezarritako kasuetako edozeinetan, beharrezkoa izango da aurreko ekitaldiari dagozkion halako jarduerak ekonomiko guztien etekin osoen bolumena 15.000 eurotik beherakoa izatea eta jarduerak ekonomikoetan lortutako etekin osoak eta lanaren etekin osoak batera ehuneko 75 baino gehiago izatea. Beste alde batetik, 1. artikuluan

Lau zenbakiak aldatu egiten du jabetza intelektualetik eratorritako etekin batzuei aplikatu beharreko atxikipen-tasa; ondorioz, tasa hori %19tik %15era igaroko da.

Arestian aipatutako aldaketen ondorioz, beharrezkoa da hainbat hartukizun-gakoren banakapena zabaltzea, 190 ereduko («Aitorpen informatiboa. Atxikipenak eta konturako sarrerak. Lanaren etekinak, jarduera ekonomikoen etekinak, sariak eta ondare-irabazi eta errenta-esleipen jakin batzuk. Urteko laburpena») hartzailearen erregistroaren diseinuetako «Hartukizunaren gakoa» eremuan. Bestalde, azkenaldian kolektibo kalteberenentzat jarri diren laguntzen ezarpenarekin zuzenean edo zeharka lotuta, eta laguntza horien izapidetze eta kudeaketa egokia eta arina lortzeko helburuarekin, komenigarria da Estatuko Enplegu Zerbitzu Publikoak (SEPE) erakunde ordaintzaile gisa ordaindutako prestazio eta subsidioak gehiago banakatzea, bai enplegua erregulatzeko espedienteetatik eratorritako prestazio gisa, bai langile autonomoei jarduera uzteagatik prestazio gisa ordaindutako zenbatekoak, eta beste kasu batzuk ere bai, hala nola langabezia-subsidioak edo laneratzeko errenta aktiboa. Aldaketa hau egin arte, prestazio horiek guztiak batuta adierazten zituen erakunde ordaintzaile horrek, «C» hartukizun-gako bakarraren barruan.

Azkenik, administrazio-kontseiluetako, horien ordezko batzordeetako eta beste ordezkari-organoko batzuetako administratzaile eta kide izateagatik jasotzen diren ordainsari eta atxikipenei dagokienez, baldin eta prestazio horiek Estatuak eta Euskal Autonomia Erkidegoko Foru Aldundiek edo Nafarroako Foru Komunitateak batera eska dezaketen Sozietateen gaineko Zergaren subjektu pasibo diren erakundeek ordaintzen badituzte, xede dela kontrasterako informazioa osorik edukitzea eta arlo horretako errekerimendu eta egiaztapenek dakartzaten administrazio-zamak arintzea, egokitzen jotzen da 190 ereduan eremu berri bat sortzea, «Estatuan, Euskal Autonomia Erkidegoko Foru Aldundietan eta Nafarroako Foru Komunitatean sartutako atxikipenak eta konturako sarrerak» izenekoa, «E» gakoan sartutako prestazioen kasuan soilik bete beharrekoa, non lanaren etekin mota horri dagozkion atxikipenak eta konturako sarrerak jasoko baitira.

BAO — 249 zk. — 2023/12/30 — (AURREKONTUAK) —

10/2022 FORU ARAUA, ABENDUAREN 29KOA, BIZKAIKO LURRALDE HISTORIKOAREN 2024KO AURREKONTU OROKORREI BURUZKOA.

Jakinarazten dut Bizkaiko Batzar Nagusiek, 2023ko abenduaren 29ko osoko bilkuran, onartu dutela 10/2023 Foru Araua, abenduaren 29koa, Bizkaiko Lurralde Historikoaren 2024ko aurrekontu orokorre buruzkoa, eta nik hura aldarrikatu eta agintzen dut publiku dadila, aplikagarri zaien herritar guztiak, partikularrek zein agintariek, gorde eta gordearaz dezaten.

BAO — 249 zk. — 2023/12/30 — (PFEZ) —

BIZKAIKO FORU ALDUNDIAREN 214/2023 FORU DEKRETUA, ABENDUAREN 28KOA, 2024KO LANAREN ETEKINEI PERTSONA FISIKOEN ERRENTAREN GAINEKO ZERGAREN ORDAINKETARAKO APLIKATUKO ZAIZKIEN ATXIKIPEN-EHUNEKOAK ALDATZEN DITUENA.

Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko 2013ko abenduaren 5eko 13/2013 Foru Arauak XII. tituluko II. kapituluan arautzen ditu konturako ordainketak, eta ordainketa horiek are gehiago zehazten dira Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko Araudia onetsi zuen Bizkaiko Foru Aldundiaren 2014ko apirilaren 8ko 47/2014 Foru Arauko VII. tituluan.

Bizkaiko Lurralde Historikoko 2024rako Aurrekontu Orokorre buruzko Foru Arauaren bidez, pertsona fisikoen errentaren gaineko zergari dagokionez, %2,5 deflaktatu da 2024ko ekitaldiari dagokion likidazio-oinarri orokorrari aplikatu beharreko tarifa, eta ehuneko berean gehitu dira baterako tributazioagatik murrizketa, kuotaren gutxitzea eta familia-kenkariak eta kenkari pertsonalak.

Azaldutako guztiagatik, foru-dekretu honen xedea da pertsona fisikoen errentaren gaineko zergaren konturako atxikipenen taula berria onestea, lanaren etekinei aplikatzekoa 2024ko zerga-ekitaldia hastear dagoen honetan.

GAO — 233 zk. — 2023/12/04 — (PFEZ, SZ, E-EEZ) —

539/2023 FORU AGINDUA, AZAROAREN 24KOA, ZEINAREN BIDEZ ALDATZEN BAITA «PERTSONA FISIKOEN ERRENTAREN GAINEKO ZERGA, SOZIETATEEN GAINEKO ZERGA ETA EZ-EGOILIARREN ERRENTAREN GAINEKO ZERGA. EMAITZAK, DOHAINTZAK, DOAKO ZERBITZU PRESTAZIOAK ETA BESTELAKO EKARPENAK. URTEKO LABURPEN INFORMATIBOA» IZENA DUEN 182 EREDUA.

Abenduaren 20ko 5/2022 Foru Arauak, Gipuzkoako Lurralde Historikoan oinarritzko ikerketarako mezenasgoaren aldeko pizgarri fiskalak ezartzen dituenak, 15. artikuluan dio arau horretan aurreikusten diren zerga onurak aplikatzeko, ezinbesteko baldintza izango dela oinarritzko ikerketarako mezenasgoaren hartzaile diren entitateek egiten diren ziurtagirien berri ematea zerga Administrazioari, ezarritako eredu eta epeetan.

Foru arau horren azken xedapenetako hirugarrenak ahalmena ematen die Gipuzkoako Foru Aldundiari eta Ogasun eta Finantza Departamentuko foru diputatuari esandako foru araua garatu eta aplikatzeko behar diren xedapen guztiak eman ditzaten.

Zerga betebeharrak formal jakin batzuk garatzen dituen Erregelamenduak, abenduaren 17ko 47/2013 Foru Dekretuaren bidez onetsiak, jasotzen diren dohaintzei buruz informatzeko betebeharrak ezartzen du 65. artikuluan, eta esaten du entitate onuradunak aitorten informatibo bat bidali behar diola zerga Administrazioari, urte natural bakoitzean jasotako emaitza, dohaintza eta ekarpen kengarriengatik jaulkitako ziurtagiriei buruz. Orobat dio aitorten horretan, identifikazio datuez gain, dohaintza emaileen eta ekarpen egileen informazio hau ere jaso beharko dela:

- Izen-abizenak edo sozietate izena edo izendapena.
- Identifikazio fiskaleko zenbakia.
- Dohaintzaren edo ekarpenaren zenbatekoa. Gauzatan ematen badira, haien balorazioa.
- Dohaintza edo ekarpena mezenasgoko lehenetsuneko jardueretarako jasotzen bada, horren aipamena.
- Urte naturalean zehar errebokatutako dohaintzei edo ekarpenei buruzko informazioa, halakorik izan bada.

Bestalde, aipatutako erregelamenduen 38.1 artikulua xedatzen du ezen Zergen Foru Arau Orokorren 90. eta 91. artikuluetan ezarritako informazio betebeharrak betetzeko, tributuen aplikaziorako lankidetzaren esparruan betiere, haien araudian eta erregelamendu horretan xedatutakoari jarraituko zaiola.

Orobat dio Ogasun eta Finantza Departamentuko foru diputatuak ahalmena izango duela aurkeztu beharko diren aitorten ereduak onesteko, horiek non eta zein epean aurkeztu erabakitzeko, eta betebeharrak hori zein kasutan eta zein baldintzatan aurkeztuko diren bitarteko elektronikoen bidez ezartzeko.

Gaur egun indarrean dagoen 182 eredu «Pertsona fisikoaren errentaren gaineko zerga, sozietateen gaineko zerga eta ez-egoiliarren errentaren gaineko zerga. Dohaintzak, ekarpenak eta ondare erabilpenak. Urteko laburpen informatiboa» izenekoak, abenduaren 11ko 604/2019 Foru Aginduaren bidez onetsi zen, eta abenduaren 18ko 575/2022 Foru Aginduak aldatu zuen gero.

GAO — 238 zk. — 2023/12/13 — (BEZ) —

14/2023 FORU DEKRETU ARAUEMAILEA, AZAROAREN 28KOA, BALIO ERANTSIAREN GAINEKO ZERGARI BURUZKO UZTAILAREN 26KO 3/2023 FORU DEKRETU ARAUEMAILEA ALDATZEKOA.

Uztailaren 26ko 3/2023 Foru Dekretu Arauemailearen bidez -arau-maila handiagoko arauei dagokienez- balio erantsiaren gaineko zergaren erregulazio eguneratu eta osatu bat onetsi zen Gipuzkoako Lurralde Historikoan.

Erregulazio hori bat dator haren onespeneraren unean lurralde erkidean indarrean zegoen araudiarekin, Euskadiko Autonomia Erkidegoarekiko Ekonomia Itunak, maiatzaren 23ko 12/2002 Legearen bidez onetsiak, 26. artikulua berariaz ezartzen duen moduan.

Maiatzaren 8ko 11/2023 Legeak, zenbait produktu eta zerbitzuen irisgarritasuna, kualifikazio handiko pertsonen migrazioa, arlo tributarioa eta notario eta erregistro jarduketaren digitalizazioa hipide dituzten Europar Batasunaren zenbait zuzentzauren transposizioa egiten duenak, eta zeinaren bidez aldatzen baita maiatzaren 27ko 12/2011 Legea, kalte nuklearren edo material erradioaktiboek eragindako erantzukizun zibilari buruzkoa, aldaketak sartu ditu lurralde erkideko zerga horretan, baina aldaketa horiek ez ziren jaso aipatutako foru dekretu arauemailean, hura onetsi eta indarrean jarri aurretik onetsiak izan arren, 2024ko urtarrilaren 1era arte indarrean sartuko ez diren aldaketak direlako.

Aipatutako 11/2023 Legeak Kontseiluaren 2020ko otsailaren 18ko 2020/284 (EB) Zuzentzauren transposizio partziala egiten du balio erantsiaren gaineko zergaren erregulazioan. Zuzentza horrek 2006/112/EE Zuzentza aldatzen du ordainketa zerbitzuen hornitzaileentzako baldintza jakin batzuk sartzei dagokionez, eta haren arauak 2024ko urtarrilaren 1etik aurrera dira aplikatzekoak.

Merkataritza elektronikoa izan duen hazkundeak erraztu egiten du estatu kideetako azken kontsumitzaileei ondasun eta zerbitzuen mugaz gaindiko salmentak egitea. Testuinguru horretan, mugaz gaindiko merkataritza elektronikoa gauzatzen denean, balio erantsiaren gaineko zerga estatu kide batean zor bada ere, hornitzailea beste estatu kide batean dago, hirugarren lurralde batean edo hirugarren herrialde batean. Hala ere, enpresa iruzurgileek merkataritza elektronikoa eskaintzen dituen aukerak baliatzen dituzte desleialak diren merkataritza abantailak lortzeko, eta bete gabe uzten dituzte balio erantsiaren gaineko zergarekiko betebeharrak. Zergapetze printzipioa helmuga aplikatu behar den kasuetan -kontsumitzaileak

kontabilitate betebeharren mende ez egoteagatik-, kontsumoko estatu kideek tresna egokiak eduki behar dituzte enpresa iruzurgile horiek detektatu eta kontrolatzeko. Garrantzi handikoa da mugaz gaindiko merkataritza elektronikoen esparruan enpresa batzuen iruzurrezko jokabideak balio erantsiaren gaineko zergan eragiten duen iruzurrari aurre egitea.

2020/284 (EB) Zuzentzarauk diseinatu duen sistemaren arabera, ordainketa zerbitzuen hornitzaileak behartuta geratzen dira parte hartzen duten mugaz gaindiko ordainketen erregistro zehatzak gordetzera, eta zerga Administrazioari haien berri ematera.

Betebehar horien konplimentuak ahalik eta karga gutxien eragin dezan ordainketa zerbitzuen hornitzaileek egin beharreko kudeaketan, ez da beste informaziorik eskatuko Estatu kideen zerga Administrazioek zerga iruzur eta iheseke egoerei aurre egiteko beharrezkotzat eta nahikotzat jotzen dena baino. Hartara, mugaz gaindiko ordainketak erregistratu edo komunikatu beharko dira, bakar-bakarrik, agindu emailea estatu kide batean kokatuta dagoenean eta onuraduna beste estatu kide batean edo hirugarren herrialde edo lurralde batean dagoenean. Bestalde, ordainketaren agindu emaileari buruz gorde beharko den informazio bakarria haren kokapenari buruzkoa izango da.

Onuradunaren kasuan, gorde behar den informazioak zerga agintariei ahalbidetu behar die ustezko jardura ekonomiko bat egon daitekeela detektatzea. Alde horretatik, gutxieneko muga bat ezartzen da onuradun batek hiruhileko natural batean jasotako ordainketa kopuruan, ustezko jardura ekonomiko bat egon daitekeela ulertzeko. Muga horretara iritsiz gero, alegia, onuradun berari hiruhileko batean mugaz gaindiko 25 ordainketa baino gehiago egiten bazazkio, erregistroak edukitzeko eta haiek zerga Administrazioari komunikatzeko betebeharra egongo da.

Agindu emaile batek onuradun bati egindako ordainketa ordainketa zerbitzuen hainbat hornitzailek parte hartu dezaketenez, agindu emailek onuradunari funtsak transferitzea ziurtatzen duen katean parte hartzen duten ordainketa zerbitzuen hornitzaile guztiek izango dute erregistroak edukitzeko eta horiek komunikatzeko obligazioa, araudian bertan jasotzen diren zenbait salbuespen eginda. Horrela, posible izango da transakzio bakoitzaren hasierako agindu emailea eta azken onuraduna identifikatzea eta haiek merkataritza elektronikoko eragiketekin konektatzea.

Beraz, erregistroak mantentzeko eta informazioa emateko betebeharrak agindu emailearentzat funtsak transferitu edo ordainketa tresnak jaulkitzen dituen ordainketa zerbitzuen hornitzailea ez ezik, onuradunaren kontura funtsak jaso edo ordainketa eragiketak eskuratzen dituen ordainketa zerbitzuen hornitzailea ere ukituko dute.

Hala ere, betebehar horiek ez zaizkie aplikatuko ordainketa zerbitzuen hornitzaileei, ordainketa zerbitzuen eta finantza arloko presako beste neurri batzuen azaroaren 23ko 19/2018 Errege Lege Dekretuaren aplikazio eremutik kanpo badaude.

Ordainketa zerbitzuen hornitzaileek hiru urte naturalez gorde beharko dituzte aipatutako erregistroak, estatu kideek denbora nahikoa izan dezaten kontrolak eraginkortasunez egiteko eta balio erantsiaren gaineko zergan izan litezkeen iruzurrak ikertu edo detektatzeko.

GAO — 238 zk. — 2023/12/13 — (BESTE BATZUK) —

544/2023 FORU AGINDUA, ABENDUAREN 5EKOA, ZEINAREN BIDEZ ALDATZEN BAITA URTARRILAREN 21EKO 27/2018 FORU AGINDUA, «FINANTZA-AKTIBOekin ETA BESTE BALORE HIGIGARRI BATZUEKIN EGINDAKO ERAGIKETEN URTEKO AITORPENA» AURKEZTEKO 198 EREDUA ONETSI ETA HAREN AURKEZPEN MODUAK EZARTZEN DITUENA.

Urtarrilaren 21eko 27/2018 Foru Aginduaren bidez onetsita geratu ziren «Finantza-aktiboekin eta beste balore higigarri batzuekin egindako eragiketen urteko aitorpena» aurkezteko 198 eredia eta haren aurkezpen moduak.

Agindua onetsi zenetik hainbat aldaketa sartu dira urtero haren edukian, eta horien helburua, besteak beste, izan da zergadunaren balore zorrori buruzko informazioaren kalitatea hobetzea eta eragiketak ez geratzea bata bestearekin lotu gabe haietako bat ekitaldi batean egiteagatik eta bestea hurrengoan gauzatzeagatik.

Gauden unean, beharrezko dugu ereduaren erregistro diseinuetan zenbait aldaketa sartzea, egungo erregulazio substantibora egokitzeko.

Horrela, lehenik eta behin, «Zehapenak» eremu berria sartzen da 1. motako erregistroan –aitortzailearen erregistroan–, eta erabilgarria izango da Batzordearen 2018ko maiatzaren 25eko 2018/1229 (EB) Erregelamendu Delegatuan xedatutakotik ondorioztatzen diren konpentsazio eta zehapenei buruz modu egokian informatzeko. Erregelamendu horren bidez Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 909/2014 (EB) Erregelamendua osatzen da likidatzeko diziplinari buruzko erregulazio arau teknikoek dagokienez.

Bigarrenik, irailaren 27ko 1416/1991 Errege Dekretua indargabetu dela eta (burtsako eragiketa berezietan, balore kotizatuen burtsaz kanpoko transmisioari eta batez besteko kanbio haztatuei buruzko dekretua), 2. motako erregistroan –aitortzailearen erregistroan– «eragiketaren gako» eremua aldatzen da B eta U gakoak ezabatzeke, gaur egun beharrezkoak ez direlako. Arrazoi beragatik, 2. motako erregistroan –aitortzailearen erregistroan– «erlazioaren kodea» eremua ezabatzen da.

Hirugarrenik, 2. motako erregistroko –aitortzailearen erregistroko– «balorearen gako» eremuan L gako berria sartzen da haren bitartez diferentzien araberako kontratuak identifikatzeko (finantza produktu konplexuak, ingelesezko «CFD» siglekin ezagutu ohi direnak).

Laugarrenik, eta aurreko guztiarekin bat etorritik, posizio kopurua handitzen da (baita posizioak birkokatu ere) eremu hauen kasuan: «hurrenkera zenbakia», «lotutako eragiketaren hurrenkera zenbakia» eta «finantza-aktiboaren eta beste balore batzuen kopurua».

Azkenik, «eragiketaren gastuak» eremua aldatzen da, eragiketa bati aitortu bat baino gehiago lotuta dagoenean eremua nola informatu behar den argiago azaltzeko.

Aurreko guztia kontuan hartuta, foru agindu honen bidez 198 eredia aldatzen da.

GAO — 238 zk. — 2023/12/13 — (BEZ) —

545/2023 FORU AGINDUA, ABENDUAREN 5EKOA, ZEINAREN BIDEZ ONESTEN BAITIRA BALIO ERANTSIAREN GAINEKO ZERGAREN URTEKO AITORPEN LABURPENA AURKEZTEKO 390, 392 ETA 393 EREDUAK, 390, 392 ETA 393 EREDUEN ERANSKIN KOMUNA ETA HORIEK AURKEZTEKO MODUAK, TOKIAK ETA EPEA.

Abenduaren 21eko 1164/2012 Foru Aginduaren bidez onetsita geratu ziren balio erantsiaren gaineko zergaren urteko aitorpen laburtzailea aurkezteko 390, 391, 392, 393 eredu berriak, 390, 392 eta 393 ereduaren eranskin komuna, eta horiek aurkezteko moduak, tokiak eta epea.

Foru agindu horrek aldaketak izan ditu gero abenduaren 17ko 669/2014, abenduaren 22ko 572/2018, abenduaren 1eko 652/2021 eta abenduaren 18ko 575/2022 Foru Aginduak direla medio.

Bestalde, 2023. urtean onetsi eta indarrean jarri da Balio Erantsiaren gaineko Zergari buruzko uztailaren 26ko 3/2023 Foru Dekretu Arauemailea, zeinean jasotzen baita balio erantsiaren gaineko zergaren lege mailako araudiaren erregulazio osatu eta eguneratua.

Horri dagokionez, gogoratu behar da ezen, aipatutako 3/2023 Foru Dekretu Arauemailearen 164.Bat artikuluko 6. ordinalaren arabera, zergaren subjektu pasiboak behartuta daudela dagozkien autolikidazioak aurkeztera eta haietatik ondorioztatzen den diru-sarrera egitera, baita urteko aitorten laburpen bat aurkeztera ere.

Horrez gain, 2023. urtean zehar ere aldaketak izan dira araudi horretan, eta horrek beharrezko egiten du 390, 392 eta 393 ereduak aldatzea ekitaldi horretan aplikatu beharreko zerga tasekin erlazionatutako aldaketak haien barruan sartzeko, besteak beste.

Zerga honen urteko aitorten laburpenak aurkezteko ueña hurbiltzen ari denez, komeni da esandako aitorten eredu berriak onestea, haien edukia berriki onetsi den erregulaziora egokitzeko.

GAO — 238 zk. — 2023/12/13 — (PFEZ, SZ, E-EEZ) —

546/2023 FORU AGINDUA, ABENDUAREN 5EKOA, ZEINAREN BIDEZ ONESTEN BAITA 193 EREDUA ETA HURA AURKEZTEKO MODUAK ETA EPEAK EZARTZEN BAITIRA.

Pertsona fisiko edo juridikoek, publiko nahiz pribatu izan, eta errentak esleitzeko araubidean dauden entitateek Zerga Administrazioari eman behar dizkiote zerga alorrean garrantzitsuak diren edo beste pertsona batzuekiko harreman ekonomiko, profesional edo finantzarioetatik eratorzen diren era guztietako datu, txosten, aurrekari eta frogagiriak, hala jasotzen baitu 90. artikuluan martxoaren 8ko 2/2005 Foru Arauak, Gipuzkoako Lurralde Historikoko Zergen Foru Arau Orokorrak.

Informazioa emateko betebeharrak jakin behar diren erregelamendu hauetan garatuta daude: Zerga betebeharrak formal jakin batzuk garatzen dituen Erregelamenduan, abenduaren 17ko 47/2013 Foru Dekretuaren bidez onetsian, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren Erregelamenduan, urriaren 14ko 33/2014 Foru Dekretuaren bidez onetsian, Sozietateen gaineko Zergaren Erregelamenduan, ekainaren 16ko 17/2015 Foru Dekretuaren bidez onetsian, eta Ez-egoiliarren Errentaren gaineko Zergaren Erregelamenduan, maiatzaren 17ko 11/216 Foru Dekretuaren bidez onetsian.

Horrela, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren Erregelamendua, urriaren 14ko 33/2014 Foru Dekretuaren bidez onetsiak, 120. artikuluko 2. apartatuan ezartzen du atxikitzaileek edo konturako sarrerak egitera behartutakoek aurreko urtean egindako atxikipenen eta konturako sarreraren urteko laburpen bat aurkezteko obligazioa dutela. Laburpen horretan, beren identifikazio datuak adierazteaz gain, ordainketak jaso dituztenak zerrendatzea ere exijitu ahal izango da, haiei buruzko datu hauek emanda:

- a) Izen-deiturak.
- b) Identifikazio fiskaleko zenbakia.
- c) Bazkidearen, partaidearen edo onuradunaren zerga egoitza edo ohiko bizilekua, entitateak diren edo pertsona fisikoak diren.
- d) Lortutako errenta, kontzeptu bakoitzaren identifikazioa, deskripzioa eta izaera adieraziz eta errenta hori zer ekitalditan sortu den azalduz, honako hauek ere barne: beren zenbatekoetatik atxikipenik edo konturako sarrerarik izan ez duten errentak, errenta salbuetsiak, eta joan-etorri gastuetarako eta mantenu eta egonaldi gastu arruntetarako dietak eta diru esleipenak, kargatik salbuetsiak.
- e) Zergaren foru arauaren 19., 19 bis, 20., 25.4., 30.3 eta 39.3 artikuluetan aurreikusitakoaren arabera aplikatutako integrazio portzentajeak.
- f) Ordaintzaileak atxikipen portzentajea aplikatzeko kontuan hartu dituen zirkunstantzia pertsonal eta familiarrak.
- g) Aplikatu den atxikipena edo konturako sarrera.
- h) Aurreko ekitalditan sortutako errentetatik ordaintzaileari itzultitako zenbatekoak.
- i) Gastu kengarri hauek: Gizarte Segurantzari edo funtzionarioen derrigorrezko mutualitateei egindako kotizazioak, eskubide pasiboan murriztapenak, umezurtzen elkargoei edo antzeko erakundeei egindako kotizazioak, eta Gizarte Segurantzaren kontingentzien prestazioa indarrean dagoen araudiari jarraituta bere gain hartu duten entitate edo erakundeei zergadunek ordaindutako zenbatekoak, baldin eta etekinen ordaintzaileak horiek kendu baditu.

Aurreko paragrafoetan ezarritako betebeharrak izango dituzte, orobat, lurralde espainiarrean helbideratuta dauden edo bertan egoitza edo ordezkartza duten entitateek, baldin eta atxikipenari lotuta dauden errentak besteren kontura ordaintzen badituzte edo baloreen errentak gordailatu edo kobratzeaz arduratzen badira.

Bestalde, aipatutako 120. artikuluko 5. apartatuak dio Ogasun eta Finantza Departamentuko foru diputatuak erabakiko duela zein erredutan, non, nola eta zein epetan aurkeztu beharko den aitorten hori, eta hark ere ezarri ahal izango duela 2. apartatu horretan aurreikusitako datuetatik zeintzuk sartu beharko diren aitortenetan. Atxikitzailearen edo kontura sartzera behartutakoaren obligazioa izango da datu guztiak betetzea bera ukitzen duten aitortenetan.

Sozietateen gaineko zergari dagokionez, Sozietateen gaineko Zergaren Erregelamendua, ekainaren 16ko 17/2015 Foru Dekretuaren bidez onetsiak, 57. artikuluko 2. apartatuan ezartzen du atxikitzaileak edo konturako sarrerak egitera behartutakoak urtean egindako atxikipenen eta konturako sarreraren urteko laburpena aurkezteko betebeharra duela. Laburpen horretan, beren identifikazio datuak adierazteaz gain, ordainketak jaso dituzten entitateak zerrendatzea ere exijitu ahal izango da, haiei buruzko datu hauek emanda:

- a) Entitatearen izendapena.
- b) Identifikazio fiskaleko zenbakia.
- c) Lortutako errenta, kontzeptu bakoitzaren identifikazioa, deskripzioa eta izaera adieraziz eta errenta horiek zer ekitalditan sortu diren azalduz.
- d) Aplikatu den atxikipena edo konturako sarrera.

Aurreko paragrafoetan ezarritako betebeharrak izango dituzte, orobat, lurralde espainiarrean helbideratuta dauden edo bertan egoitza edo ordezkartza duten entitateek, baldin eta atxikipenari lotuta dauden errentak besteren kontura ordaintzen badituzte edo baloreen errentak gordailatu edo kobratzeaz arduratzen badira.

Era berean, 57. artikuluko 5. apartatuak xedatzen du Ogasun eta Finantza Departamentuko foru diputatuak erabakiko duela zein erredutan, non, nola eta zein epetan aurkeztu beharko den aitorten hori, eta hark ere ezarri ahal izango duela 2. apartatu horretan aurreikusitako datuetatik zeintzuk sartu beharko diren aitortenetan. Atxikitzailearen edo kontura sartzera behartutakoaren obligazioa izango da datu guztiak betetzea bera ukitzen duten aitortenetan.

Establezimendu iraunkor bidez jarduten duten ez-egoiliarren errentaren gaineko zergaren zergadunei dagokienez, Ez-egoiliarren Errentaren gaineko Zergaren Erregelamendua, maiatzaren 17ko 11/2016 Foru Dekretuaren bidez onetsiak, 12. artikuluan ezartzen du ezen ez-egoiliarren errentaren gaineko zergari lotutako errentak, establezimendu iraunkor bidez lortzen direnean, atxikipenari edo konturako sarrerari lotuta egongo direla, eta establezimendu iraunkor horiek behartuta egongo direla konturako ordainketak egitera, Gipuzkoako sozietateen gaineko zergaren araudian ezarritako kasu eta baldintza berberetan.

Abenduaren 28ko 1175/2012 Foru Aginduak, zeinaren bidez onesten baita, besteak beste, 193 eredua, «Kapital higigarriaren zenbait etekinen eta zenbait errentaren gaineko atxikipenen eta konturako sarrerren urteko laburpena» izenekoa, 193 ereduan jasotzen zen informazio hornidura arautu izan du azken urteotan, hain zuzen ere pertsona fisikoaren errentaren gaineko zergaren kapital higigarriaren zenbait etekinen gainean eta sozietateen gaineko zergaren eta establezimendu iraunkorra duten ez-egoiliarren errentaren gaineko zergaren zenbait errentaren gainean egindako atxikipenen eta konturako sarrerren urteko laburpenari dagokiona.

Foru agindu horrek hainbat aldaketa izan ditu harrez gero, foru agindu hauek onetsita sartu direnak: batetik, 591/2016 Foru Agindua, abenduaren 21eko, zeinaren bidez onesten baita 196 eredua, «Pertsona fisikoaren errentaren gaineko zerga, sozietateen gaineko zerga, eta establezimendu iraunkorra duten ez-egoiliarren errentaren gaineko zerga. Mota guztietako finantza entitateen kontuetatik eratorritako kontraprestazioagatik lortutako errenten eta kapital higigarriaren etekinen gaineko atxikipenak eta konturako sarrerak, aktibo finantzarioen gaineko eragiketetan oinarritutakoak eta edozein motatako finantza entitateen kontuetan baimendutako pertsonenak eta saldoenak barne. Urteko laburpena» izenekoa, eta 193 eredua aldatzen baita, «Pertsona fisikoaren errentaren gaineko zergaren kapital higigarriaren zenbait etekinen gainean eta sozietateen gaineko zergaren eta establezimendu iraunkorra duten ez-egoiliarren errentaren gaineko zergaren zenbait errentaren gainean egindako atxikipenen eta konturako sarrerren urteko laburpena» izenekoa; bestetik, 648/2019 Foru Agindua, abenduaren 20koa, abenduaren 28ko 1175/2012 Foru Aginduaren bidez onetsitako 193 eta 194 ereduak aldatzen dituena; eta, azkenik, 575/2022 Foru Agindua, abenduaren 18koa, urtarilean aurkeztetakoak diren aldizkako aitortpen eta autolikidazioak aurkezteko borondatezko epea urtarrilaren 31ra arte luzatzen duena.

193 eredu berria onestearren arrazoia da foru aginduaren edukia eguneratzea, orain arteko 193 eredua onetsi zuen foru agindua indarrean dagoen araudiagatik gaindituta geratu den erregulazio batean oinarritzen delako eta aurkezteko prozeduran bitarteko elektronikoko erabiltzeko joera nagusitu delako. Era berean, eredu berriaren onspena aprobetxatzen da «Atxikipen %» eremuaren deskribapena eguneratzeko, eta «Izaera» eremuko C ordainketa gakoan 15 azpigako berri bat sartzeko, zeinak ahalbidetuko baitu egile eskubideen ustiapenaren lagapenetik eratorritako konturako aurrerakinei buruz informatzea, aurrerakin horiek kapital higigarriaren etekintzat hartzen direnean eta hainbat urtetan sortzekoak direnean. Horrez gain, «Ordainketa» eremuan kategoria berri bat gehitzen da, gainerako kategorietan sartzen ez diren bestelako etekin edo errenten bitartekari gisa aitortzaileak egiten dituen ordainketen berri emateko. Azkenik, «Estatuan, Euskal Autonomia Erkidegoko foru aldundietan eta Nafarroako Foru Komunitatean sartutako atxikipenak eta konturako sarrerak» izeneko eremu berria sortzen da, administrazio desberdinetan sartutako atxikipen eta konturako sarrerari buruz bereizita informatzeko.

GAO — 241 zk. — 2023/12/18 — (ZFAO, PFEZ, OZ) —

56/2023 FORU DEKRETUA, ABENDUAREN 12KOA, ZENBAIT ZERGA ERREGELAMENDU ALDATZEN DITUENA.

Foru dekretu honen xedea da zenbait zerga erregelamendu aldatzea, abenduaren 20ko 4/2022, abenduaren 23ko 6/2022 eta urtarrilaren 17ko 1/2023 Foru Arauek zerga arloko beste hiru foru arautan egindako aldaketetara egokitzeko. Helburu hori betetzeko, dekretuak zortzi artikuluko biltzen ditu, erregelamendu bana aldatzen dutenak, xedapen iragankor bat, xedapen indargabetzaile bat eta azken bi xedapen.

Iruzur fiskala prebenitzeko eta haren aurka egiteko neurriak onesten dituen abenduaren 20ko 4/2022 Foru Arauak hainbat aldaketa sartu zituen zerga-bilketarekin eta zerga berrikuspenarekin lotutako eremuetan. Zehazki, 1. artikuluko zortzigarren apartatuak Gipuzkoako Lurralde Historikoko Zergei buruzko martxoaren 8ko 2/2005 Foru Arau Orokorren 165.2 artikulua aldatu zuen, eta horren helburua izan zen erregela bat sartzeko gerorapen, zatikapen, konpentsazio, etendura edo gauzazko ordainketa eskaera errepikatuek ez daitezela iruzurrezko eran erabili lehenagotik ukatu direnean.

Erregela hori bi prozedura garatzen dituzten erregelamendu hauetan sartu behar da: egintzak administrazio bidetik berrikusteari dagokionez Gipuzkoako Lurralde Historikoko Zergen Foru Arau Orokorra garatzen duen Erregelamenduan, irailaren 26ko 41/2006 Foru Dekretuaren bidez onetsian, eta Gipuzkoako Lurralde Historikoko Zerga-bilketa Erregelamenduan, abuztuaren 2ko 38/2006 Foru Dekretuaren bidez onetsian.

Zerga-bilketa Erregelamenduan, gainera, beste zenbait aldaketa ere sartu behar dira gerorapen eta zatikapenekin eta prozedura exekutiboan enbargatzen diren ondasun eta eskubideen balorazioari lotuta. Gerorapenei eta zatikapenei dagokionez, aldaketen xedea da erregelamenduan modu iraunkorrean jasotzea dagoeneko ezarrita dagoen aukera, alegia, Zerga-bilketako zuzendariordeak bermerik gabeko 300.000 eurorainoko zatikapenak baimendu ahal izatea, martxoaren 24ko 1/2020 Foru Dekretu-Arauek, Covid-19 gaitzaren osasun krisiaren ondorioz zerga arloko neurri jakin batzuk onartzen dituenak, 7. artikuluan aurreikusten duen moduan. Horrek berekin dakar izaera orokorrez aldatzea aipatutako erregelamenduko 37. artikuluan gerorapen eta zatikapenak emateko aurreikusten den eskumen araubidea. Enbargatutako ondasun eta eskubideen balorazioari dagokionez, aldaketak sartzen dira balorazio funtzioak esleitzeko erregelatan eta kanpoko perituek izendatzeko aplikatu beharrekoetan, bat etorritik, horrela, martxoaren 8ko 2/2005 Zergen Foru Arau Orokorren 129.3 artikuluan aurreikusitakoarekin eta Gipuzkoako Lurralde Historikoko zerga kudeaketari eta zerga arloko jarduketara eta prozeduren arau komunei buruzko Erregelamenduan, apirilaren 21eko 5/2020 Foru Dekretuaren bidez onetsiak, 89. artikuluan jasotzen duen garapenarekin. Prozedura exekutiboekin lotutako gaiaren barruan, enkanteen araubidea aldatzen da ahalbidetzeko posible izan dadila adjudikazioa bigarren edo ondorengo lizitazioen alde egitea lehen adjudikaziodunak lizitazioari uko egiten dionean edo lizitazioan adjudikatutako zenbatekoa ordaintzeko betebeharra betetzen ez duenean.

Aipatutako abenduaren 20ko 4/2022 Foru Arauaren 1. artikuluko hamabosgarren apartatuak, 2. artikuluko hirugarren apartatuak eta 4. artikuluko informazio betebeharrak batzuk aldatzen dituzte. Hala, lehen xedapenak Gipuzkoako Lurralde Historikoko Zergei buruzko martxoaren 8ko 2/2005 Foru Arau Orokorren hamaiagarren xedapen gehigarria aldatzen du, atzerrian kokatutako ondasun eta eskubideen inguruan informatzeko betebeharrari buruzkoa. Bigarren xedapenak Gipuzkoako Lurralde Historikoko Pertsona Fisikoaren Errentaren gaineko Zergari buruzko urtarrilaren 17ko 3/2014 Foru Arauaren hamargarren xedapen gehigarria aldatzen du, eta diru birtualarekin egindako eragiketei buruz eta diru horren saldoei buruz informatzeko betebeharra ezartzea du helburu, besteak beste. Hirugarren xedapenak aldaketak sartzen ditu Ondarearen gaineko Zergari buruzko ekainaren 11ko 2/2018 Foru Arauaren 19. artikuluan (zerga oinarriaren zehaztapena bizieta aseguruaren eta aldi baterako eta biziarteko errenten kasuan), bizieta aseguruaren balorazio erregelak zenbait kasutan aldatzeko. Aldaketa horiek guztiak direla eta, beharrezko gertatzen da egokitzea abenduaren 17ko 47/2013 Foru Dekretuaren bidez onetsitako Zerga betebeharrak formal jakin batzuk garatzen dituen Erregelamenduan araututako informazio betebeharren garapenak.

Azken aipatu den erregelamenduan, jasota uzten da identifikazio fiskaleko zenbakia errebotatzeko beste arrazoi bat izango dela Merkataritza Erregistroan urteko kontuak gordailutzeko betebeharra lau ekitaldi jarraitutan ez betetzea. Hori zuzendu dela egiaztatzen denean bakarrik birgaitu ahal izango da identifikazio zenbakia.

Konstituzioak babestutako helbidean sartzeko araubide juridikoari buruz abenduaren 20ko 4/2022 Foru Arauak Gipuzkoako Lurralde Historikoko Zergei buruzko martxoaren 8ko 2/2005 Foru Arauaren egindako aldaketen ondorioz, zenbait aldaketa ere sartu behar dira azaroaren 16ko 31/2010 Foru Dekretuaren bidez onetsitako Gipuzkoako Lurralde Historikoko Zerga Ikuskaritzaren Erregelamenduan. Aldaketa horiek beharrezko egiten dute helbide horretan sartzeko baimen eskaerarekin batera aurkezteko Zerga Administrazioako agintaritzaren eskudunak sarrera hori baimenduz hartutako erabakia. Erabaki hori esandako helbidea ez diren beste leku jakin batzuetan sartzeko ere exijituko da, oposizioa dagoenean.

Kontuan izan behar da, orobat, beharrezko gertatzen dela eguneratzea Pertsona Fisikoaren Errentaren gaineko Zergaren Erregelamendua, urriaren 14ko 33/2014 Foru Dekretuaren bidez onetsia, Gipuzkoako Lurralde Historikoko 2023. urterako Aurrekontu Orokorra onesten dituen abenduaren 23ko 6/2022 Foru Arauak aitortzeko obligazioaren inguruan Gipuzkoako Pertsona Fisikoaren Errentaren gaineko Zergari buruzko 3/2014 Foru Arauaren 101. artikuluan egindako aldaketetara egokitu dadin. Aldaketa horiek egiteaz gainera, azalpen bat sartzen da, erregelamendu mailan, argitzeko nola aplikatuko zaien zergadunei zergaren foru arauaren 56 bis artikuluan aurreikusitako araubidea Espainiako lurraldera lekualdatu eta, zerga egoitza Gipuzkoan kokatu baino lehen, beste lurralde batean, izan forala izan erkidea, bizi izan direnean, betiere zergaren foru arauaren 56 bis artikuluan eta

erregelamenduaren I. tituluan aurreikusitako gainerako baldintzak betetzen badituzte. Kasu horretan, egoitza Espainiako lurraldera aldatu ondorengo 10 zergaldien epea osatzeko falta diren zergaldietan baino ezingo dute aplikatu araubide berezia.

Bere aldetik, urtarrilaren 17ko 1/2023 Foru Arauak, 2023. urterako zenbait zerga aldaketa onesten dituenak, aldaketak sartu zituen, besteak beste, Gipuzkoako Lurralde Historikoko Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko urtarrilaren 17ko 3/2014 Foru Arauaren 9.27 eta 17.2 artikuluetan, eta horiek eragina dutenez urriaren 14ko 33/2014 Foru Dekretuaren bidez onetsitako erregelamenduzko garapenean, beharrezkoa dugu azken hori aldaketa horietara egokitzea. Horrela, erregelamenduz garatzen dira enplegatuen garraio kolektiboko zerbitzu publikoa ordaintzeko zeharkako formulak, zergaren foru arauaren 17. artikulua 2. apartatuko i) letra berrian jasotakoak.

Era berean, aipatutako 1/2023 Foru Arauak aldaketak sartu zituen, baita ere (6. artikulua), Ondare Eskualdaketen eta Egintza Juridiko Dokumentatuen gaineko Zergari buruzko abenduaren 30eko 18/1987 Foru Arauan, efektu tinbredunekin lotuta, eta horiek garatu behar dira martxoaren 22ko 9/2011 Foru Dekretuaren bidez onetsitako Erregelamenduan jasoz.

Azkenik, 2022. urterako zenbait zerga aldaketa onesten dituen martxoaren 10eko 1/2022 Foru Arauaren 2. artikuluko bigarren ordinalaren hamabigarren apartatuak Gipuzkoako Lurralde Historikoko Sozietateen gaineko Zergari buruzko urtarrilaren 17ko 2/2014 Foru Arauaren 63. artikuluko 2. apartatuan sartu zuen aldaketaren ondorioz, beharrezko gertatzen da «negozio prozesuen» kontzeptua erregelamenduz zehaztea berrikuntza teknologikoagatik araututako kenkaria aplikatzeari begira. Alde horretatik, berrikuntza teknologikotzat hartzen da ondasun edo zerbitzu berriak edo hobetuak merkaturatzea ahalbidetzen duen aurrerapen teknologikoa, edo enpresaren lehiakortasuna hobetze aldera negozio prozesu berriak edo hobetuak ezartzera bideratutakoa. Zehaztapen hori egiteko, 35 bis artikulua sartzen da ekainaren 16ko 17/2015 Foru Dekretuaren bidez onetsitako Sozietateen gaineko Zergaren Erregelamenduan.

GAO — 243 zk. — 2023/12/20 — (PFEZ, SZ, PFEZ) —

547/2023 FORU AGINDUA, ABENDUAREN 5KOA, ZEINAREN BIDEZ ONESTEN BAITA «PFEZ KAPITAL HIGIGARRIAREN ZENBAIT ETEKINEN GAINEAN ETA SOZIJETATEEN GAINEKO ZERGAREN ETA ESTABLEZIMENDU IRAUNKORRA DUTEN EZ-EGOILIARREN ERRENTAREN GAINEKO ZERGAREN ZENBAIT ERRENTAREN GAINEAN EGINDAKO ATXIKIPENEN ETA KONTURAKO SARREREN URTEKO LABURPENA» IZENA DUEN 193 EREDUA ETA HURA AURKEZTEKO MODUAK ETA EPEAK EZARTZEN BAITIRA.

Abenduaren 29ko 530/2020 Foru Aginduaren bidez, «Elkar laguntzaren esparruan finantza kontuei buruz informatzeko urteko aitortpena» izena duen 289 eredu onetsi zen».

Elkar laguntzaren esparruan finantza kontuei buruz informatzeko urteko aitortpena informatiboa aurkeztera behartuta daude azaroaren 29ko 25/2016 Foru Dekretuko 2. artikuluan ezarritakoaren arabera definituta dauden finantza entitateak. Dekretu horretan bi betebeharrak ezartzen dira: batetik, finantza kontu jakin batzuen titulartasuna edo kontrola duten pertsonen zerga egoitza identifikatu beharra, eta, bestetik, elkar laguntzaren esparruan kontu horiei buruz informatzeko obligazioa.

Foru agindu horren I. eta II. eranskinetan ezartzen dira 289 eredu hori finantza entitateek aurkeztu behar duten egoiliar fiskalen herrialdeen edo jurisdikzioen zerrendak, bai eta azaroaren 13ko 1021/2015 Errege Dekretuaren eranskinaren VIII. sekzioaren D.4 apartatuan aipatzen diren «jurisdikzio parte hartzaileetat» jotzen diren herrialdeen edo jurisdikzioen zerrendak ere. Izan ere, errege dekretu horren bidez, finantza kontu jakin batzuen titulartasuna edo kontrola duten pertsonen egoitza fiskala identifikatzeko eta haiei buruzko informazioa elkarri laguntzearen eremuan emateko betebeharra ezartzen da, hurrenez hurren.

Urtarrilaren 18ko 18/2021 Foru Aginduaren bidez, abenduaren 29ko 530/2020 Foru Agindua aldatu zen, aipatutako eranskinetan egin ziren omisioak zuzentzeko, eta testu haiek berriro onartu eta argitaratu ziren.

Abenduaren 17ko 685/2021 Foru Agindua eta abenduaren 13ko 572/2022 Foru Agindua berriro aldatu zituzten abenduaren 29ko 530/2020 Foru Aginduaren I. eta II. eranskinak, betiere 2021. urteari zegozkion aitortpenerako (2022an aurkeztekoa zen) eta 2022ko aitortpenerako (2023an aurkeztekoa zen), hurrenez hurren.

AKATSEN ZUZENKETA — GAO — 244 zk. — 2023/12/20 —

2023ko abenduaren 20ko 243 zk. Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean argitaratutako laburpenean jasotako ondorengo xedapenen izenburuan akatsa antzemanenez, modu honetan zuzentzen da:

— Hurrengo hau dienez:

547/2023 Foru Agindua, abenduaren 5koa, zeinaren bidez onesten baita «PFEZ kapital higigarriaren zenbait etekin gainean eta sozietateen gaineko zergaren eta establezimendu iraunkorra duten ez-egoiliarren errentaren gaineko zergaren zenbait errentaren gainean egindako atxikipenen eta konturako sarreraren urteko laburpena» izena duen 193 eredu eta hura aurkezteko moduak eta epeak ezartzen baitira.

— Beste hau esan behar du:

547/2023 Foru Agindua, abenduaren 12koa, zeinaren bidez aldatzen baita 530/2020 Foru Agindua, abenduaren 29koa, «Elkar laguntzaren esparruan finantza kontuei buruz informatzeko urteko aitortpena» izena duen 289 eredu onesten duena.

GAO — 247 zk. — 2023/12/27 — (OZ) —

569/2023 FORU AGINDUA, ABENDUAREN 16KOA, ZEINAREN BIDEZ ALDATZEN BAITIRA MARTXOAREN 5EKO 91/2020 FORU AGINDUA, BALORE, ASEGURU ETA ERRENTEN URTEKO AITORTPEN INFORMATIBOA AURKEZTEKO 189 EREDUA ONESTEN DUENA, ETA ABENDUAREN 17KO 668/2014 FORU AGINDUA, «ATXIKIPENAK ETA KONTURAKO SARRERAK. LOTERIA ETA APUSTU JAKIN BATZUETATIK ERATORRITAKO SARIEN GAINEKO KARGA BEREZIA. URTEKO LABURPENA» IZENA DUEN 270 EREDUA ONETSI ETA HURA AURKEZTEKO BALDINTZAK ETA PROZEDURA EZARTZEN DITUENA.

Foru agindu honek bi foru agindu aldatzea du xede: martxoaren 5eko 91/2020 Foru Agindua, balore, aseguru eta errenten urteko aitortpen informatiboa aurkezteko 189 eredu onesten duena, eta abenduaren 17ko 668/2014 Foru Agindua, «Atxikipenak eta konturako sarrerak. Loteria eta apustu jakin batzuetatik eratorritako sarien gaineko karga berezia. Urteko laburpena» izena duen 270 eredu onetsi eta hura aurkezteko baldintzak eta prozedura ezartzen dituena.

189 ereduaren foru agindua aldatzeari dagokionez, abenduaren 20ko 4/2022 Foru Arauak, zerga iruzurra prebenitzeko eta haren aurka egiteko neurriak onesten dituenak, Ondarearen gaineko Zergari buruzko ekainaren 11ko 2/2018 Foru Araua aldatu du besteak beste, eta horren helburua

izan da arautzea nola baloratu behar diren bizitza aseguruak hartzaileak erreskate eskubidea baliatzeko ahalmenik ez duenean; bizitza-aurrezki aseguruak zergapetu gabe geratzea saihestu nahi izan da horrekin, haien ondare balioa zalantza gabekoa baita. Era berean, balorazio arau berri bat ezartzen da bizitza aseguru batetik aldi baterako edo biziarteko errentak jasotzen diren kasuetarako.

Abenduaren 12ko 56/2023 Foru Dekretuak, zenbait zerga erregelamendu aldatzen dituenak, aldaketak sartu ditu abenduaren 17ko 47/2013 Foru Dekretuaren bidez onetsitako Zerga betebeharrak formal jakin batzuk garatzen dituen Erregelamenduan, aipatutako foru arauaren erregelamenduzko garapena bertan txertatzeko.

Bai foru arauan eta bai erregelamenduan egindako erreformaren ondorioz, beharrezko gertatzen da «Balore, aseguru eta errenten urteko aitorten informatiboa» izena duen 189 ereduaren foru agindua aldatzea, eredu horretan eskatzen den informazioa berriki onetsi den araudira egokitzeko.

Aurrenik, ereduaren foru aginduko 3. artikulua egokitu behar da Zerga betebeharrak formal jakin batzuk garatzen dituen Erregelamenduan 48. artikuluko 3. apartatuari eman zaion idazketa berriarekin bat etor dadin.

Aldaketa horrek, Ondarearen gaineko Zergari buruzko ekainaren 11ko 2/2018 Foru Arauaren 19. artikuluan idazketa berriaren ildotik datorrenak, betebeharrak gisa ezartzen du ezen bizitza aseguruaren kasuan nahitaezkoa izango dela komunikatzea hornidura matematikoak abenduaren 31n duen balioa hartzaileak data horretan erabateko erreskate eskubidea baliatzeko ahalmenik ez duenean (aldi baterako aseguru kontratuen kasuan izan ezik, heriotza edo baliaezintasun kasuetarako prestazioak edo bestelako arrisku berme osagarriak soilik estaltzen badituzte); bizitza aseguruetatik ondorioztatutako aldi baterako edo biziarteko errenten kasuan ere berdin egin beharko da (salbu eta aseguru hartzailea ez bada errenta jasotzen duena eta erreskate eskubideari eusten badio).

Bestalde, beharrezkoa da ereduaren erregistro diseinuak ere aldatzea, 2. motako erregistroko (aitortuaren erregistroko) diseinuak zehazki, haren barruan beste gako bat sartzeko. Horrela, «Balorearen gako» eremuan F gako berria sartzen da erreskate baliorik ez duten bizitza aseguruari buruz informatzeko (erreskate baliorik gabeko bizitza edo baliaezintasun aseguruetatik eratorritako aldi baterako edo biziarteko errentak barne); horrelakoetan, hartzaileari eta hornidura matematikoak abenduaren 31n duen balioari buruz informatu beharko da, Ondarearen gaineko Zergari buruzko ekainaren 11ko 2/2018 Foru Arauaren 19. artikulua ezartzen duen bezala.

Aldi berean, «Balorazioa» eremua aldatzen da zehazteko ezen, F gako berria betez gero, hornidura matematikoak abenduaren 31n duen balioa ere adierazi behar dela.

Aurrekoaz aparte, «Balore kopurua» eremuan posizioen kopurua handitzen da, eta horrek berekin dakar «Baloreen nominal unitarioa» eta «Zuriuneak» eremuetako posizioak eguneratzea.

Azkenik, «Herrialdearen kodea» eremuaren deskribapena hobetzen da, argi uzteko herrialdearen kodeari dagokion datua Espainiako lurraldean establezimendu iraunkorrik gabe jarduten duten ez-egoiliarren kasuan bakarrik bete beharko dela.

270 eredu arautzen duen foru aginduaren aldaketari dagokionez, aurrenik beharrezkoa da eredu aurkezteko arauak eguneratzea, alde batetik zehazteko ereduaren internet bidezko aurkezpena Zergabidea plataformaren bidez egin beharko dela nahitaez; bestetik, eredu aurkezteko epea arautzen duen 4. artikuluan edukia eguneratzen da abenduaren 18ko 575/2022 Foru Aginduan ezarritako epe berriarekin bat etor dadin (575/2022 Foru Agindua, abenduaren 18koa, urtarrilean aurkeztekoak diren aldizkako aitorten eta autolikidazioak aurkezteko borondatezko epea urtarrilaren 31ra arte luzatzen duena). Izan ere, foru agindu horrek urte bakoitzeko urtarrilaren 31ra arte luzatu zuen aurreko urteko eredu aurkezteko borondatezko epea.

Bestalde, beste lurraldeekiko koordinazioa eta informazio trukea bermatzeko, beharrezkoa da foru aginduaren II. eranskineko diseinu logikoak aldatzea, 1. motako erregistroari (aitortzailearen erregistroari) dagokionez. Zehazki, beste eremu bat sartzen da erregistroan, 136-137 posizioak hartzen dituenak, eta ondoren datozen eremuak berriro zenbakitzen dira horren ondorioz.

GAO — 247 zk. — 2023/12/27 — (PFEZ) —

570/2023 FORU AGINDUA, ABENDUAREN 16KOA, ZEINAREN BIDEZ ONESTEN BAITIRA 172 EREDUA, «DIRU BIRTUALEKO SALDOEI BURUZKO AITORPEN INFORMATIBOA» IZENEKOA, 173 EREDUA, «DIRU BIRTUALAREKIN EGINDAKO ERAGIKETEI BURUZKO AITORPEN INFORMATIBOA» IZENEKOA, ETA HORIEK AURKEZTEKO MODUAK ETA EPEAK.

Abenduaren 20ko 4/2022 Foru Arauak, zerga iruzurra prebenitzeko eta haren aurka egiteko neurriak onesten dituenak, aldaketak sartu ditu Gipuzkoako Lurralde Historikoko Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko urtarrilaren 17ko 3/2014 Foru Arauan, informazio betebeharrak arautzen dituen hamargarren xedapen gehigarrian arlo horretako betebeharrak ezartzeko 2023ko urtarrilaren 1etik aurrerako ondorioekin. Informazio obligazio berri horiek diru birtualaren edukitzari eta harekin egindako eragiketei eragiten diete, eta edukitza edo operatiba horretatik ondorioztatatu daitezkeen zerga egitateen kontrol tributarioa hobetzea dute helburu.

Informazio emateko bi betebeharrak berri horien erregelamenduzko garapena abenduaren 17ko 47/2013 Foru Dekretuaren bidez onetsitako Zerga betebeharrak formal jakin batzuk garatzen dituen Erregelamenduan 48 bis eta 48 ter artikuluetan jasotako dago, zeinak zenbait zerga erregelamendu aldatzen dituen abenduaren 12ko 56/2023 Foru Dekretuak gehitu baititu.

Aitorten informatibo berri horien aurkezpena gaitzeko asmoz, foru agindu honetan onesten dira 172 ereduak, «Diru birtualeko saldoei buruzko aitorten informatiboa» izenekoak, eta 173 ereduak, «Diru birtualarekin egindako eragiketei buruzko aitorten informatiboa» aurkezteko erabili beharrezkoak, baita eta eman beharreko informazioa normalizatzeko erregistro diseinuak ere.

Aitorten informatiboaren edukia eta erregistroko diseinuak foru agindu honen I. eta II. eranskinetan jasotzen dira.

Bestalde, foru aginduak ezartzen du aitorten eredu horiek informazioa mezu informatikoetan bidalita aurkeztu beharko direla, eta, horretarako, Gipuzkoako Foru Aldundiaren egoitza elektronikoan eta Ogasun eta Finantza Departamentuaren webgunean 172 eta 173 ereduak bide elektronikoz bidaltzeko zerbitzua jarriko da zergapekoen esku.

571/2023 FORU AGINDUA, ABENDUAREN 16KOA, ZEINAREN BIDEZ ONESTEN BAITIRA «ATZERRIAN KOKATUTAKO DIRU BIRTUALARI BURUZKO AITORPEN INFORMATIBOA» IZENA DUEN 721 EREDUA ETA HURA AURKEZTEKO MODUA ETA EPEA, ETA ZEINAREN BIDEZ ALDATZEN BAITA 168/2022 FORU AGINDUA, MARTXOAREN 17KOA, «ATZERRIAN KOKATUTAKO ONDASUN ETA ESKUBIDEEI BURUZKO AITORPEN INFORMATIBOA» AURKEZTEKO ERABILI BEHARREKO 720 EREDUA ETA HAREN AURKEZPEN MODU ETA DISEINU LOGIKOAK ONESTEN DITUENA.

Uztailaren 17ko 5/2013 Foru Arauak, zerga iruzurraren aurkako neurriei, kredituak kobratzeko elkarren laguntzari eta zergen arloko beste aldaketa batzuei buruzkoak, 1. artikuluko hemeretzigarren apartatuaren bitartez, hamaikagarren xedapen gehigarria txertatu zuen Gipuzkoako Lurralde Historikoko Zergei buruzko martxoaren 8ko 2/2005 Foru Arauan, atzerrian kokatutako ondasun eta eskubideei buruz informatu beharra arautzen duena.

Informatu beharra dakarten gaien artean, zergadunak atzerrian matrikulaturik edo erregistraturik dituen ondasun higigarriak eta haien gaineko eskubideak daude.

Aurrekoaren ondorioz, diru birtuala informazio betebeharraren mende geratu da, eta Gipuzkoako Foru Ogasunak hala eman du ezagutzera azkenaldi honetan.

Urriaren 5eko 12/2021 Foru Dekretuak, Zergen Foru Arau Orokorra garatzen duten zenbait erregelamendu aldatzen dituenak, ñabardura bat sartu zuen betebeharraren erregelamenduzko garapenean; zehazki, argi utzi zuen ezen, diru birtualari dagokion urteko aitorpen informatiboa aurkezteko betebeharraren ondorioetarako, diru birtual guztien baterako balioak gainditu behar duela 50.000 euroko zenbatekoa.

Atzerrian kokatutako ondasun eta eskubideei buruz informatu beharri dagokion informazio guztia 720 ereduaren bidez bideratu da orain arte, baita ondasun higigarriak eta, zehatzago esanda, diru birtualari dagokiena ere.

Hala ere, aipatutako 2/2005 Foru Arauaren hamaikagarren xedapen gehigarri horrek aldaketak izan ditu 2023ko urtarrilaren 1etik aurrerako ondorioekin. Izan ere, abenduaren 20ko 4/2022 Foru Arauak, zerga iruzurra prebenitzeko eta haren aurka egiteko neurriak onesten dituenak, atzerrian kokatutako diru birtualari buruz informatzeko betebeharraren espezifikoa ezarri zuen xedapen horretan, ondasun higigarri buruz informatzeko obligazioaz aparte. Aldaketa horren ondorioz, zergapekoek informazioa eman beharko dute bere titulartasunpean atzerrian duten diru birtualari buruz, bai eta onuradun edo baimendu gisa agertzea edo beste moduren batean xedatzeko ahalmena izatea dakartenei buruz ere, diru hori gako kriptografiko pribatuak hirugarrenen izenean babesteko zerbitzuak ematen dituzten pertsona edo entitateek zaintzen badute diru birtuala mantendu, gorde eta transferitzeko.

Betebeharraren espezifikoki hori abenduaren 17ko 47/2013 Foru Dekretuaren bidez onetsitako Zerga betebeharraren formal jakin batzuk garatzen dituen Erregelamenduen 54 bis artikulua garatu du, hain zuzen ere, zenbait zerga erregelamendu aldatzen dituen abenduaren 12ko 56/2023 Foru Dekretuak gehitu duenak.

Horrenbestez, foru agindu honen bidez 721 ereduaren onesten da, «Atzerrian kokatutako diru birtualari buruzko aitorpen informatiboa» izenekoa, betebeharraren berriaz betetzea ahalbidetzeko. Horrekin normalizatzen da atzerrian dagoen diru birtualari buruz eman beharreko informazioa, eta, gainera, erraztu egiten da zerga administrazioen artean beharrezkoa den koordinazioa, maiatzaren 23ko 12/2002 Legearen bidez onetsitako Ekonomia Itunaren aurreikuspenen bezala.

Foru aginduak, eman beharreko informazioa normalizatzeko aintzat hartu behar diren erregistro diseinuak onesteaz gain (foru agindu honen eranskinean jasotzen direnak), aurkezpen modu bakarra ezartzen du eredurako, internet bidezkoa hain zuzen, Zergabidea plataformatik.

Horrez gain, atzerrian kokatutako diru birtualaren eredu informatiboa berria onesteak beharrezko egiten du aldatzea martxoaren 17ko 168/2022 Foru Agindua, «Atzerrian kokatutako ondasun eta eskubideei buruzko aitorpen informatiboa» aurkezteko erabili beharreko 720 ereduaren eta haren aurkezpen modu eta diseinu logikoak onesten dituenak, diru birtualaren aitorpenaren inguruko xedapenak bai foru agindutik eta bai 720 ereditik bertatik ezabatuzko.

Era berean, beharrezko gertatzen da 168/2022 Foru Agindu horren 2. artikulua egokitzea abenduaren 17ko 47/2013 Foru Dekretuaren bidez onetsitako Zerga betebeharraren formal jakin batzuk garatzen dituen Erregelamenduen 54. artikuluko 4. apartatuari eman zaion idazketa berriarekin bat etor dadin. Helburua da ereduaren eremu subjektiboan sartzeari aipatutako 54.4 artikuluko b) letran aurreikuspenen kasu berria, zeinak esaten baitu aseguruaren hartzailea ez bada errentaren onuraduna eta erreskate eskubideari eusten badiu, hartzaile horrek aurkeztu beharko duela 720 ereduaren.

Orobat, ereduaren erregistro diseinuak aldatzen dira, 2. motako erregistroa zehazki (zehetasun erregistroa), ereduaren zerga informazioa Zerga betebeharraren formal jakin batzuk garatzen dituen Erregelamenduen 54. artikuluko idazketa berrira egokitzeko. Horretarako, aldaketak sartzen dira «1. balorazioa: saldoa edo balioa abenduaren 31n; saldoa edo balioa iraungitze datan; eskurapen balioa» eremuan, eta helburua da zehaztea ezen «Ondasun edo eskubide motaren gakoak» eremuak «S» balioa duen kasuetan -bititza edo baliaezintasun aseguruak eta bititza aseguru batetik datozen aldi baterako edo biziarteko errentei dagokien balioa, aseguru entitateak atzerrian kokatuta daudenean-, hornidura matematikoa abenduaren 31n duen balioari buruz informatu beharko dela baldin eta data horretan aseguruaren hartzaileak ez badu ahalmenik erabateko erreskate eskubidea baliatzeko (heriotza edo baliaezintasun kasuetarako prestazioak edo bestelako arrisku berme osagarriak soilik estaltzen dituzten aldi baterako aseguru kontratuen kasuan izan ezik).

573/2023 FORU AGINDUA, ABENDUAREN 16KOA, ZEINAREN BIDEZ ONESTEN BAITIRA HIDROKARBURU JAKIN BATZUEK ERAMAN BEHARRAREN DITUZTEN TRAZATZAILA ETA MARKATZAILAK ZERGA BEREZIEI BURUZKO UZTAILAREN 26KO 4/2023 FORU DEKRETU ARAUEMAILEAN EZARRITAKO TASA MURRIZTUAK APLIKATZECO.

Euskal Autonomia Erkidegoak indarrean duen Ekonomia Itunak, maiatzaren 23ko 12/2002 Legearen bidez onetsiak, 33. artikuluan ezartzen duenez, zerga bereziak itundutako tributuak dira, estatuak une bakoitzean ezartzen dituen edukizko eta formazko arau berberei jarraituta erregulatu behar direnak.

Zerga Bereziei buruzko uztailaren 26ko 4/2023 Foru Dekretu Arauemailearen 50. artikuluko 3. apartatuan dioenez, hidrokarburuen gaineko zergaren tasa murriztuak aplikatzeko -1.4 epigrafekoa (gasolioa), 1.12 epigrafekoa (kerosenoa) eta 2.10 epigrafekoa (gainerako olio ertainak) besteak beste-, hainbat baldintza bete behar dira, eta horietako bat da hidrokarburu horiei erregelamenduz ezarriko diren trazatzaileak eta markatzaileak gehitzea. Trazatzaile eta markatzaile horiek gehitzea ezinbesteko baldintza da aipatutako foru dekretu arauemailearen 51. artikuluko 2. apartatuan aurreikuspenen diren salbuespenak eta 52. artikuluko b) letran jasotzen diren itzulketa kasuak aplikatuko badira.

Zerga Berezien Erregelamenduen, uztailaren 7ko 1165/1995 Errege Dekretuaren bidez onetsi eta gure lurraldean ordezko izaeraz aplikatzen denak lurralde historikoetan eskumena duten erakundeek ekonomia ituna aplikatzeko beharrezkoak diren xedapenak ematen ez dituzten artean (hala xedatzen du lehen xedapen gehigarrian Euskal Autonomia Erkidegoak indarrean duen Ekonomia Itunak, maiatzaren 23ko 12/2002 Legearen bidez

onetsiak), 114. artikuluan esaten du markatzailetzat hartuko direla horretarako emandako aginduaren bidez onesten diren agente markatzaile edo trazatzaileak.

Foru agindu hau onetsi arte, markatzaile edo trazatzaile horiek otsailaren 16ko 113/2009 Foru Aginduaren 13. artikuluan arautu dira (113/2009 Foru Agindua, zerga berezien zenbait eredu onartu eta zerga horien kudeaketan bete beharreko arau batzuk bateratu eta egunean jartzen dituen).

Gai honen erregulazioa Kontseiluaren 1995eko azaroaren 27ko 95/60/EE Zuzentarautik ondorioztatzen da (gasolioaren eta kerosenoaren marka fiskalari buruzko zuzentarauaren ondorio da), 2. artikuluko 2. apartatuan ezarrita uzten baitu nola zehaztu behar den Europar Batasunean erabiliko den markatzaile fiskala, zenbaitetan «euromarkatzaile» ere deitu ohi dena.

Foru agindu honek deskribatutako ondorioetarako erabili behar den markatzaile fiskal berria ezartzen du, eta Batzordearen 2022ko urtarrilaren 17ko 2022/197 (EB) Beteazpen Erabakian xedatutakoari erantzuten dio (Erabaki horrek markatzaile fiskal komun bat ezartzen du gasolioetarako eta kerosenorako, eta 4. artikuluan indarrik gabe uzten du Batzordearen 2016ko azaroaren 25eko 2017/74 (EB) Beteazpen Erabakia, gasolioetarako eta kerosenorako markatzaile fiskal komun bat ezartzen duena). Hortaz, xedapen honen xedea da markatzaile berri bat onestea gasoliorako, kerosenorako eta tasa murritzua aplikagarri duten gainerako olio ertainetarako.

GAO — 248 zk. — 2023/12/28 — (ZFAO, EEEZ) —

2/2023 FORU ARAUA, ABENDUAREN 21EKOA, ZEINAREN BIDEZ ALDATZEN BAITIRA MARTXOAREN 8KO 2/2005 FORU ARAU OROKORRA, GIPUZKOAKO LURRALDE HISTORIKOKO ZERGEI BURUZKOA, KONTSEILUAREN 2021EKO MARTXOAREN 22KO 2021/514 (EB) ZUZENTARAUAREN TRANSPOSIZIOA EGITEKO (ZUZENTARAU HORREK 2011/16/EB ZUZENTARAU ALDATZEN DU, FISKALITATEAREN ARLOKO LANKIDETZA ADMINISTRATIBOARI BURUZKOA), BAI ETA BESTE ZERGA ARAU BATZUK ERE.

Kontseiluaren 2021eko martxoaren 22ko 2021/514 (EB) Zuzentaruak, zeinaren bidez aldatzen baita fiskalitatearen arloko administrazio lankidetzari buruzko 2011/16/EB Zuzentaruak (aurrerantzean, DAC 7), helburu nagusi hauek ditu: Europar Batasunean informazioa trukatzeko eta administrazio lankidetzarako dagoen esparrua hobetzea eta administrazio lankidetzari hori eremu berrietara zabaltzea, hartara ekonomiaren digitalizazioak planteatzen dituen erronkei aurre egiteko eta zerga administrazioei zergak hobeto eta modu eraginkorragoan biltzen laguntzeko. Alde horretatik, bertan informazio obligazio berri bat ezartzen da plataforma digitaletako operadoreei dagokienez.

Era berean, informazioa trukatzeko mekanismoak indartzeko nazioarteko testuinguru batean, kontuan hartu behar dira, batetik, Agintaritz Eskudunen arteko Akordio Aldeaniztuna hartara ELGaren eremuan plataforma digitalen bidez lortutako errentari buruzko informazioa automatikoki trukatzeko eta, bestetik, helburu berarekin sinatutako nazioarteko beste akordio batzuk ere. Ildo horretan, Akordio Aldeaniztun horren babespean jurisdikzio sinatzaileei informazio-trukea errazte aldera, hau onartu da: ELGaren baitan Lankidetzari Ekonomiararen eta Noizbehinkako Lan Ekonomiararen eremuko «saltzaileei» buruzko informazioa plataforma-operadoreek jakinarazteko arauen eredu bat, aurrerantzean Arau Eredua, DAC 7ren edukiararen oso antzekoa, bereziki, eranskineko behar bezalako arretari buruzko arau eta prozedurei dagokienez.

DAC 7 delakoaren transposizioa eta aipatutako Arau-Eredua barne-zuzenbidean ezartzea Gipuzkoako Lurralde Historikoko Zergei buruzko martxoaren 8ko 2/2005 Foru Arau Orokorren aldaketaren bidez egiten da, lege-mailako arau bidez arautzea gomendatzen duten gaietarako. Transposizio hori erregelamendu bidez sartu beharreko berritasunekin osatzen da.

Bestalde, plataforma-operadoreen informazio-betebehar berriaren araubidea alde batera utzita, DAC 7 arauaren transposizioak 2/2005 Foru Araua hainbat alderditan aldatu beharra eragiten du. Hala, hauek arautzen dira: baterako ikuskapenen araubidea; beste estatu kide batzuetako funtzionarioak Espainian egoteari buruzko gai zehatz batzuk (eta alderantziz, hots, espainiar funtzionarioak beste estatu kide batzuetan egoteari buruzkoak); eta aldibereko kontrolak.

Aurrekoa gorabehera, finantza-kontuei buruzko informazioa eta behar bezalako arreta emateko betebeharrari eta plangintza fiskaleko mugaz gaindiko mekanismoei buruzko informazioa emateko betebeharrari dagokienez, aldaketa puntual bat egin da araudian: bitartekari oro behartuta dago pertsona fisikoak den zergapeko interesdun orori jakinaraztera hari buruzko informazioa Zerga Administrazioari emateko eta 2011/16/EB Zuzentaruaren arabera transferitzeko.

Gainera, plangintza fiskaleko mugaz gaindiko mekanismoei buruzko informazioa emateko azken betebehar horri dagokienez, beharrezkoa da haren araubide juridikoa aldatzea, Espainiak Agintaritz Eskudunen arteko Akordio Aldeaniztuna sinatu baitu: informazioa komunikatzeko estandar komunaren eta lurraldez kanpoko egitura opakuen informazioa saihesteko mekanismoei buruzko informazioa automatikoki trukatzeari buruzkoa, eta ELGaren barruan informazioa komunikatzeko estandar komunaren eta lurraldez kanpoko egitura opakuen elusiozko mekanismoei ekiteko nahitaezko informazio-komunikazioko ereduak. Horren helburua da Zerga Administrazioak beharrezko informazioa eduki ahal izatea, hartara akordio horrek araututako informazioa komunikatzeko estandar komunaren eta lurraldez kanpoko egitura opakuen elusiozko mekanismoak trukatu ahal izateko.

Era berean, aldatu egin behar dira plangintza fiskaleko mugaz gaindiko mekanismoei buruzko informazioa emateko betebehar horretatik eratorritako partikularren arteko betebeharrak, hartara Europar Batasuneko Justizia Auzitegiaren (Sala Nagusia) 2022ko abenduaren 8ko epaira egokitzeak, C-694/20 gaiari dagokionez. Epai horrek deklaratu du Kontseiluaren 2011ko otsailaren 15eko 2011/16/EB Zuzentaruaren (fiskalitatearen arloko lankidetzari administrazioari buruzkoa eta 77/799/EEE Zuzentaruak indargabetzen duena) 8. bis ter artikuluko 5. apartatuan jasotzen den betebeharra, Kontseiluaren 2018ko maiatzaren 25eko 2018/822 (EB) Zuzentaruaren bidez aldatutako bertsioan (DAC 6 izenez ezagutzen dena), zeinak sekretu profesionalak babestutako bitartekariak ezartzen baitie sekretu horren erabilera beren bezeroak ez diren gainerako bitartekariak jakinarazteko, Europar Batasuneko Oinarrizko Eskubideen Gutunaren 7. artikulua urratzen duela abokatuen kasuan. Jurisprudentzia hori jasotze aldera, aldatu egin da plangintza fiskaleko mekanismo jakin batzuen informazio-betebeharraren araubidea, eta jakinarazpen hori ezabatu egin da.

Beste estatu kide bateko funtzionarioak Gipuzkoan eta alderantziz egoteko araubideari buruzko aldaketei dagokienez, jarduketan komunikazio elektronikoen bidez parte hartzeko gaitasuna aitortzen da.

Komunikazio elektronikoen bidez jarduteko aukera bera aitortzen da aldibereko kontroletan.

DAC 7k sartu duen berritasun nagusietako bat izan da baterako ikuskapenak egiteko aukera dagoela elkarlaguntzaren eremuan. Egoera horren ondorioz, alderdi jakin batzuk arautu behar izan dira ikuskapen-jarduketan araubidean.

Hala, baterako ikuskapenen kontzeptua definitzen da eta ezartzen da, oro har, aplikatu beharreko araudia Gipuzkoakoa izango dela, ikuskapen-jarduketan araubideari dagokiona, ezartzen diren berezitasunekin, salbu eta jarduketak Espainiatik kanpo garatzen badira; kasu horretan, jarduerak garatzen diren estatu kideko xedapenak aplikatuko dira. Hala ere, horrek ez du inoiz ekarriko beste estatu kide batean jarduten duten Gipuzkoako zerga-administrazioeko funtzionarioek Espainiako araudiaren arabera eman ez zaizkien eskumenez baliatu ahal izatea.

Era berean, baterako ikuskapenen garapen praktikoa errazteko, Espainiako zerga-administrazioak eta estatu kide parte-hartzaileek alde aurretik adostu eta koordinatu beharko dituzte. Espainiako Zerga Administrazioa behartuta dago ondorio horietarako ordezkari bat izendatzera.

DAC 7aren eta aipatutako Akordio Aldeaniztunaren arabera, informazio jakin bat emateko betebehar berri bat ezartzen da, eta Gipuzkoako zerga-administrazioari buruzko «informazioa jakinaraztera behartuta dauden plataforma-operadoreek» bete beharko dute betebehar hori.

Transposizioa foru-arau mailan egiaztatzen da, Gipuzkoako Lurralde Historikoko Zergei buruzko martxoaren 8ko 2/2005 Foru Arau Orokorrean sartzen den xedapen gehigarri berri baten bidez, zeina erregelamendu bidez garatuko baita. Xedapen horrek informazio-betebeharraren oinarriko jarraibideak ezartzen ditu, baita arreta egokiari eta erregistroari buruzko arauak eta prozedurak ere.

Orobat arautzen da betebeharrarekin lotutako eremu material guztiei buruzko zehapen-araubidea, hau da: informazioa ematea, behar bezalako arreta ematea eta erregistratzea. Gainera, arreta egokiaren testuinguruan irregulartasun jakin batzuk egiaztatuz gero aplikatu beharreko balizko neurriak onartzen dira.

Azkenik, betebeharraren dokumentazioa kontserbatzeko eginbeharrak aitortzen dira, baita saltzaileengandik bildutako informazioa jakinaraztekoa ere.

Bestalde, abenduaren 10eko 16/2014 Foru Araua aldatzen da, Ez-egoiliarren Errentaren gaineko Zergari buruzkoa. Aldaketa foru-arau horren hirugarren xedapen gehigarrian sartzen da, eta, horrekin batera, apirilaren 24ko 1/2020 Foru Arauaren xedapen iragankor bakarria indargabetzen da, zeinaren bidez Europako Zuzentarauen transposizioarekin lotutako zerga-aldaketak eta beste aldaketa tekniko batzuk sartzen baitira. Erregulazio horren helburua da Kontseiluaren 2017ko urriaren 10eko 2017/1852 (EB) Zuzentarauaren transposizio egokia osatzea. Zuzentaru hori Europar Batasuneko zerga-auziak ebazteko mekanismoei buruzkoa da.

GAO — 249 zk. — 2023/12/29 — (FHABEZ) —

3/2023 FORU ARAUA, ABENDUAREN 28KOA, GIPUZKOAKO LURRALDE HISTORIKOKO FORTUNA HANDIEN GAINEKO ALDI BATERAKO ELKARTASUN ZERGARENA.

Apirilaren 3ko 9/2023 Legeak, zeinaren bidez aldatzen baita Euskal Autonomia Erkidegoarekiko Ekonomia Ituna onesten duen maiatzaren 23ko 12/2002 Legea, gauzatu utzi du Ekonomia Itunaren 61. artikuluan aurreikusitako Batzorde Mistoak 2022ko abenduaren 27an egindako bileren lortutako akordioa, fortuna handien gaineko aldi baterako elkartasun zerga ituntzeari buruzkoa.

Ituntze hori ahalbidetzeko, bosgarren xedapen gehigarri bat txertatu zen Ekonomia Itunean, eta bertan esaten da fortuna handien gaineko aldi baterako elkartasun zerga, ondarearen gaineko zergaren osagarri dena, araudi autonomoko tributu itundu bat dela eta hura ordainarazteko garaian Ekonomia Itunean ondarearen gaineko zergarako ezarritako termino berdinei jarraituko zaiela. Era berean, xedatu zen ituntze horrek ondorioak izango dituela zerga hori indarrean dagoen ekitaldi guztietarako.

Alde horretatik, adierazi behar da 2022ko abenduaren 28ko Estatuko Aldizkari Ofizialean argitara eman zela abenduaren 27ko 38/2022 Legea, energiaren gainean eta kreditu entitateen eta kredituko finantza establezimenduen gainean aldi baterako kargak ezarri, fortuna handien gaineko aldi baterako elkartasun zerga sortu eta zerga arloko zenbait arau aldatzen dituena. Lege horrek fortuna handien gaineko aldi baterako elkartasun zerga onetsi du estatuan, 2022. eta 2023. urteetan soilik aplikatzeko, nahiz eta aurreikuspena ere baden haren indarraldia amaitzean Gobernuak zergaren emaitzak ebaluatzea horiek baloratze eta, kasua bada, hura mantentzea edo ezabatzea proposatzeko.

Hortaz, aipatutako apirilaren 3ko 9/2023 Legean xedatutakoaren indarrez, Lurralde Historikoko eskumen arauemailea bereganatu dute fortuna handien gaineko aldi baterako elkartasun zergari dagokionez.

Itundutakoaren terminoak kontuan hartuta, fortuna handien gaineko aldi baterako elkartasun zerga berriaren araudia planteatzeko garaian, garrantzi handikoa da aintzat hartzea zerga horrek ondarearen gaineko zergaren izaera osagarria duela, Lurralde Historikoko badutelako, hain zuzen ere, azken horren gainean eskumen arauemaile osoa, araudi autonomoko tributu itundu bat denez gero.

Ondarearen gaineko zergak ibilbide luzea du Gipuzkoako Lurralde Historikoan, eta gaur egun ekainaren 11ko 2/2018 Foru Arauak erregulatzen du, Ondarearen gaineko Zergarenak. Foru arau horrek aldaketa ugari izan ditu denbora tarte txikian, haren testuan doikuntzak sartuz joan baitira Gipuzkoako Lurralde Historikoan indarrean dagoen ondare zerga areago definitzeko, eta zerga bizia bihurtu dute tributua, uanean uneko errealitate sozioekonomikora egokitua.

Beraz, fortuna handien gaineko aldi baterako elkartasun zergak izaera osagarria duenez ondarearen gaineko zergarekiko, logikoa da haren egitura bat etortzea azken horrek daukanarekin.

Gauzak horrela, fortuna handien gaineko aldi baterako elkartasun zerga ondarearen gaineko zergaren egungo erregulaziora egokitzen da. Horretarako, zergaren elementu nagusiek zorrotz jarraitzen diote Gipuzkoako Lurralde Historikoan indarrean dagoen ondarearen gaineko zergaren erregulazioari hauek bezalako gaietan: aplikazio eremua, salbuespenak, zergaduna, zerga oinarria, oinarri likidagarria eta sortzapena.

Alde nagusia bi gai hauetan ageri da: batetik, zerga egitatean, zerga berriak 3.000.000 eurotik gorako ondare garbiak bakarrik zergapetzen baititu; eta, bestetik, karga tributarioaren diseinuan eta, bereziki, karga eskala edo kuota osoaren muga edo «ezkutu fiskala» diseinatze moduan; izan ere, horren ondorioz, zerga berriaren kuota osoa ondare garbi gehiagoko zergadunentzat bakarrik izango da ondarearen gaineko zergarena baino handiagoa, eta horrek zerga berriaren izaera osagarria uzten du agerian.

Era berean, zerga honek ondarearen gaineko zergarekiko duen izaera osagarri hori dela eta, zergadunei ondarearen gaineko zergan dagokien kuota kendu egingo da fortuna handien gaineko aldi baterako elkartasun zergaren kuotatik, ondasun eta eskubide berberak bi aldiz zergapetu ez daitezela.

Fortuna handien gaineko aldi baterako elkartasun zergaren autolikidazioa aurkezteko obligazioari dagokionez, esan beharra dago zerga kuotaren emaitza ordaintzekoa denean bakarrik aurkeztu beharko dutela zergadunek autolikidazioa.

Azkenik, nabarmentzekoa da azken xedapenetako bigarrenean aurreikusten den edukia. Izan ere, xedapen horrek dio Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean argitaratu eta hurrengo egunean jarriko dela indarrean, eta egun horretatik aurrera fortuna handien gaineko aldi baterako elkartasun zerga sortzen den ekitaldietan izango dela aplikagarria, Ekonomia Itunaren bosgarren xedapen gehigarrian ezarritako terminoetan.

GAO — 249 zk. — 2023/12/29 — (BESTE BATZUK) —

2/2023 FORU DEKRETU-ARAU, ABENDUAREN 28KO, AURREKONTUEN LUZAPENAK 2024KO URTARRILAREN 1ETIK AURRERA ZERGA ARLOAN IZANGO DUEN ERAGINA ZEHAZTEN DUENA ETA ZERGA ETA AURREKONTU ARLOAN PREMIAZKOAK DIREN ZENBAIT NEURRI ONESTEN DITUENA.

2023ko urriaren 31n, Foru Aldundiko Diputatuen Kontseiluak 2024rako Aurrekontuen Foru Arau Proiektua onetsi zuen, eta Batzar Nagusietara bidali zuen, haiek tramitatu zezaten. Dena den, 2023ko abenduaren 18an, Diputatuen Kontseiluak erabaki zuen proiektua Batzar Nagusietatik erretiratzea. Horrenbestez, Gipuzkoako Lurralde Historikoak ez du izango 2023ako berariazko aurrekonturik.

Hori horrela, 2024ko urtarrilaren 1ean urte horretarako onetsitako aurrekonturik izango ez denez, automatikoki luzatutzat jo beharko dira 2023rako aurrekontuak, Gipuzkoako Lurralde Historikoko Finantza eta Aurrekontu Araubideari buruzko martxoaren 27ko 4/2007 Foru Arauak 78. artikuluan jasotakoari jarraituz.

Era berean, kontuan hartu behar da Gipuzkoako Lurralde Historikoko 2023rako Aurrekontu Orokorrek onartzen dituen abenduaren 23ko 6/2022 Foru Arauaren hirugarren xedapen iragankorrean xedatzen dela aurrekontu luzapenik izanez gero aplikagarriak izango direla, besteak beste, Aurrekontuen Foru Arauaren beraren xedapen gehigarriak eta amaierakoak.

Xedapen gehigarri eta amaierakotan araututako gaiek izaera, eduki eta denbora-eremu desberdinak dituzte. Zehazki, lehendabizikotik bosgarrenera bitarteko xedapen gehigarrietan eta amaierako lehenengo xedapenean arautzen dira foru dekretu arau honen xede diren eta antolamenduari segurtasun juridiko handiagoa emateko helburua duten zerga arloak, aurrekontu luzapenaren aplikazioaren hainbat alderdi argituz eta erregulatuz.

Aipaturiko xedapenetan ageri den kasuistika kontuan hartuta, komenigarria da labor azaltzea zer egoeratan geldituko den haietako bakoitza 2024ean:

— Berandutza interesa. Auzitegi Konstituzionalak nahiz Auzitegi Gorenak emandako epaiei jarraituz, Lurralde Historikoei finkatutako berandutza interesak bat etorri behar du lurralde erkidean ezartzen denarekin. 2024rako Estatuko Aurrekontu Orokorren Lege bat onesteko aurreikuspenik ez dagoenez, komeni da argitzea 2024rako ere 2023rako aplikatu den portzentaje bera aplikatuko dela.

— Tasak eguneratzea. 2023an, 2022an bezala mantendu ziren tasak. Hala ere, Kontsumoko Prezioen Indizeak 2024an izan duen bilakaerak gomendatzen du 2024an 1,025eko eguneratze koefizientea aplikatzea 2023ko tasen gainean.

— Balio katastralak eguneratzea. Balio katastralei dagokienez, tasak eguneratzeko erabilitako argudio berak balio du.

— Hiri lurren balio gehikuntzaren gaineko zerga. 2023an aplikatu diren koefiziente berberak mantenduko dira.

— AP-8 eta AP-1 autobideak eta A-636 autobia erabiltzeko kanonaren zenbatekoak. Autobideak erabiltzeko kanonaren kasua eta balio katastralena eta tasena desberdinak dira. Azken horietan, 2023rako Aurrekontuen Foru Arauaren asmoa horiek ez eguneratzea zen. Autobideen kanona ezartzeko, ordea, kontsumoko prezioen indizearen eboluzioaz gain, autobideei berariaz aplikagarri zaizkien faktore ugari hartu ziren kontuan. Hori erraz antzeman daiteke, ez bakarrik aplikagarria den koefizientearen zenbatekoarengatik (1,0225 balio katastralak eta tasak ez eguneratzearen aldean), baita bosgarren xedapen gehigarriak berak berariaz hala adierazten duelako ere. Kanona «eguneratu» egiten dela adierazi beharrean (balio katastralaren eta tasen kasuan egiten den bezala), urtarrilaren 1etik aurrera kanonaren zenbatekoak «igo» egiten direla adierazten da. Portzentaje bera erabiltzen da deskontu planari atxikitako erabiltzaileek ordaindu beharreko gehieneko zenbatekoa handitzeko. Ildo horretan, zuhurtziaz, komeni da luzapena modu berean interpretatzea, 2024an kanonak ere 1,0225 igo daitezela.

Amaierako xedapenei dagokienez, lehenak tarifaren deflaktazioa, batera tributatzegatik ezarritako murriztapena eta 2023rako Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren kenkari jakin batzuk arautzen ditu. Hala ere, 2024ko prezioen bilakaera kontuan hartuta, komeni da 2023an baino deflaktazio handiagoa egitea. Ondorioz, tarifaren deflaktazio berri bat proposatzen da, eta batera tributatzegatik ezarritako murriztapena eta kenkari familiar eta pertsonalak, 2023an onetsitakoak baino handiagoak izatea.

Bestalde, premiazko zenbait neurri daude, eta Foru Dekretu-Arau honetan sartu behar dira. Hiru neurri dira, bi zerga arlokoak eta bat aurrekontu arlokoa.

Lehenengo zerga-neurria 2021eko eta 2022ko ekitaldietan aplikatu beharreko egoeraren arabera neurria da, eta eragindako sektoreen egoera kontuan hartuta, komenigarritzat jotzen da 2023rako ere aplikatzea. Pertsona fisikoen errentaren gaineko zergan eta sozietateen gaineko zergan jarduera ekonomikoen titularren eta mikroenpresen gutxipen portzentajea handitzea da helburua, hurrenez hurren. Neurri hori bi artikulutan arautzen da, bat zerga bakoitzeko, eta horren presa 2023ko zergaldia hain zuzen ere hil honetan bertan abenduaren 31n sortzean datza.

Bigarren zerga neurria erretiratutako Aurrekontuen Foru Arauaren proiektuan txertatzen zen, azken xedapenetako bigarrenean hain zuzen ere, eta «bertsolarientzako» epigrafe berri bat onestean datza, 2024ko urtarrilaren 1etik aurrerako ondorioekin, orduan sortzen baita Jarduera Ekonomikoen gaineko Zerga, eta horregatik ere presazkoa da.

Azkenik, aurrekontu arloko neurria erretiratutako Aurrekontuen Foru Arauaren proiektuan ere jasotzen zen, eta Gipuzkoako Lurralde Historikoko toki-erakundeen aurrekontuei buruzko abenduaren 19ko 21/2003 Foru Araua aldatzean datza. Aldaketa horrek 2024ko aurrekontu ekitaldi honetatik aurrera izango dituela aurreikusten da, eta, horregatik, premiaz onetsi behar da. Aldaketa horrek malgutu egiten du diruzaintzako gerakinaren tratamendua toki erakundeen finantzaketa atxikia duten gastuetarako, Gipuzkoako Foru Aldundiak aplikatzen duenera hurbilduz.

Azken finean, kontuan hartuta herritarrek segurtasun juridikoa behar dutela, komenigarria da foru arau mailako xedapen batek aipatutako alderdi guztiak argitzea, aldi berean premiazko zenbait neurri ezarri. Denbora premia dagoenez eta materialki ezinezkoa denez foru arau hori 2024ko urtarrilaren 1a baino lehen onestea, behar-beharrezkoa da foru dekretu arau bat onestea eta hura Batzar Nagusiei berehala helaraztea baliozta dezaten, Gipuzkoako Lurralde Historikoko Erakunde Antolaketa, Gobernu eta Administrazioari buruzko uztailaren 12ko 6/2005 Foru Arauaren 14. artikuluan xedatutakoaren arabera.

GAO — 249 zk. — 2023/12/29 — (E-EEZ) —

582/2023 FORU AGINDUA, ABENDUAREN 27KOA, ZEINAREN BIDEZ ALDATZEN BAITA ABENDUAREN 20KO 688/2021 FORU AGINDUA, EZ-EGOILIARREN ERRENTAREN GAINEKO ZERGAN ESTABLEZIMENDU IRAUNKORRIK GABE LORTUTAKO ERRENTA JAKIN BATZUEN ATXIKIPENEN ETA KONTURAKO SARREREN URTEKO LABURPENA AITORTZEKO 296 EREDUA ETA HAREN AURKEZPEN MODUAK ETA EPEAK ONARTZEN DITUENA.

Zerga informazioaren kalitatea hobetzeko, oro har, ekitaldi bakoitzean aztertu behar da, hala badagokio, informazio betebeharrak jakin batzuetatik eratorritako informazioa emateari buruzko araudia.

Hala, beste arau batzuetan egindako aldaketen ondorioz, egokitu egin behar da abenduaren 20ko 688/2021 Foru Agindua, Ez-egoiliarren errentaren gaineko zergan establezimendu iraunkorrik gabe lortutako errenta jakin batzuen atxikipenen eta konturako sarreraren urteko laburpena aitortzeko 296 eredia eta haren aurkezpen moduak eta epeak onartzen dituen.

Zehazki, abenduaren 18ko 575/2022 Foru Aginduak urtarrilean aurkeztekoak diren aldizkako aitorten eta autolikazioak aurkezteko borondatezko epea urtarrilaren 31ra arte luzatzen duenak, modu iraunkorrean luzatu zuen hainbat eredu (296 eredia, besteak beste) aurkezteko epea. 688/2021 Foru Aginduak berak aplikatu beharreko aurkezpen epea arautzen jarrai dezan, 5. artikulua edukia aldatzen da.

Bestetik, zerga administrazioen artean koordinazio handiagoa lortzeko, haien arteko informazio trukea ahalbidetuz, ordeztu egiten dira bai 296 eredia eta hura bitarteko elektronikoen bidez aurkeztutako aitopenek jarraitu beharreko diseinu logikoak, betiere haien edukia homogeneoa izan dadin.

Horrela, jasotzailearen erregistroak identifikatzeko, 296 ereduko 2. motako erregistroan (jasotzailearen erregistroa), «Erregistroaren identifikatzailea edo ordena zenbakia» izeneko eremu berri bat sortzen da, eta 2. motako erregistroan (jasotzailearen erregistroa) «Estatuan, Euskal Autonomia

Erkidegoko Foru Aldundietan eta Nafarroako Foru Komunitatean sartutako atxikipenak eta konturako sarrerak xehatzeari buruzko eranskina» izeneko eranskin bat gehitzen da, Estatuan, Euskal Autonomia Erkidegoko Foru Aldundietan eta Nafarroako Foru Erkidegoan sartutako konturako sarrerak eta atxikipenak modu desberdinduan jakinarazteko. Informazio hori bakarrik bete behar da konturako sarrerak eta atxikipenak eragiketa bolumenaren proportzioan sartu behar direnean, Euskal Autonomia Erkidegoarekiko Ekonomia Itunaren 22. artikulua eta 23. artikulua eta Bi apartatua eta Estatuaren eta Nafarroako Foru Erkidegoaren arteko Hitzarmen Ekonomikoaren 30. artikulua eta 2. apartatuko bigarren paragrafoan xedatutakoaren arabera.

Horrela, informazio osoa lortu nahi da, eta errekerimenduen kopurua murriztu nahi zaie bai entitate ordaintzaileei eta bai Estatuak eta/edo Euskal Autonomia Erkidegoko Foru Aldundiek eta/edo Nafarroako Foru Komunitateak batera exiji ditzaketen etekin horien jasotzaileei.

GAO — 249 zk. — 2023/12/29 — (PFEZ) —

586/2023 FORU AGINDUA, ABENDUAREN 27KOA, «PERTSONA FISIKOEN ERRENTAREN GAINEKO ZERGA. LAN ETEKINEN, JARDUERA EKONOMIKOEN ETEKINEN ETA SARIEN GAINEKO ATXIKIPENAK ETA KONTURAKO SARRERAK. URTEKO LABURPENA» IZENEKO 190 EREDUA ONARTU, ETA HURA AURKEZTEKO MODUAK ETA EPEAK EZARTZEN DITUENA.

2017. urteaz geroztik, 190 ereduaren bidez informazioa ematea arautu du abenduaren 26ko 553/2017 Foru Agindua, «Pertsona fisikoaren errentaren gaineko zerga. Lan etekinen, jarduera ekonomikoaren etekinen eta sariaren gaineko atxikipenak eta konturako sarrerak. Urteko laburpena» izeneko 190 eredu onartu, eta hura aurkezteko moduak eta epeak ezartzen dituenak.

Hala ere, eredu hori urtero aldatzen joan da foru agindu bidez: urtarrilaren 10eko 1/2019 Foru Agindua, abenduaren 18ko 629/2019 Foru Agindua, abenduaren 18ko 499/2020 Foru Agindua, abenduaren 1eko 653/2021 Foru Agindua eta abenduaren 23ko 597/2022 Foru Agindua.

Horiek horrela, egokitzen joan da ereduaren aurkezpenari buruzko foru agindua eguneratzea, eta, aurreko paragrafoan aipatzen diren aldaketek gain, jarraian azaldukatotik ondorioztatzen direnak ere sartzea.

Urriaren 14ko 33/2014 Foru Dekretuaren bidez onartutako Pertsona Fisikoaren Errentaren gaineko Zergaren Erregelamendua 114. artikulua (aurrerantzean, Erregelamendua) 100eko 15eko atxikipen tasa ezartzen du jabetza intelektualetik datozten etekinen gainean, salbu eta erregelamendu horren 108.1 artikuluan jasotako kasu jakin batzuetan, haietan 100eko 7ko tasa aplikatuko baita. Era berean, 100eko 7ko atxikipen portzentajea ezartzen du hainbat urtetan zehar sortuko diren egile eskubideen ustiapenaren lagapenetik eratorritako konturako aurrerakinatarako.

Aurreko paragrafoan aipatutako salbuespenari helduta, adierazi behar da Erregelamenduko 108.1 artikuluarik gehitutako kasu berriari egiten diola erreferentzia. Izan ere, kasu horrek eragiten die, batetik, jarduera ekonomikoaren gaineko zergaren tarifetako bigarren sekzioaren 851., 852., 853., 861., 862., 864. eta 869. taldeetan eta hirugarren sekzioaren 01., 02., 03. eta 05. multzoetan sartuta dauden jarduerak egiten dituzten zergadunei – tarifa horiek eta haien aplikaziorako instrukzioa apirilaren 20ko 1/1993 Foru Dekretu Arauemailearen bidez onetsitako Jarduera Ekonomikoaren gaineko Zergaren testu bateginean ezarri ziren –, edo, bestetik, jarduera profesionaletik ondorioztatutako kontraprestazioa honelako zerbitzu prestazio bat egiteagatik lortzen duten zergadunei: zerbitzu prestazioaren izaera dela eta, hura besteren kontura egingo balitz, arte eszenikoetan, ikus-entzunezkoetan eta musikaletan aritzen diren artisten edota jarduera hori garatzeko beharrezkoak diren jarduera tekniko edo osagarriak egiten dituzten pertsonen lan harreman bereziaren aplikazio eremuan sartuko litzatekeen zerbitzu prestazio bat. Nolanahi dela ere, bi kasu horietako edozeinetan, beharrezkoa izango da jarduera horiengatik aurreko ekitaldian izandako etekin osoen bolumena 15.000 eurotik beherakoa izatea eta jarduera ekonomikoengatik eta lanarengatik zergadunak ekitaldi horretan lortu dituen etekin osoen 100eko 75 gaintzea.

Arestian aipatutako aldaketek ondorioz, beharrezkoa da 190 ereduko jasotzailearen erregistro diseinuen «Ordainketa gako» eremuko ordainketa gakoaren banakapena zabaltea, zehazki, «F», «G» eta «I» ordainketa gakoena, betiere aipatutako kasu berri guztiak kontuan hartzeko beharrezkoak diren azpigoak sortuz.

Bestetik, Erregelamenduan jasotako 100eko 2ko gutxieneko atxikipen tasa aplikatuko zaien lan etekinen atxikipenen barruan sartzen dira arte eszenikoetan, ikus-entzunezkoetan eta musikaletan diharduten artisten eta jarduera hori garatzeko beharrezkoak diren jarduera teknikoak edo osagarriak egiten dituzten pertsonen lan harreman berezi batetik eratorritako kontratuak. Hori dela eta, beharrezkoa da 190 ereduaren jasotzailearen erregistro diseinuen «Kontratua edo harremana» eremuan dauden egungo kontratu edo harreman motak aldatzea.

Aurreko alde batera utzita, administrazio kontseiluetako, haien ordezko batzordeetako eta beste ordezkari organo batzuetako administratzaile eta kide izatetik eratorritako ordainsari eta atxikipenei dagokienez, prestazio horiek Gipuzkoako Foru Aldundiak, Bizkaiko edo Arabako Foru Aldundiek, Nafarroako Foru Komunitateak edo Estatuak batera exiji dezaketen sozietateen gaineko zergaren zergadun diren entitateek ordaintzen dituztenean, historikoki desadostasunak sortzen dira atxikipenen eta konturako sarreraren autolikidazioetan jasotako datuen eta urteko aitorten informatiboaren artean. Horrek berekin ekartzen du, batzuetan, errekerimendua egitea bai entitate ordaintzaileei bai horrelako lan etekinak jasotzen dituztenei.

Honako ondorio hau atera daiteke, behin batera aztertuz gero Euskal Autonomia Erkidegoarekiko Ekonomia Ituna onartzen duen maiatzaren 23ko 12/2002 Legea, Estatuaren eta Nafarroako Foru Komunitatearen arteko Hitzarmen Ekonomikoa onartzen duen abenduaren 26ko 28/1990 Legea, Gipuzkoako Lurralde Historikoko Pertsona Fisikoaren Errentaren gaineko Zergari buruzko urtarrilaren 17ko 3/2014 Foru Araua eta Pertsona Fisikoaren Errentaren gaineko Zergaren Erregelamendua (urriaren 14ko 33/2014 Foru Dekretuaren bidez onartua): baldin eta lanaren etekin horiek ordaintzen dituen entitateak Gipuzkoako Foru Aldundian eta aipatutako administrazio publiko batean edo batzuetan (Bizkaiko Foru Aldundia, Arabako Foru Aldundia, Nafarroako Foru Komunitatea edo Estatuak) batera tributatzeko badiu zergak, ordainketa horiei dagozkien atxikipenak proportzio horretan exijitu behar dituzte administrazio horiek, eragiketa bolumenaren arabera, horretarako sozietateen gaineko zergaren egindako azken aitortpen-likidazioan zehaztutako proportzioa aplikatuta.

Aldiz, atxikipenen eta konturako sarreraren urteko laburpenak aurkezteari dagokionez –etekin horiei dagokienez–, Euskal Autonomia Erkidegoarekiko Ekonomia Ituna eta Estatuaren eta Nafarroako Foru Komunitatearen arteko Ekonomia Hitzarmena erregulatzen duten arau testuek espresuki adierazten dute aitorten informatibo horiek ordainarazteko eskumena duen administrazio bakoitzean aurkeztu beharko direla, baina horiei dagozkien etekin eta atxikipen guztiak barnean hartuta –mota horretako etekinei dagokienez– haietako bakoitzari aurkeztutako aitortpenaren.

Kontraste informazioa osorik izateko eta arlo honetako errekerimenduek eta egiaztapenek dakartzaten administrazio kargak murrizteko, egokitzen jotzen da 190 ereduaren eremu berri bat sortzea, «Estatuan, Euskal Autonomia Erkidegoko Foru Aldundietan eta Nafarroako Foru Komunitatean sartutako atxikipenak eta konturako sarrerak» izeneko eta «E» gakoan sartutako prestazioen kasuan bakarrik bete beharrezkoa izango litzatekeena, gako horretan jasotzen baita laneko etekin mota hori.

Azkenik, komenigarritzat jotzen da Estatuako Enplegu Zerbitzu Publikoak (SEPE) entitate ordaintzaile gisa emandako prestazioak eta subsidioak gehiago banakatzea, azkenaldian administrazio publikoek ezarritako laguntzen tramitazioa arintzeko eta hobetzeko. Banakapen zabalago horrek aukera emango du hainbat kontzeptu bereizteko, hala nola enplegu erregulaziorako espedienteetatik eratorritako prestazioa, jarduera uzteagatik prestazioagatik langile autonomoek ordaindutako zenbatekoak eta langabezia subsidioak edo laneratzeko errenta aktiboak; izan ere, aldaketa hau iritsi arte kontzeptu horiek aipatutako entitate ordaintzaileak modu agregatuan jaso ditu «C» ordainketa gako bakarraren barruan.

190 eredu berria Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean argitaratu eta biharamunean jarriko da indarrean, eta lehen aldiz aplikatuko da 2024ko urtarrilaren 1etik aurrera 2023ko aitortpenak aurkezteko. Hala ere, ezartzen da aurreko paragrafoan aipatzen den Estatuako Enplegu Zerbitzu Publikoak (SEPE) ordaindutako prestazio eta subsidioen banakapen handiena 2025era arte atzeratu behar dela. Beraz, haiek bereizita sartzen dira foru agindu honen

xedapen gehigarri bakarrean, eta bertan zehazten da aldaketa horiek lehen aldiz aplikatuko direla 2025eko ekitaldiari dagokion 190 eredua aurkezteko, zeinaren aurkezpen epea 2026ko urtarrilaren 1etik aurrera hasiko baita.

GAO — 249 zk. — 2023/12/29 — (BEZ) —

590/2023 FORU AGINDUA, ABENDUAREN 28KOA, ABENDUAREN 5EKO 545/2023 FORU AGINDUAN IZANDAKO AKATSA ZUZENTZEN DUENA. BALIO ERANTSIAREN GAINEKO ZERGAREN URTEKO AITORPEN LABURPENA AURKEZTEKO 390, 392 ETA 393 EREDUAK, 390, 392 ETA 393 EREDUEN ERANSKIN KOMUNA ETA HORIEK AURKEZTEKO MODUAK, TOKIAK ETA EPEA ONETSI DIRA FORU AGINDU HORREN BIDEZ.

2023ko abenduaren 13ko Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean (238. zenbakian) argitara eman da 545/2023 Foru Agindua, abenduaren 5ekoa, zeinaren bidez onesten baitira balio erantsiaren gaineko zergaren urteko aitorpen laburpena aurkezteko 390, 392 eta 393 ereduak, 390, 392 eta 393 ereduaren eranskin komuna eta horiek aurkezteko moduak, tokiak eta epea. Agindu horren II. eranskinaren euskarazko bertsioak akatsak dituzte, berriro argitaratzen da, zuzenduta.

Akats hori zuzentze aldera, II. eranskinaren euskarazko bertsioa kendu eta haren ordezkari foru agindu honen eranskina ezartzen da.

EHAA

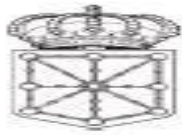

EUSKAL HERRIKO
AGINTARITZAREN ALDIZKARIA

EHAA — 247 zk. — 2023/12/29 — (AURREKONTUAK) —

21/2023 LEGEA, ABENDUAREN 22KOA, EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOKO 2024. URTEKO AURREKONTU OROKORRAK ONARTZEN DITUENA.

Eusko Legebiltzarrak 21/2023 Legea, abenduaren 22koa, Euskal Autonomia Erkidegoko 2024. urteko Aurrekontu Orokorrak onartzen dituen onartu duela jakinarazten zaie Euskadiko herritar guztiei.

NAFARROAKO Aldizkari Ofiziala

NAO — 256 zk. — 2023/12/12 — (PFEZ, SZ, E-AZ) —

234/2023 FORU DEKRETUA, URRIAREN 31KOA, HONAKO ERREGELAMENDU HAUEK ALDATZEN DITUENA: PERTSONA FISIKOEN ERRENTAREN GAINEKO ZERGAREN ERREGELAMENDUA, MAIATZAREN 24KO 174/1999 FORU DEKREUAREN BIDEZ ONARTUA; SOZIETATEEN GAINEKO ZERGAREN ERREGELAMENDUA, ABENDUAREN 20KO 114/2017 FORU DEKREUAREN BIDEZ ONARTUA; BALIO ERANTSIAREN GAINEKO ZERGAREN ERREGELAMENDUA, MARTXOAREN 8KO 86/1993 FORU DEKREUAREN BIDEZ ONARTUA; 8/2010 FORU DEKRETUA, OTSAILAREN 22KOA, IDENTIFIKAZIO FISKALAREN ZENBAKIA ETA HAREKIN LOTUTAKO ZENBAIT ERROLDA ARAUTZEN DITUENA; UZTAILAREN 17KO 50/2006 FORU DEKRETUA, NAFARROAKO ZERGA OGASUNAREN EREMUAN BALIABIDE ELEKTRONIKO, INFORMATIKO ETA TELEMATIKOEN ERABILERA ARAUTZEN DUENA; ETA UZTAILAREN 2KO 177/2001 FORU DEKRETUA, NAFARROAKO FORU KOMUNITATEKO DIRUBILKETA ERREGELAMENDUA ONARTZEN DUENA.

AKATSEN ZUZENKETA

Akats bat atzeman da urriaren 31ko 234/2023 Foru Dekretuan, honako hauek aldatzen dituean: Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren Erregelamendua, maiatzaren 24ko 174/1999 Foru Dekretuaren bidez onartua; Sozietateen gaineko Zergaren Erregelamendua, abenduaren 20ko 114/2017 Foru Dekretuaren bidez onartua; Balio Erantsiaren gaineko Zergaren Erregelamendua, martxoaren 8ko 86/1993 Foru Dekretuaren bidez onartua; 8/2010 Foru Dekretua, otsailaren 22koa, identifikazio fiskalaren zenbakia eta horrekin lotutako errolda jakin batzuk arautzen dituen; 50/2006 Foru Dekretua, uztailaren 17koa, Nafarroako Zerga Ogasunaren eremuan bitarteko elektronikoa, informatikoa eta telematikoen erabilera arautzen duena; eta 177/2001 Foru Dekretua, otsailaren 2koa.

Azken xedapen bakarrean, bigarren lerrokadan, 1. eta 2. paragrafoetan, honako hau dioenean:

"1. Lehenengo artikulua leugarren paragrafoan aipatzen den Europa osoko produktuei buruzko lehen informazio-adierazpena 2024ko urtarrilaren 1etik aurrera aurkeztuko da, 2023. urteari buruzko informazioari dagokionez.

2. Lehenengo artikulua bosgarren paragrafoan aipatutako plataforma-operadoreen lehen informazio-adierazpena 2024ko urtarrilaren 1etik aurrera aurkeztuko da, 2023. urteari buruzko informazioari dagokionez. "

Hau esan behar du:

1. Lehenengo artikulua zazpigarren paragrafoan aipatzen den Europa osoko produktuei buruzko lehen informazio-adierazpena 2024ko urtarrilaren 1etik aurrera aurkeztuko da, 2023. urteari buruzko informazioari dagokionez.

2. Lehenengo artikulua bederatzigarren paragrafoan aipatutako plataforma-operadoreen lehen informazio-adierazpena 2024ko urtarrilaren 1etik aurrera aurkeztuko da, 2023. urteari buruzko informazioari dagokionez. "

NAO — 261 zk. — 2023/12/19 — (E-EEZ) —

74/2023 FORU AGINDUA, AZAROAREN 14KOA, EKONOMIA ETA OGASUNEKO KONTSEILARIAK EMANA, EKONOMIA, OGASUN, INDUSTRIA ETA ENPLEGUKO KONTSEILARIAREN EKAINAREN 18KO 231/2013 FORU AGINDUA ALDATZEN DUENA. FORU AGINDU HORREN BIDEZ, EZ-EGOILIARREN ERRENTAREN GAINEKO ZERGAREN 210 ETA 211 EREDUAK ONETSI ETA HORIEK AURKEZTEKO BALDINTZA OROKORRAK ETA PROZEDURA EZARRI ZIREN. EREDU HORIEK ERABILI BEHAR DIRA ESTABLEZIMENDU IRAUNKORRIK GABE LORTUTAKO ERRENTAK AITORTZEKO ETA ESTABLEZIMENDU IRAUNKORRIK GABEKO EZ-EGOILIARRENGANDIK ONDASUN HIGIEZINAK ESKURATZEAGATIK EZARRITAKO ATXIKIPENA AITORTZEKO.

Maiatzaren 24ko 174/1999 Foru Dekretuaren bidez onetsitako Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko Erregelamenduko 62.2 artikulua araberak, zergari buruzko foru legearen 62.4 artikuluan araututako kenkarirako eskubidea ematen duten dohaintzak jasotzen dituzten entitateek dohaintzei buruzko aitortpen informatiboa aurkeztu beharra dute.

Zergari buruzko Erregelamenduko 62.23 artikulua zerga arloko eskumena duen departamentuko titularrak gaitzen du aitortpen informatibo hori egiteko epeak, ereduak eta modua zein diren zehazteko.

Gaikuntza hori erabiliz, Ekonomia, Ogasun, Industria eta Enpleguko kontseilariak "Jasotako ekarpenen eta dohaintzen eta egindako erabileren informazio aitortpena" izeneko 182 eredu onetsi zuen, urtarrilaren 18ko 8/2013 Foru Aginduaren bidez.

Geroago, kirol mezenasgorako pizgarri fiskalen araubidea gehitu zen zerga arloko araudian. Araubide hori jasotzen da maiatzaren 24ko 2/2023 Legegintzako Foru Dekretuaren bidez onartutako fundazioen eta irabazi-asmorik gabeko bestelako entitateen zerga-araubide bereziko xedapenen eta mezenasgorako zerga-pizgarrien testu bateginaren II. tituluko II. kapituluan.

Arau horretan ezarritako zerga-pizgarrien artean jasotzen denez, gizarte interesekotzat deklaraturako kirol jardueren finantzaketan parte hartzen duten pertsona fisikoen errentaren gaineko zergaren subjektu pasiboek eskubidea izanen dute kenkari bat aplikatzeko.

Halaber, sozietateen gaineko zergaren zergadunek, horrelako mezenasgoa egiten badute, eskubidea izanen dute dohaintzan emandako zenbatekoa zerga-oinarrian partida kengarritzat jotzeko, eta zergaren kuota likidoan kenkari bat aplikatzeko.

Onura fiskalak aplikatzeko, pertsona eta erakunde onuradunek ziurtagiriak egin beharko dituzte, dohaintza, erabilera-mailegu edo komodatu gisa edo lankidetzaz-hitzarmen baten esparruan jasotako zenbatekoak egiazkoak direla egiaztatzeko. Halaber, pertsona eta entitate onuradunek ziurtagiri horien edukia berri eman beharko diote zerga administrazioari, zerga araudian ezarritako ereduaren arabera.

Horiek horrela, foru agindu honen xedea da 8/2013 Foru Agindua aldatzea, zerga administrazioak, 182 ereduaren bidez, behar bezala jaso dezan kirol mezenasgorako pizgarri fiskalen araubidearen onuradun diren pertsona eta entitateei emandako diru kopuruei buruzko informazioa.

Horrez gain, gizarte, ingurumen eta kirol mezenasgoko lehenetsuen jardueri egindako dohaintzak edo ekarpenak identifikatzeko gako espezifikoak gehitzen dira. Dohaintza edo ekarpen horiek eskubidea eman dezakete kuotako kenkarien ehunekoak eta mugak handitzeko, halaxe ezartzen baitu fundazioen eta irabazi-asmorik gabeko bestelako entitateen zerga-araubide bereziko xedapenen eta mezenasgorako zerga-pizgarrien testu bateginaren bosgarren xedapen gehigarriak.

Azkenik, aldatu egiten dira Fundazioen eta Babes-jardueren Tributu Araubidea erregulatzen duen uztailaren 2ko 10/1996 Foru Legeaz eta Nafarroako Foru Komunitatean kultur-mezenasgoa eta haren zerga-pizgarriak arautzen dituen maiatzaren 16ko 8/2014 Foru Legeaz egiten diren aipamenak, bi arau horiek 2/2023 Legegintzako Foru Dekretuaren bidez indargabetu baitziren.

NAO — 261 zk. — 2023/12/19 — (PFEZ) —

75/2023 FORU AGINDUA, AZAROAREN 14KOA, EKONOMIA ETA OGASUNEN KONTSEILARIEN EMANA, ZEINAREN BIDEZ ALDATZEN BAITA OGASUNEN ETA FINANTZA POLITIKAKO KONTSEILARIEN AZAROAREN 25KO 81/2015 FORU AGINDUA. HAREN BIDEZ 184 EREDUA ONETSI ZEN, "ERRENTAK ERATXIKITZEKO ARAUBIDEKO ENTITATEEK AURKEZTU BEHARREKO URTEKO AITORPEN INFORMATIBOA" IZENEOA.

Ogasuneko eta Finantza Politikako kontseilariaren azaroaren 25eko 81/2015 Foru Aginduaren bidez 184 eredu onetsi zen, "Errentak eratxikitzeko araubideko entitateek aurkeztu beharreko urteko aitorpen informatiboa" izeneko.

Ereduak, onetsi zenetik, hainbat aldaketa izan ditu, egokitu behar izan duelako, batetik, indarrean dagoen araudira, eta bestetik Administrazioak zergak kudeatzeko eta biltzeko lanak egin ahal hauteman dituen premia informatiboetara.

Xede berarekin, bada, foru agindu honek aldaketa berriak dakartzio ereduari.

Alde batetik, aldaketak daude artikuluetan, arauen aipamenak eguneratzeko eta zuzenketa teknikoak egiteko.

Bestetik, eranskinak aldatu dira ereduaren edukia egungo informazio-beharretara egokitzeko. Zehazki, aldaketa hauek egin dira:

Lehenik, azpigako berriak sartu dira jarduera ekonomiko edo profesionalen etekinen barruan; horrela, errentak eratxikitzeko araubideko entitateek bereiz informatuko dute jasotako dirulaguntza hauei buruz: Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko Foru Legearen testu bateginaren 7.z) artikuluan xedatutakoaren arabera salbuetsiak daudenak (testu bategin hori ekainaren 2ko 4/2008 Legegintzako Foru Dekretuaren bidez onetsi zen), eta gainerako laguntza salbuetsiak. Horrela, errentak eratxikitzeko araubideko entitateek, baldin eta nekazaritza-jarduera batean aritzeagatik laguntzak jasotzen badituzte Landa Garapenerako Europako Nekazaritza Funtzak (LGENF) edo Nekazaritza Bermatzeko Europako Funtzak (NBEUF) finantzatuta, laguntzaren zenbatekoa aitortu beharko dute, baita kide bakoitzari zenbat esleitu zaion ere. Informazio horri esker, Administrazioak egiaztatu ahal izanen du salbuespeneko zenbateko maximoaren eta osoaren baldintza bete den: 20.000 euro subjektu pasibo bakoitzeko.

Ildo beretik, azpigako berriak sartu dira jarduera ekonomiko edo profesionalen etekinen barruan, jasotako eta aurreko atalean aipatutako bestelako dirulaguntzen edo laguntzen zenbatekoa aitortzeko, jardueraren gainerako diru-sarreretatik bereizita. Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko Foru Legearen testu bateginaren 36.D) artikulua arabera, salbuetsi gabeko laguntza edo dirulaguntzen bidez izandako sarrerei dagokien zenbatekoa etekin garbian sartuko da, eta ez zaizkie aplikatuko artikuluko horretan jasotako murriztapenak. Horrenbestez, bereizi egin behar dira, entitateak eratxikitzeko araubidean jaso dituen diru-sarrera atxiki eta salbuetsi gabeen guztizko kopuruaren barruan, alde batetik, murrizketa-eskubiderik ez duten laguntzak edo dirulaguntzak, eta, bestetik, murrizketa horretarako eskubidea duten gainerako diru-sarrerak.

Gainera, kontuan hartu behar dira egun indarrean diren kenkariak, bai pertsona fisikoen errentaren gaineko zergaren arloan bai sozietateen gaineko zergaren arloan, eta, beraz, beharrezkoak diren aldaketak egin dira.

Azkenik, gehikuntzetan, ondare-elementuak eskualdatzetik ez datozenetan, azpigako berriak sartu dira. Izan ere, bereizirik jaso nahi dira, batetik, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko Foru Legearen testu bateginaren berrogeita hamabosgarren xedapen gehigarriaren 1. apartatuan birgaitze-obretarako ezartzen diren dirulaguntza publikoei buruzko informazioa eta, bestetik, xedapen gehigarri horren beraren 2. apartatuan ezarritako dirulaguntzei buruzkoa. Bi salbuespen desberdin dira, eta desberdin erregulatutakoak.

NAO — 261 zk. — 2023/12/19 — (PFEZ) —

76/2023 FORU AGINDUA, AZAROAREN 15KOA, EKONOMIA ETA OGASUNEN KONTSEILARIEN EMANA, ZEINAREN BIDEZ ALDATZEN BAITA EKONOMIA, OGASUN, INDUSTRIA ETA ENPLEGUKO KONTSEILARIEN URTARRILAREN 18KO 8/2013 FORU AGINDUA, "JASOTAKO EKARPENEN ETA DOHAINZAREN ETA EGINDAKO ERABILAREN AITORPEN INFORMATIBOA" IZENEN 182 EREDU BERRIA ONETSI ZUENA.

Maiatzaren 24ko 174/1999 Foru Dekretuaren bidez onetsitako Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko Erregelamenduko 62.2 artikulua arabera, zergari buruzko foru legearen 62.4 artikuluan araututako kenkarirako eskubidea ematen duten dohaintzak jasotzen dituzten entitateek dohaintzei buruzko aitorpen informatiboa aurkeztu beharra dute.

Zergari buruzko Erregelamenduko 62.23 artikulua zerga arloko eskumena duen departamentuko titularrak gaitzen du aitorpen informatibo hori egiteko epeak, ereduak eta modua zein diren zehazteko.

Gaikuntza hori erabiliz, Ekonomia, Ogasun, Industria eta Enpleguko kontseilariak "Jasotako ekarpenen eta dohaintzen eta egindako erabilaren informazio aitorpena" izeneko 182 eredu onetsi zuen, urtarrilaren 18ko 8/2013 Foru Aginduaren bidez.

Geroago, kirol mezenasgorako pizgarri fiskalen araubidea gehitu zen zerga arloko araudian. Araubide hori jasotzen da maiatzaren 24ko 2/2023 Legegintzako Foru Dekretuaren bidez onartutako fundazioen eta irabazi-asmorik gabeko bestelako entitateen zerga-araubide bereziko xedapenen eta mezenasgorako zerga-pizgarrien testu bateginaren II. tituluko II. kapituluan.

Arau horretan ezarritako zerga-pizgarrien artean jasotzen denez, gizarte interesekotzat deklaraturako kirol jardueren finantzaketan parte hartzen duten pertsona fisikoen errentaren gaineko zergaren subjektu pasiboek eskubidea izanen dute kenkari bat aplikatzeko.

Halaber, sozietateen gaineko zergaren zergadunek, horrelako mezenasgoa egiten badute, eskubidea izanen dute dohaintzan emandako zenbatekoa zerga-oinarrian partida kengarritzat jotzeko, eta zergaren kuota likidoan kenkari bat aplikatzeko.

Onura fiskalak aplikatzeko, pertsona eta erakunde onuradunek ziurtagiriak egin beharko dituzte, dohaintza, erabilera-mailegu edo komodatu gisa edo lankidetzaz-hitzarmen baten esparruan jasotako zenbatekoak egiazkoak direla egiaztatzeko. Halaber, pertsona eta entitate onuradunek ziurtagiri horien edukia berri eman beharko diote zerga administrazioari, zerga araudian ezarritako ereduetan.

Horiek horrela, foru agindu honen xedea da 8/2013 Foru Agindua aldatzea, zerga administrazioak, 182 ereduaren bidez, behar bezala jaso dezan kirol mezenasgorako pizgarri fiskalen araubidearen onuradun diren pertsona eta entitateei emandako diru kopuruei buruzko informazioa.

Horrez gain, gizarte, ingurumen eta kirol mezenasgoko lehenetsuneko jardueri egindako dohaintzak edo ekarpenak identifikatzeko gako espezifikoko gehitzen dira. Dohaintza edo ekarpen horiek eskubidea eman dezakete kuotako kenkariaren ehunekoak eta mugak handitzeko, halaxe ezartzen baitu fundazioen eta irabazi-asmorik gabeko bestelako entitateen zerga-araubide bereziko xedapenen eta mezenasgorako zerga-pizgarrien testu bateginaren bosgarren xedapen gehigarriak.

Azkenik, aldatu egiten dira Fundazioen eta Babes-jardueren Tributu Araubidea erregulatzen duen uztailaren 2ko 10/1996 Foru Legeaz eta Nafarroako Foru Komunitatean kultur-mezenasgoa eta haren zerga-pizgarriak arautzen dituen maiatzaren 16ko 8/2014 Foru Legeaz egiten diren aipamenak, bi arau horiek 2/2023 Legegintzako Foru Dekretuaren bidez indargabetu baitziren.

NAO — 261 zk. — 2023/12/19 — (ZZBB) —

77/2023 FORU AGINDUA, AZAROAREN 16KOA, EKONOMIA ETA OGASUNEKO KONTSEILARIAK EMANA, ZEINAREN BIDEZ GARAPEN-ARAUAK ONESTEN BAITIRA BIDALKETA BERMATUEN MUGIMENDUEI DAGOKIENEZ, 504, 505 ETA 507 EREDUAK ONESTEN BAITIRA (504 "BAIMEN-ESKABIDEA, FABRIKAZIO-ZERGA BEREZIEN XEDE DIREN PRODUKTUAK EUROPAR BATASUNEKO GAINERAKO HERRIALDEETARA BIDALTZEKO EDO HAIETATIK JASOTZEKO", 505 "BAIMENA, FABRIKAZIO-ZERGA BEREZIEN XEDE DIREN PRODUKTUAK EUROPAR BATASUNEKO GAINERAKO HERRIALDEETARA BIDALTZEKO EDO HAIETATIK JASOTZEKO" ETA 507 "ITZULTZEKO ESKABIDEA BIDALKETA BERMATUEN SISTEMAN"), ETA OHIKO BIDALTZAILE ETA HARTZAILE EGIAZTATUEN LURRALDE-ERREGISTROKO IZEN-EMATEA ARAUTZEN BAITA.

Estatuaren eta Nafarroako Foru Komunitatearen arteko Hitzarmen Ekonomikoaren 35.5 artikulua esparruan, tributu-harmonizazioari buruzko ekainaren 21eko 3/2023 Legegintzako Foru Dekretuak zerga berezietan buruzko abenduaren 30eko 20/1992 Foru Legea aldatzen du, foru-arauan zenbait aldaketa txertatzeko, Zerga-berezietan buruzko abenduaren 30eko 38/1992 Foru Legean eginak maiatzaren 8ko 11/2023 Legeak, zeinaren bidez zenbait produktu eta zerbitzuen iragarritasunaren, kualifikazio handiko pertsonen migrazioaren, zergen eta notario- eta erregistro-jarduketan digitalizazioaren arloko Europar Batasunaren zenbait zuzentzauren transposizioa egiten baita eta zeinaren bidez aldatzen baita 12/2011 Legea, maiatzaren 27koa, Kalte nuklearren edo material erradioaktiboen eragindako kalteen erantzukizun zibilari buruzkoa.

Aldaketan barne hartzen diren alderdien artean, nabarmentzekoak dira bidalketa bermatuen prozedura berri definitzea, "bidaltzaile ziurtatua" eta "hartzaile ziurtatua" figura berriak sartzeko eta "jasotzaile baimendua" figura desagertzeko; hori guztia Kontseiluaren 2019ko abenduaren 19ko 2020/262 (EB) Zuzentarauaren (zerga berezien araubide orokorra ezartzen duena) transposizioa eginez.

"Bidalketa bermatua" dira fabrikazio-zerga berezietan lotutako produktuak Batasunaren barrenean zirkulatzeko prozedura bat, zinean jatorrizko estatu kidean zerga sorrarazi baita eta helmugako estatu kideko hartzaile ziurtatu bati zuzentzen baita, betiere produktu horiek saltzaileak edo saltzailearen kontura bidali edo garraiatu ez badira, ez zuzenean ez zeharka, eta araudian ezarritako baldintza eta betekizunak betetzen badira.

Aipatutako 11/2023 Legeak txertatutako Zerga berezien erregelamenduaren 33 bis, ter, quater, quinquies, sexies eta septies artikuluek modu xehatua arautzen dute bidalketa bermatuen prozedura berria, zeina prozedura informatizatua baita. Hala, etendura-araubideko zerga berezietan lotutako produktuen zirkulaziorako gaur egun erabiltzen den sistema informatizatua, EMCS (ingelesezko siglak: Excise Movement Control System), orobat erabiliko da estatu kide bateko lurraldean kontsumitzeko bidali diren eta beste estatu kide bateko lurraldera –han merkataritza-helburutarako entregatzeko– eraman diren produktuen zirkulaziorako ere. Mugimendu horiek babesteko, papereko "Agiri laguntzaile erraztua" 503 ereduaren ordez, administrazio-agiri elektronikoko erraztu berri bat ezarri da.

Sistema informatizatu horren erabilerekin, adierazitako zirkulazioaren jarraipena erraztu eta barne-merkatuaren funtzionamendu egokia bermatu nahi da. Agiri elektronikoko berri horrekin, bidalketa bermatuen eragiketa horien fabrikazio-zerga berezien sartzapena kontrolatu nahi da kontsumoko estatu kideetan. Sartzapena eginen da hartzaile ziurtatua produktuak jasotzen duenean xedeko helmugan, helmugako hori dela zergadun.

2023ko otsailaren 13tik aurrera aplikatuko dira neurri horiek guztiak. Hala ere, zerga berezien xede diren produktuak bidalketa bermatuen prozeduraren bidez jasotzen jarraitzen ahalko da 2023ko abenduaren 31 arte, Kontseiluaren 2008/118/EE Zuzentarauaren (2020/262 (EB) Zuzentarauak indargabetua) 33, 34 eta 35 artikuluetan jasotako izapideak betez.

"Hartzaile ziurtatua" izanen da edozein pertsona edo erakunde, helmugako estatu kideko agintari eskudunen aurrean erregistratua zerga berezietan lotutako produktuak jasotzeko, zeinak, pertsona horren jardun profesionalean, estatu kide bateko lurraldean kontsumorako bidali baitira eta, gero, beste estatu kide bateko lurraldera lekualdatu.

"Bidaltzaile ziurtatua" izanen da edozein pertsona edo erakunde, bidalketako estatu kideko agintari eskudunen aurrean erregistratua zerga berezietan lotutako produktuak bidaltzeko, zeinak, pertsona horren jardun profesionalean, estatu kide bateko lurraldean kontsumorako bidali baitira eta, gero, beste Estatu kide bateko lurraldera lekualdatu.

Bidalketa bermatuei buruzko araudi berri hau indarrean sartzeak eskatzen du eragindako ohiko operadoreak beren zerga-egoitzari dagokion bulego kudeatzaileko lurralde-erregistroan izena emateko modua, eskakizunak eta baldintzak zehazteko beharrezko arauak eta erregistroaren funtzionamenduari buruzko arauak onartzea.

Beharrezkoa da, halaber, noizbehinkako operadoreendako baimenei buruzko arauak garatzea fabrikazioaren gaineko zerga berezien xede diren eta Batasunaren barrukoa ez den lurralde-eremutik, etendura-araubidetik kanpo, barruko lurralde-eremura bidalketa bermatuen prozeduraren bidez bidaltzeko produktuak bidaltzeko eta jasotzeko.

Halaber, aldatutako aurrekustean dira Espainian bidalketa bermatuen sistemaren zerga berezien kuotak itzultzeari dagokionez. 2023ko otsailetik aurrera, eskatzaileak bidaltzaile ziurtatu gisa erroldatuta egon beharko du, eta produktuak entregatu aurretik egiaztatu beharko du hartzaile ziurtatuak zergen ordainketa bermatu duela helmugako lurraldean. Kasu guztietan, itzulketan, entregatutako produktuei dagozkien kuotak sartuko dira, eta itzulketak horretarako baldintza izanen da destinoko estatu kidean zerga ordaintzea. Horretarako, bidaltzaile ziurtatuak hiruhileko bakoitzean egindako entregak itzultzeko eskabide bat aurkeztu beharko du entrega horiek egin diren establezimendu bakoitzari dagokion bulego kudeatzailean.

20/1992 Foru Legearen azken xedapenetako hirugarrenak zerga gaietan eskuduna den departamentuko titularrak gaitzen du beharrezkoak diren xedapen guztiak eman ditzan, foru-aginduen bidez, foru-legea hori erregelamenduz garatu eta betearazteko.

NAO — 261 zk. — 2023/12/19 — (ZZBB) —

78/2023 FORU AGINDUA, AZAROAREN 16KOA, EKONOMIA ETA OGASUNeko KONTSEILARIAK EMANA, ZEINAREN BIDEZ ONESTEN BAITIRA 592 EREDUA, "BERRERABILI EZIN DIREN PLASTIKOZKO ONTZIEN GAINEKO ZERGA BEREZIA. AUTOLIKIDAZIOA" IZENEKOA, ETA A22 EREDUA, "BERRERABILI EZIN DIREN PLASTIKOZKO ONTZIEN GAINEKO ZERGA BEREZIA. ITZULTZEKO ESKAERA" IZENEKOA, ETA ARAUTZEN BAITIRA LURRALDE ERREGISTROKO INSKRIPZIOA, KONTABILITATE-LANA ETA IZAKINEN ERREGISTRO LIBURUAREN AURKEZPENEA.

Apirilaren 5eko 14/2023 Foru Legeak berrerabili ezin diren plastikozko ontzien gaineko zerga berezia onetsi du. Zerga berri hori zeharkako tributu bat da, berrerabili ezin diren ontzi plastikodunak Espainiako lurraldean erabiltzeari ezartzen zaiona.

Bestalde, apirilaren 3ko 8/2023 Legeak 35 bis artikulua gehitu dio Estatuaren eta Nafarroako Foru Komunitatearen arteko Hitzarmen Ekonomikoari, zerga-administrazio bakoitzak zerga berri horren gain izanen dituen eskumenak arautzeko. Bada, 35 bis artikulua berriak ezartzen du ezen, zerga horren ordinarazpenean, Estatuak une bakoitzean ezarriak dituen funtsezko eta formazko arau berak aplikatu behar dituela Nafarroako Foru Komunitateak. Dena dela, Foru Komunitateak aitortpena eta diru-sarrera egiteko ereduak onesten ahalko ditu (gutxienez ere, lurralde erkideko datu berak edukiko dituzte), eta likidazio-aldi bakoitzean diru-sarrera egiteko epeak ezarri; eredu horiek ez dira, funtsean, Estatuko Administrazioak ezarritakoetatik desberdinak izanen.

Halaber, Hitzarmenak aurreikusten duenez, bidezko diren zerga-itzulketak, itzultzeko eskatu den kuotak zein administrazioan ordaindu ziren, administrazio horrek egingen ditu.

Aurrekoarekin bat, foru agindu honen xedea eredu hauek onestea da: zergaren autolikidaziorako ereduak, eta, Hitzarmenean ezarritako irizpideen arabera Nafarroako Foru Ogasuna denean zerga-administrazio eskuduna, berari zergaren itzulketa eskatzeko ereduak.

Zergaren autolikidazioa egiteko eta zerga-zorra diru-sarrera bidez ordaintzeko betebeharrak ezartzen da 14/2023 Foru Legearen 15. artikuluan, eta zerga arloan eskumena duen departamentuko titularrari ahalmena ematen zaio autolikidazioak aurkezteko ereduak, epeak eta baldintzak eta, kasua bada, zergaren itzulketa eskatzekoak arautzeko.

Gainera, 15. artikulua beste betebeharrak ezartzen dizkie zergadunei, eta foru agindu honetan garatu egiten dira:

Alde batetik, zergaren kargapeko produktuak fabrikatzen edo Europar Batasunaren barruan haien eskurapenak egiten dituzten zergadunak beharturik daude berrerabili ezin diren plastikozko ontzien gaineko zerga bereziaren lurralde erregistroan inskribatzera, jarduera hasi baino lehen. Foru agindu honek zergapekoen errolda eta erregistro horretan inskribatzeko prozedura arautzen ditu.

Espainiako lurraldean establezimendurik ez duten zergadunen ordezkariak ere beharturik egon behar dira lurralde erregistroan inskribatzera.

Fabrikatzaileek ere zergaren kargapean dauden produktuen kontabilitatea eraman behar dute, bai eta produktuak lortzeko behar diren lehengaiena ere. Foru agindu honek betebeharrak hori betetzeko modua, prozedura eta epeak arautzen ditu.

Ildo berean, Europar Batasunaren barruan eskurapenak egiten dituztenek izakinen erregistro liburuaren eraman behar dute. Arau honetan ezartzen dira erregistro liburu hori Nafarroako Foru Ogasunaren aurkezteko prozedura eta epeak.

Aurrekoaren salbuespen gisa, Europar Batasunaren barruko eskurapenak egiten dituztenek inskribatzeko betebeharrak salbuespen gisa baldin eta plastiko birziklatu gabearren guztizko pisua ez bada, hilabete natural batean, 5 kilogramo baino handiagoa. Gainera, ordaindu beharreko kuotarik ez dagoen likidazio-aldietan, izakinen erregistro liburuaren aurkezteko betebeharrak salbuespen gisa dira.

Aipatu betebeharrak Nafarroako Foru Ogasunaren egoitza elektronikoen bidez bete ahal daitezkeen, foru agindu honek formatu elektronikoen onesten ditu autolikidazio ereduak, itzulketa eskatzeko ereduak, lurralde erregistroan inskribatzeko eskabidea, kontabilitatea eta izakinen erregistro liburuak.

NAO — 261 zk. — 2023/12/19 — (O-EEJDZ) —

79/2023 FORU AGINDUA, AZAROAREN 21EKOA, EKONOMIA ETA OGASUNeko KONTSEILARIAK EMANA, ONDARE-ESKUALDAKETEN ETA EGINTZA JURIDIKO DOKUMENTATUEN GAINEKO ZERGAREN AUTOLIKIDAZIOKO 600 ETA 605 EREDUAK ONESTEN DITUENA, KOSTU BIDEZKO ONDARE-ESKUALDAKETEN ETA SOZIALTE-ERAGIKETEN ETA EGINTZA JURIDIKO DOKUMENTATUEN MODALITATEETAKOAK.

Apirilaren 26ko 129/1999 Legegintzako Foru Dekretuak onetsitako ondare-eskualdaketen eta egintza juridiko dokumentatuen gaineko zergaren xedapenen Testu Bateginaren 39.2 artikulua xedatzen duenaren arabera, subjektu pasiboek, zerga aitortpena aurkeztu dutenean, dagokien zerga-zorra zehaztu beharko dute autolikidazioa eginez eta araudiak ezarritako toki, modu eta epeetan haren diru-sarrera egin.

Ekonomia eta Ogasuneko kontseilariaren urtarilaren 24ko 2/2011 Foru Aginduaren bidez, ondare-eskualdaketen eta egintza juridiko dokumentatuen gaineko zergaren autolikidazio 600 eta 605 ereduak onetsi ziren, kostu bidezko ondare-eskualdaketen eta sozialte-eragiketen eta egintza juridiko dokumentatuen modalitateetakoak.

Foru agindu horrek ezartzen du bi autolikidazio 600 eta 605 ereduak paperean edo elektronikoki aurkeztu ahalko direla, laguntza-programaren bidez.

Foru agindu honen xedea da bi ereduak aurkeztu elektronikoki web-formularioaren bidez arautzea eta laguntza-programaren bidezko aurkezpena bertan behera uztea, bai eta 2/2011 Foru Aginduan jasotako araudia eguneratzea ere.

600 eta 605 ereduak aldez aurretik ordaintzekoak direla kontuan hartuta, autolikidazioaren emaitza dela-eta diru-sarrera egin behar, ezin izanen dira aitortpenak aurkeztu ordaindu hori aurretik izapidetu eta egiaztatzen da.

Ordainketa egiaztatzeko, kode bat erabiltzen da (erreferentzia zenbaki osoa-EZO); kode hori Nafarroako Foru Ogasunaren ordainketa telematikoen sistemari atxikitako finantza-entitateen sistema informatikoen automatikoki sortzen dute, diru-sarrera egin ondoren. Sistema hau, azpiegitura kriptografiko batean oinarritua, fidagarria, segurua eta bizkorra da, eta haren erabilera oso zabaldua dago finantza-entitateen artean. Sistema aspalditik dago martxan Nafarroako Foru Ogasunaren aplikazio telematikoen, eta haren asmoa da diru-bilketaren kudeaketan laguntzen duten finantza-entitate guztiak ordainketa telematikoen sistema horrekin bat egitea. Hala, zergapekoak edo bere ordezkariak, ez zerga bulegoetara ez bankukoetara joan beharrik gabe, tramite guztiak egin ditzake Nafarroako Foru Ogasunak bere eskura jartzen dituen web-zerbitzuen bidez.

Hala ere, gaur egun finantza-entitate guztiak ez dutenez bat egin Nafarroako Foru Ogasunaren ordainketa-sistema telematikoa honekin, eta ordainketaren izapidea eta egiaztatzea errazte aldera, bigarren modalitate bat gaitzen da erreferentzia zenbaki osoa lortzeko. Horren bidez, honako hauek egingen ahal dira: aitortpenaren zirriborro bat gorde Nafarroako Foru Ogasunaren web-zerbitzuetan, egin beharreko ordainketaren datuak lortu eta izapidetu finantza-entitateak bezeroen eskura jartzen duen sistemaren bidez (aurrez aurre edo entitatearen beraren web-zerbitzuen bidez), zergaren ordainketa egin eta erreferentzia zenbaki osoa lortu. Zenbaki hori lortu ondoren, Nafarroako Foru Ogasunaren aplikazio informatikoen bidez zirriborroa berreskuratu, erreferentzia zenbaki osoa eremu bete eta aitortpena aurkeztu ahal da.

Maiatzaren 17ko 165/1999 Foru Dekretuaren bidez onetsitako Ondare-Eskualdaketen eta Egintza Juridiko Dokumentatuen gaineko Zergaren Erregelamenduaren 94.3 artikulua araberara, subjektu pasiboek zergaren autolikidazioa aurkeztu beharko diete zerga-administrazioko organo eskudunei, Ekonomia eta Ogasun Departamentuak berariaz onetsitako aitorten-likidazio inprimakiaren erudian.

NAO — 269 zk. — 2023/12/29 — (BESTE BATZUK) —

22/2023 FORU LEGEA, ABENDUAREN 26KOA, ZENBAIT ZERGA ALDATU ETA BESTE TRIBUTU-NEURRI BATZUK HARTZEKOA.

Foru lege honen xedea da honako arau hauek aldatzea: Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko Foru Legearen testu bategina, Ondarearen gaineko Zergari buruzko Foru Legea, Sozietateen gaineko Zergari buruzko Foru Legea, Oinordetza eta dohaintzen gaineko zergaren xedapenak biltzen dituen testu bategina, Ondare eskualdaketen eta egintza juridiko dokumentatuen gaineko zergaren xedapenak biltzen dituen testu bategina, Hondakinei eta Haien Fiskalitateari buruzko Foru Legea, Tributuari buruzko Foru Lege Orokorra, Fundazioen eta irabazi-asmorik gabeko bestelako entitateen zerga-arabide bereziko xedapenen eta mezenasgorako zerga-pizgarrien testu bategina, Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioaren eta haren erakunde autonomoen tasa eta prezio publikoei buruzko Foru Legea, Nafarroako Toki Ogasunei buruzko Foru Legea eta Nafarroako Lurralde Aberastasunaren Erregistroari eta Katastroei buruzko Foru Legea.

Arauen aldaketen helburua da, alde batetik, inflazio-tasa handia duen egungo testuinguru ekonomikoari erantzutea, eta, bestetik, doikuntza teknikoak egitea, Zerga Administrazioak kontrol handiagoa eta kudeaketa hobea izan dezan; azken helburua eta asmo iraunkorra da zerga arloko ekitea eta iruzur fiskalaren aurkako borroka hobetzea.

Herritarren zerga-karga orokorrean murrizteko helburuarekin, pertsona fisikoen errentaren gaineko zergaren likidazio-oinarri orokorrari aplikatu beharreko tarifaren deflaktazioa egiten da, %4koa 2023an eta %3koa 2024ko urtarrilaren 1etik aurrera. Era berean, 2023an aplikatu beharreko gutxieneko pertsonalak eta familiarak %3 igotzen dira, eta beste %3 2024ko urtarrilaren 1etik aurrera aplikatu beharrekoak.

Ildo beretik, baina kolektibo jakin batzuei zuzendutako neurri gisa, bi salbuespen nabarmen daitezke: alde batetik, 200 euroko ordainketa bakarreko laguntza, araututa dagoena abenduaren 27ko 20/2022 Errege Lege Dekretuaren 74. artikuluan, helburu duena prezioen igoeraren eragina arintzea, eta, bestetik, NPB berriaren ordainketaren parte diren eko-arabideen laguntzak, bai laguntzak jasotzen dituen pertsona fisikoak bada, bai sozietateen gaineko zerga pagatzen duen entitatea bada. Nabarmenezkoa da, halaber, handitu direla etxebizitza eskuratzeko errentamenduagatiko kenkariak (David) eta emantzipaziorako errentamenduagatiko kenkariak (Emanzipa), eta, aldi berean, azken horiek 2024an aplikatzeko aukera luzatzen zaie langabeei, gazteak ez izan arren.

Bestalde, Kontseiluaren 2016ko uztailaren 12ko 2016/1164 (EB) Zuzentarauaren transposizioa osatzen da (zuzentaru horren bidez, zenbait arau ezarri ziren barne merkatuaren funtzionamenduan zuzeneko eragina duten saiheste fiskaleko jardunbideen kontra), sozietateen gaineko zergan finantza gastuen kengarritasunari dagokionez.

Foru legearen egitura hauxe da: hamaika artikulua, xedapen gehigarri bat eta bost azken xedapen.

Pertsona fisikoen errentaren gaineko zergaren esparruan, arestian aipatutako neurriez gain (besteak beste, likidazio-oinarri orokorrari aplikatu dakioken tarifaren deflaktazioa eta gutxieneko pertsonal eta familiarrengatiko kenkariaren igoerak), zergaren koherentzia hobetzen duten doikuntza teknikoak egiten dira eta atzemandako akats batzuk zuzentzen dira.

Segurtasun juridikoa dela eta, zergari buruzko foru legean administrazio-doktrinak finkatutako irizpide bat sartzen da; horren arabera, Gizarte Segurantzaren pentsio jakin batzuk eta epai judizial bidez aitortutako bi urte baino gehiagoko beste prestazio pasibo batzuk jasotzen badira, epaia irmo bihurtzen den zergaldiari egotziko zaizkio, %30eko murrizketa aplikatuta.

NASUVINSaren bitarteko errentamendua sustatzeko eta alokairura bideratutako etxebizitzaren parkea handitzeko, %60tik %70era igotzen da kapital higiezinaren etekin garbia murrizteko ehunekoak, sozietate publiko instrumentalaren bitarteko etxebizitzaren errentamendutik datorrenean.

Kapital higiezinaren etekin garbiaren murrizketen esparruan ere, %40ko murrizketaren aplikazioa atzeratu egin behar da, alokairu jasangarritasunaren indizea zehazten ahal den zergaldira arte. Murrizketa aplikatzeko baldintzetako bat da errentamenduaren zenbatekoak ez gainditzea alokairu jasangarritasunaren indizearen (AJI) balioa; beraz, indize hori zehaztu eta ezarri arte, ezinezkoa da murrizketa aplikatzea.

Bestalde, ex lege argitzen da ulertuko dela ondarea ez dela handitu edo gutxitu, baldin eta diruzko konpentsazioak edo ondasunen esleipenaren bidezkoak egiten badira ezkontideen edo bikote egonkorreko kideen arteko konpentsazio-pentsioa ez den beste arrazoi batengatik, hori gertatzen bada legezko inposizioagatik edo ebazpen judizialagatik ondasunen banaketaren ezkontzaren ondasun-erantzua (Bildumaren 101. Legea) edo bikote egonkorreari aplikatu beharreko ekonomia- eta ondare-erantzua (Bildumaren 112. Legea) azkentzen denean.

Bestalde, bizi-aseguru kolektiboetara egindako ekarpenengatiko zerga-oinarriaren murrizketen esparruan, ekarpen horiek gauzatzen baldin badituzte enpresek pentsioengatik beren gain hartutako konpromisoak, 4.250 euroko berariazko muga ezartzen da, entitate batek bere bazkide langileentzat bakarrik enpresa-ekarpenak aseguru kolektiboaren bidez egiten dituen kasurako, hori baita langile batzuei bakarrik ekarpen horiek egiteko bide ematen duen figura bakarra. Ekarpentzat langile batzuentzat bakarrik egiten badira, aplikatu beharreko muga langile autonomoentzat ezarritako bera izanen da.

Energia berriztagarrien instalazioetan egindako inbertsioengatiko eta errenergia-sisteman egindako inbertsioengatiko kenkariari dagokionez, non organo eskudunak emandako txostena behar baita, ezartzen da kenkaria aplikatuko dela txostena egin ondoren aurkeztu beharreko lehen autolikidazioan. Aldaketa horrekin, saihestu gogo da zergadunak txostena lortu ondoren eskatu behar izatea bere autolikidazioa berrikusteko.

Kuota diferentzialaren kenkariaren eremuan, aurreko paragrafoetan adierazi den bezala, hobetu egiten dira etxebizitza eskuratzeko errentamenduagatiko eta emantzipaziorako errentamenduagatiko kenkariak, mugak handitzen baitira. Emantzipaziorako errentamenduagatiko kenkariaren kasuan, kenkaria aplikatzeko aukera zehazten duen errenta-atalasea ere handitzen da, eta kenkariaren aplikazioa luzatzen zaie 2024an enplegu-eskatzaile gisa inskribatuta dauden langabeei, adinarekin baldintza bete ez arren. Gainera, 675 eurotik 700 eurora handitzen da bi kenkari horiek eskuratu ahal izateko alokairuaren prezioaren muga.

Zergadunen segurtasun juridiko handiagoa lortzeko eta zergaren kudeaketa errazteko, aldatzen da zer zergaldira egotzi behar diren oro har laguntza publikoaren ondoriozko ondare-gehikuntzak, laguntza horiek kobratzeko aldira eramaten baita.

Zergaren zenbait manu ere aldatzen dira, desgaitasuna duten pertsonen ondare babestuen (Nafarroako Foru Berria xedatutakoaren arabera eratuak) tratamendu fiskala 41/2003 Legean araututako ondare babestuen tratamenduarekin parekatzeko.

Birgaitze babestutako obretarako dirulaguntza publikoaren tratamendu fiskala Europako funtsen kargura finantzatutako laguntzen tratamenduarekin parekatzeko, aipatutako dirulaguntza publiko horien salbuespena ezartzen da Europako Next Generation funtsak jasoko diren aldirako, dirulaguntza zer subjektu pasibori esleitzen zaion, haren errenten zenbatekoa kontuan hartu gabe.

Bukatzeko, gure inguruko legerian xedatutakoaren ildotik, eta konkurtso-prozedurak ez zigortzeko, Konkurtso Legearen esparruan zorren kitapen eta ordainean emateen ondorioz agertzen diren errenten salbuespena ezartzen da, betiere zorrak jarduera ekonomikoaren ondoriozkoak ez badira.

Ondarearen gaineko zergan, egindako aldaketen helburua da argitzea betebeharrak pertsonalagatik zergaren mende dauden zergadunek soilik aplikatu ditzaketela kuota osoaren muga eta nazioarteko zergapetze bikoitzagatikoa kenkaria.

Sozietateen gaineko zergari dagokionez, aldaketarik garrantzitsuenaren helburua da Kontseiluaren 2016ko uztailaren 12ko 2016/1164 (EB) Zuzendararen transposizioa osatzea (zuzentarau horren bidez, zenbait arau ezarri ziren barne merkatuaren funtzionamenduan zuzeneko eragina duten saiheste fiskaleko jardunbideen kontra). Interesak mugatzeari buruzko arauari dagokionez, Nafarroako Foru Komunitateak Zuzendararen 11.6 artikuluan araututako salbuespenari heldu zion, zeinak ezartzen baitzuen 2016ko abuztuaren 8an BEPS arloko arriskuak saihesteko arau nazional espezifikoak zituzten estatu kideek arau horiek aplikatzen ahalko zituztela 2024ko urtarrilaren 1era arte, baldin eta arau horiek eraginkorrak baziren aipatutako zuzendarauan ezarritako interesak mugatzen.

Ezarritako epea igarota, une honetan beharrezkoa da foru araudia aipatutako zuzendarauaren 4. artikulura egokitzea.

Horretarako, aldatzen da nola zehaztuko den zein mozkin operatibori aplikatuko zaion finantza-gastuen kengarritasuna zehazten duen muga, mozkin operatibo horren kalkulatik berriaz baztertzeko sozietateen gaineko zergaren zerga-oinarrian sartzen ez diren diru-sarrerak, gastuak eta errentak, Zuzendarauaren 4.2 in fine artikuluan xedatutakoari jarraituz.

Era berean, 24. artikuluko horren 6.a) apartatuaren azken paragrafoa ezabatzen da, titulazio-funtsak gastu finantzarioen muga aplikatzearen salbuespenetik kanpo uzteko, ez baitaude sartuta Zuzendarauak salbuespen hori aplikatzeko aukera ematen dien "sozietate finantzarioak" izenekoen barruan, bertan dagoen "sozietate finantzarioa" definizioaren arabera.

Bestalde, eta pertsona fisikoek errentatzen gaineko zergan bezala, sozietateen gaineko zergan salbuespenak jotzen dira NPB berriaren ordaintzaren parte diren eko-arabideetarako laguntzak; laguntza horiek ingurumena errespetatzeko eta hobetzeko jarduerekin lotuta daude.

Gainera, babesletza jarduerak eragindako publizitate gastuengatikoa kenkaria aplikatzeko, entitate babes-hartzaileak dagokion informazio-eredua aurkeztu beharko du, non babesletza kontratuaren arabera jasotako zenbatekoak jasoko baitira.

Bukatzeko, hamabigarren xedapen iragankorra aldatzen da, aplikatzeko dauden kenkariak aplikatu ez daitezkeen kuotaren erregularizazioa tributu arloko arau-haustea denean, kontuan izan gabe zer zergalditan sortu diren.

Oinordetza eta dohaintzen gaineko zergan terminologia egokitzapenak egiten dira, beharrezkoak baitziren Nafarroan desgaitasuna dutenei arreta emateari eta beren eskubideak bermatzeari buruzko azaroaren 28ko 31/2022 Foru Legearen hirugarren xedapen gehigarriak ezarritakoaren arabera, eta dagoeneko indargabetuta dagoen artikuluko baten aipamena zuzentzen da.

Ondare eskualdaketak eta egintza juridiko dokumentatuen gaineko zergan, argitzen da ezen etxebizitzaren jabari osoa eskuratzen denean baino ez dela bidezkoa despopulazio arriskuan dagoen udalerriri batean kokatutako ohiko etxebizitzaren eskualdaketari aplikatzen zaion zerga-tasa murriztea, hau da, ez dela aplikagarria usufuktu eskubideak edo jabetza soilak eratzten direnean, ezta lehenago usufuktu eta jabetza soilak banaturiko jabaria kontsolidatzen denean ere. Halaber, aurrerantzean ez da ezinbestekoa izaneren etxebizitzaren eskurapenaren dokumentu publikoan ohiko etxebizitzarako erabiliko dela berriaz agertzea, betekizun hori kentzen baita.

Bestalde, ezartzen da hipoteka bermea duten maileguak aldatzen diren kasuetan ere, nobazioarekin gertatzen den bezala, pertsona edo erakunde mailegu-emailea izaneren dela zergaren subjektu pasiboa.

Azkenik, zergatik salbuesten dira Sociedad Anónima Estatal de Caución Agraria Estatuko merkataritza sozietatearekin izenpetutako abal-kontratuak, era horretako eragiketak sustatu nahi baitira, diruzaintzako tentsio uneak gainditzean helburua dutenak.

Hitzarmen Ekonomikoan xedatutakoa betetzeko, hondakinak hondakindegietan uztearen eta hondakinaren errausketaren eta koerhausketaren gaineko zergaren araudia aldatzen da, guztiz egokitu dadin Hondakin eta Lurzoru Kutsatuei buruzko eta Ekonomia Zirkularra Bultzatzeko apirilaren 8ko 7/2022 Legean ezarritakora.

Zehazki, Nafarroako Hondakinaren Erakunde Publikoak zuen egiteko bat kentzen da, toki entitateen ordezkaria izateko hondakinaren zergaren autolikidazioari eta sarrerari buruz haiek dituzten betebeharrak, eta ezartzen da hondakindegien edo hondakinak erraussten edo koerhaussten dituzten instalazioen kudeatzaileak izaneren direla zergadunen (Nafarroako toki entitateak barne) ordezkariak, eta ez titularrak (foru arauak ezartzen zuen moduan).

Gainera, nahiz eta Hitzarmen Ekonomikoaren arabera Nafarroako Foru Komunitateak ezarri ditzakeen Estatuko araudiak ezartzen dituenak baino karga-tasa handiagoak, egokitzen jo da eduki geldoa duten eta hondakin ez-arriskutsuen hondakindegietan utzi daitezkeen hondakin jakin batzuen karga-tasak murriztea (zepenak eta galdaketako hondarrenak, besteak beste) eta, horrela, 7/2022 Legearen arabera lurralde erkidean aplikatzekoak direnekin parekatzea. Neurri horren bidez, hondakin geldoak sortzen dituzten enpresek hondakinak Nafarroatik kanpoko hondakindegietara bidaltzea saihestu nahi da, haietan zerga-tasa 1,5 euro/t izaneren baillizateke, 15 euro/t izan beharrean.

Tributuei buruzko Foru Lege Orokorrean aldaketa teknikoak egiten dira, tributuen kontrola eta kudeaketa hobetzeko. Era berean, zergapekoen lankidetzako handiagotzea frogak ezkatzea saihesteko, beste kasu bat tipifikatzen da arau-hauste astunen artean, gutxienez 20.000 euroko zehapena dakarrena, hain zuzen ere, jarduera ekonomikoki bat garatzen duen zergapekoak Zerga Administrazioiko funtzionarioei finka edo lokaletan sartzea edo egotea, edo zerga-betebeharrak lotutako lokalak, makinak, instalazioak eta ustiategiak aztertzea bidegabe ukatzen edo galarazten diren kasuetarako.

Betebeharrak jakin batzuen kontrol eta jarraipen lanak egin ahal izateko, Zerga Administrazioak jakin beharra du zein diren sozietate-figura akzio edo partaidetza titularrak. Informazio hori eskuratzea, maiz, zaila gertatzen da, merkataritza eta finantza egitura jakin batzuen konplexutasuna dela-eta. Beharrezkoa da, beraz, tresnak izatea pertsona edo entitate juridiko baten gaineko azken kontrol eraginkorra egiten duten pertsonen buruzko informazioa eskuratzeko, hau da, horien benetako titularrak ezagutzeko. Helburu horrekin, laguntzeko egin behar berri bat ezartzen da: horren arabera, entitateek Zerga Administrazioari informazioa eman beharko diote haien benetako titularrak diren pertsonen buruz, zerga-aitorpen jakin batzuetan sartuta.

Egiaztapen laburtuko prozeduraren erregularizazioa argitzen da, idazkera nahasgarri samarra baitzuen; izan ere, alde batetik, kudeaketa organoen eskumenetik kanpo uzten zuen kontabilitate-liburuak aztertzeko aukera, eta, ondoren, merkataritzako kontabilitatearen kopia eska zezaketela adierazten zuen.

Idazketa berriarekin argi geratzen da kudeaketa organoek kontabilitatea azter dezaketela, Zerga Administrazioak duen informazioarekin bat datorrela egiaztatzeko. Era berean, ezartzen da azterketa horrek ez dituela eragotziko edo mugatuko gerora ikuskapen prozedura batean egin daitezkeen jarduketak.

Bestalde, paragrafo bat gehitzen da, egiaztapen laburtuko prozeduratan zergapekoari eskatzen ahal dakion zerga-betebeharrak bat zehaztean eragina duten finantza-eragiketarik agiri bidez justifikatzeko.

Zerga-egintzak eta zehapenak jartzeko egintzak errebokatzeko sartzen da egintzak berrikusteko prozedura berezien artean; zergapekoak horien bidez eskatzen ahal du bidegabeko sarrerak itzultzeko, sarrera bidegabekoa eragin zuen egintza irmoa denean.

Halaber, hogeita zortzigarren xedapen gehigarria aldatzen da, isiltasun negatiboa arautzeko produktuak gordailu fiskaletatik ateratzen dituzten enregistrazio eta ekintzaileen enregistrazio altza eskatzeko prozeduratan eta, orobat, identifikazio fiskaleko zenbakia birgaitzeko prozeduratan.

Azkenik, 2024ko urtarrilaren 1etik aurrera ere mantenduko dira zorra geroratzeko edo zatikatzeko eskaerei aplikatu beharreko neurri berriak, 2022an eta 2023an ezarri zirenak.

Aldaketak egin dira Fundazioen eta irabazi-asmorik gabeko bestelako entitateen zerga-araubide bereziko xedapenen eta mezenasgorako zerga-pizgarrien testu bateginean, eta aldaketa horien helburua da, lehenik, ikusgarritasuna ematea genero-indarkeriarekin lotutako jarduketei, nahiz eta jada ulertzen zen sarturik zedula gizarte mezenasgoaren entitate onuradun izan daitezkeen helburu sozialen artean.

Bigarrenik, aldaketa horien bidez argitu nahi da nola kalkulatzeko zenbakariaren pertsona fisikoaren errentaren gaineko zergan eta sozietateen gaineko zergan; horretarako, adierazten da mugak desberdinak direla mezenasgo mota bakoitzeko (soziala, ingurumeneko edo kiroleko), eta mezenasgo mota bakoitzaren barnean muga aplikatzen zaiola ekarpenen baturari (dohaintza, erabilera maileguak eta komodatuak etab.).

Orobat, aldatzen da bigarren xedapen gehigarria, Nafarroako zergadunek aukera izan dezaten testu bateginean ezarritako pizgarri fiskalak aplikatzeko, ekarpenak egiten dizkietenean entitate batzuei eta entitate horiei aplikatu behar bazaie, beste zerga administrazio batean, aipatutako testu bateginean ezarritako tributu-araubidearen baliokidea den bat. Betiere, aipatutako testu bategineko I. tituluan ezarritako tributu-araubidearen onuradun izan nahi duten entitateek komunikatu behar dute araubide hori aplikatzea nahi dutela, eta komeni da zehaztea aurreko neurriak ez diola betebeharrak horri batere eragiten.

Azkenik, bateratzen da lehentasuna duten jarduerak eta proiektuak deklaratzeko arauak, edozein izanik ere mezenasgo mota. Aldaketa honekin, foru lege baten bidez deklaratu dira lehentasuna duten jarduerak eta proiektuak, mezenasgo mota guztietarako, baita kultura mezenasgorako ere, foru dekretu bidez ezartzen baitzen orain arte.

Administrazio-zerbitzuak emateagatik tasei dagokienez, salbuesten dira departamentuko berariazko aplikazio informatikotik datuak deskargatuz ikastetxe publikoek ematen dituzten ziurtagiriak.

Elkarteen Erregistroaren, Fundazioen Erregistroaren eta Lanbide Elkargoaren jarduketengatik tasak ere erregistro horien eskumenetara egokitzen dira. Hala, liburuen gaikuntzari buruzko aipamena kentzen da, eta bizilekua aldatzeko inskripzioak tarifatik kanpo uzten dira.

Teknologia berrien bilakaerak kartografiaren munduari eragiten dio, eta gaur egun ez dago inprimaketa bidez egindako aleen eskaerarik, ezta CD eta DVDenik ere. Horregatik guztiagatik, kendu egiten dira produktu batzuegintako tasak eta dagozkien tarifak, eta beste batzuk gehitzen dira. Proposatutako tarifak bat datoz beste administrazio batzuetakoekin. Kontuan hartuta produktu horiek Administrazioaren beharregatik egin behar direla, asmoa da tasa batzuk ezartzea produktuen hedapena errazteko, produktu horietatik ahalik eta gizarte-erabilgarritasun handiena lor dadin, eta kopien (digitalak edo analogikoak) erreproduktioari egotz dakizkiokeen gastuetara doi daitezkeen.

Barrutietan arrantza egiteko baimenagatikotasaren tarifa batzuk igotzen dira, baina azken hogeitaz urteetan ez dira aldatu. Langile-kostuak handitzeak zerbitzuaren kostua handitzea dakar urteekin, eta horri gehitu behar zaio zerbitzuaren erabiltzaileen kopurua murriztu dela, eta, beraz, arrantza-egun bakoitzeko emandako paseen kopurua ere bai. Hori dela eta, kostu finko orokorrak pase gutxiagoren artean banatu behar dira, eta, ondorioz, pasearen kostua handitu. Hori guztia oinarri hartuta, hauei dagozkien tarifak handitzen dira: arraina harrapatu eta askatzeko modalitatea, karramarroak modu kontrolatua harrapatu eta eramatekoa eta tarifa murriztua.

Azkenik, 5 urterako lizentzia kentzen da arrantza kontinentalerako lizentziaren tasan.

Nafarroako Toki Ogasunei buruzko Foru Legean eguneratu egiten dira, 2024ko urtarrilaren 1etik aurrera aplikatzeko, hirilurren balio-gehikuntzaren gaineko zergaren oinarria zehazteko aplikatu beharreko gehieneko koefizienteak, 175.2 artikuluan biltzen direnak. Toki Ogasunei buruzko Foru Legean xedatutakoari jarraikiz, koefiziente horiek urtero eguneratu behar dira.

Azkenik, Nafarroako Lurralde Aberastasunaren Erregistroari eta Katastroei buruzko azaroaren 21eko 12/2006 Foru Legeko laugarren xedapen gehigarria aldatzen da, Nafarroako Lurralde Aberastasunaren Erregistroaren informazioa Internet bidez eskuratzea arautzeko.

Azken xedapen gehigarriak berariazko zerga-pizgarri batzuk jasotzen ditu, 2024an eta 2025ean aplikatuko direnak, "Santiago Ramón y Cajal ikerketa urtea 2022" aparteko interes publikoko gertakariarekin loturiko programa eta jardueren finantzaketan parte hartzeagatik. Hala, uztailaren 31ko PCM/742/2022 Agindua bidez sortu zen departamentuarterako kide anitzeko organoak (hots, "Santiago Ramón y Cajal ikerketa urtea 2022" AIPGaren kudeatzaileak) onetsitako programa eta jardueretan ekarpenak egiten dituztenek kultura mezenasgorako pizgarriak aplikatzen ahaliko dituzte; Fundazioen eta irabazi-asmorik gabeko bestelako entitateen zerga-araubide bereziko xedapenen eta mezenasgorako zerga-pizgarrien testu bateginean ezarrita daude horiek. Gainera, aipatutako programa eta jarduerak lehentasunez jotzat joko dira irabazi-asmorik gabeko entitateek egiten badituzte eta, horrez gain, entitate horiek aipatu testu bategineko I. tituluko zerga-araubidea edo haren baliokidea den beste Zerga Administrazio baten zerga-araubidea aplikatzen dutenean eta, hala, ehuneko bost puntu goratuko dira aplikatu beharreko kenkariaren ehunekoak eta mugak.

Azken xedapenetako lehenengoak eguneratzen ditu, 2024ko urtarrilaren 1etik aurrerako ondorioekin, Nafarroako Hondakin Uren Saneamenduari buruzko Foru Legean ezarritako saneamendu kanonaren tarifak. Nafarroako Ibaien Saneamendurako Plan Gidaria, Nafarroako Hiri Erabilerrako Uraren Ziklo osoaren Plan Gidariaren barnean dagoena, ziklo berri batean sartu da, egoera ekonomiko-finantzarioari dagokionez. Tarifak igotzeko arrazoia da plan gidariak oreka bilatu nahi duela progresiboki epe luzean.

Hala kostu operatiboak, energia elektrikoaren kostua bereziki, nola sustatu beharreko obren kostua ehuneko hogeita hamar baino gehiago handitu dira azken ekitaldian. Hori guztia 2023-2029 aldirako Inbertsio Planaren esparruan sustatu beharreko inbertsioen bolumena handitzen ari den testuinguru batean.

Gaur egun, etxekoa ez den tarifa (1.b) etxekoa (1.a) baino %13,85 handiagoa da. "Kutsatzen duenak ordaindu egiten du" printzipioa aplikatu dadin araudian indarrean dagoen karga kutsatzaileari dagokion indize zuzentzailearen bidez soilik, tarifa-igoera desberdinak proposatzen dira (%9,2 1.a tarifarentzat eta %4,7, aldiriz, 1.b tarifarentzat), etorkizunean bi tarifek bat egin dezaten lortzeko.

Bestalde, azken xedapenetako bigarrenak eta hirugarrenak langileen arloko neurriak jasotzen dituzte. Ekainaren 21eko 13/2012 Foru Legearen bidez, Nafarroako Parlamentuak presako zenbait neurri onetsi zituen Nafarroako administrazio publikoaren zerbitzuko langileen arloan. Aipatu neurriak, funtsean, ekonomia eta aurrekontuen orduko egoeran oinarriturik hartu ziren, eta horietako gehienak indarraldiarik dagoeneko, erabaki zen 2012. urtera mugatu zela, eta gerora erabakiko zela hurrengo urteetan luzatuko zen ala ez.

Neurri horietako batzuk urte urte luzatu dira, eta, une honetan, beharrezkotzat jotzen da 2024ra arte luzatzea, eta 2024rako Nafarroako Aurrekontu Orokorrei buruzko Foru Legea onetsi arte, 2023rako Nafarroako Aurrekontu Orokorrei buruzko abenduaren 28ko 35/2022 Foru Legearen lehenengo xedapen gehigarrian eta zazpigarren xedapen gehigarrian jasotakoak; haien indarraldia 2023ko abenduaren 31n amaituko da.

Bukatzeko, azken xedapenetako laugarrenak Nafarroako Gobernuaren gaitzen du beharrezkoak diren xedapen guztiak eman ditzan foru lege hau garatu eta aplikatzeko, eta azken xedapenetako bosgarrenak arautzen du foru legeak indarra hartuko duela Nafarroako Aldizkari Ofizialean argitaratu eta bihamunean, bertan aurreikusitako ondorioekin.

Proiektu hau egitean aintzat hartu dira arauak onaren printzipioak, Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioari eta foru-sektore publiko instituzionalari buruzko martxoaren 11ko 11/2019 Foru Legearen 129. artikuluan ezarriak. Horrela, foru lege honek, lehen adierazi diren arrazoiengatik, beharrezkoaren eta eraginikortasunaren printzipioak betetzen ditu: justifikatuta dago interes orokorraren arrazoiengatik, hainbat zerga-arauek aldatzen duenez; lortu nahi diren helburuen identifikazio argian (aurreko paragrafoetan definitutakoak) oinarritzen da; eta, azkenik, helburuok lortzeko tresna egokia da, zerga arloan lege erreserbak agintzen baitu, Tributuei buruzko abenduaren 14ko 13/2000 Foru Lege Orokorren 11. artikuluan ezarrita.

Foru lege honek beste foru lege batzuen zenbait artikulua aldatzen ditu, ahalik eta zehaztasun handienarekin; horrela, ba, proportzionaltasun-printzipioa ere errespetatzen da. Bai eta, horregatik, segurtasun juridikoaren printzipioa ere. Izan ere, zehatz-mehatz zaindu dira ordenamendu juridikoaren gainerakoarekiko koherentzia, egonkortasuna, eta pertsona nahiz enpresentzako aurreikusgarritasuna eta zailtasungarritasunik eza, oreka egokia lortze aldera legegilearen borondatearen eta gainerako errealitate juridikoaren artean, barne harturik jurisprudentziarik berriena ere.

Foru lege honekin lortu nahi diren zenbait helburu betetzeko, oso kontuan hartu da sinpletasun eta efizientzia printzipioa ere, zeinak xede baitu karga administratibo ez-beharrezkoak edo bigarren mailakoak ekiditea eta baliabide publikoen kudeaketa arrazionalizatzea.

ESTATUKO ALDIZKARI OFIZIALA

EAO — 291 zk. — 2023/12/06 — (PFEZ, BEZ) —

1007/2023 ERREGE DEKRETUA, ABENDUAREN 5KOA, ENPRESABURUEN ETA PROFESIONALEN FAKTURAZIO-PROZESUEI EUSTEN DIETEN SISTEMA ETA PROGRAMA INFORMATIKO EDO ELEKTRONIKOEK BETE BEHARREKO BALDINTZAK ETA FAKTURAZIO-ERREGISTROEN FORMATUEN ESTANDARIZAZIOA EZARTZEN DITUEN ERREGELAMENDUA ONARTZEN DUENA.

I

Espainiako enpresa-ehuna, eta, bereziki, ETEak, mikroenpresak eta autonomoak digitalizazioaren eskakizunetara presaz egokitzeko premiek, eta zerga-administrazioetatik laguntza eta zerga-kontrola etengabe hobetzeko gizaratek gero eta eskari handiagoa egiteak, enpresarien eta profesionalen kontabilitate-, fakturazio- eta kudeaketa-prozesuei eusten dieten sistema eta programa informatiko edo elektronikoen estandarizatzeko eta modernizatzeko beharrak eragiten dituzte. Modernizazio horrek eskatzen du, alde batetik, sistema informatiko horien interkonexioa eta bezeroen, hornitzaileen eta administrazio publikoen sistema informatikoekin duten bateragarritasuna ziurtatzea, baina, bestetik, informazioaren kalitatea, datuen aldaezintasun bidegabearekiko konfiantza, datuen trazabilitatea eta salmentak kentzeko eta manipulatzeko softwarea deritzonaren erabilerraren debekua ziurtatzea ere eskatzen du.

Garrantzitsuak izanik, aurreko asmoek nazioarteko erakundeek (ELGAK eta Europar Batasunak) «zergen diseinuzko betearazpena» deitu dioten helburu are zabalago batean dute zentzua. Ingurune digitalizatueta administratuen eta administrazioaren arteko konexio erraza, merkea, segurua eta eraginkorra ziurtatzea da kontua. Sistema informatiko horien garapenak, epe ertainean, mota guztietako betetze-kostuak nabarmen aurrezteko aukera eman behar du, eta, bereziki, errege-dekretu honi dagokionez, zergak betetzearen kostuak.

COVID-19aren pandemiak osasun publikoan, gizaratean eta Espainiako ekonomian eragin dituen ondorio latzek, ordainetan, erreazio indartsua eragin dute Europar Batasuneko agintarien aldetik, Europako ekonomien susperraldia errazteko eta babesteko. Erreakzio hori Berreskuratzeko, Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren bidez adierazi da, eta Espainiak, estatu kide gisa, modu esanguratsuan parte hartuko duen finantzaketa-mekanismo bat onartzea dakar. Mekanismoa EBko funtsez hornituta dago, eta finantza-aukera bat da, funtsak esleitzea ahalbidetzen baitu, lau ardatz nagusiri erreparatuta. Ardatz horietako bat, Eraldaketa Digitalarena, besteak beste, Espainiako enpresarien ekosistema modernizatzea eta digitalizatzea da.

Bestalde, Zerga Administrazioak ere erronka garrantzitsua du aipatutako Planean; izan ere, hazkunde inklusibo eta iraunkorrerako zerga-sistema modernizatzeko, beharrezkoa da zerga-sisteman erreforma materialak egitea, baina baita prozedurazko eta informazioa kudeatzeko tresnak modernizatzea ere. Hori guztia, zergadunen eskubideak errespetatuko direla bermatuta eta zerga-oinarriak zabaltzean, zergak betetzea sustatzean eta zergadunari laguntza sendotzean oinarritutako estrategiarekin.

Digitalizazioaren bi helburuak (pribatuak eta publikoak) bateratuta, errege-dekretu honek ETEen, mikroenpresen eta autonomoen hornidura digitala modernizatzea lortu nahi du, eta, aldi berean, zergak betetzea eta ez-betetzearen aurkako borroka hobetzea. Helburu horiek lortzeko digitalizazioaren eta iruzur fiskalaren aurkako borrokan zutabeetan egindako erreformak ebaluatzen lagunduko du.

Arau honek unibertsaltasuna du helburu, unibertsal denez gaur egun, eta are gehiago etorkizun hurbilean, Espainiako ia enpresaburu guztien digitalizazioa egokitzeko beharra. Erreforma honen helburua, nola ez, Espainiako enpresarien digitalizazio osoa da, kostuak nabarmen aurrezte eta lehiakortasuna bizkortzea ahalbidetuko duena, gero eta digitalizatuagoa eta globalagoa den ekonomia honetan. Horretarako, beharrezkoa da epe laburrean erregistratzeko eta fakturazioa kudeatzeko teknika zaharkituak bertan behera uztea, sistema ez-digitalak erabiltzetik hasi eta elkarreragingarriak eta elkarri konektatuak ez diren sistemak erabiltzeraino.

Hala ere, mikroenpresak nagusi diren Espainiako enpresarien erroldako kideen egoera ekonomiko eta fiskalen aniztasunak epe ertainean pixkanaka aurrera egitea eskatzen du, horien betebeharrak formalak eta materialak ingurune teknologiko eta ekonomiko aldakorrera egokitzeko. Errege-dekretu honek prozesu horien katalizatzaile eta bide horren lehen mugari izan nahi du.

Bestalde, 2017an ezarri zen Berehalako Informazio Hornidura (SII) aplikatzen izandako lehen esperientziaren ondoren, fakturen edukiari buruzko informazioa emateko betebeharren hedapena planteatzeko unea iritsi dela dirudi. Horrela, epe ez urrun batean, zerga-kudeaketa hobetu ahal izango da, bai eta zergadunaren laguntzan jauzi kualitatiboa egin ere, BEZaren aitortpenak eta zuzeneko zergak betetzen laguntzeko zerbitzuetan aurrera eginez eta hobetuz. Era berean, irismen txikiagoarekin bada ere, fitxategiak normalizatzeko eta estandarizatzeko beharrek beste aurrekari bat dute ekainaren 28ko HAC/773/2019 Aginduaren zioen azalpenean bertan. Agindu horren bidez, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergan erregistro-liburuak nola eraman arautzen da. Bertan, ZAEaren egoitza elektronikoen argitaratutako BEZaren eta PFEZaren erregistro-liburuen formatu normalizatua erabiltzeko aukera aipatu zen, bai liburuak behar bezala eramateko, bai egon litezkeen eskakizunak betetzeko. Formatu normalizatu eta estandarizatu horiek argitaratuta, erregistro-betebeharrak betetzeko segurtasun juridikoa eskaintzen da, eta betebeharrak formalak modulatu dira, BEZerako eta PFEZerako liburu bateratuak eramateko formatu bakarra ere eskaintzen baita.

Ildo horretan, errege-dekretu hau urrats erabakiorra da zerga-informazioaren eta, horrekin batera, zergadunari laguntzeko zerbitzuen kudeaketaren epe luzeagoko erreforma-prozesuan, azken batean zergapekoen administrazio-simplifikazioa errazteko helburuarekin.

Errege Dekretu honetan arautzen diren fakturazio-sistema informatikoen eskakizun teknikoek aukera ematen dute, sortutako informazioa jasotzen duten erregistroren formatuen estandarizazioaren bidez, Zerga Administrazioari ekarpena egiteko, dela errekerimendu berezi baten bidez, dela, hala erabakitzen bada, geroago, informazioaren hornidura orokorraren bidez. Errege-dekretu honen helburua da zerga-administrazioari egin beharreko fakturazio-datuen erazketa eta ekarpena jatorrizko formatuan egitea, fakturen dokumentu elektronikoen edo fisikoen jaulkipenean sortutako informazioa jasotzen duten erregistroetan aldatzeko egin gabe.

Testuinguru horretan, Tributuei buruzko abenduaren 17ko 58/2003 Lege Orokorraren 29.2.j) artikulua, Iruzur fiskala prebenitzeko eta haren aurka borrokatzeko neurriei buruzko zuzailaren 9ko 11/2021 Legeak gehitutako idazketan, Kontseiluaren 2016ko zuzailaren 12ko 2016/1164 (EB) Zuzentarauaren transposizioa egiten duenak (zuzentarau horrek barne-merkatuaren funtzionamenduan zuzenean eragiten duten zerga-elusiko jardunbideen aurkako arauak ezartzen ditu, hainbat tributuo-arau aldatzen ditu eta joko arautzen du), xedatu du erregelamendu bidez zehaztapen teknikoak ezarri ahal izatea jarduera ekonomikoak garatzen dituztenen kontabilitate-, fakturazio- edo kudeaketa-prozesuei eusten dieten sistema eta

programa informatiko edo elektronikoen bete behar dituztenak, bai eta behar bezala ziurtatuta egoteko baldintzak eta horiek irakurtzeko formatu estandarizatuak ere.

Enpresa-kudeaketako prozesuen digitalizazioa, eragiketarako behar bezala erregistratu eta kontrolatzeko eta enpresaburuek eta profesionalak fakturak behar bezala jaulkitzeko, sistema informatikoak erabiliz egiten da, oro har. Sistema informatiko horiek behar bezala erabiltzea, enpresen jardueraren barne-kudeaketa eta -kontrolari laguntzeaz gain, berdin zaie zerga-agintariei, horiek behar baitituzte zerga-betebeharrak behar bezala betetzen direla egiaztatzeko. Erabilera hori egokia da Ogasun Publikoarentzat, hau da, Estatu sozial eta demokratikoaren sostengurako, legezko xedapen baten bidez zerga-betebeharrak egiaztatzeko eta betetzeko balio duten datuen ziurtasuna bermatzea.

Sistema informatiko horiekiko elkarrekin erroka berriak sortu dizkio zerga-administrazioari, zergapekoek aurkeztutako aitopenetan jasotako zerga-oinarrien egiazkotasuna eta zehaztasuna egiaztatzeaz arduratzen baita. Erronka horiek, alde batetik, datu horiek beren jatorrizko formatuan eskuratzeko eta haiekin elkarrekin aritzeko beharrari dagozkio, lekualdatzerik edo bihurtuta informatikorik gabe, eta, bestetik, modu prebentibo eta erradikal batean integritate-gabeziako portaerak saihesteari, hala nola erregistroak sortu ondoren manipulatzeko edo aldatzeko.

Izan ere, sistema informatiko horiek egiaztatzeko praktikan egindako azterketari esker egiaztatuta ahal izan denez, batzuetan, zerga-arloko ihes edo iruzurrerako berriak diseinatutako utilitate digitalen bidez, erabiltzaileen benetako errealitate ekonomiko eta tributario-errealitatea ezkatzen laguntzen dute, benetako datuak alde batera utziz eta aldatuz, edo fikziozko datuak tartekatuz edo gehituz. Kasu horietan, sistema informatikoek, askotan, ekoizleek helburu espezifiko horrekin sortutako moduluak edo utilitateak osatzen dituzte. Beste kasu batzuetan, sistema informatikoek urrakortasunak dituzte, eta horrek aukera ematen die beste pertsona batzuei edo interesunari berari beste programa batzuk sartzeko (phantomware edo zipper motako adabakiak, besteak beste), datu errealean ordez aldatutako beste batzuk jartzeko.

Gertakari horiek direla eta, mundu osoko zerga-administrazio askok, ELGA bezalako nazioarteko erakundeek egindako gomendioen ildotik, araudi zorrotzak eta kontrol- eta segurtasun-neurri espezifikoak ezarri dituzte iruzurra oztopatzeko eta, beren izaeragatik, lurrunkorrak, bikoiztekoak eta erraz manipulatu daitezkeenak diren datuen egiaztapena errazteko. Hainbat herrialdeetan hartutako irtenbide arauemaitaile eta tekniko horiek aurrerapen teknologikoekin batera eboluzionatu dute XX. mendeko laurogeiko hamarkadatik gaur egun arte, arau honetan ere neurri handiagoan edo txikiagoan agertzen diren helburuak bilatuz:

- a) Enpresaburuek eta profesionalak egiten dituzten eragiketa guztien faktura jaulkitzeko betebeharra indartzea.
- b) Egiten diren eragiketa guztiak sistema informatikoan modu seguruan, manipulazinez, eskuragarri eta egitura eta formatu estandarrekin grabatzea lortzea, erregistroen irakurgarritasuna, analisi automatizatua eta aldi berean Zerga Administrazioa igortzea errazteko.
- c) Azken kontsumitzaileari pizgarriak ematea, bere eragiketen egiaztapenera eska ditzan eta Zerga Administrazioari faktura horien oinarriko informazioa borondatez bidal diezaion, erregistratuta daudela eta haietan jasotako datuak zehatzak direla egiaztatzeko.
- d) Erregistratutako datuen osotasuna, benetakotasuna eta trazabilitatea bermatzea, fakturazio-erregistroak faltsutzea zailduz, erregistro informatikoetan eta fakturatan segurtasun- eta kontrol-elementuak erabiliz. Elementu horien artean honako hauek aipa daitezke: fakturen datuak kateatzea, fakturen edukien azterketa digitalak, inprimatutako informazioa atzematea eta digitalizatzea errazten duten QR kodeak erabiltzea, datuen formatuak estandarizatzea edo sinadura digitala erabiltzea erregistroak ez gaitzestea ziurtatzeko.
- e) Legearen aurrean berdintasun handiagoa lortzen eta zerga-kargen banaketan ekitatearen eta kontribuzio-gaitasunaren printzipioak indartzen laguntzea.
- f) Eskumen hori esleituta duten organoen zerga-egiaztapenean eraginkortasun handiagoa lortzea.
- g) Zerga-betebeharrak betetzen laguntzea, eragiketarako egin aurretik, berehala edo ondoren datuak bidaltzeko betebeharra ezarri den herrialdeetan egiaztatuta den bezala.

Helburu horiek lortzeko, baldintza jakin batzuk bete behar dira, erregistratutako fakturazio-datuen osotasuna ziurtatzeko. Eskakizun horiek direla eta, nahitaez hartu behar dira kontrol- eta segurtasun-neurriak fakturazio-sistema informatikoetan, kontuan hartuta sistema horien garrantzi nagusia, enpresari eta profesionalen kontabilitate- eta kudeaketa-prozesuei ere eusten dieten sistema eta programa informatikoetan legezko baldintzak oro har betetzen direla ziurtatzeko. Horregatik, errege dekretu hau zergapekoen fakturazio-prozesuei eusten dieten sistema informatikoek baldintza horiek guztiak betetzen dituztela bermatzean soilik oinarritzen da, eta bere eremu objektibotik kanpo geratzen dira enpresari eta profesionalen kontabilitate- eta kudeaketa-prozesuak.

Gure inguruko beste herrialde batzuek egin duten bezala, errege-dekretu honek bezeroen eta, oro har, jendearen kontzientziazio fiskala sustatu nahi du, ez-betetzean aurkako lankidetzak aktiboa bultzatuz. Fakturen azken kontsumitzaileek edo hartzaileek sistema berriari eusten dieten garrantzi handiagoa eman nahi zaio, fakturak euskarri elektronikoen edo paperean jasotzen duten faktura oso edo sinplifikatu bakoitzeko, hala badagokio, Zerga Administrazioari igorri ahal izateko, jaulkitzera behartuta daudenean zergak betetzen dituztela ziurtatzeko.

II

Helburu horiekin, Tributuei buruzko abenduaren 17ko 58/2003 Lege Orokorraren 29.2.j) artikulua, uztailaren 9ko 11/2021 Legeak emandako idazkeran, beste zerga-betebehar formal bat gehitu du: «Ekoizleek, merkaturatzaileek eta erabiltzaileek betebeharra dute jardura ekonomikoak garatzen dituzten kontabilitate-, fakturazio- edo kudeaketa-prozesuei eusten dieten sistema eta programa informatiko edo elektronikoen erregistroen osotasuna, kontserbazioa, irisgarritasuna, irakurgarritasuna, trazabilitatea eta aldaezintasuna bermatzeko, interpolaziorik, omisiorik edo aldaketarik gabe, sistemetan bertan behar bezala jasota geratu gabe».

Bestalde, Zergei buruzko abenduaren 17ko 58/2003 Lege Orokorraren 201 bis artikulua, aipatutako 11/2021 Legeak emandako idazketan, zerga-arloko arau-hauste bat ezartzen du kontabilitate-, fakturazio- edo kudeaketa-prozesuei eusten dieten sistema informatikoak fabrikatzeagatik, ekoizteagatik, merkaturatzeagatik eta edukitzeagatik, aplikatzea den araudiak eskatutako zehaztapenak betetzen ez dituzten jardura ekonomikoak garatzen dituzten pertsona edo erakundeen aldetik. Arau-haustearen helburua da kontabilitateko, fakturazioko eta kudeaketako errealitate ekonomikoak faltsutzea ahalbidetzen duten sistema informatikoak saihestea, edo erregistroen osotasuna, kontserbazioa, trazabilitatea eta aldaezintasuna bermatzen ez dutenak, bai eta Zerga Administrazioari organo eskudunek erregistroen irisgarritasuna eta irakurgarritasuna bermatzen ez dutenak ere.

Bi aldaketa horien azken helburua da kontabilitateko, fakturazioko eta kudeaketako datuak manipulatzeko edo ezkatzea ahalbidetzen duten programa eta sistema informatikoak ekoiztea, merkaturatzea, erabiltzea edo edukitzea eragozteko.

Bestalde, erregelamendu-testuak bat egiten du uztailaren 27ko 1065/2007 Errege Dekretuak onartutako tributuko kudeaketa eta ikuskatzeko eta tributuko aplikatzearen arau erkideak garatzeko jarduketan eta prozeduren Erregelamendu Orokorraren hamabosgarren xedapen gehigarriarekin. Bertan, kontabilitate- eta zerga-garrantzia duten informazioa trukatzeko formatuak estandarizatzeari eta datuak prozesatzeko ekipoen elektronikoen bidez erregistratzeko eta/edo kontabilizatzeko betebeharrak betetzean egiazkotasunari, osotasunari, inskripzioari, zehaztasunari, itzulezintasunari, trazabilitateari eta xehetasunari buruzko baldintzak ezartzeko aukerari buruz hitz egiten da.

Errege-dekretu honek sistema informatiko operatiboaren ezaugarriak garatu nahi ditu, eta, aldi berean, neurri horrek sistema informatikoek ekoizle, merkaturatzaile eta erabiltzaileentzat sor ditzakeen zeharkako kostu fiskalak minimizatu, lehia askea babestuz eta erabiltzako irtenbide teknologikoak bereizi gabe, betiere konponbide horiek eskatutako baldintzak betetzen badituzte.

Hala, erregelamendu-testuan ezartzen dira enpresaburuek eta profesionalak beren jardueran erabiltzen dituzten fakturazio-sistema informatikoek bete behar dituzten baldintzak, fakturazio-erregistroen osotasuna, kontserbazioa, irisgarritasuna, irakurgarritasuna, trazabilitatea eta aldaezintasuna bermatzeko. Horrela, sistema informatiko horiek zerga-araudiarekin lerrotatu nahi dira, merkataritza-transakzio orok zergadunaren sistema

informatikoan faktura bat eta idatzohar bat sortzen dituela ziurtatzeko, eta idatzohar horiek gerora aldatzea eragozteko, eta, hala badagokio, horiei buruzko informazioa aldi berean edo ondoren zerga-administrazioari igortzea ahalbidetzeko.

Era berean, erregelamendu-testuak aukera ematen du zergapekoek beren sistema informatikoetan sortutako fakturazio-erregistro guztiak zerga-administrazioari berehala bidaltzeko, automatikoki eta modu seguruan, bitarteko elektronikoen bidez. Kasu horretan, sistema informatiko horiek diseinu bidez lehen aipatutako baldintza teknikoak betetzen dituztela ulertuko da.

Arau honetan jasotako betebeharrak betetzeko erabiltzen den sistema informatiko orok erantzukizunpeko adierazpen bat izan behar du nahitaez, eta adierazpen hori formalki jaso behar da. Adierazpen hori haren ekoizleak, ekoizleak edo garatzaileak egingo du, eta Tributuen Lege Orokorrean eta errege-dekretu honetan ezarritako baldintzak betetzen dituzten produktu digitalak hornitzeko konpromisoa bermatuko du. Horrela, egiaztatuko dute beren sistema informatikoak arauetara egokitzen direla eta baldintza horiek betetzen dituztela fakturazio-prozesuei euskarria emateko eskuratzeko edo erabiltzen dituztenen aurrean.

Era horretako sistema eta programa informatiko edo elektronikoen ekoizpen-, fabrikazio- edo garapen-sektorea osatzen duten enpresek erantzukizunpeko adierazpen horiek egitea erantzukizun korporatiboko ariketa bat ere bada, ez bakarrik alor horretako zerga-araudia zuzenean betetzea dakarrenagatik, baita enpresa-kudeaketa pribatuaren modernizazioa eta digitalizazioa eta zerga-betetzearen hobekuntza dinamizatze gaitasunagatik ere.

Errege-dekretu horrekin zeharka lotuta, faktura elektronikoa gero eta hedatuago dagoen modalitate gisa aurkezten da, administrazio publikoek Espainiako enpresa-sarea digitalizatzeko bultzatzen dituzten ahaleginen barruan. Alde nabarmenak daude faktura elektronikoa buruzko araudiaren (dokumentu horien dokumentazioari, kontserbazioari eta transmisioari eragiten die) eta errege-dekretu honetan araututako gaiaren artean (enpresari eta profesionalen fakturazio-prozesuei eusten dieten sistema eta programa informatiko edo elektronikoen bete behar dituzten baldintzei buruzkoa da) eta haien formatuen estandarizazioaren artean. Errege-dekretu honen edukia bateragarria da faktura elektronikoa ezartzearekin, eta, horrez gain, sinergiak sortzen dira bi araudien artean. Sinergia horiek guztiak batera lagunduko dute zergadunaren laguntza hobetzen, zerga-betebeharrak betetzen, zerga-iruzurra kontrolatzen eta merkataritza-transakzioetan berankortasuna prebenitzen.

Fakturazio-betebeharrak arautzen dituen erregelamenduen aldaketei dagokienez, dagozkion egokitzapenak egiten zaizkio testuari, errege-dekretu honetan ezarritako erregulazio berriaren ondorioz.

EAO — 291 zk. — 2023/12/06 — (PFEZ, SZ) —

1008/2023 ERREGE DEKRETUA, ABENDUAREN 5EKOA, HONAKO HAUEK ALDATZEN DITUENA: PERTSONA FISIKOEN ERRENTAREN GAINEKO ZERGAREN ERREGELAMENDUA, MARTXOAREN 30EKO 439/2007 ERREGE DEKRETUAREN BIDEZ ONARTUA, ESPEZIETAKO ORDAINSARIEI, AMATASUNAGATIKO KENKARIEI, AITORTZEKO BETEBEHARRARI, KONTURAKO ORDAINKETEI ETA ESPAINIARA JOANDAKO LANGILE, PROFESIONAL, EKINTZAILE ETA INBERTITZAILEI APLIKATU BEHARREKO ARAUBIDE BEREZIARI BURUZKOA, ETA SOZIJATEEN GAINEKO ZERGAREN ERREGELAMENDUA, UZTAILAREN 10EKO 634/2015 ERREGE DEKRETUAREN BIDEZ ONARTUA, ATXIKIPENEI ETA KONTURAKO DIRU-SARREREI BURUZKOA.

I

Abenduaren 23ko 31/2022 Legeak, 2023rako Estatuko Aurrekontu Orokorrei buruzkoak, hainbat aldaketa egin dizkio azaroaren 28ko 35/2006 Legeari, pertsona fisikoek errentaren gaineko zergari eta sozietateen gaineko zergaren, ez-egoiliarren errentaren gaineko zergaren eta ondarearen gaineko zergaren legeen aldaketa partzialari buruzkoari. Aldaketa horiek martxoaren 30eko 439/2007 Errege Dekretuak onartutako pertsona fisikoek errentaren gaineko zergaren erregelamendua egokitzea eskatzen dute.

Horrela, aipatutako legean, langileei eta pentsiodunei dagokienez, lan-etekinak lortzeagatik murrizketaren zenbatekoa eta hori aplikatzeko muga hobetzen dira. Horrela, aplikatzearen ondorioz, Pertsona Fisikoek Errentaren gaineko Zerga ordaintzen hasteko urteko soldata gordina handitu egiten da, aurreko ekitaldian aplikatzeak ziren urteko 14.000 euroetatik urteko 15.000 euroetara, eta zergadunen tributazioaren gutxitzeak 21.000 eurorainoko urteko soldata gordina du. Aurrekoaren ondorioz, laneko etekinaren beheko atalasea urteko 15.000 eurora igotzen da.

Horrez gain, amatasunagatik kenkarirako eskubidea duten emakumeen kolektiboa zabaldu egiten da, ezabatu egiten baita Gizarte Segurantzaren dagokion araubidean alta emanda dagoen norberaren edo besteren konturako jarduera bat egiteko betekizuna.

Bestalde, Diputatuen Kongresuko osoko bilkurak 2018ko irailaren 6an onartutako Artistaren Estatutua egiteko Azpibatzearen txostenean jasotako neurri jakin batzuk betetzeko, aipatutako legeak murrizketa jakin batzuk ezartzen ditu jabetza intelektualari aplikatu beharreko atxikipen-tasetan. Horrela, ehuneko 7ra murrizten da aplikagarria den atxikipen-tasa, egile-eskubideen aurrerakinak jasotzen direnean edo eskubide horiek aurreko urtean kontzeptu horrengatik diru-sarrera txikiak izan dituen zergadun batek sortzen dituztenean, errenta-iturri nagusia izanik.

Azkenik, Estatuaren Aurrekontu Orokorren Legeak Zergaren Legean egindako aldaketei dagokienez, ezartzen da Ceutan eta Melillan lortutako errentegatik kenkaria La Palma uhartean ohiko bizileku eraginkorra duten zergadunei aplikatuko zaiela, eta ondorio horietarako ulertu behar da Ceutari eta Melillari egindako erreferentziak La Palma uhartera buruzkoak direla.

Bestalde, 28/2022 Legeak, abenduaren 21ekoak, gorabidean diren enpresen ekosistema sustatzekoak, aldatu egin du, besteak beste, gorabidean dauden enpresetako langileei akzioak edo partaidetzak ematearen ondoriozko lan-etekinaren tributazioa, eta salbuespenaren zenbatekoa 12.000 eurotik 50.000 eurora igo du urtean. Salbuespen hori aplikatuko da, halaber, entrega hori enpresa horiei alde aurretik emandako erosketa-aukeren ekitaldiaren ondorio denean.

Era berean, aipatutako legeak aldaketak egin ditu Espainiako lurraldera lekualdatutako langileei aplikatu beharreko zerga-araubide berezian, atzerriko talentua erakartzeko helburuarekin. Zehazki, erregimenaren aplikazio-eremu subjektiboari dagokienez, besteren konturako langileei ere aplikatzen zaie; izan ere, Espainiako lurraldera urruneko lana egitera joaten diren langileei, soilik bitarteko eta sistema informatikoak, telematikoak eta telekomunikazioak erabiliz, eta enpresa-administratzaileei aplikatzen uzten zaie, erakundearen kapital sozialean duten partaidetza-ehunekoa edozein dela ere. Era berean, aplikazio-eremu subjektibo hori honako hauei ere aplikatuko zaie: ekintzaileei eta haien nazioartekotzeari laguntzeko irailaren 27ko 14/2013 Legearen arabera ekintzailetza-jarduera bat garatzeko lekualdatzen direnei, gorabidean dauden enpresei zerbitzuak ematen dizkieten kualifikazio handiko profesionalen eta prestakuntza-, ikerketa-, garapen- eta berrikuntza-jarduerak egiten dituztenei, betiere baldintza jakin batzuk betetzen badituzte. Gainera, erregimen bereziari heltzeko aukera ezartzen da, hau da, ez-egoiliarren errentaren gaineko zergaren tributazioa aukeratzeko aukera, hogeita bost urteko beharrezko zergadunaren seme-alabei (edo, desgaitasuna izanez gero, haien adina edozein dela ere) eta ezkontideari, edo, ezkontza-loturarik ez badago, seme-alaben gurasoari, betiere baldintza jakin batzuk betetzen badituzte. Aldaketa horiek egiteko, dagokion erregelamendu-garapena behar da.

Bigarrenik, balore-merkatuak eta gainerako finantza-tresnak osatzen dituzten azpiegituren erregulazioan azken urteotan egindako arau-aldaketen ondorioz, hala Europar Batasuneko Zuzenbidean nola ordenamendu nazionalen, beharrezkoa da uztailearen 10eko 634/2015 Errege Dekretuak onartutako Sozietateen gaineko Zergaren Erregelamenduan ezarritako atxikipena edo konturako sarrera egiteko betebeharraren salbuespenetako bat eguneratzea; zehazki, 61. artikuluan e) letraren bigarren lerrokadan aurreikusitakoa da, balore-sozietate eta -agentziek gerokoan, aukeren eta bestelako tresna eratorrien bigarren mailako merkatu ofizialeko kide gisa jarduteko eraturako bermeen kontraprestazio gisa jasotako interesei buruzkoa.

Atxikipen-bazterketa hori deseguneratu egin da, bai eremu subjektiboan, bai eragiten dion eremu objektiboan. Izan ere, arau-aldaketa horien ondorioz, alde batetik, kontrapartida zentralako erakundeak sartu dira merkatuetan kontratazio osteko sistemetan, Balore Merkatuari buruzko uztailaren 28ko 24/1988 Legea aldatzen duen urriaren 4ko 32/2011 Legearen bidez. Izan ere, horiek nahitaez jartzen dira beren kontura salerosketetan erosten eta saltzaileen artean, kontrapartidaren arriskua beren gain hartuz eta, kideekin batera, baloreen eta eskudiruaren konpentsazioa eginez, eragiketarako likidatu aurretik.

Bestalde, eragiketen ez-betetzeari arriskuak estaltzeko bermeak emateko araubideari erregulazio orokorragoa eman zaio martxoaren 17ko 6/2023 Legean, Balore Merkatuei eta Inbertsio Zerbitzuei buruzkoan, bai eta lege hori garatzeko araudian ere, eta Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2012ko uztailaren 4ko 648/2012 (EB) Erregelamenduan, burtsaz kanpoko deribatuei, kontrakontu zentralako erakundeei eta eragiketen erregistroei buruzkoan (horren arabera, kontrakontu zentralako erakundeek eta haien erakunde kideek kudeatutako konpentsazio-sistemen eremuan geratu da fokalizatuta), eta merkatu desberdinen eragiketei lotutako arriskuen estaldurara hedatzen da, ez soilik produktu eratorriari, baita errenta aldakorriari eta errenta finkoari ere.

Berme horiek erabat araututa dagoen esparru batean formalizatzen dira, hau da, kontrapartida emateko eta konpentsazioa egiteko arduraren merkatuetako azpiegituren funtzionamenduaren eremuan, eta merkatuetan egindako finantza-tresnen gaineko eragiketen eraginkortasuna, segurtasuna eta helburu ona babesteko aginduzko arau publikoaren arabera formalizatzen dira. Hori dela eta, sistema horien funtzionamendu egokia eta eraginkorra lortzeko, beharrezkoa da berme gisa emandako funtsen inbertsioak sortutako interesen gaineko atxikipena egiteko betebeharratik kanpo uztea, bai kontrapartida zentralako erakundeko kideek lortutakoak, bai kontrapartida zentralako erakundeak berak lortutakoak, konpentsazio-sisteman esku hartzen duten erakundeek sistemaren funtzionaltasuna nabarmen kaltetuko luketen zerga-kostuak izan ez ditzaten. Era berean, atxikipen-bazterketa bera ezartzen da baloreak ordaintzeko eta likidatzeko sistemei buruzko azaroaren 12ko 41/1999 Legearen arabera aitortutako ordaintza-sistemak kudeatzen dituzten erakundeek eta lege horren arabera eraturako bermeetatik edo ordaintza-sistema horien berezko eragiketari lotutako kontuetatik datozen erakunde parte-hartzaileek lortutako interesei dagokienez.

II

Errege-dekretuak bi artikulua eta bi azken xedapen ditu.

Lehenengo artikulua Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren Erregelamendua aldatzen du, honako helburu hauekin: alde batetik, erregelamendua Estatuaren 2023rako Aurrekontu Orokorrei buruzko abenduaren 23ko 31/2022 Legeak eta sortzen ari diren enpresen ekosistema sustatzeari buruzko abenduaren 21eko 28/2022 Legeak Zergaren Legean egindako aldaketetara egokitzea, eta, bestetik, legean egindako aldaketen ondorioz erregelamendu bidezko garapena eskatzen duten gaiek argitzea.

Horretarako, Zergaren Erregelamenduaren 43. artikulua aldatzen da, haren edukia Zergaren Legean egindako aldaketetara egokitzeko, gorabidean dauden enpresetako langileei akzioak edo partaidetzak ematearen ondoriozko lan-etekinen salbuespenari dagokienez, kasu horretan ez baita eskatzen eskaintza bertako langile guztientzat baldintza berberetan egitea.

Horrez gain, Zergaren Erregelamenduaren 60. artikulua amatasunagatikoen enpresen legezko arauak berri bati egokitzen zaio. Araudi horretan, enpresaren onuradunen kolektiboa handitu egin da, eta zergaldian sortutako kotizazioen muga desagertu egin da. Horrenbestez, erregelamendua agindua legez ezarritako esparru berrira egokitu behar da.

Halaber, 61. artikulua 2. eta 3. paragrafoak aldatu dira, deklaratzeko betebeharraren erregelamenduzko garapena legezko erregulazioa egokitzeko. Horretarako, zergaldiko edozein unetan Norberaren Konturako Langileen edo Langile Autonomoen Araubide Berezian edo Itsasoko Langileen Gizarte Segurantzako Araubide Berezian norberaren konturako langile gisa alta emanda egon diren pertsona fisiko guztientzat ezarritako aitorpena egiteko legezko betebeharra txertatzen da, bai eta aplikatu beharreko lan-etekinei dagokien aitorzeko betebeharraren beheto atalasea igotzea ere, besteak beste, etekin horiek urteko 14.000 eurotik 15.000 eurora bitartekoak direnean.

Bestalde, 80. artikulua 1. paragrafoaren 4. zenbakia aldatu da, edukia legez egindako aldaketara egokitzeko; izan ere, aldaketa horrek, baldintza jakin batzuk betez gero, ehuneko 7ra murrizten du literatura-, arte- edo zientzia-lanak egitearen ondoriozko lan-etekinen gaineko atxikipen-tasa. Era berean, Zergaren Legearen 101. artikulua 3. eta 9. paragrafoetako aldaketen ondorioz, 101. artikulua 2. paragrafoan argitzen da jabetza intelektuala atxikipen-tasa ehuneko 15ekoa dela, haren kalifikazioa edozein dela ere, ehuneko 7ko atxikipen-tasa aplikatu behar denean izan ezik.

Espainiako lurraldean lekualdutako langileen zerga-araubide bereziari dagokienez, lehenik eta behin, erregelamenduaren 113. artikulua aldatzen da, haren idazketa hura aplikatzeko eremu subjektibo berrira egokitzeko, zeina Enpresa Berrien Ekosistema Sustatzeari buruzko abenduaren 21eko 28/2022 Legean jasota baitago. Zehazki, legez ezarritako araubide berezian sartzeko kasu berriei dagokienez, jarduera ekonomiko bat ekintzailatzat noiz kalifikatuko den definitzen da, kualifikazio handiko profesionala nor den edo prestakuntza-, ikerketa-, garapen- eta berrikuntza-jarduerak noiz egiten diren. Horrez gain, araubide bereziari atxikitako zergadunaren senideak Espainiako lurraldera joateko epea argitzen da.

Bigarrenik, aldatu egiten da erregelamenduaren 114. artikulua, araubide berezian sartzeko legez ezarritako kasu berrien atxikipen eta betebeharraren formalen arloko berezitasunak argitzeko.

Hirugarrenik, araubide bereziari heltzen dion zergadunarekin batera doazen familiartekoei dagokienez, erregelamenduaren 115. artikuluan jasotako erregimenaren iraupena egokitzen da, legez aurreikusitako baldintza berberetan, bai eta araubide bereziari heltzen dion zergadunarekin batera doazen familiartekoei dagokienez araubide horrengatik tributatzeko aukeraren egikaritzea ere, hura baliatzeko epea zein legez eskatutako inguruabarrak kontuan hartu behar diren argituz.

Laugarrenik, erregelamenduaren 117. eta 118. artikulua aldatzen dira, uko egiteko eta baztertzeko arauak lege-erregulazio berrira egokitzeko. Bereziki, araubide bereziari heltzen dion zergadunarekin batera doazen senideei dagokienez, oro har, uko egitea eta bazterketa indibiduala ezartzen da, bazterketa kolektiboa eragin dezaketenean kasu jakin batzuetan izan ezik.

Bosgarrenik, 119. artikulua ezartzen du zer dokumentazio erantsi behar zaion komunikazioari zergadun horiek araubide berezia aplikatzen badute, eta, bereziki, dokumentazio hori arautzen du, legez ezarritako araubide berezia eskuratzeko kasu berriei dagokienez.

Azkenik, Espainiako lurraldean lekualdutako langileei aplikatu beharreko araubide bereziari dagokienez, hogeigarren xedapen iragankor berri bat sartu da, 2023ko zergaldian egoitza fiskala Espainian eskuratzeko zergadunentzat araubide horren aldeko aukera egikaritzeko epea ezarritako, 2022an edo 2023an Espainiako lurraldera egindako lekualdaketaren ondorioz, horren aldeko aukera jakinarazteko eredu berria onartzen duen ministro-agindua indarrean jarri aurretik. Era berean, argitu da langileek edo administratzaileek ere, araubide berezia aplikatu behar zituzten kasuetan, aipatutako agindua indarrean sartu aurretik baliatu ahal izango dutela araubide berezi hori.

Azkenik, hamargarren xedapen gehigarri berri bat gehitzen da, La Palma uhartean 2023ko zergaldian ohiko bizileku eraginkorra duten zergadunentzat lortutako errenten ondoriozko enpresari egokitzeko erregelamendua, konturako ordaintzen arloan.

Bigarren artikulua aldatu egiten du Sozietateen gaineko Zergaren Erregelamendua, eta idazketa berria ematen dio 61. artikulua e) letraren bigarren lerroari, kontrapartida zentralako erakundeak eta haren kideek jasotako interesak atxikitzeko edo kontura sartzeko betebeharratik kanpo uzteko, interes horiek Balore Merkatuei eta Inbertsio Zerbitzuei buruzko martxoaren 17ko 6/2023 Legean eta Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2012ko uztailaren 4ko 648/2012 (EB) Erregelamenduan (burtsaz kanpoko deribatuei, kontrapartida zentralako erakundeei eta eragiketen erregistroei buruzkoak) eta kontrapartida zentralako erakundearen beraren Erregelamenduan xedatutakoaren babesean eraturako bermeetatik eratorritakoak direnean.

Bestalde, atxikipen-bazterketa berdina ezartzen da baloreak ordaintzeko eta likidatzeko sistemei buruzko azaroaren 12ko 41/1999 Legearen arabera aitortutako ordaintza-sistemak kudeatzen dituzten erakundeek eta lege horren arabera eraturako bermeetatik edo ordaintza-sistema horien berezko eragiketari lotutako kontuetatik azken horietan parte hartzen duten erakundeek lortutako interesei dagokienez.

Era berean, aldaketa tekniko bat egin da 61. artikuluko e) idatz-zatiaren lehen lerrokadan, paragrafo horretan aipatzen diren finantza-arauen aginduei egindako aipamenen ordez indarrean dauden finantza-arauen artikuluko jarritz, gaur egun ordeztzen dituzten xedapenetan aurretik jasotako aurreikuspen berberak jasotzen dituztenak.

III

Testuinguru horretan, errege-dekretu honek aldatu egiten ditu Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren Erregelamendua (martxoaren 30eko 439/2007 Errege Dekretuaren bidez onartua) eta Sozietateen gaineko Zergaren Erregelamendua (uztailaren 10eko 634/2015 Errege Dekretuaren bidez onartua), betiere Administrazio Publikoaren Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legeak aipatzen dituen premiaren, eraginkortasunaren, proportzionaltasunaren, segurtasun juridikoaren, gardentasunaren eta efizientziaren printzipioekin bat etorritik, erregelamenduetuak egokitzeko Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren kasuan, 2023rako Estatuko Aurrekontu Orokorren Legearen kasuan eta Sortzen ari diren Enpresen Ekosistema Sustatzeko abenduaren 21eko 28/2022 Legearen kasuan egindako aldaketetara.

Errege Dekretuaren proiektua Gobernuari buruzko azaroaren 27ko 50/1997 Legearen 26. artikuluan aurreikusitako lege-eskakizunak betetz izapidetu da, administrazio-xedapen orokorrak egiteko.

Errege Dekretu honetako arau-gaikuntzak errespetatzeari dagokionez, adierazi behar da aldaketa horiek Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren Erregelamenduan, azaroaren 28ko 35/2006 Legearen azken xedapenetako zazpigarrenean eta Sozietateen gaineko Zergaren Erregelamenduan eta Sozietateen gaineko Zergari buruzko azaroaren 27ko 27/2014 Legearen azken xedapenetako hamargarrenean sartutako aldaketari dagokionez daudela, eta, horren arabera, Gobernuari ahalmena ematen zaio lege horiek garatzeko eta aplikatzeko beharrezkoak diren xedapen guztiak emateko. Hori guztia, egindako aldaketetako baterako dauden gaikuntza espezifikoek kalterik egin gabe.

Bestalde, adierazi behar da Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari eta Sozietateen gaineko Zergari buruzko egungo erregelamenduak aldatzea dela lortu nahi diren helburuak lortzeko modu bakarra. Horretarako, ezinbesteko arau-aldaketak egingo dira, eta segurtasun juridikoaren printzipioaren mesedetan, gainerako ordenamendu juridikoarekiko koherentzia bermatuko da, arau-esparru egonkorra, aurreikusteko modukoa, integratua, argia eta ziurtasunekoak sortuz. Arau-esparru horrek erraztu egingo du pertsona horiek ezagutzea eta ulertzea, eta, ondorioz, haien jarduna eta erabakiak hartzea, beharrezkoak ez diren administrazio-kargak sartu gabe, gardentasun osoz eta aurrekontu-egonkortasunaren eta finantza-iraunkortasunaren printzipioak erabat errespetatuz.

EAO — 293 zk. — 2023/12/08 — (ZZBB) —

PJC/1318/2023 AGINDUA, ABENDUAREN 7KOA, ZENBAIT HIDROKARBURORI GEHITU BEHARREKO TRAZATZAILEAK ETA MARKATZAILEAK ONARTZEN DITUENA, ZERGA BEREZIEI BURUZKO ABENDUAREN 28KO 38/1992 LEGEAN EZARRITAKO TASA MURRIZTUAK APLIKATZEKO.

Zerga Bereziei buruzko abenduaren 28ko 38/1992 Legearen 50. artikuluen 3. paragrafoak ezartzen duenez, hidrokarburoen gaineko zergaren tasa murriztuak, besteak beste gasolioari buruzko 1.4 epigraferako eta kerosenoari eta gainerako olio ertainei buruzko 1.12 eta 2.10 epigrafeetarako finkatuak, aplikatu ahal izateko, hidrokarburu horietan sartu beharko dira, besteak beste, erregelamendu bidez ezartzen diren trazatzaileak eta markatzaileak. Trazatzaile eta markatzaile horiek gehitzea beharrezkoa da lege bereko 51. artikuluko 2. paragrafoan aurreikusitako salbuespen-kasuak eta 52. artikuluko b) letran aurreikusitako itzulketa-kasuak aplikatzeko.

Uztailaren 7ko 1165/1995 Errege Dekretuak onartutako Zerga Berezien Erregelamenduen 114. artikulua xedatzen duenez, Ekonomia eta Ogasun Ministroak onartutako markatzaileak edo trazatzaileak izango dira. Erreferentzia hori Ogasuneko eta Funtzio Publikoko ministroari egiten zaiola ulertu behar da, ministerioetako sailak berregituratzen dituen urtarrilaren 12ko 2/2020 Errege Dekretuan aurreikusitakoaren arabera.

Gai horren erregulazioa Kontseiluaren 1995eko azaroaren 27ko 95/60/EE Zuzentarauan, gasolioaren eta kerosenoaren marka fiskalari buruzkoan, oinarritzen da. Zuzentarau horrek 2. artikuluen 2. paragrafoan aurreikusten du nola zehaztu behar den Europar Batasunean erabili beharreko markagailu fiskala, batzuetan «euromarkadorea» izenekoa. Agindu honek jada deskribatutako ondorioetarako erabili behar den zerga-markagailu berria ezartzen du, eta Batzordearen 2022ko urtarrilaren 17ko 2022/197 (EB) Betearazpen Erabakian xedatutakoari erantzuten dio. Erabaki horren bidez, gasolioetarako eta kerosenoetarako zerga-markagailu komuna ezartzen da, eta 4. artikulua indargabetu egiten du Batzordearen 2016ko azaroaren 25eko 2017/74 (EB) Betearazpen Erabakia, gasolioetarako eta kerosenoetarako zerga-markagailu komuna ezartzen duena.

Ondorioz, xedapen honek gasolioarentzat, kerosenoarentzat eta tasa murriztua aplikatzen zaien gainerako olio ertainentzat beste markatzaile bat onartzeko beharri erantzuten dio.

Edukiari eta izapideei dagokienez, agindu honek bi artikulua, xedapen gehigarri bat, bi xedapen iragankor, xedapen indargabetzaile bat (horren bidez indargabetu egiten da uztailaren 5eko PRE/1724/2002 Agindua, Zerga Bereziei buruzko abenduaren 28ko 38/1992 Legean ezarritako tasa murriztuak aplikatzeko hidrokarburu jakin batzuetan sartu behar diren trazatzaileak eta markatzaileak onartzen dituen) eta hiru azken xedapen ditu, eta erregulazio onaren printzipioak betetzen ditu, zeinen arabera jardun behar baitute administrazio publikoek legegintzako ekimena eta erregelamenduak egiteko ahal gautzatzean, Administrazio Publikoaren Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 129. artikuluan aurreikusitakoak, hala nola beharizanaren, eraginkortasunaren, proportzionaltasunaren, segurtasun juridikoaren, gardentasunaren eta efizientziaren printzipioak.

EAO — 299 zk. — 2023/12/15 — (ZZBB) —

HFP/1338/2023 AGINDUA, ABENDUAREN 13KOA, ESPAINIAKO LURRALDERA LEKUALDATUTAKO LANGILEEI, PROFESIONALEI, EKINTZAILEEI ETA INBERTITZAILEEI APLIKATZEKO DEN ARAUBIDE BEREZIKO ZERGADUNENTZAKO PERTSONA FISIKOEN ERRENTAREN GAINEKO ZERGAREN AITORPENAREN 151 EREDUA ONARTZEN DUENA, BAI ETA 149 EREDUA ERE, ARAUBIDE HORREN ARABERAKO TRIBUTUA EMATEKO HAUTUA GAUZATZEKO KOMUNIKAZIOARI BURUZKOA, ETA ABENDUAREN 17KO EHA/3316/2010 AGINDUA ALDATZEN DUENA. AGINDU HORREN BIDEZ, EZ-EGOILIARREN ERRENTAREN GAINEKO ZERGAREN 210, 211 ETA 213 AUTOLIKIDAZIO-EREDUAK ONARTZEN DIRA, ZEINAK ESTABLEZIMENDU IRAUNKORRIK GABE LORTUTAKO ERRENTAK DEKLARATZEKO, ESTABLEZIMENDU IRAUNKORRIK GABEKO EGOILIARREI ONDASUN HIGIEZINAK ESKURATZEAN EGINDAKO ATXIKIPENA ETA ENTITATE EZ-EGOILIARREN ONDASUN HIGIEZINEN GAINEKO KARGA BEREZIA EZARTZEN BAITIRA, ETA HORIEK AURKEZTEKO BALDINTZA OROKORRAK ETA PROZEDURA ETA BESTELAKO ARAUAK EZARTZEN BAITIRA.

2023ko urtarrilaren 1etik aurrerako ondorioekin, Espainiako lurraldera lekualdatutako langile, profesional, ekintzaile eta inbertitzaileei aplikatu beharreko zerga-araubide berezia arautzen duen azaroaren 28ko 35/2006 Legearen (Sozietateen gaineko Zergari, Ez-egoiliarren Errentaren gaineko Zergari eta Ondarearen gaineko Zergari buruzko legeak partzialki aldatzen dituen) 93. artikulua aldatu egin da, sortzen ari diren enpresen ekosistema sustatzei buruzko abenduaren 21eko 28/2022 Legearen azken xedapenetako hirugarrenaren bidez.

Aipatutako 93. artikulua arabera, Espainiako lurraldera joateagatik egoitza fiskala Espainian eskuratzen duten pertsona fisikoek Ez-egoiliarren Errentaren gaineko Zergaren arau arabera tributatu ahal izango dute establezimendu iraunkorrik gabe lortutako errentetarako, zenbait arau berezirekin, eta pertsona fisikoek errentaren gaineko zergaren zergadun izateari eutsiko diote bizileku-aldaketa egiten den zergaldian eta hurrengo bost zergaldietan, azaroaren 28ko 35/2006 Legearen 93. artikulua 1. paragrafoan aurreikusitako baldintzak eta inguruabarrak betetzen direnean.

Araubide bereziaren alde egin ahal izango dute, halaber, pertsona fisikoek errentaren gaineko zergaren zergadun izateari eutsita, zergadunaren ezkontideak eta haren seme-alabek, hogeita bost urtetik beherakoak edo, desgaitasunen bat izanez gero, haien adina edozein izanda ere, edo ezkontza-loturarik ez badago, haien gurasoak, betiere baldintza jakin batzuk betetzen badira (aurrerantzean, zergadun elkartuak). Familia-nukleoa osatzen dutenen kasuan, araubide berezia ondorengo zergaldietan aplikatuko da, baldin eta, eskatutako baldintzak betez, zergaren legearen 93. artikuluko 1. paragrafoan aipatutako zergadunari (aurrerantzean, zergadun nagusiari) ere aplikatzen bazaio.

Ildo horretan, aldatutako arauaren alderdirik berritzaileenak hauek dira: alde batetik, Espainian bizi ez den aurreko aldia bost urtera murriztea, eta, bestetik, araubide bereziaren aldeko aukera kasu berrietara zabaltzea: telelangileetara, ekintzaileetara, gorabidean dauden enpresetan zerbitzuak ematen dituzten kualifikazio handiko profesioetara eta prestakuntza-, ikerketa-, garapen- eta berrikuntza-jardura jakin batzuk egiten dituzten pertsonetara, bai eta familia-inguruneko pertsonetara ere, baldintza jakin batzuetan.

Araubide berezi honen erregelamendu-garapena martxoaren 30eko 439/2007 Errege Dekretuak onartutako Pertsona Fisikoek Errentaren gaineko Zergaren Erregelamenduaren 113. artikulutik 120. artikulura bitartekoetan dago (aurrerantzean, Pertsona Fisikoek Errentaren gaineko Zergaren Erregelamendua), abenduaren 5eko 1008/2023 Errege Dekretuak, martxoaren 30eko 439/2007 Errege Dekretuak onartutako Pertsona Fisikoek Errentaren gaineko Zergaren Erregelamendua aldatzen duenak, emandako idazketan, espeziko ordainsariei, amatasunagatiko kenkariari, aitortzeko betebeharrari, konturako ordainketei eta Espainiara lekualdatutako langile, profesional, ekintzaile eta inbertitzaileei aplikatu beharreko araubide bereziari dagokionez, eta uztailaren 10eko 634/2015 Errege Dekretuak onartutako Sozietateen gaineko Zergaren Erregelamendua, gai horri dagokionez.

Zergadunek, Pertsona Fisikoek Errentaren gaineko Zergaren Erregelamenduaren 116.1 artikulua xedatzen duen moduan, araubide berezi horren arabera tributatzeko aukera Zerga Administrazioari zuzendutako jakinarazpen baten bidez gauzatu beharko dute.

Zergadun bakoitzaren aukera indibiduala izango da, bai zergadun nagusiarentzat, bai zergadun elkartuentzat, baldin eta aukeratu nahi badute. Hala ere, zergadun elkartuek beren aukera-komunikazioan identifikatu behar dute zergadun nagusiak alde aurretik aurkeztutako jakinarazpena, Pertsona Fisikoek Errentaren gaineko Zergaren Erregelamenduaren 119.3 artikuluan ezarritakoaren arabera.

Azaroaren 28ko 35/2006 Legearen 93.1 artikulua xedatzen duenez, Ogasuneko eta Funtzio Publikoko Ministerioaren titularrak prozedura bat ezarriko du Espainiako lurraldera lekualdatutako langileei, profesionali, ekintzaileei eta inbertitzaileei aplikatu beharreko araubide bereziaren aldeko hautua gauzatzeko.

Pertsona Fisikoek Errentaren gaineko Zergaren Erregelamenduaren 119. artikuluan ezarritakoaren arabera, 35/2006 Legearen 93. artikuluko araubide berezia aplikatzeko, jakinarazpen bat egingo zaio zerga-administrazioari, Ogasuneko eta Funtzio Publikoko Ministerioaren titularrak onartzen duen ereduaren bidez, eta hark ezarriko du nola eta non aurkeztu. Era berean, erregelamendu horren 117., 118. eta 119.5 artikuluetan ezarritakoaren arabera, zergadunek Zerga Administrazioari jakinarazi beharko diote, komunikazio-eredu beraren bidez, erregimenari uko egin diotela edo erregimenetik kanpo geratu direla, bai eta lekualdaketaren helburua ere, aipatutako erregelamenduaren 114.2.a) artikuluan xedatutakoaren ondorioetarako.

Pertsona Fisikoek Errentaren gaineko Zergaren Erregelamenduaren 114.4 artikulua ezartzen duenez, araubide berezi hau aplikatu behar zaien zergadunek Pertsona Fisikoek Errentaren gaineko Zergaren aitortpena aurkeztu eta izenpetu beharko dute, Ogasuneko eta Funtzio Publikoko Ministerioaren titularrak onartzen duen eredu berezian. Eredu horretan ezarriko dira aitortpena aurkezteko modua, tokia eta epeak. Era berean, xedatzen du aitortpena aurkeztean, dagokion zerga-zorra zehaztu beharko dutela, eta Ogasuneko eta Funtzio Publikoko Ministerioaren titularrak zehaztutako tokian, moduan eta epeetan sartu.

Agindu honen bidez, 2023ko urtarrilaren 1etik indarrean dagoen araudiaren edukari egokitutako komunikazio- eta aitortpen-ereduak onartzen dira. Horretarako, 149 eredu berri bat onartu da, Pertsona Fisikoek Errentaren gaineko Zergaren Erregelamenduaren 114.2.a) artikuluan aurreikusitakoaren ondorioetarako aukera, uko egitea eta baztertea jakinarazteko, bai eta Espainiako lurraldera egindako bidaia amaitzeko ere. Era berean, Pertsona Fisikoek Errentaren gaineko Zergaren aitortpena egiteko eredu berezi berri bat onartu da, Espainiako lurraldera lekualdatutako langileei, profesionali, ekintzaileei eta inbertitzaileei aplikatu dakiekeen erregimen bereziakoa, 151 eredu. Zerga-araubide berezi hau aplikatu dezaketen zergadunen, lekualdatutako langileen, telelangileen, kualifikazio handiko profesionalen, prestakuntza-, ikerketa-, garapen- eta berrikuntza-jarduerak egiten dituzten pertsonen eta ekintzaileen ezaugarri eta baldintza bereziak kontuan hartuta, eredu horiek aurkezteko bidea elektronikoa izango da.

Bestalde, abenduaren 17ko EHA/3316/2010 Agindua aldatzen da. Agindu horren bidez, Ez-egoiliarren Errentaren gaineko Zergaren 210, 211 eta 213 autolikidazio-ereduak onartzen dira, zeinak establezimendu iraunkorrik gabe lortutako errentak, establezimendu iraunkorrik gabeko ez-egoiliarrei ondasun higiezinak eskuratzean egindako atxikipena eta entitate ez-egoiliarren ondasun higiezinen gaineko karga berezia deklaratzeko erabili behar baitira, eta horiek aurkezteko baldintza orokorrak eta prozedura ezartzen dira, bai eta ez-egoiliarren tributazioari buruzko beste arau batzuk ere, 210 ereduko autolikidazioen kudeaketa hobetzeko aukera emango duen aldaketa bat sartzeko, aitortutako errentak higiezin errentamenduaren ondoriozko etekinak direnean. Hala, kasu horretan, «autolikidazioa egiten duen pertsonak» zergaduna bera izan behar du nahitaez, baita beste hobekuntza nabarmen tekniko batzuk ere.

EAO — 304 zk. — 2023/12/21 — (PFEZ, BEZ) —

HFP/1359/2023 AGINDUA, ABENDUAREN 19KOA, 2024. URTERAKO PERTSONA FISIKOEN ERRENTAREN GAINEKO ZERGAREN ZENBATESPEN OBJEKTIBOAREN METODOA ETA BALIO ERANTSIAREN GAINEKO ZERGAREN ARAUBIDE BEREZI SINPLIFIKATUA GARATZEN DITUENA.

Martxoaren 30eko 439/2007 Errege Dekretuaren bidez onartutako Pertsona Fisikoek Errentaren gaineko Zergaren Erregelamenduaren 32. artikulua eta abenduaren 29ko 1624/1992 Errege Dekretuaren bidez onartutako Balio Erantsiaren gaineko Zergaren Erregelamenduaren 37. artikulua ezartzen dutenez, Pertsona Fisikoek Errentaren gaineko Zergaren zenbatespen objektiboaren metodoa eta Balio Erantsiaren gaineko Zergaren araubide berezi sinplifikatua Ogasuneko eta Herri Administrazioetako ministroak (egun, Ogasuneko eta Funtzio Publikoko ministroa) zehazten dituen jardueri aplikatuko zaizkie. Beraz, agindu honen xedea da aipatutako erregelamendu-aginduetan jasotako aginduak 2024ko ekitaldian betetzea.

Agindu horrek azaroaren 29ko HFP/1172/2022 Agindua egiturari eusten dio. Agindu horrek pertsona fisikoek errentaren gaineko zergaren zenbatespen objektiboaren metodoa eta balio erantsiaren gaineko zergaren araubide berezi sinplifikatua garatzen ditu 2023rako.

Pertsona Fisikoek Errentaren gaineko Zergari dagokionez, zeinu, indize edo moduluen zenbatekoak eta aplikatzeko jarraibideek bere horretan jarraituko dute 2024ko ekitaldian. Halaber, ehuneko 5eko murrizketa ezartzen da moduluen errendimendu garbiaren gainean. Neurri hau beren jardura ekonomikoaren etekin garbia estimazio objektiboaren metodoaren arabera zehazten duten zergadun guztiei aplikatu dakieke.

Horrez gain, nekazaritza- eta abeltzaintza-jardueretarako, zenbait inputen kostuaren gehikuntza konpentsatzeko, 2024ko zergaldirako ezartzen da alde aurreko etekin garbia nekazaritzako gasolioaren erosketa-prezioaren ehuneko 35 gutxitu ahal izango dela, eta ongarrien erosketa-prezioaren ehuneko 15, bi kasuetan, jardura horiek garatzeko beharrezkoak direnean. Murrizketa horiek 2022an eta 2023an aplikatu ziren.

Azkenik, 2024rako, La Palma uhartean gertatutako sumendien erupzioen ondorioak direla eta, murrizketa berezia mantenduko da, 2022an eta 2023an aplikatu zena uharte horretan garatutako jarduera ekonomikoetarako, Lorca udalerrirako ezarritakoaren antzekoa, udalerrri horretan gertatutako lurrikararen ondorioz.

Balio Erantsiaren gaineko Zergari dagokionez, agindu honek, 2024rako, aurreko urtean erregimen berezi sinplifikatuan aplikatzekoak ziren moduluak eta horiek aplikatzeko jarraibideak mantentzen ditu.

EAO — 310 zk. — 2023/12/28 — (BESTE BATZUK) —

8/2023 ERREGE LEGE DEKRETUA, ABENDUAREN 27KOA, UKRAINAKO ETA EKIALDE HURBILEKO GATAZKEN ONDORIO EKONOMIKO ETA SOZIALEI AURRE EGITEKO ETA LEHORTEAREN ONDORIOAK ARINTZEKO NEURRIAK HARTZEN DITUENA.

I

2022ko udaberriatik gaur arte, guztira zazpi neurri-pakete onartu dira, Ukrainako gerrak Espainian izan dituen ondorioei aurre egiteko hasierako helburuarekin, neurri arauemaileak zein ez-arauemaileak barne, egoera ekonomiko eta sozialaren bilakaerara egokitzu joan direnak.

Hala, martxoaren 29ko 6/2022 Errege Lege Dekretua onartu zen, Ukrainako gerraren ondorio ekonomiko eta sozialei erantzuteko Plan Nazionalaren esparruan premiazko neurriak hartzen dituena. Plan horren oinarritzko helburuak honako hauek ziren: energiaren prezioei eustea herritar eta enpresa guztientzat, gehien kaltetutako sektoreei eta kolektibo ahulenei laguntzea eta prezioen egonkortasuna indartzea. Hartutako neurrien artean, honako hauek aipatu behar dira: eremu elektrikoan zergak jaitea, erregaian prezioari hoberia ematea eta kolektibo ahulenei laguntzeko ezkutu soziala izatea. Horrez gain, laguntza garrantzitsuak eman zaizkie energiaren prezioen gorakadak gehien kaltetutako ekoizpen-sektoreei, hala nola garraioari, nekazaritza eta abeltzaintzari, arrantzari, eta elektro- eta gas-industria intentsiboari. Gainera, gizarte-prestazioak (Bizitzeko Gutxieneko Diru-sarrerak eta kotizazio gabeko pentsioak) eta kolektibo kalteberenentzako beste babes-neurri batzuk nabarmen handitu ziren.

Bestalde, maiatzaren 13ko 10/2022 Errege Lege Dekretuak ekoizpen-kostuak doitzeko mekanismo bat ezarri zuen handizkako merkatuan elektrizitatearen prezioa murrizteko, «mekanismo iberiko» gisa ezagutzen dena, eta mekanismo horrek elektrizitatearen kostuak nabarmen murriztea ekarri du Espainian eta Portugalen, ekonomia eta gizarte babestuz gerrak eremu horretan izandako ondorioen zati batetik.

Gatazka belikoari eta horrek prezioen maila orokorrean dituen ondorioei eustearen ondorioz, bigarren pakete bat onartu zen ekainaren 25eko 11/2022 Errege Lege Dekretuaren bidez (Ukrainako gerraren ondorio ekonomiko eta sozialei erantzuteko, kalteberatasun sozial eta ekonomikoko egoerei aurre egiteko eta La Palma uhartearen berreskurapen ekonomiko eta sozialerako zenbait neurri hartu eta luzatzen dituena). Arau horren bidez, energiaren eta inflazioaren prezioak murrizteko eta kolektibo ahulena babesteko aldi baterako neurri nagusiak luzatzeaz gain (martxoaren 29ko 6/2022 Errege Lege Dekretuan jasoak), beste neurri gehigarri garrantzitsu batzuk ere sartu ziren, hala nola butano-bonbonaren prezioa izoztea, garraio publikoko garraio anitzeko tituluen % 30 arteko dirulaguntza edo nekazaritza-asegururako laguntza publikoa handitzeko aurreikuspenak.

Era berean, abuztuaren 1eko 14/2022 Errege Lege Dekretuak hainbat neurri hartu zituen energia aurrezteko eta inflazioari eusteko. Neurri horien artean, trenbide bidezko distantzia ertaineko garraio publiko doakoak izatea eta hiri barruko eta errepideko garraiorako zuzeneko laguntzen linea handitzea nabarmentzen ziren. Era berean, irailaren 20ko 17/2022 Errege Lege Dekretuaren bidez, gas naturalaren BEZa jaitea erabaki zen.

Urriaren 18ko 18/2022 Errege Lege Dekretuak aurrezkoa indartzeko eta neguari begira Espainiako ekonomia prestatzeko neurrien katalogo hori handitu zuen. Neurri horien artean, auzotarren erkidegoek gas naturalaren azken baliabideko tarifari heltzeko aukera aipatu behar da.

Lehen bost neurri-pakete horiek ahalegin fiskal handia ekarri zuten, defizita eta zor publikoa murrizteko helburuak betetzeari kalterik egin gabe estali zena, eta, garrantzitsuena, oso eragin positiboa izan zuten inflazioaren bilakaerari eta aldagai ekonomiko nagusietan 2022an. Inflazioa lau puntu jaitsi zen uztaiako gorenetik; errenta txikiaren familiei laguntzeko neurriak, berriz, erosteko ahalmenaren ehuneko 3,5 puntu konpentsatzea ahalbidetu zuten, desberdintasun-adierazlearen narriadura eragotziz. Abuztuaz geroztik izandako jaitsierak Espainiako inflazio-tasa euroguneko batez bestekoaren azpitik jarri zuten, eta jarduera errealearen eta enpleguaren, kanpo-sektorearen eta defizit eta zor publikoen hazkunde handiko bideari eusteak, berriz, agerian utzi zuten Espainiako ekonomia sendo zegoela kanpoko ingurune konplexu horretan.

2022ko azken hilabeteetan, energia-prezioak moteldu egin ziren, eta oinarritzko beste ondasun batzuetatik (elikagaiak, lehengaiak eta bitarteko ondasunak) prezioen maila orokorraren igoeraren faktore gisa ordeztu ziren. Prezioen igoera hori, batez ere gerrak hornidura- eta ekoizpen-kate globaletan izan zuten inpaktuagatik eta energiaren prezioaren aurreko igoerengatik azaldu zena, bereziki garrantzitsua izan zen elikagaietan, premia biziko produktuak egon baitziren, hala nola irina, gurina edo azukrea, urte arteko % 40 inguruko igoerak izan zituztenak. Gainera, gas naturalaren eta erregaian prezioa ere moteldu bazen ere, 2023an prezioa berriro igo zitekeela pentsarazten zuten elementu garrantzitsuek iraun zuten. Egoera horrekin, neurriak hartu behar izan ziren inflazioaren errebote-efektua gerta ez zedin, eta, aldi berean, kolektibo kaltetuenak eta kalteberenak babestu behar izan ziren, 2023rako zerga-helburuak betetzea arriskuan jarri gabe.

Horretarako, abenduaren 27ko 20/2022 Errege Lege Dekretuaren bidez (Ukrainako Gerraren ondorio ekonomiko eta sozialei erantzuteko eta La Palma uhartea berreraikitzen eta beste egoera zaurgarri batzuk laguntzeko neurri buruzkoa), seigarren neurri-sorta bat hartu zen, baliabide publikoen 10.000 milioi euro inguru mobilizatu, 2023ko urtarrilaren 1etik aurrera Ukrainako gerraren aurrean politika ekonomikoaren erantzuna antolatzeko, eta kolektibo kalteberetan kontzentratu zen bere jardura, elikagaien eta lehen mailako beste ondasun batzuen prezioaren igoeraren aurrean eta energiaren igoerak gehien kaltetutako sektoreetan.

Gerraren iraupenaren eta elikagaien, lehengaien eta bitarteko ondasunen prezioen gaineko goranzko presioen iraunkortasunaren ondorioz, abian jarritako neurrietako batzuk luzatu eta eguneratu egin ziren ekainaren 28ko 5/2023 Errege Lege Dekretuaren bidez.

Azken hilabeteetan elikagaien, lehengaien eta bitarteko ondasunen prezioen gaineko goranzko presioak desagertu egin dira, eta merkatuak egokitu egin dira etengabeko ziurgabetasun geopolitikora; ondorioz, 2024rako prezioen bilakaeraren aurreikuspenak ez dira ezkorrak. Hala eta guztiz ere, Ukrainan eta Errusian gerra luzatzeak, Israel eta Gazaren arteko gatazka berri baten agerpenak eta tentsio geopolitikoetan gora egiteko aukerak ziurgabetasun elementu indartsu bat sartzen jarraitzen dute, aurreikuspenak edozein unetan leheneratu ahal izatea eragiten duena. Horrekin batera, orain arte onartutako neurriak modu malkartsuan kentzeak nahi gabeko errebote-ondorioak eragin ditzake prezioen gainean, nahi ez diren ondorioekin, batez ere kolektibo ahulenetan.

Testuinguru horretan, errege lege-dekretu honen bidez, zuhurtziaz, orain arte hartutako neurriak pixkanaka erretiratzeko bidean aurrera egitea erabaki da, prezioen ustekabeko bilakaera saihestuz eta bereziki kolektibo ahulena babestuz, baina finantza publikoen iraunkortasuna eta defizita eta zor publikoa murrizteko helburuak betetzea arriskuan jarri gabe.

II

Errege lege-dekretu honek azalpen-zati bat eta xedapen-zati bat ditu, eta sei titulu, 91 artikuluz, hamabi xedapen gehigarri, hamaika xedapen iragankorrez, xedapen indargabetzaile batez, hamahiru azken xedapenez eta bost eranskinez osatuak.

I. titulua ekonomia-arloko neurriei buruzkoa da, eta lau kapitulutan banatzen da. Lehenengoan, interes-tasa aldakorreko hipoteka-eragiketak eta interes-tasa finkoko bihurtze-eragiketak aldeztu aurretik konpentsatzeko eta itzultzeko komisioen araubidean presazko jarduketak egiten dira.

2022ko bigarren seihelekotik, Espainiako moneta eta finantza baldintza nagusiak izugarri aldatu dira. 2022ko uztailako bileran, Europako Banku Zentralaren Gobernu Kontseiluak erabaki zuen gordailuaren erraztasun marjinalaren interes-tasa ordura arte indarrean zegoen % -0,50etik % 0ra igotzea. Ordutik, interes-tasa horrek gora egiten jarraitu du, 2023ko irailetik indarrean dagoen % 4ra arte, Europako Banku Zentralaren historiako igoera-ziklo handiena eta azkarrena. Guztira, gordailu-erraztasun marjinalaren interes-tasa oinarritzko 450 puntu igo da, espero zena baino nabarmen gehiago.

Moneta-gogortze hori modu asimetrikoan aldatu da Espainiako etxeen finantza-baldintzetara. Alde batetik, interes-tasen igoera automatikoki aldatzen da tasa aldakorrek hipoteketako interes-tasetara, erreferentziaren balioa eguneratzen den heinean (oro har, 12 hilabeterako Euriborra). Horren ondorioz, familien finantza-kargak gora egin du oro har; izan ere, 2023ko ekainean, batez beste, % 25etik gora kokatu zen errenta-kintil baxuena, eta % 20tik zertxobait behera, berriz, errentaren goi-mailako kintila, Espainiako Bankuaren udazkeneko Finantza Egonkortasunari buruzko Txostenaren arabera. Bestalde, gordailuen ordainsaria, familien aurrezkiekin helburu nagusietako bat, modu motelean eta neurri txikiagoan handitu da, diru-uzkurketako aurreko gertakarietan baino. Berritoez ere, Espainiako Bankuaren udazkeneko finantza-egonkortasunari buruzko txostenaren informazioaren arabera, ageriko gordailuen ordaintzetara interes-tasa ofizialen igoeraren translazio-tasa % 10 izango zela kalkulatu zen 2023ko ekainera arte, eta eperako gordailuetan, berriz, % 50.

Nahiz eta finantza-baldintzak gogortu egin diren, etxebizitza erostearekin lotutako maileguen kostua nabarmen handitu baita gordailuen ordainsariaren igoera simetrikorik gabe, Espainiako etxeen unitateek erresistentzia nabarmena erakutsi dute testuinguru berrian. Horretan lagundu dute Espainiako ekonomiaren hazkundeak eta lan-merkatuaren portaera onak, azken hamarkadan familiak zorretik kentzeko prozesuarekin batera. Horri esker, finantza-ziklo berri honi askoz ere abiapuntu-posizio onbideratuago batetik aurreratu egin ahal izan diote. Horren ondorioz, etxeen unitateen zalantza-tasak nahiko baxuak dira, eta, hain zuzen ere, hipoteka-zalantzen ratioa murriztu egin zen errenta-kintil guztietan 2021eko abendutik 2023ko ekainera, Espainiako Bankuaren udazkeneko Finantza Egonkortasunari buruzko Txostenak erakusten duenez.

Etxeak azken urtean finantza-baldintza berrietara egokitzeko prozesuan, azpimarratzekoa da azaroaren 22ko 19/2022 Errege Lege Dekretua onartu izana. Errege Lege Dekretu horrek Jardunbide Egokien Kodea ezartzen du ohiko etxebizitzaren gaineko hipoteka-maileguen interes-tasen igoera arintzeko, martxoaren 9ko 6/2012 Errege Lege Dekretua aldatzen du, baliabiderik gabeko hipoteka-zordunak babesteko premiazko neurri buruzkoa, eta hipoteka-maileguen merkataua hobetzeko egiturazko beste neurri batzuk hartzen ditu.

Alde batetik, azaroaren 22ko 19/2022 Errege Lege Dekretuak indartu egin zituen interes-tasen igoeraren ondorioz kalteberatasun-arriskuan dauden etxeen unitateen eskura dauden prebentzio-tresnak, martxoaren 9ko 6/2012 Errege Lege Dekretuaren bidez onartutako Jardunbide Egokien Kodea zabalduz eta aldi baterako Jardunbide Egokien Kode berri bat sortuz.

Bestalde, azaroaren 22ko 19/2022 Errege Lege Dekretuak, tasa aldakorrek maileguetarako, formalizazio-data edozein dela ere, amortizazio aurreratuagatik edo tasa finkora pasatzeagatik komisioen eta konpentsazioen kobrantza potentziala eten zuen, finantza-egoera berriaren aurrean hipoteka-maileguen baldintzetan doikuntzak merkatzeko eta errazteko helburuarekin. Estatistiken Institutu Nazionalak 2023ko iraileko arte metatutako datuekin, erregistroko balio gabetzeen kopurua (hipoteka-maileguen amortizazio naturalekin eta aurreratuekin lotuta) % 11 gehitu zen, subrogazioena % 11 eta nobazioena % 18. 2023an ikusitako kontratu-aldaketek guztizkoaren barruan (100.000 inguru guztira), % 38k interes-tasan aldaketak izan zituzten, eta tasa aldakorrek 10.000 transformazio-eragiketa finkoko fluxu garbia ikusi zen. Gainera, 2023ko lehen seihelekoan, hipoteka bizien saldoaren % 6 amortizatu zen, 2022ko aldi berean baino ehuneko puntu bat gehiago, Espainiako Bankuaren arabera. Amortizatutako zorraren zenbateko handiago hori, tasa aldakorrek maileguen interes-tasen igoeraren eta gordailuen ordainsariaren ondorioz sortutako pizgarriek bultzatua, amortizazio aurreratuak komisioen kobrantza etetearen onura izan zitekeen. Denbora batez finantza-baldintzak gogortzen jarraitzeko itxaropenak neurri horiek 2024ko abenduaren 31ra arte luzatzea gomendatzen du, etxeen unitateek ahalik eta malgutasunik handiena izan dezaten kostu txikiarekin, zortzietako baldintzak egokitzeko.

Horrez gain, komenigarria da martxoaren 15eko 5/2019 Legearen 23. artikularen 6. zenbakian aurreikusitako itzulketa-komisioen mugaketa-araubidea aldatzea, subrogazio- eta berritze-amortizazioetarako. Araubide hori, hasiera batean, higiezin kredituko eragiketa guztiei aplikatuko zaie, baldin eta, haiek formalizatzeko data edozein dela ere, subrogatu edo berritu egiten badira interes-tasa aldakorretik interes-tasa finkora pasatzeko, eta, horrela, erregimena hedatu ahal izango da ateratzen den eragiketak gutxienez hiru urteko hasierako aldiaren interes-tasa finkora duen kasuetara. Gaur egun gehien eskaintzen den produktuetak bati lekua egin nahi zaio: 2023ko irailean, «mota mistoko» eragiketak, hau da, 1 eta 10 urte bitarteko hasierako tasarekin, hipoteka berrien % 42 dira. Azaroaren 22ko 19/2022 Errege Lege Dekretuaren lehen xedapen gehigarrian jasotako konpentsazio eta komisioen kobrantza potentzialaren etenduraren hedapena kasu berri honi ere aplikatzen zaio.

Bigarrenik, II. kapituluak aldatu egiten ditu, alde batetik, Ordaintza-zerbitzuei eta finantza-arloko beste premiazko neurri batzuei buruzko azaroaren 23ko 19/2018 Errege Lege Dekretuaren 35. artikularen titulua eta 1. zenbakia, ordaintza-zerbitzuen hornitzaileek jasotako ordaintza-zerbitzuengatik gastuei eta komisioei dagokienez. Ildo horretan, ordaintzaren berrikuntza eta egokitzapen teknologikoko prozesu sakona, azken urteotan, gizarteko sektore jakin batzuentzat efektiboak Espainian duen garrantzi erlatiboari kalterik egin gabe egin da.

Horrela, azken urteetan azkartu egin da eskudiruaren erabilerearen murrizketa ordaintzaren gisa, bereziki COVID-19ak eragindako pandemiaren agerpenaren ondoren, ekonomiaren digitalizazio-prozesua areagotu baitu. Hala ere, denda fisikoetan egiten diren ordaintzarako eskudirutan egiten dira gehienbat, baina erabilera murriztu egin da 2019. urtearekin alderatuta. Hala, Europako Banku Zentralak eta Espainiako Bankuaren emandako informazioaren arabera, eskudiruarekin egindako erosketen ehunekoak % 66 izan da 2022an, pandemia baino lehenagoko % 83ren aldean; hala ere, euroguneko herrialdeen artean eskudiruaren erabilera handienetako bat izan da. Bestalde, biztanleriaren ezaugarri soziodemografikoak kontuan hartuta, ikus dezakegu adineko pertsonen intentsitate handiagoz erabiltzen dutela efektiboak. Zehazki, 65 urtetik gorakoek beren ordaintzaren % 74 inguru eskudirutan egiten dituzte denda fisikoetan; 40 urtetik beherakoek artean, berriz, ehuneko hori ia % 60ra jaisten da.

Bestalde, Espainiako Bankuaren 2023ko Espainiako banku-zerbitzuetarako irisgarritasun presentzialari buruzko jarraipen-txostenak kalteberatasun-egoeran egon daitezkeen kolektibo jakin batzuk identifikatzen ditu, eskudirua eskuratzeari dagokionez. Kolektibo horien artean daude adin aurreratuak edo gaitasun digital baxuak dituztenak. Beraz, funtsezkoa da kolektibo kalteberenei benetako sarbidea bermatzea, oztipoak kenduz eta oztipoak errazago eskuratzeko neurriak sustatuz.

Horretarako, azaroaren 23ko 19/2018 Errege Lege Dekretuaren 35. artikulua aldatzen da, eta ordaintza-zerbitzuen araudian printzipio hau jasotzen da: komisioen kobrantzak edo gastuen jasanarazpenak benetan emandako zerbitzuei edo izandako gastuei erantzun behar diete, eta kolektibo kalteberentzako leihatila bidez eskudirua ateratzeko zerbitzuagatik komisioak kobratzeko aukera mugatzen da. Horretarako, zaurgarritzat hartuko dira 65 urtetik gorakoak eta ehuneko 33ko edo hortik gorako desgaitasunen bat aitortuta dutenak.

Bestalde, ordaintza-sistemako eragile garrantzitsu guztiek eragiketa-arriskua behar bezala kudeatzeko esparru aplikagarria indartu da, herritarrek sistema horrekiko duten konfiantza kaltetzen duten gertakariak saihestuz.

Ordaintza-sistema funtsezkoa da gure ekonomiarako eta gizarterako. Zentzu zabalean ulertuta, ordaintza-sistema eraginkor eta fidagarria ezinbestekoa da bi helburu betetzeko. Lehenik eta behin, eragile ekonomikoaren arteko likidezia-fluxuak beren artean lekuz aldatu eta trukatu daitezkeela bermatzeko, akatsik eta bidegabeko atzerapenik gabe, eta, horrela, garapen ekonomikoari eta aberastasuna sortzeari laguntzeko. Bigarrenik, pertsonen ongizatea bermatzeko, ordaintza-sistemarekin etengabe elkarrengaitan baitute, intentsitate handiagoarekin edo txikiagoarekin, langileen, ekintzaileen, kontsumitzaileen edo bezeroen alderdi guztietan. Orain dela gutxi gertatu diren gorabeherak, ordaintza-txartelak erabiltzea edo beste ordaintza-irtenbide digitalizatuak erabiltzea eragozten dutenak, saihestu egin behar dira; izan ere, aipatu dugun bezala, herritarrek ordaintza-sistemen funtzionamendu egokian duten konfiantza funtsezkoa da gure ekonomiarako eta gizarte-ongizaterako. Ordaintza-sistemak gorabehera teknologikoen prebentzioa eta minimizazioa bereziki garrantzitsua da gure ekonomiaren eraldaketa digitalaren egungo testuinguruan.

Ordaintzarako zentzu zabalean egiteko sistema hainbat eragile osatzen dute, gero eta askotarikoagoak eta espezializatuagoak. Ordaintza-zerbitzuen hornitzaileekin batera (kreditu-erakundeak, ordaintza-erakundeak eta diru elektronikoko erakundeak, batez ere), ordaintza-zerbitzuak ematearen

balio-katean hainbat funtzio betetzen dituzten hainbat erakunde daude, ordainketa-tresna bat jaulkitzen denetik hura konpentsatu eta likidatu arte. Jarraian, erakunde horietako batzuk nabarmendu behar dira.

Lehenik eta behin, ordainketa-sistemen operadoreak, zentzu hertsian. Sistema horiek xedapen formalek eta normalizatuak araututako funtsen transferentzia-sistema gisa definitzen dira, eta arau komunak dituzte parte-hartzaileen artean ordainketa-eragiketak tratatzeko, konpentsatzeko eta likidatzeko. Halaber, handizkako ordainketa-sistemak daude finantza-erakundeen arteko ordainketa-erakundeen arteko ordainketa-sistemak ordainketa-bide mota desberdinetarako (hala nola txartelak edo konturako ordainketak).

Bigarrenik, ordainketa-eskemen operadoreak, ordainketa-eragiketak gauzatzeko xedapen eta arau multzo bakarra kudeatzen dutenak, eta horien aplikazioaren oinarri den edozein azpiegitura edo ordainketa-sistemarekin zerikusirik ez dutenak; esate baterako, eurotan ordaintzeko eremu bakarraren eskemak (SEPA, ingelesezko siglak), transferentziatarako eta zordunketatarako, edo lau zatitan edo hirutan ordaintzeko txartelen eskemak. Batzuetan, ordainketa-sistemen operadore bat duen enpresa-talde batek eskema- edo prozesamendu-zerbitzuak ematen ditu.

Hirugarrenik, ordainketa elektronikoko akordioen operadoreak, ordainketa-zerbitzuei funtzionalitate operatiboak gehitzen dizkieten ordainketa-irtenbideak garatzen dituztenak, hala nola zorro digitalak.

Laugarrenik, ordainketa-prozesadoreak. Enpresa teknologikoak dira, eta ordainketa-aginduak transmititu, kudeatu eta prozesatzeko zerbitzuak ematen dizkiete ordainketa-zerbitzuen hornitzaileei, beste prozesadore batzuei edo ordainketa-sistemei, zentzu hertsian.

Azkenik, badira ordainketa-zerbitzuak emateko balio-katean esku hartzen dutenei zerbitzu tekniko eta teknologikoak ematen dizkieten beste erakunde batzuk ere, hala nola ordainketa-pasabideko zerbitzuak, pribatasuna babesteko zerbitzuak, datuen eta erakundeen autentifikazioa, informazioaren teknologien eta komunikazio-sareen hornidura edo kontsumitzaileari zuzendutako interfazeen hornidura eta mantentzea, ordainketei buruzko informazioa biltzeko erabiltzen direnak, ordainketa-zerbitzuetarako erabilitako terminalak eta gailuak barne.

Europako ordenamendu juridikoak harmonizatu egin ditu eragile horietako batzuei aplika dakizkiekeen arauen zati bat. Zehaztasun-asmorik gabe, nabarmentzekoak dira Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 98/26/EE Zuzentaraua, 1998ko maiatzaren 19koa, ordainketa-sistemak eta balore-likidazio sistemak likidazioaren irimotasunari buruzkoa (fn); Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 260/2012 (EB) Erregelamendua, 2012ko martxoaren 14koa, eurotan helbideratutako transferentziatarako eta zordunketatarako baldintza teknikoak eta enpresarialak ezartzen dituen (fn); Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2015/751 (EB) Erregelamendua, 2015eko apirilaren 29koa, txartelarekin ordaintzeko eragiketei aplikatutako truke-tasei buruzkoa (fn); eta Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2015/2366 (EB) Zuzentaraua, 2015eko azaroaren 25eko, barne-merkatuko ordainketa-zerbitzuei buruzkoa. Arau horiek arau-hausteen eta zehapenen araubidea dute.

Deskribatutako helburua lortzeko (sisteman gorabeherak saihestea), ordainketa-sistemen operadoreei, ordainketa-eskemen operadoreei, ordainketa elektronikoko akordioen operadoreei, ordainketa-prozesadoreei eta zerbitzu teknologikoen edo teknikoek beste hornitzaile batzuei Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2022ko abenduaren 14ko 2022/2554 (EB) Erregelamenduko (finantza-sektorearen erresilientzia operatibo digitalari buruzkoa) betebehara eta eskakizun jakin batzuk aplikatzen zaizkie (DORA Erregelamendua). Europako Erregelamendua honen helburua erresilientzia operatibo digitalaren maila komun handia lortzea da, eta finantza-erakundearen enpresa-prozesuen oinarri diren sareen eta informazio-sistemen segurtasunari buruzko baldintza bateratuak ezartzen ditu. Kreditu-erakundeak, ordainketa-erakundeak edo diru elektronikoko erakundeak erregelamendu honen mende daude, eta 2025eko urtarrilaren 17tik aurrera guztiz galdagarria izango da. Erregelamenduak berak, 104. kontuan hartuzkoan, aitortzen du «estatu kideek (...) Erregelamendu honetan ezarritako erresilientzia operatibo digitalaren betekizunetan oinarritu ahal izango direla, ordainketa-sistemen operadoreei eta prozesamendu-erakundeiei beren jurisdikzioetan arauak aplikatzean».

Errege lege-dekretu honen bidez, ordainketeen eremuan behartutako subjektuak handituko dira, eta bereziki eskatuko zaie DORA Erregelamenduaren II. kapituluaren jasotako neurriak betetzea, informazioaren eta komunikazioaren teknologiek (IKT) lotutako arriskuaren kudeaketa egokiari buruzkoak. Besteak beste, IKTekin lotutako arrisku-iturri guztiak identifikatu beharko dituzte, jarduera anomaloak, IKT sareen errendimendu-arazoak eta IKTekin lotutako gorabeherak azkar detektatu beharko dituzte, babes-politikak eta -prozedurak eta berrezartzeko eta berreskuratzeko prozedurak eta metodoak izan beharko dituzte, edo krisiak komunikatzeko planak izan beharko dituzte. Errege lege-dekretu hau indarrean jartzen denetik aurrera, erakundeek beharrezko neurriak ezarri beharko dituzte betebehara berriak betetzeko, eta, 2025eko urtarrilaren 17tik aurrera, betebehara horiek ez betetzea Espainiako Bankuak zehatu ahal izango du.

Hala ere, Europako ordenamendu juridikoaren lehentasun-printzipioari jarraiki, Europako Banku Zentralak garrantzi sistemikotzat jotzen dituen ordainketa-sistemak errege lege-dekretu honetatik salbuetsi behar dira, aipatutako erregelamenduan ez-betetzeez eta zehapenen araubidea baitute, Europako Banku Zentralaren 2014ko uztailaren 3ko 795/2014 (EB) Erregelamenduaren arabera (garrantzi sistemikoko ordainketa-sistemak zaintzeko betekizunei buruzkoa).

Jarraian, III. kapituluak Koinbertsio Funtsa sortzen du, «FOCO» edo «Fondo», nortasun juridikorik gabeko funtsa, Ekonomia, Merkataritza eta Enpresa Ministerioari atxikia, Merkataritzako Estatu Idazkaritzaren bitartez. Gogoratu behar da Espainiako ekonomiak, Europako gainerako herrialdeek bezala, maila globaleko arronka garrantzitsuei aurre egin behar diela gaur egun. Tentsio geopolitikoak, diru-politika hedakorrek alde batera uztea edo nazioarteko agendan iraunkortasunak gero eta garrantzi handiagoa izatea, besteak beste, arriskutsuak izan daitezke jarduera ekonomiko jakin batzuen lehiakortasunerako, eta, aldi berean, aukerak sor ditzakete beste sektore batzuetan. Ondorioz, beharrezkoa eta premiazkoa da Espainiako produktzio-ereduaren eraldaketa bultzatzea, Espainiako enpresak balio-kate globaletan integratzen direla bermatzeko eta, horrela, Espainiako ekonomiaren lehiakortasuna eta erresilientzia indartzeko.

Europako Kontseiluak 2020ko ekainaren 21ean onartutako NextGenerationEU programak Europar Batasuneko estatu kideen produktzio-ereduen eraldaketa bultzatzen du, Espainiako barne, COVID-19ak eragindako krisiaren susperraldiari aurre egiteko aurrekaririk ez duen Erkidegoko finantza-baliabideen bolumen bat haien esku jartzen baitu.

Hala ere, baliabide publikoak, nazionalak zein europarrak, ez dira nahikoak ekoizpen-sare nazionala modernizatzea sustatzen duten inbertsioei lotutako finantzaketa-premia nabarmenei erantzuteko, eta, beraz, hirugarrenen funtsen mobilizazioarekin osatu behar dira nahitaez. Horrela, atzerriko inbertsioa erakartzea elementu erabakigarria da Espainiako ekonomiaren lehiakortasuna indartzeko, eta, aldi berean, autonomia estrategikoa behar bezala zaindu behar da.

Kanpo-inbertsioa erakartzeko eta Espainiako ekonomiaren modernizazio produktiboa, hazkunde iraunkorra eta trantsizio ekologiko eta digitala bultzatzeko helburuarekin, errege lege-dekretu honek Koinbertsio Funtsa hau sortzea aurreikusten du, F.C.P.J. («FOKUA» edo «Funtsa»), nortasun juridikorik eta indarraldi mugagaberik gabeko funtsa, hasiera batean 2.000 milioi eurora arteko zuzkidura duena.

FOCO Espainiako Estatuak enpresa hautagarrietan, lehendik daudenetan edo sortu berrietan, Europar Batasunean egoitza soziala dutenetan eta lantokia Espainian dutenetan batera inbertitzera bideratuta dago, atzerriko inbertitzaileekin batera, hala nola funts subiranoekin, atzerriko beste inbertitzaile instituzional publiko edo pribatu batzuekin, edo sozietate ez-finantzarioekin, besteak beste. Inbertsioak errentagarritasun- eta merkatu-arriskuko irizpideen arabera egingo dira, eta honako printzipio hauekin bat datozen negozio-ereduak garatzen dituzten enpresetara zuzenduko dira: Espainiako ekonomiaren hazkunde potentziala indartzea eta enplegua sortzea, inbertsio publikoa eta pribatua bultzatzea, produktio-sarea modernizatzea, trantsizio ekologiko eta digital bikoitza bizkortzea eta herrialdearen erresilientzia soziala eta ekonomikoa indartzea. Diseinu horri esker, Espainiako Estatuaren aurrekontu-ekarpenari efektu biderkatzailea emango zaio, Espainiako ekonomiaren garapen jasangarria bultzatzen duten proiektuetan hirugarren inbertitzaileek parte hartzea eskatuko baita. FOCO-k inbertsioak egin ahal izango ditu enpresa hautagarrietan, zuzenean eta zeharka; adibidez, inbertsore atzeritarren baliabideak mobilizatzen dituzten inbertsio-funts nazionalerako edo nazioartekoerako ekarpenen bidez.

Funtsaren kudeaketa Compañía Española de Financiación del Desarrollo, COFIDES, SA, S.M.E.ri dagokio. («COFIDES» edo «Gestora»), kapital publiko-pribatua duen Estatuako merkataritza-sozietatea da, eta nortasun juridikorik ez duten Estatuako beste funts batzuen kudeaketan duen esperientziak FOKU baliabideak bideratzeko erakunde egokia bihurtzen du.

IV. kapituluak Erresilientzia Autonomikoaren Funtsari eta InvestEU finantza-tresnari egin beharreko ekarpenak arautzen ditu. Gogoratu behar da 2023ko urriaren 16an Europar Batasuneko Kontseiluak Espainiako Eraldaketa eta Erresilientzia Plana aldatzeko Batzordearen proposamena onartu zuela. Proposamenak Europako Inbertsio Bankuaren (EIB) Taldeak eta «Erresilientzia Funts Autonomikoak» kudeatutako finantza-tresnak biltzen ditu, autonomia-erkidegoetan lehentasunezko 7 arlotan (etxebizitza sozialak eta eskuragarriak eta hiri-berroneratzea; garraio iraunkorra; industria-lehiakortasuna eta ETEena; ikerketa, garapena eta berrikuntza; turismo iraunkorra; laguntza-ekonomia; uraren eta hondakinen kudeaketa; eta trantsizio energetikoa) inbertsio iraunkorrak finantzatzeko.

Berreskuratze eta Erresilientzia Planaren eranskinean jasotako zenbatekoa 20.000 milioi eurorainokoa da, eta honako hauen bidez inbertitu behar dira: (i) 3.500 milioi eurorainoko lerro publiko zuzen baten bidez; (ii) 16.000 milioi eurorainoko inbertsioak egiten dituzten erakunde pribatuei edo erakunde publikoei zuzendutako beste lerro batzuen bidez; eta (iii) InvestEUren estatu kideen konpartimenturako 500 milioi eurorainoko ekarpen baten bidez.

Europako Inbertsio Bankuak eta Europako Inbertsio Funtsak osatutako Europako Inbertsio Bankuak kudeatutako mekanismoa, erakunde betearazlea den aldetik. Kontseiluaren Betearazpen Erabakiak, halaber, tresnaren lehen mugarriztat ezartzen du Espainiaren eta Europako Inbertsio Bankuaren arteko Betearazpen Akordioa 2023a amaitu baino lehen indarrean jartzea. Gainera, Erabaki horrek tresna ezartzeko epe zorrotzak zehazten ditu, eta, beraz, beharrezkoa da Europako Inbertsio Bankua Taldearekin akordioak lehenbailehen sinatzea, tresnak gauzatzeko aurrera egiteko.

Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2021/523 (EB) Erregelamenduak, 2021eko martxoaren 24koak, InvestEU Programa ezartzen duenak eta 2015/101 (EB) Erregelamendua aldatzen duenak, jasotzen duenez, InvestEUko estatu kideen konpartimentuari egin beharreko ekarpena gauzatzeko, ekarpen-hitzarmen bat egin behar da Espainiako Erresumaren eta Batzordearen artean. Funts horiek Europako Inbertsio Funtsak erabiliko ditu finantza-bitartekari bermeak emateko, ETEei, midcapei eta etxeei kreditua handitzeko.

Gainerako tresnetarako, Europako Inbertsio Bankuaren Taldeak agintaldia faseko ikuspegiaren bidez abiaraztea proposatu du. Lehenengo fasean, Europako Inbertsio Bankuaren, Europako Inbertsio Funtsaren eta Espainiako Erresumaren artean hiruko aterkia ezartzeko akordio bat sinatu da, tresnei dagozkien gai horizontalak ezartzeko. Aterki Akordio horri Tresna Akordioak gehituko litzaizkioke, abian jarriko diren tresna bakoitzeko bana.

Europako Inbertsio Bankuaren Taldearekin honako tresna hauek adostu dira, eta bakoitzak bere finantzaketa-akordioak izango ditu:

a) Baterako finantzaketarako zuzeneko tresna bat, Europako Inbertsio Bankuak kudeatua. Tresna hori proiektu handietan inbertitzeko erabiliko da, publikoetan zein pribatuetan, sektore askotan. Europako Inbertsio Bankuak, gainera, proiektuak bere baliabide propioekin batera finantzatzeko ditu, bere ohiko politikari jarraituz.

b) Hiri-garapenerako eta turismo iraunkorreko proiektuak finantzatzeko bitarteko tresna bat, Europako Inbertsio Bankuak ere kudeatua. Baliabideak azken onuradunetara bideratuko dira (erakunde pribatuak edo publikoak, antzeko eremuetan), Europako Inbertsio Bankuak hautatu eta ikuskatutako finantza-bitartekari bidez. Finantza-bitartekari esku utziko da inbertsio-proiektuen hautaketa, finantzaketa eta kudeaketa, eta horiek bateragarriak izan behar dute Berreskuratze eta Erresilientzia Mekanismoaren hautagarritasun-arauekin.

c) Senior kreditu-tresna pribatu bat («Senior private credit»), Europako Inbertsio Funtsak kudeatua. Bitarteko tresna bat da, ETEei eta midcapei finantzaketa alternatiboa (bankukoa ez dena) emateko. Tresna horren bidez, Europako Inbertsio Funtsak partaidetzak hartuko ditu zor-funtsen kapitalean.

d) Titulazio-tresnak («Asset Backed Securities»), ainguraketarekin edo gabe. Europako Inbertsio Funtsak kudeatutako tresna litzateke. Finantza-bitartekari baten mailegu-zorro bat bermatuko da, baldin eta finantza-bitartekari horrek enpresa txiki eta ertainentzako, midcap-entzako eta etxe/partikularrentzako mailegu-zorro hautagarri berri bat sortzen badu.

Tresna guztietan, Europako Inbertsio Bankua Espainiaren konturako eta arriskuko funtsak kudeatzen ari da, negoziatzen ari diren komisio batzuen truke. Hainbat tresnatan, Europako Inbertsio Bankua Taldeak bere baliabideak inbertituko ditu, batzuetan pari-passu baldintzetan eta beste batzuetan baldintza desberdinetan.

III

II. titulua bi kapitulutan banatuta dago. Kapitulu horiek, hurrenez hurren, zerga-neurri eta tokiko finantzaketari buruzkoak dira. Lehenengo kasuan, zerga-izazko neurrien luzapena ezartzen da. Neurri horiek hartu ezean, aurtengo abenduaren 31n bertan behera geratuko liriteke, eta horrek kalte egingo lieke neurri horien onuradun diren zergadunen kolektiboari. Dena den, ez da aldaketa nabarmenik gertatu neurri horiek hartzeko hasieran ezarritako baldintzetan. Neurrien luzapena erabatekoa edo partziala izan daiteke, egungo egoerak kasu bakoitzean aholkatzen duenaren arabera, eta 2024ko ekitaldietan eta hurrengoetan jatorrizko onarpenetik lortu ahal izan diren baliabide ekonomikoak bermatzeko beharrak ere eragin dezake, eta, horrekin batera, gastu publiko finantzatzeko behar den diru-bilketarako margina. Bestalde, presazko beste neurri fiskal batzuk ere hartzen dira, honako helburu hauekin: finantza publikoak sendotzen direla bermatzea, zerga-ordainketan segurtasun juridikoa bermatzea, arau-hutsuneak saihestea eta indize jakin batzuk eguneratzeko aurreikuspenak betetzea, administrazioaren jarduketan ahalik eta eraginkortasun handiena lortzea, edo Espainiarentzat Berreskuratze, Eraldaketa eta Erresilientzia Planak dakartzan abantailak aprobetxatzea, egungo esparru sozioekonomikoan.

Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari dagokionez, arau-esparru egonkor bat ezartzen da, autonomo txikiak beren jardura ekonomikoaren etekin garbia kalkulatzeko zenbatespen objektiboaren metodoa aplikatzen jarraitu ahal izateko, eta, gainera, betebeharrak formalak eta fakturazio-betebeharrak handitzea saihesteko. Horrela, 2024ko zergaldirako luzatzen dira zenbatespen objektiboaren metodoaren aplikazio-eremua mugatzen duten muga kuantitatiboak, nekazaritza-, abeltzaintza- eta baso-jarduerak izan ezik, horiek diru-sarreraren bolumenaren arabera muga kuantitatiboa baitute. Neurri horren antzera, 2024ko zergaldirako luzatu dira Balio Erantsiaren gaineko Zergan nekazaritzako, abeltzaintzako eta arantzako erregimen sinplifikatua eta erregimen berezia aplikatzeko mugak.

Era berean, etxebizitzaren eraginkortasun energetikoa hobetzeko, beste urtebetez luzatu da Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergan horretarako aurreikusitako enpresaren aplikazio-eremua. Horrela, epe luzeagoa dago berriztagarria ez den energia primarioaren kontsumoa edo berotzeko edo hozteko eskaria murrizteko aukera ematen duten obrei ekin ahal izateko. Neurri hori bat dator Berreskuratze, Eraldaketa eta Erresilientzia Planeko eta haren Gehigarriko aurreikuspenekin.

Bestalde, aldatu egiten da abenduaren 27ko 38/2022 Legearen 3. artikulua bederatzigarren paragrafoa (38/2022 Legea, Aldi baterako energia-kargak, kreditu-erakundeak eta kredituko finantza-establizimenduak ezartzeko eta fortuna handien aldi baterako elkartasun-zerge sortzeko), eta aldatu egiten da zenbait tributu-arau, 700.000 euroko gutxieneko salbuetsia zergaren subjektu pasibo guztietara zabaltzeko, Espainian bizi diren edo ez kontuan hartu gabe.

Sozietateen gaineko Zergari dagokionez, luzatu egiten da Sozietateen gaineko Zergari buruzko azaroaren 27ko 27/2014 Legearen hamazazpigarren xedapen gehigarrian jasotako neurria, hasiera batean 2023an egindako inbertsioetarako aurreikusita zegoena, zeinaren bidez zergadunek libreki amortiza zitzaketen energia elektrikoaren autokontsumorako instalazioetan egindako inbertsioak, bai eta norberaren kontsumorako erabilera termikorako instalazioak ere, baldin eta iturri berriztagarrietatik sortutako energia erabiltzen bazuten eta iturri ez-berriztagarri fosiletatik sortutako energia erabiltzen zuten instalazioak ordezkatzeko bazituzten, eta 2023an abian jarri baziren; hori guztia plantillaren mantentze-baldintza bat betetzearen baldintzapean. Hala ere, aldaketa horrekin, aipatutako xedapen gehigarrian aurreikusitako amortizazio-askatasuna beste urtebetez luzatuko da, eta, beraz, aipatutako inbertsioak 2024an jarri ahal izango dira martxan.

Neurri honen helburua da erregai fosilak modu autoktonoan ekoinbertsioa energia berriztagarrietara mugitzea, Espainiako enpresen lehiakortasuna hobetzen, klima-aldaketaren aurka borrokatzen eta herrialdeko energia-segurtasuna hobetzen laguntzeko. Hori guztia hornidura-segurtasuna hobetzeko eta klima-aldaketaren aurka borrokatzeko politika nazionalekin eta europarrekin lerrotuta; politika horien artean, nabarmentzekoak dira «Zure enparatzearen segurtasuna + Plana (+HE)», Ministroen Kontseiluak 2022ko urriaren 11n onartua, eta REPowerEU Plana, Europako Batzordeak 2022ko maiatzaren 18an aurkeztua, Errusiak Ukraina inbaditu izanaren ondoriozko energia-krisiari erantzuteko.

Balio Erantsiaren gaineko Zergari dagokionez, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergan hartutako neurriaren antzera, finkatu egiten da enpresaburu txikiei araubide berezi sinplifikatuak eta nekazaritza-, abeltzaintza- eta arrantza-erregimenak aplikatzeko aukera ematen dien esparrua, eta, gainera, saihestu egiten da haien betebeharrak formalak eta fakturazio-betebeharrak handitzea, aipatutako zergan araubide berezi sinplifikatuak eta nekazaritza, abeltzaintza eta arrantzaren aplikazio-eremua mugatzen duten muga kuantitatiboak 2024rako luzatuz.

2024ko lehen seihilekoan, Balio Erantsiaren gaineko Zergan oinarritzko elikadura-produktuei dagokien ehuneko 0ko zerga-tasa aplikatzea ere luzatu da, bai eta oliba-olioei, hazi-olioei eta elikadura-pastei ezartzen zaien ehuneko 5koa ere, elikagai horien azken prezioa murrizten laguntzeko.

Hala, abenduaren 27ko 20/2022 Errege Lege Dekretuaren 72. artikuluan ezarritako BEZaren murrizketari sei hilabetez jarraipena emango dion artikulua bat erantsi da, 2023ko abenduaren 31n amaitzen baita haren indarraldia.

Hain zuzen ere, abenduaren 27ko 20/2022 Errege Lege Dekretuaren bidez, seigarren neurri-sorta bat hartu zen, baliabide publikoen 10.000 milioi euro inguru mobilizatzeko, 2023ko urtarrilaren 1etik aurrera Ukrainako gerrari aurre egiteko politika ekonomikoaren erantzuna artikulatzeko. Horrela, elikagaien eta premia biziko beste ondasun batzuen prezioa igotzeko arriskua duten kolektiboetan eta energiaren igoerak gehien kaltetutako sektoreetan kontzentratu zen bere jardura. Neurri horien indarraldia ekainaren 28ko 5/2023 Errege Lege Dekretuaren bidez luzatu zen.

Hala ere, azken errege lege-dekretu hau onartu zen egunean gertatzen zen bezala, gerraren iraupenari eta elikagaien, lehengaien eta bitarteko ondasunen prezioen gaineko goranzko presioen iraunkortasunari lotutako ziurgabetasunak Europako eta munduko ekonomia osoari eragiten dio gaur egun ere, eta, beraz, beharrezkoa da orain arte abian jarritako neurriren bat luzatzea, bereziki kaltetuenak eta kalteberenak diren kolektiboak babesteko erabiliko direnak.

Neurri honek politika ekonomikoaren funtsezko elementu bati heltzen dio; izan ere, azpiko inflazioak portaera positiboa izan duen arren (azken hilabeteetan beheranzko joera izan du), elikagaien eta alkoholik gabeko edarien urteko inflazio-tasa inflazio orokorrarena baino hiru aldiz handiagoa da, eta 2023ko urriaren +% 9,5era iritsi zen. Ondorioz, elikagaien inflazioak datozen hilabeteetan bilakaera positiboa izan dezan eta horrek Espainiako biztanlerian eta, bereziki, egoera ahulenean dauden pertsonengan eragin positiboa izan dezan, zenbait elikagaien BEZa jaistea proposatzen da 2024ko ekainaren 30era arte.

Horrela, Gobernuak hartutako neurriak inflazioaren pixkanakako dezelerazioa lortzen ari diren arren, elikagaien prezioen gorakadak familien erosteko ahalmena murrizten ari da, eta, beraz, ezinbestekoa da Balio Erantsiaren gaineko Zergaren zerga-tasen murrizketa luzatzea, datorren abenduaren 31n iraungiko baita.

Hain zuzen ere, prezioei eusteko eta energiaren arloan ere gehien kaltetutako herritarrei laguntzeko, errege lege-dekretu honek barne hartzen du energia elektrikoaren hornidura jakin batzuei eta gas naturalari murriztutako zerga-tasen aplikazioaren luzapena ere. Hala ere, produktu energetikoek nazioarteko merkatuetan duten prezioaren bilakaera eta Gobernuak merkatu nazionalen eusteko abian jarritako neurrien eragina kontuan hartuta, 2024ko urtarrilaren 1etik abenduaren 31ra elektrizitate-emateen fakturaren osagai guztiei dagokien BEZaren ehuneko 10eko tasa murriztua aplikatuko da, 2023ko abenduaren 31ra arte aplikatu beharreko ehuneko 5eko tasaren ordez. Gas naturalaren entreegi ere ehuneko 10eko tasa murriztua aplikatuko zaie 2024ko urtarrilaren 1etik martxoaren 31ra. Horrela, etxetako produktu energetikoen fakturan murrizketa nabarmena izateko helburua bermatzen da, batez ere neguan, merkatuko prezioen normalizazioan aurrera egiten den bitartean eta laguntzak pixkanaka kentzen diren bitartean, finantza publikoak sendotu behar baitira.

Zerga-murrizketaren luzapena aplikatuko zaie, halaber, biomasatik datozen eta berogailu-sistemetara bideratutako gas naturalaren ordezko ekologikoak diren pellet, briketa eta egurrari, 2024ko urtarrilaren 1etik ekainaren 30era arte ehuneko 10eko tasa murriztua ordaindu behar dutenei.

Gogora ekarri behar da 2020ko amaieratik, eta, are gehiago, 2021eko martxotik, Espainiako elektrizitatearen handikako merkatuaren prezioa oso prezio altuak markatzen ari zela. Hori dela eta, ekainaren 24ko 12/2021 Errege Lege Dekretuaren bidez (energia-fiskalitatearen eta energia-sorkuntzaren arloan premiazko neurriak hartzen dituen, eta erregulazio-kanonaren eta uraren erabilera-tarifaren kudeaketari buruzkoa), energia elektrikoaren ekoizpenaren balioaren gaineko zerga eten egin zen 2021eko hirugarren hiruhilekoan.

Neurri horren helburua elektrizitatea ekoizten duten enpresa jakin batzuek jasaten ari ziren kostu handiagoak konpentsatzea zen, gas naturalaren prezioaren eta CO₂ isurtzeko eskubideen bilakaeraren ondorioz.

Beraz, energia elektrikoaren ekoizpenaren balioaren gaineko zerga bezalako kostu operatiboetako bat murriztean, enpresa horiek elektrizitatearen prezio lehiakorragoak eskaini zitzaizkete uste zen merkatu elektrikoan.

Energia elektrikoaren ekoizpenaren balioaren gaineko zerga 2023ko abenduaren 31ra arte luzatu da.

Hala ere, azken hilabeteetan elektrizitatearen prezioa nabarmen jaitsi da, eta horrek merkatu elektrikoaren normalizazioa adierazten du. Horrenbestez, beharrezkotzat jotzen da ekainaren 24ko 12/2021 Errege Lege Dekretuaren bidez energia elektrikoaren ekoizpenaren balioaren gaineko zergaren esparruan hartutako salbuespeneko neurria arintzen joatea. Ondorioz, 2024ko ekitaldirako, energia elektrikoaren ekoizpenaren balioaren gaineko zergaren zerga-oinarria izango da zergadunak energia elektriko ekoizteagatik eta sistema elektrikoan sartzeagatik jaso beharreko zenbaterako osoa, zentralerako barretan neurtuta, instalazio bakoitzeko, zergaldian, lehen hiruhileko naturalean sistemaren sartutako elektrizitateari dagozkion ordainsarien erdia gutxituta, eta bigarren hiruhileko naturalean sistemaren sartutako elektrizitateari dagozkion ordainsarien laurden bat gutxituta.

Era berean, gas naturalaren prezioek gasaren eta elektrizitatearen txikizkako merkatuetan izan duten gorakada arintzeko premiazko neurriak buruzko irailaren 14ko 17/2021 Errege Lege Dekretuaren bidez, 2021eko irailaren 15etik 2021eko abenduaren 31ra arte, Elektrizitatearen gaineko Zerga Bereziaren zerga-tasa ehuneko 0,5ean finkatu zen, nazioarteko merkatuetan gas naturalaren kotizazio handiaren ondorioz handikako merkatuan gertatzen ari ziren elektrizitatearen prezio garestiak arintzeko.

Era berean, neurri hori 2023ko abenduaren 31ra arte ere luzatu da.

Arrazoi berberengatik, beharrezkotzat jotzen da irailaren 14ko 17/2021 Errege Lege Dekretuaren bidez elektrizitatearen gaineko zerga bereziaren arloan hartutako salbuespeneko neurria arintzen joatea. Ondorioz, lehen hiruhilekoan, 2024an, elektrizitatearen gaineko zerga bereziaren zerga-tasa ehuneko 2,5 izango da, eta bigarren hiruhilekoan ehuneko 3,8. Nolanahi ere, Kontseiluaren 2003/96/EE Zuzentarauak, 2003ko urriaren 27koak, produktu energetikoak eta elektrizitatea zergapetzeko Erkidegoko araubidea berregituratzen duenak, eskatutako gutxieneko zerga-tasak errespetatu behar dira.

Bestalde, eta titulu honetako I. kapituluaren ixteko, arauak Toki Ogasunak arautzen dituen Legearen testu bateginaren, martxoaren 5eko 2/2004 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onetsitakoaren, 107.4 artikuluan aurreikusitako eguneratzea jasotzen du, hiri-lurren balioaren gehikuntzaren gaineko zergaren zerga-oinarria zehazteko aplikatu beharreko gehieneko koefizienteen zenbaterako buruzkoa. Zenbaterako eguneratzeko aurreikuspen hori zergaren berezko araudiak gaitu du; izan ere, joan den ekitaldian egin zen, 2023ko ekitaldirako Estatuko Aurrekontu Orokorrei buruzko abenduaren 23ko 31/2022 Legearen bidez, eta ekitaldi horretako urtarrilaren 1etik aurrera izango ditu ondorioak, ekitaldi horretan eragina izan behar baitute dagokion sortzapen-datan zergaren zerga-oinarria zehazteko. Gainera, zerga-oinarria zehazteko zergaren araudian jasotako irizpideen aplikazioan distortsiorik ez gotea bermatzen du.

II. kapituluak, finantzaketari buruzkoak, toki-erakundeek Estatuaren tributuetan parte hartzeko ereduak hobeto aplikatzeko behar diren aginduak jasotzen ditu, Estatuaren Aurrekontu Orokorren luzapen-estatuaguruan. Arau horiek eragina dute Toki Ogasunak arautzen dituen Legearen testu bateginaren arabera 2024an aplikatu behar diren ereduaren aplikazio-eremu subjektiboan lau urteko berrikuspenean, bai eta aurtengo konturako ekarpenak arautu behar dituzten arauetan ere; halaber, eragina dute entregari horien banaketa-irizpideen balioak eguneratzean eta Estatuaren zerga-sarreraren bilakaera-indizea kalkulatzeko irizpideak zehaztean, 2022an transferitutako ekarpenen behin betiko likidazioa egiteko.

III. titulua energiari buruzkoa da, eta lau kapitulak osatzen dute; hainbat dira sartu diren erregulazio-berrikuntzak.

I. kapitulutik hasita, jatorri berriztagarriko ekoizpen-instalazioak sistema elektrikoan modu ordenatuan sartzeko neurriak jasotzen ditu. Izan ere, alde batetik, gaur egun proiektu berriztagarrien multzo handi bat dago, ekainaren 23ko 23/2020 Errege Lege Dekretuak, energiaren arloko eta ekonomia suspertzeko beste eremu batzuetako neurriak onartzen dituenak, arautzen dituen mugarri berberen inguruan metatuta, eta sustatzaileak behartzen ditu haien garapena eta betearazpena epe doitu batean biltzera.

Bestalde, eta beste batzuetan adierazi den bezala, mundu mailan eta nazio mailan ekonomiaren elektrifikazioaren azelerazio handia hornikuntza- eta eraikuntza-katea tenkatzen ari da, eta horrek nahi ez diren ondorioak eragiten ditu, hala nola entrega-epeak luzatzea, ekipamendu-ondasunen hornitzaileak eta instalatzaileak aurkitzeko zailtasuna, eta horrek urrunagoko tokietatik inportazioak egitea, kalitate txikiagoko ekipoa instalatzea, prezioak handitzea edo ekoizpen-planten karbono-aztarna handitzea dakar.

Hori bereziki garrantzitsua da Europar Batasuna trantsizio energetikoari lotutako industria guztien balio-kateak berreskuratzeko eta indartzeko lanean ari den une honetan, zero emisio garbiko industriari buruzko Legea (NZIA) bezalako ekimenen bitartez.

Bestalde, elkarrekin garatzen ari diren proiektuen bolumen handiak hainbat erronka eta aukera dakartza, bai proiektuen eraikuntzaren ikuspegitik, bai energia-prezioak eta berotegi-efektuko gasen emisioak murrizteko egiten duten ekarpenetik; gainera, benetako diseinu-erronka dira, eta elkarren segidako birdiseinuak, haien guztien arteko koordinazioa egokia lortzeko ingurumenaren eta funtsezko ikuspegitik, haien ingurumen- eta gizarte-inpaktuak minimizatze aldera. Azken horren ondorioz, sustatzaileek hainbat aldaketa egin behar izan dituzte, ebakuazioak koordinatzeko eta trinkotzeko, eta parke sortzaileak lurraldean sartzeko. Horrek, aldi berean, izapide berriak egitea dakar, beste eragin batzuk eragiten baititu. Horrek abantaila nabarmenak dakartzio gizarteari, baina, jakina, informazio publikoko eta erakundeei kontsultak egiteko prozesu berriei ekin behar zaie, eta horrek, nahitaez, denbora gehiago behar du. Horrela, bada, lurraldean proiektuak hobeto inbrikatzeko denbora gehiago behar da, eta hori, kasu batzuetan, urria da, proiektu asko egiteko administrazio-baimena lortzeko mugarrria laster amaituko baita.

Gaur egun, ekainaren 23ko 23/2020 Errege Lege Dekretuaren eta ekainaren 28ko 5/2023 Errege Lege Dekretuaren 185. artikulua araber, eraikuntzarako administrazio-baimenaren mugarrria egiaztatzeko gehieneko epea berrogeita hiru hilabetekoa da. Epe hori beste sei hilabetez luzatu da, berrogeita bederatzi hilabetera iritsi arte.

Halaber, aukera ematen da ustiatzeko administrazio-baimena lortzeko epea luzatu nahi duten sustatzaileek borondatez egin ahal izan dezaten, gehienez ere zortzi urtera arte, eta instalazioa zerbitzuan zein sei hilekotan jarriko den adierazita, data hori loteslea izanik.

Horrela, datozen urteetan aurreikusten den potentzia berriztagarri osoaren sarrera mailakata espero da, Espainiak bere gain hartutako nazioarteko konpromisoak betetzeari begira, garapen industrial europar eta nazional egokituarekin bateragarria dena.

Azkenik, mugarri administratiboei dagokionez, ikusi da ponpaketa-instalazioek eta etorkizuneko itsas eolikoko instalazioek teknologia berriztagarriko beste instalazio batzuk baino askoz denbora gehiago behar dutela, bai izapidetzeko, bai eraikitzeko. Beraz, egokitatzat jotzen da instalazio horiek behin betiko ustiatzeko administrazio-baimena lortzeko epea bederatzi urtera arte luzatzea.

II. kapituluan, energia elektrikoaren garraio- eta banaketa-sareetarako sarbidea eta konexioa arautzen dira, autokontsumoa, eskariaren elektrifikazioa eta industriaren deskarbonizazioa sustatzeko. Ildo horretan, kontsumitzaile handiengan jatorri berriztagarriko energia elektrikoaren sorkuntza berriari lotutako autokontsumoa sustatzeko asmoz, martxoaren 29ko 6/2022 Errege Lege Dekretuaren 8. artikuluan (Ukrainako gerraren ondorio ekonomiko eta sozialei erantzuteko Plan Nazionalaren esparruan premiazko neurriak hartzen dituen), garraio-sare erreserbatuak sarbide-lehiaketak egiteko duen ahalmenaren zati bat askatu zen, energia-kostu txikiagoak lortzeko, Espainiako industriaren lehiakortasuna indartzeko eta deskarbonizatzen laguntzeko. Neurri horrek errege lege-dekretu hori indarrean jarri aurretik konkurtsorako erreserbatutako korapilo guztiei eragiten zien. Neurri hau eraginkorra izan denez, martxoaren 29ko 6/2022 Errege Lege Dekretua indarrean jarri zenetik erreserbatu diren edo etorkizunean lehiaketarako gordetzen diren korapilo guztietara hedatzen da. Horrez gain, aldaketak egin dira autokontsumoa gauzatzen dela bermatzeko, eta, sorkuntzarako sarbide-ahalmen berria ematea agintzeko, autokontsumorako ematen ez den gaitasuna lehiaketarako erreserbatuta egongo dela adierazi da, baldin eta ez bada egin.

Azken hilabeteetan, garraio- eta banaketa-sareen kudeatzaileek emandako datuak ikusita, kontsumo berriak konektatzeko sareetara sartzeko eskaerak asko igo direla ikusi da. Eskatzaile nagusiak hidrogenoa ekoizteko instalazioak, datuak prozesatzeko zentroak eta biltegiratzeko instalazioak dira. Belaunaldiarekin 2018-2020 aldian gertatu zen bezala, hazkunde izugarri azkarra ikusten da, eta zenbait kasutan proiektuak azkar hasten dira garatzen, baina beste batzuetan ez. Kontsumo handietarako sarera sartzeko baimenen balizko akaparamendu horrek eta kontsumorako sarbide-baimenek argi eta garbi definitutako iraungipenik ez izateak neurriak hartzea gomendatzen dute, horiek garatzeko ikusgarritasun argirik ez duten proiektuen bidez espekulazioan pilatzea saihesteko.

Hori dela eta, araudi berri bat sartu da, honako hau ezartzen duena: garraio-sarearen korapilo jakin batean eskaria eskuratzeko eskumena dagoen kasuetan, horien esleipena lehiaketa-prozedura baten bidez egitea. Prozedura horretan, kontuan hartuko dira, besteak beste, proiektuen heldutasun-irizpideak, lotutako inbertsio-bolumena eta energia-eskaria deskarbonizatze ekarpena. Gainera, helburu berarekin eta izaera orokorragoekin, beste bi neurri sartzen dira: alde batetik, 36 kV-ko edo hortik gorako tentsio-sareetara konektatzen diren proiektuetarako bermeak ezartzea, hau da, kontsumo-proiektu handietarako; eta, bestetik, sarbide- eta konexio-baimenen iraungitzea ezartzen da, baldin eta baimena lortu eta 5 urteko epean ez bada sarbide-kontratu teknikorik egiten, gutxienez baimenaren sarbide-ahalmenaren % 50eko potentzia baliokidearekin. Emandako baimenen kasuan, beharrezko bermeak eratzeko aldi iragankor bat ezartzen da, eta errege lege-dekretu hau indarrean jartzen denetik aurrera hasiko dira zenbatzen iraungitze-epeak.

Azkenik, sarbideari dagokionez, errege lege-dekretuak salbuespenezko neurri bat jasotzen du penintsulaz kanpoko sistemetan sartzeko eta konektatzeko baimenak emateari dagokionez. Sistemaren operadoreak penintsulaz kanpoko lurraldeetan sorkuntzaren egoerari buruz agerian utzi duen egoera dela eta, komeni da norgehiagoka-prozedura bat egitea, uztailaren 31ko 738/2015 Errege Dekretuaren 46. artikuluan aurreikusitakoaren babesean egindako bateragarritasunaren aldeko ebazpena emateko (738/2015 Errege Dekretua, energia elektrikoaren ekoizteko jardueraren eta penintsulaz kanpoko lurraldeetako sistema elektrikoetan abiarazteko prozedura arautzen dituen). Txosten horien arabera, beharrezkoa da potentzia terminoa izatea, horniduraren segurtasuna bermatzeko. Paradoxikoa litzateke, gutxienez, hornidura bermatzeko behar diren taldeek sarbide- eta konexio-baimenik ez izatea; horregatik, prozedura horren esleipendun diren taldeei portaera estatikoaren irizpideak baino ez zaizkie aplikatuko. Neurri horren premia penintsulaz kanpoko lurraldeetako parke sortzaile berritzeko premian oinarritzen da, Energia elektrikoaren ekoizteko jardueraren eta penintsulaz kanpoko lurraldeetako sistema elektrikoetan abiarazteko prozedura arautzen dituen uztailaren 31ko 738/2015 Errege Dekretuan ezarritakoaren babesean. Berrikuntza hori kritikoa da sistema horien hornidura bermatzeko eta lurralde horietan sarbide-baimenak lortzeko, baina ez da oztopo izan behar horretarako deitu behar den norgehiagoka-prozeduraren eskaintzaileentzat.

III. kapituluan, aurretik hartutako zenbait neurri zabaltzen dira, Ukrainako gerraren ondorio ekonomiko eta sozialei aurre egiteko. Izan ere, energia-merkatuen egoerari, ziurgabetasunari, aldakortasunari eta oraindik ere badirautek prezio-mailei buruz arestian azaldutako arrazoiengatik, beharrezkoa da azken 3 urteetan kontsumitzaileak babesteko hartu diren neurri batzuk ere luzatzea.

Era berean, ikuspegi sektorialetik, enpresa-eremuari zuzenean aplikatzekoak diren neurri gisa, energia elektrikoaren hornidura-kontratuen malgutasunari eusten zaio, Energia-kontsumitzaileen babesa indartzeko eta gas naturalaren kontsumoa murrizteko neurriak onartzen dituen urriaren 18ko 18/2022 Errege Lege Dekretuan ezarritakoa, «Zure energiarako Plana + Segurtasuna (+SE)» Plana aplikatuz. Halaber, sektore publikoaren zerbitzuko langileen ordainsari eta lehorteak eragindako behin-behineko nekazaritzako langileen babesaren arloko neurri ere eusten zaie. Horri esker, enpresek ekitaldi berean kontratatutako potentziak aldatu ahal izan dituzte, kontsumo-jarraibideetara egokituz. Horri esker, elektrizitate-fakturen termino finkoari lotutako kostu elektrikoak murriztu ahal izan da. Era berean, sei hilabetez luzatu da industria elektointentsiboaren lehiakortasuna bermatzeko laguntza-mekanismoa, kontsumitzaileen kolektibo horrek nazioarteko ziurgabetasunaren eraginpean jarraitzen baitu.

Aldatu egiten da martxoaren 29ko 6/2022 Errege Lege Dekretuaren hirugarren xedapen gehigarria, gas naturalaren hornidura-kontratuak malgutzeko aplikazio-epea 2023ko abenduaren 31tik 2024ko ekainaren 30era luzatzeko. Industrien produkzio-prozesuak energiaren prezio altuen agertokira

egokitzea errazteko, enpresen kostuak murrizteko eta azken produktuen prezioak murrizteko hornidura-kontratuak malgutzeko neurriak lehen aldiz onartu ziren martxoaren 31ko 11/2020 Errege Lege Dekretuaren 43. artikulua bidez, COVID-19ari aurre egiteko arlo sozial eta ekonomikoan premiazko neurri osagarriak hartzen dituenak.

Neurria 2022ko martxoaren 31ra arte luzatu zen, mugikortasun elektrikoa, autokontsumoa eta energia berriztagarrien hedapena sustatzeko energia-erlako premiazko neurriak onartzen dituen abenduaren 21eko 29/2021 Errege Lege Dekretuaren bosgarren xedapen gehigarriaren bidez, eta 2022ko ekainaren 30era arte, martxoaren 29ko 6/2022 Errege Lege Dekretuaren hirugarren xedapen gehigarriaren bidez. Ondoren, neurria 2022ko abenduaren 31ra arte luzatu zen, ekainaren 25eko 11/2022 Errege Lege Dekretuaren 1. artikulua hamalagarren paragrafoaren bidez. Azkenik, urriaren 18ko 18/2022 Errege Lege Dekretuaren 6. artikulua 2023ko abenduaren 31ra arte luzatu zuen neurria.

Neurria aplikatzeko baldintzak betetzeari utzi gabe, 2022ko abenduaren 27an abenduaren 27ko 20/2022 Errege Lege Dekretua jarri zen indarrean. Errege Lege Dekretu horren 10. artikulua martxoaren 29ko 6/2022 Errege Lege Dekretuaren hirugarren xedapen gehigarria aldatu zuen, alde aurretik ezarritako epera arte (2023ko abenduaren 31ra arte) neurria aplikagarri egiteko, baina MIBGAS merkatuko gas naturalaren prezioen bilakaera gorabehera.

Aplikazio-aldi honetan, neurri hori eraginkorra dela frogatu da, gas naturalaren industria-kontsumitzaileak erregai horren prezio altu eta lurrunkorren agertokira egokitzea saihesteko.

Era berean, 2024ko ekainaren 30era arte luzatu dira elektrizitatearen gizarte-bonuaren deskontuak, kontsumitzaile kalteberentzako ur- eta energia-horniduraren bermea eta diru-sarrera txikiak dituzten etxe langileei elektrizitatearen gizarte-bonuaren aldi baterako aplikazioa, bereziki energia-krisiaren eraginpean daudenei. Neurri fiskalak ere luzatzen dira, lehen adierazitako moduan.

Ontziratutako petrolioaren gas likidotuei dagokienez, ekainaren 25eko 11/2022 Errege Lege Dekretuaren 19. artikulua muga bat ezarri zuen 2022ko uztailera, iraileko eta azaroko eguneraketarako ontziratutako petrolioaren gas likidotuen (PGL) gehieneko prezioari, zergak aplikatu aurretik; neurri hori 2023ko ekainaren 30era arte luzatu zen abenduaren 27ko 20/2022 Errege Lege Dekretuaren 8. artikulua bidez.

2023ko azken sei hilabetean, % 40 igo dira propanoaren nazioarteko kotizazioak, eta % 65 butanoarenak. Igoera horren ondorioz, superabita ekaineko berrikuspenean iritsi zen punturik gorenera (2,68 euro bonbona bakoitzeko), eta lehengaiaren kostua handitzeak sortutako defizitari aurre egiteko erabili da. Sortutako defizit hori % 5eko igoera mugatzearen ondorioz gertatu da, martxoaren 5eko IET/389/2015 Aginduaren kalkul-formulan ezarritakoaren arabera, eta lehengaiaren kostuaren igoera handiaren ondorioz.

Lehengaiaren kostuaren goranzko joerak, Ukrainaren inbasioak eragindako egungo energia-krisiak areagotutakoak, eragindako inpaktua arintze aldera, premiazkoztat eta beharrezkoztat jotzen da ontziratutako PGLaren gehieneko prezioaren muga luzatzea. Horri esker, kontsumitzaileek oinarritzko input hori eskuratzen jarraituko dute, eta arreta berezia jarriko zaie egoera ahulenetan dauden pertsonen.

Indarrean dagoen metodologiaren arabera kalkulaturako prezioaren eta ezarritako gehieneko balioaren arteko aldearen ondorioz jasanarazi gabe dagoen gehieneko prezioaren igoera hurrengo berrikuspenetan berreskuratu da, martxoaren 5eko IET/389/2015 Aginduan (martxoaren 5eko IET/389/2015 Agindua, martxoaren 5ekoa, petrolioaren gas likidotu ontziratutako zergen aurretik automatikoki saltzeko gehieneko prezioak zehazteko sistema eguneratzen duena eta kanalizazio bidez petroliotik likidotutako gasak zergen aurretik saltzeko tarifak automatikoki zehazteko sistema aldatzen duena) ezarritako kalkulua metodologian aurreikusitako unitate-desorekaren parametroan sartuta.

Bestalde, martxoaren 29ko 6/2022 Errege Lege Dekretuaren seigarren xedapen gehigarria aldatzen da, 2024ko urtarrilaren 1eko eta 2024ko apirilaren 1eko berrikuspenei dagokien gas naturalaren azken balibideko tarifa sartutako lehengaiaren kostuaren gehikuntzaren % 15eko muga luzatzeko, hau da, 2024ko ekainaren 30era arte aplikatzeko.

Muga hori irailaren 14ko 17/2021 Errege Lege Dekretuaren zazpigarren xedapen gehigarrian onartu zen hasieran, 2021eko urriaren 1eko eta 2022ko urtarrilaren 1eko berrikuspenetarako. Ondoren, martxoaren 29ko 6/2022 Errege Dekretuaren seigarren xedapen gehigarriaren bidez, ekainaren 25eko 11/2022 Errege Lege Dekretuaren 1. artikulua hamaseigarren paragrafoaren bidez (Ukrainan gerrak izan zituen ondorio ekonomiko eta sozialei erantzuteko, kalteberatasun sozial eta ekonomikoko egoerei aurre egiteko eta La Palma uhartearen ekonomia eta gizartea suspertzeko zenbait neurri hartu eta luzatzen ditu errege lege-dekretu horrek), eta urriaren 18ko 18/2022 Errege Lege Dekretuaren 1. artikulua bidez, neurria 2023ko abenduaren 31ra arte luzatu zen.

Neurriaren helburua zen kontsumitzaileak babestea gas naturalaren prezio altuek nazioarteko merkatuetan ziztuzten eraginetatik, eta horrek eragin bereziki garrantzitsua izan zuen Errusiar Federazioak Ukraina inbaditu zuen lehen hilabeteetan, azken prezioaren igoerak inoiz % 5 baino handiagoak izan ez zitezten ahalbidetuz. Horregatik, zentzuzkoztat jotzen da prezioei eusteko neurri hori beste sei hilabetez zabaltea, etxeko kontsumitzailea babestera bideratua, Israelen Gazarekin izan zuen gatazka edo Europar Batasunak Errusiako inportazio energetikoei egindako murrizketa berri eragindako balizko igoeren aurrean.

Era berean, 2024ko ekainaren 30era arte luzatzen da etxekoenergiaren unitateen jabeen erkidegoei aldi baterako aplikatu dakiekeen gas naturalaren azken errekurtsoko tarifa, hasiera batean 2023ko abenduaren 31ra arte onartu urriaren 18ko 18/2022 Errege Lege Dekretuaren 2.1 artikuluan. Proposatutako luzapenak aurreko neurriaren helburu bera du: gas naturalaren kostua handitzearen ondorioz jabeen erkidegoek beren gain hartutako eragin ekonomikoa arintzea.

III. tituluko IV. kapituluak beste energia-neurri batzuk jasotzen ditu. Alde batetik, eta errege lege-dekretu honek sistema elektririkoko karguetan zuzeneko eragina duten hainbat neurri jasotzen dituenaz, abenduaren 23ko TED/1312/2022 Agindua ezarritako egungo karguak luzatzea planteatu da. Agindu horren bidez, 2023ko urtarrilaren 1etik aurrera aplikatu beharrekota sistema elektririkoko karguen prezioak ezartzen dira, eta 2023ko ekitaldirako sistema elektririkoko hainbat kostu arautu ezartzen dira. Horrela, kargu horiek aplikatu ahal izango dira harik eta araugintzako berritasun horiek ikusita 2024an sistema elektririkoko kargu berriak finkatu ahal izango dituen ministro-agindu berri bat hartu arte.

Bestalde, 2024ko otsailaren 2an amaituko da 18 hilabeteko luzapena, instalazio elektriko jakin batzuen konexio-sarearen kodeak ezartzeko beharrezko alderdiak arautzen dituen uztailaren 7ko 647/2020 Errege Dekretuaren lehen xedapen iragankorren arabera emandako LON (Limited Operational Notification) bat duten elektrizitatea sortzeko moduluek FON (Final Operational Notification) lor dezaten. Xedapen iragankor horren laugarren apartatuan ezarritakoaren arabera, data hori baino lehen FON ez lortzeak honako ondorio hauek izango ditu: instalazioaren behin betiko inskripzioa ezartzeko energia elektrikoaren ekoizteko instalazioen administrazio-erregistroan, edo, hala badagokio, energia elektrikoaren autokontsumoaren erregistroan inskribatzea. Sustatzaileek eta sareko kudeatzaileek agerian utzi duten egoerak erakusten duenez, ziurtapen nahikoa duten erakundeen kopurua izateko denbora espero baino gehiago luzatu da, eta, beraz, ziurtapen-prozesuan oso aurreratuta dauden instalazio batzuk ezin izango dira 2024ko otsailaren 2a baino lehen amaitu. Aurrekoa kontuan hartuta, beste zortzi hilabeteko luzapena onartu da, instalazio horiek dagokion FON emateko beharrezko dokumentazioa aurkez dezaten. Era berean, uztailaren 7ko 647/2020 Errege Dekretuaren lehen xedapen iragankorren aurreikusitakoaren arabera elektrizitatea sortzeko instalazio txikiak (A motakoak) ez dira FONa lortzeki salbetsita egongo. Aurreko salbuespenak elektrizitatea sortzeko modulu horiek dagozkien administrazio-erregistroetan jarduteko eta erregistratzeko aukera ekarriko du. Nolanahi ere, hasieran aurreikusita zegoen bezala, 2024ko otsailaren 2tik aurrera ez da posible izango LON berriak jaulkitzea uztailaren 7ko 647/2020 Errege Dekretuaren lehen xedapen iragankorren arabera.

Era berean, Sektore Elektrikoari buruzko abenduaren 26ko 24/2013 Legearen hogeita bigarren xedapen gehigarriak ezartzen duenez, ikatz-energia termikoko edo termonuklearreko instalazioak ixten direnean, Trantsizio Ekologikora eta Erronka Demografikorako ministroak prozedurak arautu ahal izango ditu itxitura horiek eragindako sareko korapiloak ebakutzeko ahalmena emateko. Ondoren, korapilo horiek ekainaren 23ko 23/2020 Errege Lege Dekretuan eranskin gisa jasotako Trantsizio Justuko Korapiloen Zerrendan zehaztu ziren.

Testuinguru horretan, eta zentral termikoak eta nuklearrak ixten badira, komenigarritzat jotzen da malgutasun handiagoa ematea, zerrenda hori aldatu ahal izateko, lege-mailako araurik behar izan gabe. Horretarako, Ministroen Kontseiluari eranskin hori aldatzeko ahalmena emango dion gaikuntza ezartzen da.

Era berean, Asturiasko Printzerriko La Peredako zentral termikoa meatze-hondakinetatik beste energia-iturri garbiago batzuetara aldatzea planteatzen ari da. Eraldaketa-prozesu honetan egokitzat jotzen da La Pereda 220 kV garraio-sarearen korapiloari zentrala lotzen den korapiloa ematea, Bidezko Trantsizioko Korapiloak izatea, haren egoera ikatzezko beste zentral termiko batzuen itxierarekin parekatzen baita.

Gainera, Sektore Elektroikari buruzko abenduaren 26ko 24/2013 Legeak 14.4 artikuluan aurreikusten duenez, energia-iturri berriztagarrietatik, eraginkortasun handiko kogeneraziotik eta ordainsari-araubide espezifikoak duten hondakinetatik sortutako ekoizpen-instalazioetarako, gutxienez urtero eguneratuko dira eragiketaren araberako ordainsari-balioak funtsean erregaiaren prezioaren mende dauden ustiapen-kostuak dituzten teknologietarako.

Aurreikuspen hori energia-iturri berriztagarrietatik, kogeneraziotik eta hondakinetatik sortutako energia elektroikoa ekoizteko jarduera arautzen duen ekainaren 6ko 413/2014 Errege Dekretuaren 20. artikuluan jasotzen da, eta ezartzen du gutxienez urtero berrikusiko dela, erregelamendu bidez ezartzen den metodologiaren arabera, eragiketaren araberako ordainsaria aplikatzeko den instalazio tipoen kasuan, horien ustiapen-kostuak funtsean erregaiaren prezioaren arabera badira.

Agindu hori betez, uztailaren 2ko IET/1345/2015 Aginduak, ordainsari-araubide espezifikoak duten instalazioen eragiketaren ordainsaria eguneratzeko metodologia ezartzen duenak, ustiapen-kostuak funtsean erregaiaren prezioaren mende dituzten instalazio tipoen eragiketaren ordainsaria eguneratzeko metodologia arautu zuen, erregaiaren kostuaren seihileko aldaketan eta, hala badagokio, sarbide-bidesarien arabera. Agindu horrek aurreikusten du berrikuspena sei hilean behin egingo dela.

Martxoaren 29ko 6/2022 Errege Lege Dekretuak ezartzen du erregelamendu bidez metodologia berri bat onartuko dela ustiapen-kostuak funtsean erregaiaren prezioaren arabera dituzten instalazio tipoen eragiketaren ordainsaria eguneratzeko. Metodologia berri hori prestatzen ari dira, eta bigarren aldiz entzunaldiaren eta jendaurreko informazioaren izapidea egin zen 2023ko azaroaren 23an.

Bestalde, batez ere erregaiaren prezioaren mende ustiapen-kostuak dituzten instalazioei ziurtasuna emate aldera, abenduaren 27ko 20/2022 Errege Lege Dekretuaren 12. artikulua, Ukrainako gerraren ondorio ekonomiko eta sozialei erantzuteko eta La Palma uhartea berreraikitzen eta beste kalteberatasun-egoera batzuei laguntzeko neurriei buruzkoak, zehatz ezartzen du nola egin behar den erregaiaren prezioaren zenbatespena 2023ko urtarrilaren 1etik aurrera, eta adierazten du erregaiaren prezioaren zenbatespena egiteko kontuan hartuko direla lehengaien kostuaren seihileko aldaketak eta, hala badagokio, uztailaren 2ko IET/1345/2015 Aginduan aurreikusitako sarbide-bidesarienak.

Ondoren, ekainaren 28ko 5/2023 Errege Lege Dekretuak, Ukrainako gerraren ondorio ekonomiko eta sozialei erantzuteko, La Palma uhartea berreraikitzen laguntzeko eta beste egoera kalteberago batzuk babesteko, merkataritza-sozietateen egitura-aldaketei eta gurasoen eta zaintzaileen familia-bizitza eta bizitza profesionala uztartzeari buruzko Europar Batasunaren zuzentzarauen transposizioa egiteko eta Europar Batasuneko Zuzenbidea betearazteko eta betetzeko zenbait neurri hartu eta luzatzen dituenak, ezartzen du 2023ko lehen eta bigarren seihilekoetarako, ustiapen-kostuak funtsean erregaiaren prezioaren mende dituzten instalazio tipoen eragiketaren ordainsaria honela kalkulatu dela: ustiapeneko diru-sarreraren zenbatespenari gehituta, ustiapeneko kostu estimatuen parekoa izango da, 413/2014 Errege Dekretuaren 17. artikuluan jasotzen den bezala. Horretarako, errege lege-dekretu horrek aldi horretarako zehazten ditu merkatu elektroikoa erregaiaren prezioaren zenbatespenaren balioak, gas naturalaren balantzearen puntu birtualeko prezioaren zenbatespena, fuelolioaren prezio zenbatetsia eta gasolioaren eta PGLaren prezio zenbatetsia, bai eta biomasaren prezioa zenbatespena metodoa ere. Hala ere, ekainaren 28ko 5/2023 Errege Lege Dekretuak ez du adierazten prezioak nola zenbatetsiko diren, ezta 2024ko urtarrilaren 1etik aurrera eragiketaren ordainsaria nola eguneratuko den ere.

Horregatik, errege lege-dekretu honetan zehatz zehazten da nola kalkulatu behar diren 2024ko urtarrilaren 1etik aurrera eragiketaren ordainsariaren eguneratzean esku hartzen duten prezioak, eragiketaren ordainsaria eguneratzeko metodologia berria aplikatu arte. Horretarako, aurreikuspen batzuk sartzen dira, instalazioen titularrek kostuen zenbatespenari buruz duten ikusgarritasuna handituko dutenak eta ekainaren 6ko 413/2014 Errege Dekretuan ezarritako metodologiaren aplikazioa hobetuko dutenak.

Hidrokarburuen sektoreari dagokionez, azken urteotan hidrokarburu likidoen merkatua azkar eraldatu denez, ezinbestekoa da Hidrokarburuen Sektoreari buruzko urriaren 7ko 34/1998 Legearen artikulua eta hura garatzeko araudia lehenbailehen berrikustea, sektore horri eragiten baitiote. Hidrokarburu likidoen sektorean gero eta iruzurrezko jardunbide gehiago hauteman dira, Petrolio Produktuen Erreserba Estrategikoen Korporazioarekin (CORES), Bioerregaiak Ziurtatzeko Informazio Sistemarekin (SICBIOS) edo Energia Efizientziaren Funts Nazionalarekin (FNEE) eta fiskalekin (BEZ, IIEE) dituen sektore-betebeharrak ez betetzeagatik; izan ere, urriaren 7ko 34/1998 Legea eta haren aldaketak idatzi zirenean aurreikusi ez ziren negozio-ereduak agertu dira, eta, beraz, ez daude behar bezala araututa egungo legedian. Horrek izugarri erraztu du enpresa batzuen iruzurra, eta horrek kalte egiten dio gainerako sektoreari, eta, gainera, eragin zuzena du kontsumitzailearengan, erregaiaren azken prezioari eragiten baitio.

Sektoreak gure herrialdean gaur egun duen egoera aztertu ondoren, beharrezkotzat jotzen da legearen zenbait artikulua berrikustea.

Alde batetik, 42. artikulua, petrolio-produktuen handikako operadoreen jarduera arautzen duena. Zenbait operadorek bioerregaiaren betebeharrak ez betetzea sektoreko lehiaren aurka doa; izan ere, 2022an bakarrik, zazpi enpresak ez dute ordaindu bioerregaiak sustatzeko mekanismoarekin (SICBIOS) duten zorra, 95 milioi eurokoa. Era berean, zenbait operadorek ez dute CORESen edo FNEEren kuota betetzen, eta horrek lehiarako abantaila ematen die beren betebeharrak betetzen dituzten gainerako operadoreen aldean. Horrek agerian uzten du premia zkoa dela arau-berrikuspen horri ekitea.

Bestalde, 43. artikulua, petrolio-produktuen txikizkako banatzaileen jarduera arautzen duena. Gaur egun, artikulua horrek aukera ematen die txikizkako banatzaileei beste banatzaile batzuk hornitzeko. 2015ean neurri hori sartu zenean, uste zen eragin positiboa izan zezakeela bai sektorearen lehian, bai azken kontsumitzailearen prezioetan, erregaiaren hornidura-merkatua operadoreei zein banatzaileei irekitzea zekarrelako. Hala ere, praktikan egiaztatuta da 2015etik hona efektua kontrakoa izan dela.

Azkenik, 41. artikulua, hirugarrenek hidrokarburu likidoen azpiegitura logistikoak erabiltzeko duten eskubidea arautzen duena, handikako operadoreek eta txikizkako banatzaileek erabiltzen dituztenak. Egungo idazketan, 41. artikulua, 40. artikulua aipatzen du 1. paragrafoan, zeinak ezartzen baitu handikako operadoreei zerbitzua ematen dieten garraio- edo biltegi- instalazioek alde aurreko administrazio-baimena behar dutela. Ondorioz, uler liteke sarbidea emateko betebeharrak handikako operadoreen produktuak biltegitzen edo garraiatzen dituzten instalazioei soilik dagokiela.

Hori horrela zen 1998an, urriaren 7ko 34/1998 Legea onartu zenean; izan ere, handikako operadoreak ziren azpiegitura logistikoak erabiltzen eta gainerako enpresak gordailu fisikaetatik hornitzen zituzten subjektu bakarrak. Gaur egungo merkatuaren egitura oso bestelakoa da, eta konpainia logistikoek bezero-zorroa handitu dute, handikako operadoreei ez ezik hornidura-kateko beste eragile batzuei ere sarbidea emanez, besteak beste, arau honetan ere aldatu den txikizkako banatzaileei.

Beraz, legearen hiru artikulua horien egungo idazketa, modu batera edo bestera, iruzurrez erabiltzen ari dira zenbait enpresa sektorean jarduten duten subjektuei gaur egun aplikatzen dizkieten betebeharrak aurre egiteko; besteak beste, urriaren 7ko 34/1998 Legearen 43. artikulua definitzen duen moduan txikizkako banatzaileak izan gabe, 42. artikuluan eta hura garatzeko araudian ezarritako handikako operadore izateko baldintzak betetzen ez dituzten enpresak, nahiz eta hornidura hori egiten ari diren beren betebeharrak sektorialetako bat ere bere gain hartu gabe. Zehazki, gutxieneko segurtasun-izakinak mantentzeko betebeharrak aipa daitezke, Bioerregaiaren Ziurtapenerako Informazio Sistemarenak (SICBIOS) edo Energia Efizientziaren Funts Nazionalarenak (FNEE), handikako operadoreek bete behar dituztenak baina txikizkako banatzaile horiek egiten ez dituztenak. Praktikan, horrek esan nahi du txikizkako banatzaileek handikako operadoreen hornidura berberak egin ditzaketela gaur egun, baina lehiarako abantaila handiarekin, ez baitute beren sektore-betebeharrak beren gain hartu behar.

Horrez gain, handikako operadore gisa jarduten duten enpresak etengabe ugaztzen ari direla ikusi da, eta horrek bermatzen du petrolio-produktuen hornidura, gero txikizkako banaketarako, gure herrialdean bermatuta dagoela lehia askeko baldintzetan; izan ere, gaur egun ehun eta hamar enpresa baino gehiago daude handikako operadore gisa alta emanda. Egoera hori 2015ean zegoenaren oso bestelakoa da, merkatuan handikako operadoreen kopurua askoz ere mugatuagoa baita.

Bestalde, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2023ko urriaren 18ko 2023/2413 (EB) Zuzentaraua, 2018/2001 (EB) Zuzentaraua, 2018/1999 (EB) Erregelamendua eta 98/70/EE Zuzentaraua iturri berriztagarrietatik sortutako energia sustatzeari dagokionez aldatzen dituen eta Kontseiluaren 2015/652 (EB) Zuzentaraua indargabetzen duena onartu berri duenez, nabarmen handitu dira energia berriztagarrien iturriak ezartzeko Erkidegoko helburuak. Teknologia berriztagarriek klima-aldaketaren aurkako borrokan duten garrantziak gain, Errusiak Ukraina inbaditzearen ondoriozko krisi energetikoak agerian utzi du energia horniduraren egonkortasuna eta segurtasuna bermatzeko duen garrantzia. Espainian, teknologia berriztagarri guztiak lagundu beharko dute anbizio-maila berria betetzen, eta bereziki garrantzitsua izango da teknologia eolikoak eta fotovoltaiakoak jokatu beharko duten papera.

Aldi berean, Europako industriak, orain arte lurralde komunitarioan kokatutako instalazio eolikoetako ekipoen eta osagaien hornitzaile nagusia izan denak, zailtasun handiak izan ditu azken hilabeteotan, eta murriztu egin da mundu mailan ekipo horien fabrikazioan duen partaidetzaaren ehunekoak. Joera hori sendotzeko izango litzuzkeen ondorio negatiboak, enpleguan eta enpresa-sarean izango lukeen eraginaz gain, eragina izango lukete Europar Batasunaren autonomia eta independentzian.

Egoera horren ondorioz, Europako Batzordeak berehalako erantzuna eman du. Urriaren 24an, Energia Eolikoari buruzko Europako Paketea onartu zuen, eta ekintza-plan bat jasotzen du, estatu kideekin elkarlanean premiaz garatu beharreko neurriekin. 4. ekintzak, «Enkanteen diseinua hobetzea» bigarren zutabearen barruan, aurreikusten du estatu kideek irizpide kualitatibo objektibo, garden eta ez-diskriminatzaileak sartuko dituztela berriztagarrien enkanteetan. Europako Batzordeak azaldu duenez, irizpide ekonomikoak baino ez dituzten enkanteak ez dira gai Europako produktuen ingurumen- eta gizarte-estandar altuak haztatzeko, eta ez dute kontuan hartzen hornidura-kate erresiliente bat izateko beharra. Horrenbestez, estatu kideek enkanteen diseinua premiaz berrikusi behar dutela adierazi du, hornidura-kate osorako inbertsio-seinale egokiak jaurtitzeko. Aurrekalifikazioa eta baremazioko irizpide egokiak txertatzeko, objektiboak, gardenak eta ez-diskriminatzaileak direnak, produktuen balio erantsia aitortzen dutenak eta industria-garapena sustatzen dutenak, industria eoliko berritzaile eta lehiakorra garatzen lagun dezake. Neurri horrek beste teknologia batzuei ere egingo lieke mesede, eguzki-industriari barne.

Sektore Elektrokoari buruzko abenduaren 26ko 24/2013 Legearen 14.7 bis artikuluko ezartzen duenez, energia berriztagarrien araubide ekonomikoa norgehiagoka-prozeduren bidez emango da, eta eskaini den aldagai energia horren ordainsari-prezioa izango da. Beraz, legeak galarazten du baremazio-irizpide ez-ekonomikoak sartzea. Berriztagarrien enkanteen diseinua aldatu ahal izateko, Europako Batzordeak emandako gomendioen ildotik, premiazkoa da artikuluko honetan aldagai bat sartzea, energia berriztagarrien garapenean garrantzitsuak diren beste alderdi batzuk kontuan hartzen dituzten esleipen-irizpide ez-ekonomikoak txertatu ahal izateko, hala nola erresilientzian, ingurumen-irainkortasunean, berrikuntzan, proiektuen eragin sozioekonomikoan edo energia-iturri horiek sistema elektrokoari hobeto integratzea sustatzen duten beste faktore batzuetan egiten duten ekarpena.

V

IV. tituluak lehortea arintzeko laguntza-neurriak jasotzen ditu. 2020/2021 urte hidrologikoaren egoera eta 2022ko martxoan gordetako erreserba hidriko urria direla eta, Gobernuak, martxoaren 15eko 4/2022 Errege Lege Dekretuaren bidez, lehortearen ondorioz nekazaritza sektoreari laguntzeko premiazko neurriak hartu zituen. Egoera errepikatu egin zen 2021/22 urte hidrologikoan, batez besteko balioa baino % 25 prezipitazio txikiagoarekin amaitu baitzen. Horri erantzunez, maiatzaren 11ko 4/2023 Errege Lege Dekretua onartu zen, urtebete lehenago adostutako neurriak zabaltzen eta hobetzen zituena.

2022/2023 urte hidrologikoa berriz ere negatiboa izan da portaera plubiometrikokoaren ikuspegitik. Amaitzeko, Espainiako prezipitazio globala 1991-2020 erreferentziako aldiko batez besteko balioa baino % 12,5 txikiagoa izan zen. Eskaerei eusteari eta iraila oso hezeari esker, urtegiaren biltegi-ratutako bolumena % 35,9 izan zen gutxienez gehienezko edukieraren aldean, aurreko urteko kopurua baino pixka bat handiagoa, baina azken 5 eta 10 urteetako batez besteko kopuruetatik urrun (% 42,5 eta % 48,7, hurrenez hurren).

Portaera orokor hori, gainera, oso desberdina da bere banaketa geografikoari dagokionez, bereziki eragindako arro batzuekin. Sekuentzia lehorra bereziki iraunkorra da (azken 5 urte hidrologikoak, 2018/19tik) Guadalquivirreko arroan eta inguruko arro gehienetan (Guadiana eta Andaluziako erkidego barruko arroak).

Iraupen laburrakoa (azken 3 urte hidrologikoak), baina prezipitazio-balioen desbideratze negatiboari dagokionez aparteko intentsitatearekin, Kataluniako barne-arroen eta Ebroen arroetiko hurbilen dauden eremuen kasua da, hala nola Segre eskualdearena.

Azkenik, arreta eskatzen hasi da urritasunarekiko nahiko kalteberak diren beste arro batzuen egoera, hala nola Jucarrena eta, bereziki, Segurarena; izan ere, aurreko urte horietan portaera plubiometrikoko positiboa izan zuten, baina 2022/2023an joera aldatu zuten eta urte lehorra izan zuten. Gainera, urte horrek oso modu nabarmenean jarraitzen du 2023/24 urte hidrologiko berriaren lehen hilabeteetan, prezipitaziorik apenas jaso baitute.

Portaera plubiometrikoko hori larriagotu egiten da, erreferentziako balioekiko anomalian igoera termiko are nabarmenagoa duelako. Horrela, Espainiako azken 18 hilabeteen izaera, Estatu Meteorologia Agentziak ezartzen duen saikapearen arabera, honako hau izan da: 5 hilabete oso bero, 8 hilabete oso bero, 2 hilabete bero eta 3 hilabete arrunt (bat ere ez hotzagoa edo hotzagoa). Nekazaritza- eta basogintza-sektoreetan eragin handia du horrek, bai baliabideen erabilgarritasunari dagokionez, bai laboreen behar hidrikoari dagokionez.

Por otra parte, conforme a las previsiones estacionales que publican la Agencia Estatal de Meteorología y el Observatorio Europeo de la Sequía, manteniendo un elevado grado de incertidumbre, puede afirmarse que las expectativas son más favorables en el norte y noroeste peninsular, pero que no hay señales especialmente optimistas en las zonas de la península más afectadas por la actual sequía. Incluso puede decirse que dichas previsiones son, en todo caso, negativas para el sureste español.

Así las cosas, la situación de escasez y de falta de reservas hídricas que está sufriendo buena parte de España evidencian el riesgo de que a lo largo del año 2024 existan problemas para el suministro de agua, tanto para determinados abastecimientos a poblaciones como para las explotaciones agrícolas. Dada la situación observada y teniendo en cuenta que las previsiones no pronostican claros cambios de tendencia en los próximos meses, se hace necesario habilitar medidas urgentes que ayuden a paliar los daños derivados de esta sequía.

Las medidas contenidas en este real decreto-ley, que inicialmente se diseñan para afrontar los problemas actuales y visibles en las cuencas hidrográficas intercomunitarias del Guadalquivir, Guadiana, Segura y Ebro, también pueden hacerse extensivas a otras zonas de España en las que concurran las mismas o parecidas circunstancias.

Con este real decreto-ley se da continuidad y se adoptan las medidas administrativas necesarias para corregir o mitigar esa situación mediante la limitación y restricción de los aprovechamientos, de forma equitativa y solidaria entre todos los sectores afectados. Son medidas extraordinarias que van más allá de la capacidad de los instrumentos de planificación previstos para el caso.

Entre otros elementos, en estos momentos de sequía en que la viabilidad de las explotaciones agrarias se puede ver comprometida por el incremento de costes derivado de la incorporación de recursos no convencionales, singularmente aguas desalinizadas, se hace necesario reducir la carga económica que han de soportar los usuarios de regadío, para ello se fijan unos precios específicos que pueden ser asumibles por los regantes en determinadas infraestructuras que no contaban con esa garantía. Esta medida es similar a la ya incorporada en el Real Decreto-ley 4/2022, de 15 de marzo, por el que se adoptan medidas urgentes de apoyo al sector agrario por causa de la sequía.

Baliabide hidrikoen eskasiak eragindako ondorioak arintzeko, errege lege-dekretu honek eragindako konfederazio hidrografikoen zuzendaritza-organoei ezohiko aldi baterako ahalmenen zerrenda bat ematen zaie. Hala, baimena ematen zaio Lehortearen Batzorde Iraunkorari jabari publiko hidraulikoa erabiltzeko baldintzak aldi baterako aldatzea proposa dezan, gaitzen duen titulua edozein dela ere, eta, besteak beste, honako neurri hauek har ditzake: eskuragarri dauden baliabideak zuzen eta zentzuz banatzeko beharrezkoak diren ur-horniduraren murrizketak ezartzea, emakida-eskubideak mugatuz; baliabideak uraren erabilera desberdinei esleitzeko lehenetsun-irizpideak aldatzea; kontsumoa areagotzea dakarten tituluak emakida kautelaz etetea; emakida-emari guztien edo batzuen ordez beste jatorri bateko eta kalitate egokiko emari batzuk ezartzea, xede duten

erabilerarako; isurketa-baimenetan finkatutako baldintzak aldatzea; aprobeixamendu hidroelektrikoen ustiapen-araubidea egokitzea, beste erabilera batzuekin bateragarriak izan daitezzen; eta, hala badagokio, erabiltzaileen batzorde zentralak eratzea, baliabideen kudeaketa antolatu eta zaintzeko.

Titulu honetan aurreikusitako neurriak betearazteari lotutako prozedurak presazkotzat jotzen dira, eta, aldi berean, jabari publiko hidraulikoa erabiltzeko baldintzak aldatzeko izapideak sinplifikatzen dira, elementu nagusia baita salbuespeneko erregulazio horren eraginkortasuna bermatzeko, betiere interesdunen parte-hartzea eta entzunaldia bermatuz.

Zehapen-araubidea indartzen da titulu honetan jasotako salbuespeneko neurriei dagokienez egindako arau-hausteei dagokienez, organo eskudunei egoeraren larritasunarekin bat datozen ahalmenak emateko, interes publikoaren mesedetan.

Komenigarria da administrazio hidraulikoaren jarrera aktiboa ahalbidetzea lehorteen kasuan, emakidaren malgutasunaren bidez baliabideen mobilizazioa plangintza hidrologikoaren helburuekin bat etor dadin, eta ez dadin mugatu erabiltzaileen arteko akordio pribatuetara.

Ildo horretan, eskubideak trukatzeko zentroak sortzeko aukeraz gain – Uren Legearen testu bateginaren 71. artikuluan xedatutakoaren babesean –, arroko erakundeari ur-eskubideak lagatzeko kontratuen garapenean esku hartzeko aitortzen zaio aukera hori, eta egungo legeriak bigarren aukera bat ere jasotzen du, testu bategin horren 68.3 artikuluan arroko erakundeari ematen dion lehentasuneko eskuratzeko eskubideak emana; izan ere, erakunde horrek uraren erabilera-eskubideen lagapena baimendu ezin izango duela ezarri ondoren, ebazpen arrazoitu bidez (arrazoi tasatuengatik), hilaibeteko epean eman eta jakinarazi ondoren, arroko erakundeak «hilaibete bateko epean, baimen-eskaera jakinarazten denetik, laga beharreko emariaren aprobeixamendua lehentasunez eskuratzeko eskubidea ere baliatu ahal izango du, erabilera pribatibo orotako emariak erreskatatuz».

Bigarren aukera horretan, arroko erakundeak lehentasuneko eskuratzeko eskubidea egikaritu ahal izateko aukera ematen da, baldin eta horren helburua ondoren ur-emariak plangintza hidrologikoaren beste helburu batzuekin bat datozen uraren beste erabilera pribatibo batzuei esleitzea bada, hasieran proposatutako bolumenen berresleipena nabarmen hobetuz.

Bestalde, energia berriztagarrien sustapena Espainiak deskarbonizazioa lortzeko – Europar Batasunean eta Parisiko Akordioan hartutako konpromisoak betez – eta energia-mendekotasuna murrizteko egin behar duen energia-trantsizioko prozesuaren zutabe garrantzitsuenetako bat da.

Hala, Klima Aldaketari eta Trantsizio Energetikoari buruzko maiatzaren 20ko 7/2021 Legearen 3. artikuluan aurreikusten denez, 2030ean jatorri berriztagarriko energiak gutxienez % 42 sartu beharko dira azken energia-kontsumoan, eta gutxienez % 74 jatorri berriztagarriko energiatik sortutako sistema elektrikoak lortu beharko da.

Energia horien aldeko apustuak lortu nahi den eragina eragiten du, batez ere parke eoliko eta fotovoltaiako berriak eraikitzeari eta abian jartzeari dagokienez. Baina energia berriztagarri horiek, duten aldakortasuna dela eta, ezin dira kudeatu, eta ez dira behar bezala egokitzen elektrizitatearen eskaerarekin, eta horrek, sinkronizitateari ezarekin batera, arriskuan jar lezake penintsulako sistema elektrikoaren segurtasuna.

Horregatik, PNIECek eta maiatzaren 20ko 7/2021 Legeak energia-trantsizioaren gakoetako bat energia biltegitratzea dela diote, eta hori berretsi egin da Ministroen Kontseiluak 2021ean onartutako Energia Biltegitratzeko Estrategian.

Energiaren biltegitratze hidraulikoa, ponpaketako eta turbinazioko zentral hidroelektriko itzulgarrietan oinarrituta beheko eta goiko depositu baten artean, teknologia heldua eta eraginkorra da, elektrizitatearen eskaintza eta eskaria egokitzeko erantzun egokia emateko gai dena, egunero, astero eta baita urtaroen arabera ere, eta sistema elektrikoaren beharrezko egonkortasuna, eragiketa eraginkorra eta malgutasuna bermatze aldera: sistema malgua eta segurua izaten laguntzen du, sistemaren operadoreak eskatuta, doikuntza-zerbitzuak eta inertzia mekanikoa eskainiz. Azken hori beharrezkoa da sorkuntza-unitateen eta kargen sinkronismoari eusteko, instalazio eolikoek eta fotovoltaiakoek ez baitute inertziarako ekarpenik egiten. Gainera, oso ondo egokitzen da gure herrialdearen ezaugarri geografikoetara, eta dagoeneko existitzen diren urtegi askori balioa emateko gai da, gure mendekotasun energetikoa murrizteaz gain, arrazoizko kostuan egiteko aukera ematen baitu, erabiltzaileentzat energia eskuragarriago izateko.

Hori dela eta, maiatzaren 20ko 7/2021 Legearen 7. artikuluan ezartzen du ematen diren ur-emakida berriek lehentasuna izango dutela teknologia berriztagarriak sistema elektrikoan integratzen laguntzea, bereziki maximizatuz zentral hidroelektriko itzulgarriak estatuz, plangintza hidrologikoaren ingurumen-helburuak arriskuan jarri gabe, eta bateragarri eginez hirugarrenei emandako eskubideekin, baliabidearen kudeaketa eraginkorarekin eta ingurumen-babesarekin.

Zentral hidroelektriko itzulgarrien emakida-eskaerak, kasu askotan, bi oztopo dituzte, eta, ondorioz, ezinezkoa da behar bezala amaitzea: lehendik zeuden emakidekiko bateraezintasuna. Eta beharrezkoa da emakida-epe luzeagoa izatea inbertsioa amortizatu eta errentagarri egiteko.

Hori dela eta, komeni da uraren legerian, ahalik eta lasterren eta emakida-espeditenteen izapidetzea desblokeatzeko, uraren erabilera berri bat sartzeko, energiaren biltegitratze hidraulikoa, eta hori egitea klima-aldaketari eta trantsizio energetikoari buruzko legeak lortu nahi duen lehentasuna emateko moduan, baita indarrean dauden plan hidrologikoetan ere.

Erabilera berri horren hastapenaren oinarria da ez dela berez energia elektriko ekoizteko industrialara, urei buruzko legerian jada jasota baitago; izan ere, zentral hidroelektriko itzulgarriak energia-kontsumitzaileak dira (ura behetik goiko biltegitik ponpatzeko behar dena handiagoa da alderantziko norabidean turpatzen denean sortzen dena baino), eta, beraz, haren helburua ez da energia-ekoizpena handitzea, baizik eta energia biltegitratze elektrizitate-eskaintzak eskaria gaintzen duenean, energia hornitzeko – nolabaiteko errendimendua galduta –, beste energiak eskariari erantzuteko gai ez direnean.

Lege-aldaketek lehendik dauden zentral hidroelektriko itzulgarriei emandako emakidak egokitzea aurreikusi behar dute, ex lege energiaren biltegitratze hidraulikoko erabileratzat har daitezzen, eta horiek berrindartzeko aukera egokiro artatu ahal izan dadin. Eta atzeraeragina aurreikusten da jada hasita dauden zentral hidroelektriko itzulgarrien emakida-prozeduretan, horien eraginpean egon daitezkeen aprobeixamendu hidroelektrikoen emakiden titularrak lehian agertu ahal izateko.

Bestalde, Energia eta Klimaren 2021-2030 Plan Nazional Integratuan (PNIEC), energia nuklearrak mix energetikoari egiten dion ekarpena ezartzen da, eta Espainiako zentral nuklearren itxiera ordenatua aurreikusten da 2027-2035 denbora-tartean. Parke nuklearraren itxiera ordenatua eta mailakatua bateragarria izan behar da hornidura elektrikoaren berme osoarekin, eta, era berean, gutzit bateragarria izan behar du PNIECen funtsezko helburuarekin, hau da, 2030ean isurketak gutxienez % 20 arintzea 1990. urtearekin alderatuta. Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioa, Energiaren Estatu Idazkaritzaren bitartez, prozesu hori antolatzeko eskuduna da.

PNIECen jasotakoaren arabera, 2019ko martxoan, Empresa Nacional de Residuos Radiactivos, SA, S.M.E. (ENRESA) eta zentral nuklearren jabeek asmo-protokolo bat sinatu zuten, gaur egun martxan dauden zentral nuklearrak ustiatzeari uzteko egutegi ordenatu bat ezartzen duena. Egutegi hori bete egin behar da diseinatutako trantsizio energetikoa gauzatu ahal izateko, eta zentral nuklear horien titularrak emandako ur-emakiden denborapeak gaintzen ditu.

Ura funtsezko baliabide osagarria denez planta nuklearrak hozteko prozesuetan, eta hornidura bermatzeko, beharrezkoa da ur-emakiden indarraldia egokitzea Asco I eta II zentral nuklearrei eta kofrenteei emandako ustiapen-baimenei, kontuan hartuta epea emakidaren elementu bat dela, eta ezin duela inola ere gaintu uztailearen 20ko 1/2001 Legegintzako Errege Dekretuak onartutako Uren Legearen testu bateginaren 59.4 artikuluan eta Herri Administrazioen Ondareari buruzko azaroaren 3ko 3/2003 Legearen 93. artikuluan ezarritako 75 urteko gehieneko epea.

Horregatik, beharrezkoa da Uren Legearen testu bateginaren 53.3 artikuluan aldatzea izapidetzea, emakida horiek berriro ahal izateko eta ustiapen-baimenerako eta zentralak eraisteko baimenerako ezarritako epeetara egokitzeko, harik eta emakida horiek amaitu aurretik itxiera-deklarazioak egin arte.

Garraioari dagokionez, V. tituluak bidaiarien garraiorako laguntzak jasotzen ditu. Hain zuzen ere, Ukrainako gatazkak bere horretan jarraitzearen ondorioz gaur egun dagoen egoera kontuan hartuta, beharrezkoa da garraio publiko kolektiboaren zeregina sustatzen jarraitzea, gaur egungo egoerari aurre egiteko. Izan ere, egungo egoeran energiaren prezio-maila altua dago krisiaren aurreko egoerarekin alderatuta, eta horrek herritarren eguneroko mugikortasunari eragiten dio bereziki, garraibide seguruago, fidagarriago, erosoago, ekonomiko eta iraunkorrago baterako aldaketa sustatuz.

Ildo horretan, Ekialde Hurbileko gatazka ere azpimarratu behar da, ziurgabetasun handiagoa ematen baitio energiaren eta erregaien prezioen aldaketari.

Ildo horretan, arau-proposamen honen helburua da autonomia-erkidegoek eta toki-erakundeek ematen dituzten hiri barruko eta hiriarteko garraio kolektiboko zerbitzuetan erabiltzaileek abonua eta titulu multibijaengatik ordaintzen duten prezioaren murrizketari eustea, eta, beraz, haien eguneroko mugikortasunaren kostua murriztea. Horretarako, Estatuaren laguntzak ezartzen dira autonomia-erkidegoentzat eta toki-erakundeentzat, 2024ko urtarrilaren 1etik 2024ko abenduaren 31ra bitartean herritarrek abonua eta titulu multibisiengatik ordaintzen duten prezioan gutxienez % 50eko deskontuak aplikatzeko konpromisoa har dezaten, joan-etorriko txartela izan ezik.

Zerbitzuaren titular diren administrazioek garraio-erakunde eta -operadorei ordaintzen eta multibisiaje-tituluen prezioa % 50 murrizteagatik ordaindu behar dizkieten konpentsazioen zenbatekoa Estatu Administrazio Orokorraren laguntzen bidez finantzatu da neurri batean, proposamen honetan jasotakoaren arabera, eta autonomia-erkidegoetako eta tokiko administrazio eskudunek beharrezko finantzaketa eman beharko dute deskontuak aplikatzeko operadorei zor zaizkien konpentsazio guztiak estaltzeko. Kanariar Uharteetako eta Balear Uharteetako garraio publikoko garraio-abonuen eta garraio anitzeko tituluen % 100eko deskontua Estatu Administrazio Orokorraren kontura izango da oso-osorik.

Neurriaren ezarpena abenduaren 27ko 20/2022 Errege Lege Dekretuan ezarri zen bezala taxutu da, herritarrentzat inolako kudeaketarik ekar ez dezan eta ezartzeko gai teknikoek ahalbidetzen duten bezain azkar aplikatu ahal izan dadin. Horrela, finantzaketa Estatu Administrazio Orokorratik eskatutako gutxieneko deskontua aplikatzen duten autonomia-erkidegoei eta toki-erakundeek transferituz artikulatzen da, 2024ko urtarrilaren 1etik abenduaren 31ra bitartean. Horretarako, aparteko bi kreditu baimendu dira, guztira 660 milioi eurokoak, eta Garraio eta Mugikortasun Iraunkorren Ministerioi titularraren ministro-agindua bidez ezartzen diren eskariaren, eskaintzaren edo biztanleriaren irizpide objektiboaren arabera banatuko dira. Kredituen zenbatekoa honela kalkulatu da: 2023an, 20/2022 Errege Lege Dekretuaren eta ekainaren 28ko 5/2023 Errege Lege Dekretuaren bidez, hiri barruko eta hiriarteko garraio publikoko zerbitzuetako abonua eta titulu multibijaen prezioan % 30 murriztearen konpentsazioaren kostua. Kopuru horretatik, 420 milioi euro autonomia-erkidegoentzat aurreikusita daude, eta 240 milioi euro toki-erakundeentzat. Kanariar Uharteetako eta Balear Uharteetako garraio publikoko garraio-abonuen eta garraio anitzeko tituluen prezioan % 100eko deskontua ezartzeko, aurrekontuari 124 milioioko gastuak aplikatuko zaizkio, 43 milioi euro Balear Uharteetako dagozkie eta 81 milioi Kanariar Uharteetako.

Gainera, Errege Lege Dekretuak Estatu Administrazio Orokorraren eskumenekoak diren aldiriko eta Rodalies, Media Distancia eta Avant tren-zerbitzuetako erabiltzaile errepikarientzako deskontuen neurriaren jarraipena ezartzen du 2024 urterako. Neurri horiek abenduaren 27ko 20/2022 Errege Lege Dekretuaren bidez hartu ziren, Ukrainako Gerraren ondorio ekonomiko eta sozialei erantzuteko eta La Palma uhartea berreraikitzen eta beste egoera kalteberago batzuetan laguntzeko neurri buruzkoa, eta orain 2024ko abenduaren 31ra arte luzatzen dira. Lehenengo kasuan (tren-zerbitzuak), 2023ko urtarrilaren 1etik 2023ko abenduaren 31ra bitarteko iraupena zuen, eta handitzea Estatu Aurrekontu Orokorraren kontura finantzatu da, 600 milioi euroko balioarekin. Bigarren kasuan (Estatu Administrazio Orokorraren eskumenekoak diren bidaiarien errepide bidezko garraio erregularreko zerbitzu publikoak), neurriaren iraupena 2023ko otsailaren 1etik 2023ko abenduaren 31ra bitartekoa zen, eta handitzearen finantzaketa ere 80 milioi euroko aurrekontu-kreditu baten bidez egingo da.

VII

VI. titulu neurri sozialei buruzkoa da. I. kapitulutik, Gizarte Segurantzari buruzkotik, hasita, eta kontuan hartuta Gailur Zaharreko eremuan jarraitzen dutela erupzio bolkanikoak eragindako ondorio sozial eta ekonomikoak, luzatu egiten da Gizarte Segurantzako kuoten ordainketa, erupzio bolkanikoak eragindako langile autonomoek dagokienez. Era berean, jarduera uztearen prestazioa luzatu egiten zaie sumendiaren erupzioaren zuzeneko ondorioz jarduera utzi behar izan duten langile autonomoek, bai eta langile autonomoentzako Gizarte Segurantzako ezohiko neurriak eta Gizarte Segurantzako kuotak eta baterako diru-bilketako kontzeptuak ordaintzetik salbuestea ere, oro har aplikagarria dena baino zenbateko handiagokoak, aipatutako aldi baterako enplegu-erregulazioko espedienteetan.

Bestalde, Gizarte Segurantzaren sistemari hainbat arau-erreforma egin zaizkio azken ekitaldietan, epe ertain eta luzerako ekitatea eta iraunkortasuna bermatzeko, 2020ko Toledoko Ituna eta pentsioen sistema publikoaren iraunkortasunari buruzko Berreskuratzeko, Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren 30. konpromisoa betez.

Erreforma horien segida honako lege hauekin hasi zen: 21/2021 Legea, abenduaren 28koa, pentsioen erosteko ahalmena bermatzeari eta pentsioen sistema publikoaren finantza- eta gizarte-iraunkortasuna indartzeko beste neurri batzuei buruzkoa; ondoren, 12/2022 Legea, ekainaren 30eko, enpleguko pentsio-planak bultzatzeko erregulazioari buruzkoa, azaroaren 29ko 1/2002 Legegintzako Errege Dekretuak onartutako Pentsio Planak eta Funtsak Arautzeko Legearen testu bategina aldatzen duena; 13/2022 Errege Lege Dekretua, uztailaren 26koa, norberaren konturako langileentzat edo langile autonomoentzat kotizazio-sistema berria ezartzen duena eta jardura uzteagatik babesa hobetzen duena; eta, azkenik, 2/2023 Errege Lege Dekretua, martxoaren 16koa, pentsiodunen eskubideak handitzeko premiazko neurri buruzkoa,

Arkitektura juridiko horrek indartu egiten du pentsio-sistemaren finantza- eta gizarte-iraunkortasuna, eta hurrengo urteetan gastuak eta diru-sarrerak pixkanaka eta modu orekatuan aplikatzean oinarritzen da, baby boom-aren eragin demografikoari zehaztasunaz aurre egiteko eta, aldi berean, herritarren gizarte-estaldura hobetzeko. Errege lege-dekretu honen proposamenek Gizarte Segurantzaren Lege Orokorraren testu bateginean, urriaren 30eko 8/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onetsitakoan, sartu berri diren aldaketetako batzuk abiaraztea dakarte.

Maiatzaren 29ko 400/2023 Errege Dekretuak Diputatuen Kongresua desegiteak eta 2023ko uztailaren 23an hauteskunde orokorrak deituz eragotzi egin dute 2024rako Estatu Aurrekontu Orokorrari buruzko Legea garaiz onartzea; horrenbestez, aurreko urteko aurrekontuak automatikoki luzatutzat joko dira, aurrekontu berriak onartu arte, Konstituzioaren 134.4 artikulua ezarritakoaren arabera.

Ondorioz, errege lege-dekretu hau onartu beharra dago, batez ere pentsioen errealizazioa behin-behinean arautzeko 2024rako Estatu Aurrekontu Orokorrari buruzko Legea onartu arte, baina baita lege hori onartu arte beharrezkotzat jotzen diren kotizazio-arloko arau iragankor batzuk ezartzeko ere, hala nola Belaunaldien arteko Ekitate Mekanismoari dagokion kotizazioa zehaztea, abenduaren 23ko 31/2022 Legearen 122. artikulua hamalaugarren paragrafoaren arabera; pentsio horiek ezarrita dituzten araubideetako kotizazio-taldeen gutxieneko kotizazio-oinarrien gehikuntza, lanbide arteko gutxieneko soldatari seigarren batean gehituta; edo sistemako kotizazio-oinarrien gehieneko mugaren gehikuntza finkatzea, pentsioen errealizaziorako ezartzen den ehuneko eta Lege Orokorraren testu bateginaren hogeita hemezortzigarren xedapen iragankorrean ezarritakoa aplikatuta.

Horretarako, Gizarte Segurantzako sistemako kotizaziopeko pentsioen eta Estatu Klase Pasiboen Araubide Bereziko pentsioen balioa, oro har, 2023rako finkatuta duten zenbatekoaren ehuneko 3,8koa izango da, urte horretako abenduaren aurreko hamabi hilabeteetako Kontsumoko Prezioen Indizearen ehuneko gisa adierazitako urte arteko aldakuntza-tasen batez besteko balioaren balioidea. Igoera bera jasotzen dute araubide berezi horretako pentsioen hasierako zehaztapenerako aplikatu daitezkeen hartzeko arautzaileek.

Halaber, 2024an pentsio publikoak jasotzeko ezarritako gehieneko muga hilean 3.175,04 eurokoa edo urtean 44.450,56 eurokoa izango da, abenduaren 23ko 31/2022 Legean, Gizarte Segurantzaren Lege Orokorraren testu bateginaren 57. eta 58. artikuluetan eta apirilaren 30eko 670/1987 Legegintzako Errege Dekretuak onartutako Estatu Klase Pasiboen Legearen testu bateginaren 27. artikuluan ezarritakoaren arabera.

Hala ere, zenbait prestaziorik dagokienez, ehuneko horrek gehikuntza handiagoa izan du, eta igoera hori arau espezifikoek zehazten dute, hala nola kotizaziopeko pentsioen osagarriaren eta genero-arrakala murrizteko Estatu Klase Pasiboen Eregimeneko pentsioen 2024rako zenbatekoa, zeina hilean 33,20 eurokoa baita 2024rako, 2023rako ezarritako zenbatekoari ehuneko 3,8ko errealizazio-portzentaje orokorrari ehuneko 5eko

portzentaje gehigarria gehitzearen emaitza aplikatzeari esker, martxoaren 16ko 2/2023 Errege Lege Dekretuaren lehen xedapen iragankorreakin bat etorri.

Gainera, Gizarte Segurantzaren sistemako kotizazioeko pentsioen gutxieneko zenbatekoa ehuneko 3,8 igoko da 2024an, Gizarte Segurantzaren Lege Orokorraren testu bateginaren 58. artikuluan aurreikusitakoaren arabera, baina baita pobrezia-aren atalasea kontuan hartzen duen pentsio motaren arabera ere, aipatutako lege-testuaren berrogeita hamahirugarren xedapen gehigarrian ezarritakoaren arabera, IV. eranskinean zehazten diren zenbatekoekin. Tratamendu bera jasotzen dute Estatuko Klase Pasiboen Erregimeneko gutxieneko pentsioek, Estatuko Klase Pasiboen Legearen testu bateginaren 27. artikulua eta lege-testu horren hogeita batgarren xedapen gehigarri berria aplikatzearen ondorioz, errege lege-dekretu honen azken xedapenetatik lehenengoak sartua, eta horien zenbatekoa V. eranskinean zehazten da.

Era berean, antzeko tratamendua ematen zaie iraungitako Zahartzaroko eta Baliaezintasuneko Nahitaezko Aseguruko (SOVI) pentsioei, beste pentsio publiko batzuekin batera gertatzen ez direnei, bai eta Gizarte Segurantzaren sistemako araubideren bateko alarguntasun-pentsioekin batera jasotzen diren SOVIko pentsioei ere. Zenbateko finkoa urtero zehazten du legegileak, eta 2024rako, 7.399,00 euro eta 7.182,00 euroko urteko zenbatekoa izango dute, hurrenez hurren.

Gizarte Segurantzaren sistemako kotizazio gabeko baliaezintasun- eta erretiro-pentsioek 7.250,60 euroko urteko zenbatekoa izango dute. Zenbateko hori honela kalkulatu da: finkatzen den abenduaren 27ko 20/2022 Errege Lege Dekretuaren 77. artikulua 2023an pentsio horietarako ezarritako aparteko zenbatekoari Gizarte Segurantzaren Lege Orokorraren testu bateginaren 62. artikulua eta berrogeita hamahirugarren xedapen gehigarriaren arabera dagokion ehuneko aplikatuta.

Emakumearen aurkako indarkeriak eragindako zurtasun-prestazioak beren araubide juridikoan aurreikusitakoaren arabera handituko dira, bai eta Gizarte Segurantzaren Lege Orokorraren testu bateginaren VI. tituluko I. kapituluak aipatzen diren familia-prestazio ez-kontributiboak ere, bai eta mugikortasun-subsidioa eta garraio-gastuetarako konpentsazioa ere, eta ehuneko 3,8 handituko dira, honako hauek bezala: Indar Armatuaren Gizarte Segurantzako Araubide Bereziko baliaezintasun handiko prestazio ekonomikoak, martxoaren 18ko 3/2005 Legearen babesean aitortutakoak (3/2005 Legea, Gerra Zibilaren ondorioz adingabetasunean atzerria joandako espainiar jatorriko herritarrei prestazio ekonomikoa aitortzen diena, bizitzaren zatirik handiena lurralde nazionaletik kanpo eman zutenak), eta kutsatutako pertsonen alde aitortutako gizarte-laguntzen hileko zenbatekoak. Gerra zibilaren ondorioz sortutako pentsioen errealizazio-arauak ere sartzen dira, eta horien zenbatekoak ezin izango dira izan beren legeriak zehazten duena baino txikiagoak, ezta errealizatu ezin diren pentsio publikoen zerrenda bat ere.

Era berean, Estatuko Klase Pasiboen Legearen testu bateginaren hogeita batgarren xedapen gehigarria gehitzen da, Gizarte Segurantzaren Lege Orokorraren testu bateginaren berrogeita hamahirugarren xedapen gehigarrian sistemako gainerako araubideetako gutxieneko pentsioetarako xedatutako Estatuko Klase Pasiboen Araubide Berezira zabaltzeko, araubide berezi horretako gutxieneko pentsioen zenbatekoaren eta bi helduren etxeko unitate baterako kalkulatuako pobrezia-aren atalasearen artean dagoen aldea murrizteko.

Aldatu egiten da Gizarte Segurantzaren Lege Orokorraren testu bateginaren bigarren xedapen iragankorra, eta 4. paragrafoa gehitzen zaio, lege-testu beraren berrogeita hamahirugarren xedapen gehigarrian aurreikusitako Zahartzaroko eta Baliaezintasuneko Nahitaezko Aseguruaren pentsioen errealizaziora zabaltzeko, Gizarte Segurantzaren sistemako gutxieneko pentsioen zenbatekoak zehazteko, eta testu bategin horren laugarren xedapen iragankorren 6. paragrafoaren lehen lerokada ere aldatzen du, 2025eko abenduaren 31ra arte luzatzeko, manufaktura-industriarako, erretiro partzialaren modalitatearen erregulazioa aplikatzeko aldi baterako epea, Gizarte Segurantzaren sistema eguneratzeari, egokitzeari eta modernizatzeari buruzko abuztuaren 1eko 27/2011 Legea indarrean jarri aurretik indarrean zegoena.

Era berean, Bizitzako Gutxieneko Diru-sarrera ezartzen duen abenduaren 20ko 19/2021 Legea aldatzen da, araubide erkideko autonomia-erkidegoek gutxieneko bizi-diru-sarreraren kotizazio gabeko prestazioaren kudeaketa beren gain hartu ahal izateko.

II. kapituluak enpleguaren arloko neurriak barne hartzen ditu. Lehenik eta behin, luzatu egiten dira La Palma uharterako kalteberatasun sozial eta ekonomikoko egoeri aurre egiteko eta ekonomia eta gizarte suspertzeko neurriak, ekainaren 28ko 5/2023 Errege Lege Dekretuaren 178. artikuluan aurreikusitakoak, Gailur Zaharreko eremuan izandako erupzio bolkanikoak eragindako Kanariar uharteetako enpresa eta langileen kasuan aldi baterako ezinbesteko egoerari lotutako aldi baterako enplegu-erregulazioko espedientei dagokienez.

Gainera, beharrezkoa da babes soziala ziurtatzeko beharrezkoak diren laguntza-neurriak luzatzea, kaleratzeak eta lanpostuen suntsipena saihestuz aparteko, aldi baterako eta premiazko egoera horietan.

Hala, errege lege-dekretu honek laguntza publikoko aldi berrira egokitzen ditu ekainaren 28ko 5/2023 Errege Lege Dekretuaren 173. artikuluan langileei laguntzeko lan-arloko neurriak, eta, horrenbestez:

- a) Zuzeneko laguntzen enpresa onuradunek ezin izango dute justifikatu energia-kostuen igoeran oinarritutako kaleratze objektiborik.
- b) Ukrainaren inbasioarekin zerikusia duten arrazoiengatik Langileen Estatutuari buruzko Legearen testu bateginaren 47. artikuluan araututako lanaldia murrizteko edo kontratuak eteteko neurriak hartzen dituzten enpresek, laguntza publikoa jasotzen badute, ezingo dituzte arrazoi horiek erabili kaleratzeak egiteko.

Beste alde batetik, otsailaren 14ko 99/2023 Errege Dekretuaren indaraldia luzatu da. Errege Dekretu horren bidez, 2023rako lanbide arteko gutxieneko soldata ezartzen da, elkarrizketa sozialeko mahaiko lanekin jarraituko dela bermatzeko behar den denborarako, beste urte batez lanbide arteko gutxieneko soldataren igoera itundua bilatze aldera.

Ildo horretan, eta urriaren 23ko 2/2015 Legegintzako Errege Dekretuak onartutako Langileen Estatutuaren Legearen testu bateginaren 27.1 artikuluan aurreikusitakoari kalterik egin gabe, ordezkari handieneko sindikatuei eta enpresaburuen elkartei aurretiaz kontsulta egiteari dagokienez, beharrezkotzat jotzen da gizarte-eragileek lanbide arteko gutxieneko soldata finkatzean benetan parte hartuko dutela bermatzea, zailtasun bereziko testuinguru sozial eta ekonomiko batean, eta, horrela, aldagai horren hazkunde-bideari jarraipena ematea, Europar eta nazioartean hartutako konpromisoak betetz.

Otsailaren 14ko 99/2023 Errege Dekretuak abenduaren 31n ondorioak izateari utziko dionez, ezinbestekoa da urtarillaren 1etik aurrera indarrean jarraitzea. Horrela, segurtasun juridikoa bermatzen da, eta jarraipena ematen zaio lanbide arteko gutxieneko soldataren funtzioari, hau da, langileentzako gutxieneko soldata-zoru edo -bermeari.

Xedapen horrek lanbide arteko indarreko gutxieneko soldata aldi baterako luzatzea dakar, 2024rako hori ezartzen duen errege-dekretua onartu arte, elkarrizketa sozialaren esparruan eta Langileen Estatutuaren 27. artikuluan aurreikusitakoarekin bat etorri. Artikulu horren arabera, soldata mota horrek honako hauek hartu behar ditu kontuan: kontsumo-prezioen indizea, estatuko batez besteko produktibitatea, errenta nazionalen lanaren partaidetzaren gehikuntza eta egoera ekonomiko orokorra.

Gainera, aldatu egiten da urtarillaren 10eko 1/2023 Errege Lege Dekretua, lan-kontrataziorako pizgarrien eta artisten gizarte-babesa hobetzearen arloko premiazko neurriei buruzkoa.

Arau honen helburuen artean daude kontratazio mugagabea lehentasunez bultzatzea eta kalteberatze edo enplegarritasun txiki kotzat jotzen diren pertsonen eta kolektiboaren enplegu egonkor eta kalitatezkoari eustea. Salbuespen gisa, neurri horien xedea aldi baterako kontratatzea izan daiteke, betiere praktiketako edo lan-kontratuko prestakuntza-egoeren iragaita sustatzera mugatuta, kontratu mugagabeetan, bai eta familia eta lana bateragarri egiteari zuzenean lotutako aldi baterako kontratazioa ere.

Hobaria jaso dezaketen kontratuen artean, honako hauek daude: jaiotzagatik eta adingabea zaintzeagatik atsedendialdiak dituzten langileak ordeztuko egindako iraupen jakineko kontratuak, adingabea edo bularreko haurra zaintzeko ardura partekatua dutenak, haurdunaldiko arriskua dutenak edo odoskitze naturaleko arriskua dutenak.

Urtarrilaren 10eko 1/2023 Errege Lege Dekretuaren 11.1 artikulua c) letraren lehenengo erroaldeko azken tartekiak lehen aipatutako arauak lortu nahi dituen helburuen aurkako ondorioak izan ditzake; izan ere, azken sei hilabeteetan ordezkapen-kontratu sinatu duen langileak enpresa edo erakunde berean zerbitzuak eman ez izana eskatzean, hoberia aplikatu daitezke familia eta lana uztartzeari zuzenean lotutako kontratu batean: izan ere, 11.1 c) artikulua salbuespen horren ondorioz, haurdunaldiko arriskuagatik aldi baterako ezintasun-egoeran dagoen langilea ordezkatzeko iraupen jakineko kontratu bat hoberi daitezke, baina, behin aldi baterako kontratu hori amaituta, ezingo litzateke hoberirik eman langile bera ordezkatzeko beste kontratu batean, adibidez, jaiotzagatiko baimenaz gozatzeko ari denean. Baztertzeko horrek arauak nahi ez duen lan-harreman baten amaiera eragin lezake: ordezkotzea. Hori dela eta, aldatu egin da.

Bestalde, ikertzaileei dagokienez, urtarrilaren 10eko 1/2023 Errege Lege Dekretuak bi aldaketa-ildo nagusi ezarri zituen haien kontratazioarako pizgarrien arloan: bata, ikerketa-jarduerak garatzeko kontratatutako langileek Gizarte Segurantzari ematen dizkieten hoberien zeharkakoa, eta bestea, doktoratu aurreko kontratuen ardaztutakoa. Kontratazioarako pizgarri guztietarako xedapen orokorren aplikazioari buruz egiten ari den interpretazioaren ondorioz, kontratatutako pertsonak langabezia dauden enplegu-eskatzaila izan daitezke eskatzen ari da, eta, ondorioz, pizgarri garrantzitsu horien aplikazioa atzeratzen ari da. Horrela, baldintza hori ikertzaileentzako pizgarrietan ezabatzen duen xedapen bat sartzen da.

III. kapitulua, berriz, etxebizitzaren arloko neurri buruzkoa da. Etxebizitza sozialetarako abalen lerro berri bat sortu da, Berreskuratze, Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren (PRTR) Gehigarriari lotuta, C2.I7 inbertsio berri baten garapena ezartzen duena, etxebizitza soziala bultzatzeko ICO maileguren ildo, Europar Batasuneko Berreskuratze eta Erresilientzia Mekanismoaren (MRR) mailegu-tartearen 4.000 milioi euroko zuzkidurarekin.

Horrela, etxebizitza soziala sustatzeko mailegu-ildoak abalen lerro batekin osatuko da. Ildo horrek finantza-estaldura partziala emango du, alokairu sozialeko edo arrazoizko prezioko etxebizitza-parkea handitzeko proiektuak egiteko, bai eta lehendik dagoen etxebizitza-parkea hobetzeko proiektuak egiteko ere, alokairu sozialera edo eskuragarri bideratua, gehienez 2.000 milioi euroko zenbatekoarekin.

Era berean, etxeko unitateen errealitate sozial eta ekonomikoari arreta eman behar zaio inflazioaren dinamika arintzeko prozesuaren eta nazioarteko egoeraren ondorioen luzapenaren testuinguruan, etxebizitzaren arloko kalteberatasun-egoeretan babes-neurri jakin batzuk zabalduz. Neurri horiek martxoaren 31ko 11/2020 Errege Lege Dekretuan sartu ziren, COVID-19ari aurre egiteko arlo sozial eta ekonomikoan premiazko neurri osagarriak hartzen dituzten. Horren arrazoiak da, hein handi batean, Ukrainako Gerraren denbora-luzapenak eta horrek familien ekonomian dituen ondorioek markatutako egoera bat dagoela, batez ere, baliabide gutxi dituzten pertsona eta etxeetan bereziki eragiten duten kontsumo-prezioen hazkunde-dinamiken bidez.

Zehazki, 2024ko abenduaren 31ra arte luzatzen da utzarazpen-prozeduren eta kaleratzeen etendura, lehendik ezarritako kasuetan eta izapideekin bat etorri, bai eta, bat etorri, 2025eko urtarrilaren 31ra arte errentatzaileak edo jabeak konpentsazioa eskatzeko aukera ere, abenduaren 22ko 37/2020 Errege Lege Dekretuan jasotakoaren arabera (37/2020 Errege Lege Dekretua, etxebizitzaren arloko eta garraioaren arloko kalteberatasun sozial eta ekonomikoko egoerei aurre egiteko premiazko neurri buruzkoa).

Aurrekoarekin bat etorri, maiatzaren 24ko 12/2023 Legearen hirugarren xedapen iragankorrean 2023ko abenduaren 31ri egiten zaien erreferentzia, etxebizitzarako eskubideari buruzkoa, 2024ko abenduaren 31n egindakotzat joko da.

Azkenik, urriaren 5eko 20/2021 Errege Lege Dekretua aldatzen da, La Palma uhartearen erupzio bolkanikoen eta berreraikuntza ekonomiko eta sozialak eragindako kalteak konpontzeko premiazko laguntza-neurriak onartzen dituena, 2021eko irailaren 19tik La Palma uhartean gertatutako mugimendu sismikoen eta erupzio bolkanikoen kaltetutako emandako hipoteka-bermedun nahiz bermerik gabeko mailegu eta kredituetarako korrituen eta printzipalaren ordainketa-betebeharren etete-arabidearen beste luzapen bat ezartzeko.

VIII

Araua xedapen gehigarri, iragankor, indargabetzaile eta azken xedapen batzuekin osatzen da.

Lehenengo eta bigarren xedapen gehigarrietatik hasita, laguntza jakin batzuk gauzatzeko epeak luzatzen dituzte. Lehen xedapen gehigarriari dagokionez, eta ibilgailu elektrikoaren industria-katearen jarduketara integretarako laguntzen lerroan finantzatutako proiektuak gauzatzeko epea luzatzeari dagokionez (Ibilgailu Elektrikoaren eta Konektatuaren Sektoraren Ekonomia Berreskuratze eta Eraldatzeko Proiektu Estrategikoaren barruan konektatuta dago (PERTE VEC)), esan behar da PERTE VEC Eraldaketa eta Erresilientzia Berreskuratze Planaren (PRTR) barruan deitutako proiektu guztien artean lehena dela, eta oso premisa zorrotzak dituela, bai proiektuen irismenagatik, bai onuradunen modalitateagatik.

Proiektuen irismenari dagokionez, ikuspegia nahiko anbiziotsua zen. Eskabide bakoitzak banakako jardura batzuk eta lankidetzako beste batzuk islatzea eskatzen zen, ibilgailu elektrikoaren ekoizpenaren balio-kate osoan zehar, bloke zehatzetan kokatuta (batzuk nahitaezkoak), modu harmonikoan eta akonpasatuan garatu beharrekoak. Jarduketara horiek benetan gauzatzeko, hainbat problematika azaleratu dira, bai balio-kateko botila-lepoetatik eratorritakoak (baterien esparruan, batez ere), bai manufaktura produktuaren eta prozesuaren zehaztapen teknikoetan izandako aldaketetatik eratorritakoak, sortzen ari den sektore bat artearen egoeran eguneratzearen ondorioz.

Onuradunen modalitateari dagokionez, proiektu horiek egiteko sortutako taldeetan aurkezteko eskatu zen. Horrek esan nahi du inbertsioak egitea konplexuagoa dela. Hain zuzen ere, inplikatuak ezagutu eta onartu egin behar dute edozein desbideratze, administrazioari aurkeztu aurretik, hark onar dezan. Horren ondorioz, erabakiak hartzeko denbora gehiago behar da, banakako laguntza-prozesuetan baino. Gainera, desbideratze horiek taldearen beraren egituraren aldaketak eragin ditzakete, barne-akordioan aldaketak egin beharko liratekeenak eta administrazioak ere ezagutu eta onartu behar dituenak.

Azkenik, arazo kointurakal izan dira lehengaien horniduran, batez ere garapen globalerako kritikoak diren balio-kateko puntuetan, bereziki baterien lehengaiak eta erdieroaleekin lotuta.

Horrek guztiak ekarri du 2022ko oinarrien eta deialdiaren aginduak ahalbidetzen duen egungo epea oso estua izatea bere proiektuak gauzatzeko, eta atzerapen batek arriskuan jar dezake Kontseiluaren 2021eko uztailaren 13ko Betearazpen Erabakian, Espainiako berreskuratze eta erresilientzia planaren ebaluazioa onartzeari buruzkoan, hitzemandako mugari eta helburuak betearaztea eta betetzea.

Bigarren xedapen gehigarriak turismo-sektorerako deitutako laguntza jakin batzuk gauzatzeko epeak luzatzen ditu, Berreskuratze, Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren esparruan. Adierazi behar da laguntza-lerro horiek Berreskuratze Planaren 14. osagaiaren barruan sartzen direla («Turismo-sektorearen modernizazio eta lehiakortasunerako plana»), 2. inbertsioaren barruan («Turismo-helmuga eta -sektoreetarako digitalizazio eta inteligentzia programa»), turismo-helmugan eta turismo-enpresen digitalizazioa sustatzeko jarduerak inplementatzeko helburuarekin. Digitalizazio hori funtsezkoa da sektore turistikoarentzat; izan ere, Espainiako BPGaren barruan ehuneko garrantzitsua da, eta bereziki sentibera da aldaketa globalekiko.

Laguntza horien bidez, garapen jasangarriago, klimatikoki neutralago eta digitalago baten abantaila guztiak aprobetxatzea ahalbidetuko duen turismo-eredu bat bultzatu nahi da, Europak ezarritako lehentasun nagusiekin bat datorrena, eta gero eta zorrotzagoa den eta bere jarduerak garatzen den lurraldeetan eragiten duen inpaktuaz jabetzen den turismo-eskariarekin bat datorrena.

Horregatik, oinarri-agindu horiek digitalizazioaren erronkari hainbat ikuspegitatik egin diote aurre: ezagutza sortzea eta transferitzea, toki-erakundeak laguntzea edo enpresei laguntzea.

Finantzatu beharreko jardueren aniztasunak deialdi bakoitzean proposatutako proiektuak kudeatzeko eta aztertzeko erronka ekarri du, eta jarduketak gauzatzeko hasieran aurreikusitako epeak ez dira nahikoak izan; beraz, oinarrien aginduetan aurreikusitako gehieneko epea hurbilduz, luzatu egin behar dira.

Kontuan izan behar da laguntza horietako batzuk erakunde publikoei eta ikerketa-erakundeei eman zaizkiela, eta erakunde horiek, beren izaeragatik, gastuaren araudi publikora egokitu behar dutela. Horrek mugatu egiten du erakunde horien jarduteko gaitasuna, finantzaketa nahikorik ez badute.

Beste kasu batzuetan, adibidez azken miliako laguntzetan, onuradunentzako taldearen figura aurreikusi da, eta horrek konplexutasun handiagoa dakar proposamenak aurkeztean eta ebaluatzean.

Hedapen horri esker, beraz, deialdien bidez finantza daitezkeen proiektu guztiak gauzatuko direla bermatuko da, eta turismo-sektorearen digitalizazioak dakartzan erronketan aurrera egiten jarraituko da, inolako aukerarik galdu gabe. Sektore turistikoko eragile guztiei digitalizazioan laguntzea funtsezkoa da sektorearen dinamismoari eusteko, lehiakortasuna hobetzen jarraitzeko eta balio bereizgarria duten proposamenak eskaintzen jarraitzeko.

Azkenik, epeen luzapen horiek ez dute eraginik izango CID helburuak eta mugarrak betetzean.

Hirugarren xedapen gehigarriak gaitasuna ematen die hezkuntza-administrazio eskudunei 2023rako Estatuko Aurrekontu Orokorrei buruzko abenduaren 23ko 31/2022 Legearen 13. artikuluan eta IV. eta V. eranskinetan agertzen diren moduluen zenbatekoak berriro kalkulatzeko, itunpeko ikastetxeetako irakasleei dagozkien ordainsari-igoerak aplikatzeko, irakasle publikoekin parekatzeko.

Laugarren xedapen gehigarriak, 2024ko ekitaldian, Ekonomia eta Ogasun Ordezkaritzek berme-salbuespenarekin geroratzeak eta/edo zatikapenak emateko salbuespenezko eta aldi baterako prozedura babesten du, tributu eta aduana ez diren zor publikoen esparruan. Eta hori guztia Ukrainako gerraren ondorio ekonomikoari aurre egiteko, Ekialde Hurbileko gatazkaren ondoriozko nazioarteko ezegonkortasun-giroak larriagotuta baitaude, ekoizpen-sarea babesten eta enpleguari eta jarduerari eutsiko zaiola bermatzen saiatuz, apirilaren 20ko 6/2021 Errege Lege Dekretuaren eta abenduaren 27ko 20/2022 Errege Lege Dekretuaren idotik.

Era berean, bosgarren xedapen gehigarrian, abenduaren 27ko 38/2022 Legean aurreikusitako aldi baterako bi kargak 2024rako luzatzea aurreikusten da (38/2022 Legea, aldi baterako energia-kargak, kreditu-erakundeak eta kredituko finantza-establezimenduak ezartzeko eta fortuna handien elkartasun-zerga aldi baterako sortzeko). Neurri horren helburua da bi sektoreek justizia fiskalari eta ongizate-estatuari laguntzen jarraitzea.

Horrez gain, bi kargen konfigurazioa berrikustea aurreikusten da, hasiera batean aldi baterako ondare-prestazio publiko gisa eta zergazkoak ez diren ondare-prestazio gisa taxutuak, zerga-sisteman erabat integratzeko, eta itundutako edo hitzartutako tributu bihurtuko dira, dagokionaren arabera, Euskal Autonomia Erkidegoko lurralde historikoetan eta Nafarroako Foru Komunitatean indarrean dagoen ituna eta hitzarmen ekonomikoa aldatu ondoren, hurrenez hurren.

Bestalde, errege lege-dekretu honek 2024rako Estatuko Aurrekontu Orokorren Legean pizgarri bat ezartzea aurreikusten du. Pizgarri hori gure herrialdeko trantsizio ekologikorako funtsezkoak diren inbertsio estrategikoengatik energia-sektorean ordaintzera behartuta daudenei aplikatuko zaie, hala nola, energia-biltegitratzea, erregai berriztagarri berriak – biogasa, biometanoa edo hidrogeno berdea – eta horiei lotutako sare-azpiegiturak, bai eta balio nazionalak eta Europako kateari lotutako inbertsioak ere, autonomia estrategikoa lortzen laguntzeko, aipatutako urtearekiko kontuan hartu beharreko magnitudeei dagokienez 2024ko urtarrilaren 1etik aurrera egiten badituzte.

Gainera, autonomia-erkidegoaren finantzaketa-sistemaren erreformaren testuinguruan ondare-tributazioa berrikusten ez den bitartean, Fortuna Handien Elkartasunaren Aldi Baterako Zergaren aplikazioa luzatu egingo da.

Neurri hori hartzea ezinbestekotzat eta premiazkotzat jotzen da erreforma hori tributu-harmonizazioko baldintza egokietan egin dadin, eta, beraz, abiapuntuan, autonomia-erkidegoetako ondarearen kargan dauden aldeak ez dira oso desberdinak. Bigarrenik, neurria beharrezkotzat jotzen da ahalmen ekonomiko handiagoa dutenei ahalegin handiagoa eskatzen jarraitzeko.

Seigarren xedapen gehigarria Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zerga bitarteko elektronikoen bidez aitortzeko betebeharraren ebaluazioari buruzkoa da, errege lege-dekretu honen azken xedapenetako bigarrenak horretarako egindako aldaketaren ondorioz.

Zazpigarren xedapen gehigarriak, halaber, 2022an eta 2023an bezala, finantzaketa handitzeko aparteko zuzkidura gaitzea jasotzen du, 2020ko ekitaldiari dagozkion Estatuko tributueta partaidetzaren likidazioen saldo global negatiboen eragina arinduz.

Zortzigarren xedapen gehigarriak, halaber, autonomia-erkidegoek 2024an izango duten salbuespenezko zorpetze-araubideari buruzko aurreikuspen bat jasotzen du, hurrengo ekitaldian eskualdeek kontzeptu horrengatik dituzten finantzaketa-beharrak betetzea ahalbidetzeko arau fiskalak etenda egon diren bitartean mantendu den erregulazioaren antzekoa jasotzen duena.

Bederatzigarren xedapen gehigarria hidrogenoaren enbor-sarearen behin-behineko kudeatzailei buruzkoa da, eta behin-behineko aplikazio-araubide bat ezartzen da hidrogeno-sareen kudeatzaileak behin betiko izendatu arte, aplikatu beharreko Europako araudian ezarritako baldintzen arabera.

Hamargarren eta hamaikagarren xedapen gehigarriek Estatuaren eta Kataluniako Generalitatearen arteko lankidetzarako lege-esparrua osatzen dute, 2023rako Estatuaren Aurrekontu Orokorrei buruzko abenduaren 23ko 31/2022 Legearen ehugarren eta ehugarren xedapen gehigarrietan aurreikusitako hitzarmenak izenpetu ahal izateko. Lege horren ehugarren xedapen gehigarriak, ekainaren 28ko 5/2023 Errege Lege Dekretuaren azken xedapenetatik bosgarrenak aldatu zuenak, Estatuak eta Kataluniako Generalitateak JP.2 eta JP.7ren konektibitatea hobetzeko jarduketak gauzatzeko hitzarmen bat sinatzeko betebeharra ezarri zuen, bai eta Pirinioetako Ardatzean Jarduketa Plan bat gauzatzeko beste hitzarmen bat ere. Horrela, bi administrazioen arteko lankidetzaren esparru bat sortu zen, Generalitateak Estatuko Errepide Sarean hainbat jarduketa egin ahal izan zitzaizkion.

Baina xedapen horri emandako idazketa osatu gabe geratu da, autonomia-erkidegoari baimena eman baitio lizitatzeko, kontratatzeko, jarraipena egiteko eta obra lotutako laguntza teknikoak nahiz obrak ikuskatzeko, bai eta obra horiek gauzatzeko beharrezkoak diren desjabetzeak egiteko ere, baina ez du esleipen hori artikulatu ondoren lizitazioa egin aurretik egin beharko diren proiektuen eta azterlanen kasurako.

Horrek eragotzi egin du orain arte hitzarmen horiek egin ahal izatea, eta premiazkotza da muga hori zuzentzea, Aurrekontuen Legearen agindua bete ahal izateko. Testuinguru horretan bertan, lankidetzaren eredu bera beste bi azpiegituratara zabaltzea komeni dela ikusi da, eta azpiegitura horietan ere lankidetzaren premiazkotza da.

Era berean, bi xedapen gehigarri horien bidez, aipatutako hitzarmenen aurrerapenaren araubidea malgutu da, haien garapena errazteko, administrazioen arteko leialtasun instituzionalaren printzipioaren pean.

Hamabigarren xedapen gehigarriak toki-erakundeetako unibertsitate publikoetara zabaltzen die berandutze-interesak aplikatzeko salbuespena, ekainaren 28ko 5/2023 Errege Lege Dekretuak sartutako Berreskuratzeko, Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren esparruan sektore publikoko erakundeetako emandako zuzeneko emakidako dirulaguntzetan soberakinen ondorioz itzuli beharreko zenbatekoetako dagokienez.

Lehenengo xedapen iragankorren bidez, 4. artikuluan informazioaren eta komunikazioaren teknologiek lotutako arriskua kudeatzeko betebeharrak buruz ezarritako neurrien aplikazioa arautzen da. Neurri horiek honako hauek dira: ordainketa-sistemen operadoreek, ordainketa-eskemen operadoreek, ordainketa elektronikoko akordioaren operadoreek, ordainketa-hornitzaileak eta zerbitzu teknologikoen edo teknikoaren beste hornitzaileak batzuek.

Bigarren xedapen iragankorrek epe berri bat ezartzen du pertsona fisikoen errentaren gaineko zergaren zenbatespen objektiboaren metodoaren eta araubide berezi sinplifikatuaren eta balio erantsiaren gaineko zergaren nekazaritza, abeltzaintza eta arrantzaren zenbatespen objektiboaren uko egiteak edo errebozazioak aurkezteko; izan ere, aldaketa horiek eragindako zergadunek dagozkien erabakiak hartu behar izan zituzten 2024an indarrean egongo diren muga baztertzailerak ezagutu gabe.

Hirugarren eta laugarren xedapen iragankorrek, hurrenez hurren, dagoeneko emanda dauden eskari-instalazioetarako sarbide- eta konexio-baimenen bermea aplikatu beharreko araubidea aipatzen dute, bai eta dagoeneko emanda dauden baimen horien iraungipenari ere.

Bosgarren xedapen iragankorra, horniduraren segurtasuna bermatzeko instalatu behar diren penintsulaz kanpoko lurraldeetako instalazioetarako sarbide-baimenei buruzkoa da. Sistemaren operadoreak penintsulaz kanpoko lurraldeetan sorkuntzaren egoerari buruz agerian utzi duen egoera dela

eta, komeni da norgehiagoka-prozedura bat egitea, uztailaren 31ko 738/2015 Errege Dekretuaren 46. artikuluan aurreikusitakoaren babesean egindako bateragarritasunaren aldeko ebazpena emateko (738/2015 Errege Dekretua, energia elektrikoa ekoizteko jarduera eta penintsulaz kanpoko lurraldeetako sistema elektrikoetan abiarazteko prozedura arautzen dituena). Txosten horien arabera, beharrezkoa da potentzia termikoa izatea, horniduraren segurtasuna bermatzeko. Paradoxikoa litzateke, gutxienez, hornidura bermatzeko behar diren taldeek sarbide- eta konexio-baimenik ez izatea; horregatik, prozedura horren esleipendun diren taldeei portaera estatikoaren irizpideak baino ez zaizkie aplikatuko.

Seigarren xedapen iragankorra eskarirako sarbide- eta konexio-baimenen eskaerei buruzkoa da, abenduaren 29ko 1183/2020 Errege Dekretuaren 20 bis.2 artikuluan aipatzen diren korapiloetan izapidetzen ari badira.

Zazpigarren xedapen iragankorrean, errege lege-dekretu hau indarrean jarri aurretik abiarazitako energia-biltegitratze hidraulikorako uren emakida emateko prozedurak arautzen dira.

Era berean, zortzigarren xedapen iragankorrak Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bateginaren hamaseigarren xedapen iragankorra etetea dakar, Etxeko Langileentzako Sistema Bereziko kotizazio-oinarrirei eta -tasei eta babes-ekintzari buruzkoa.

Bederatzigarren xedapen iragankorrak, alde batetik, ezarri zaizkien araubideetako kotizazio-taldeen gutxienerako kotizazio-oinarrien gehikuntza lotzen du lanbide arteko gutxienerako soldatari seigarren bat gehituta, eta sistemaren kotizazio-oinarrien gehieneko mugaren gehikuntza finkatzen du, pentsoen errealizazioarako ezartzen den ehuneko aplikatuta, eta kotizazio-oinarrien gehieneko muga Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bateginaren hogeita hamazortzigarren xedapen iragankorrean ezarritako ehuneko aplikatuta finkatuko da. Eta, bestetik, Belaunaldien arteko Ekitate Mekanismoari dagokion kotizazioa ezartzen du, 2023rako Estatuaren Aurrekontu Orokorreari buruzko abenduaren 23ko 31/2022 Legearen 122. artikuluan hamalagarren paragrafoan aurreikusitakoaren arabera. Gainera, 2024rako ezartzen du, Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bateginaren berrogeita hamabigarren xedapen gehigarrian ezarritakoaren arabera, prestakuntza-programetan sartutako prestakuntza-praktikak edo kanpoko praktika akademikoak egiten dituzten ikasleen kotizazioa Gizarte Segurantzaren sistemari.

Hamargarren xedapen iragankorrak Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bateginaren berrogeita hamabigarren xedapen gehigarriaren aplikazioa arautzen du, prestakuntza-praktiken arloan.

Azkenik, hamaikagarren xedapen iragankorrak aurreikusten du indarrean jarri ondoren hasitako prozedura judizialei aplikatuko zaizkiela azken xedapenetako seigarrenean jasotako aurreikuspenak.

Bestalde, xedapen indargabetzaile bakarrak, errege lege-dekretu honen aurka doazen maila bereko edo beheagoko xedapenak indargabetzeaz gain, berariaz ezabatzen du abenduaren 28ko 31/2021 Errege Lege Dekretuaren lehen xedapen gehigarria (Errege Lege Dekretu horrek Kanarietako Ekonomia eta Zerga Araubidea aldatzen duen uztailaren 6ko 19/1994 Legea aldatzen du), eta epe berri bat ezartzen du zergak ordaintzeko metodo eta araubide bereziei uko egiteko edo errebokatzeko. Xedapen horretan, artikulua bakarrean onartutako neurriek 2022-2027 aldirako Eskualde Helburuko Laguntzen Maparen Europako Batzordearen baimena lortzeko baldintza ezartzen zen, 2022ko martxoaren 17an lortu baitzen.

Europako Batzordeak 2023ko abenduaren 13an baimendu du 2024-2027 aldirako Espainiako eskualdeetako laguntzen mapa aldatzea, Batzordeak 2023ko ekainean egindako tarteko berrikuspenaren ondoren. Beste aldaketa batzuen artean, Kanarietako inbertsiorako eskualde-laguntzen intentsitateak ehuneko hamar puntu egin du gora, enpresen tamainaren arabera.

Beraz, beharrezkotzat jotzen da lehen xedapen gehigarri hori indargabetzea.

Gainera, azken xedapenetako lehenengoan aldatu egiten dira 27. artikuluan 11. paragrafoa, Kanarietako inbertsioetarako erreserba gauzatzat jotzen diren inbertsio aurreratuei buruzkoa, eta 29. artikuluan 1. eta 2. paragrafoak, uztailaren 6ko 19/1994 Legearen Kanarietako Eremu Berezian indarraldia buruzkoa, eta kendu egiten dira bertan jasotzen ziren eta beren izaeratik behin eta berriz eguneratu behar ziren denborazko erreferentziak.

Aldi baterako erreferentzia horiek Europako Batzordearen 2014ko ekainaren 17ko 651/2014 (EB) Erregelamenduaren ondorio direnez eta harekin lotuta daudenez (651/2014 (EB) Erregelamendua, zenbait laguntza-kategoria barne-merkatuarekin bateragarritzat jotzen dituen Tratatuaren 107. eta 108. artikulua aplikatuz (Kategorien arabera Salbuespenen Erregelamendu Orokorra ere esaten zaio), horien ordean Europar Batasuneko arauen zuzeneko erreferentziak edo euskarri juridikoa ematen dieten Europako Batzordearen dokumentuetatik eratorritakoak jarri dira, aldiari-aldiari berrikusteko betebeharrak ezabatuz.

Ildo horretan, uztailaren 6ko 19/1994 Legearen 29. artikuluan 1. paragrafoaren denbora-erreferentzia aldatu dela nabarmendu behar da; izan ere, lehen aldiz adierazten du arau nazionalen Europako Batzordeak aitortutako epea, bi aldiz: azkena, 2023ko ekainaren 8ko gutunaren bidez, Kanarietako Eremu Bereziko erregimenaren zerga-onurak baliatzei buruzkoa, Batzordearen 2014ko ekainaren 17ko 651/2014 (EB) Erregelamenduaren 15. artikuluan 4. paragrafoarekin eta aplikatu beharreko beste araudi batekin bat etorritik.

Horrela, segurtasun juridiko handiagoa ematen zaie Kanarietako operadore ekonomikoiei, batzuetan urduri ikusi baitute legean adierazitako epeak betetzen ari direla, eta ez baitakite dagokion arau-eguneratzea egingo zen ala ez.

Horrez gain, Europako Batzordearen aurretiazko baimenik behar ez duten Estatu laguntza horietarako gaur egun ezarrita dagoen prozedurara egokitzen da terminologia.

Bestalde, Auzitegi Gorenaren 953/2023 epaiak, uztailaren 11koak (6391/2021 kasazio-errekurtsoa), pertsona fisikoen errentaren gaineko zergaren (PFEZ) eta ondarearen gaineko zergaren 2018ko aitortpen-ereduak onartzen dituen martxoaren 4ko HAC/277/2019 Aginduari dagokionez, agerian utzi du arau-urritasuna dagoela bitarteko elektronikoak ezartzeko PFEZaren aitortpena aurkezteko bide bakar gisa.

Horregatik, azken xedapenetako bigarrenean, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko eta Sozietateen gaineko Zergaren, Ez-egoiliarren Errentaren gaineko Zergaren eta Ondarearen gaineko Zergaren legeak partzialki aldatzen dituen azaroaren 28ko 35/2006 Legearen aldaketa sartzen da, antzemandako arau-akatsa konpontzeko; azken hamar urteetako Errenta Kanpainetan agerian geratu den errealitate praktikoa abiapuntu hartuta, aldi horretan, laguntza-bide desberdinei esker, zergadunek beren, hirugarrenen edo Agentziak emandako bitarteko elektroniko bidez aurkeztu ahal izan baitute PFEZaren aitortpena.

Ildo horretan, lege jasotzen da aitortpen bitarteko elektroniko bidez egiteko betebeharrak ezarri ahal izango dela, baldin eta Zerga Administrazioak ziurtatzen badu laguntza behar duten zergadunei arreta pertsonalizatua emango zaiela aitortpen bitarteko horien bidez betetzeko. Zerga-betebehar formal bat betetzeko moduari eragiten dion araua da, hau da, PFEZa bitarteko elektroniko bidez aitortzeko betebeharrari. Neurri horrek ez ditu inola ere aldatzen zergadunentzako zergaren kuota kuantifikatzeko edo zehazteko elementuak, gaur egun indarrean dagoen araudian ezarritakoak izaten jarraitzen baitute.

Era berean, beharrezkoa eta premiazkoa da berriazko lege-gaikuntza hori egotea hurrengo errenta-kanpaina hasi baino lehen eta 2023ko PFEZaren aitortpen-eredua arautzen duen agindua onartu baino lehen.

Azken xedapenetako hirugarrenaren bidez, abenduaren 27ko 38/2022 Legea ere aldatzen da. Zehazki, Fortuna Handien Elkartasunaren Aldi Baterako Zergari dagokionez, eta PFEZrako adierazitakoaren antzeko motibazio bati erantzunez, lege aurreikusten da zerga bitarteko elektroniko bidez aitortzeko betebeharrak; izan ere, subjektu pasiboan izaera kontuan hartuta, oso zenbateko esanguratsua duten ondare garbiak dituzten pertsona fisikoek bitarteko elektronikoak eskuratu eta erabili ahal izan beharko litzukete zerga hori betetzeko. Arau formula da, eta ez du eraginik zergaren kuota kuantifikazioan.

Azken xedapenetako laugarrenak berriaz jasotzen du, aurretik adierazitakoaren antzera, ondarearen gaineko zergaren autolikidazioa egitera behartuta egon daitezkeen zergadunen baldintza bereziak kontuan hartuta, aitortpena aurkezteko bidea zerga horretan soilik elektronikoa izan daitekeela.

Azken xedapenetako bosgarrenak jabetza horizontalari buruzko uztailaren 21eko 49/1960 Legearen zenbait aldaketa sartzen ditu, testua urriaren 5eko 19/2021 Errege Lege Dekretuak egindako aldaketetara egokitze (19/2021 Errege Lege Dekretua, Berreskuratze, Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren testuinguruan eraikinak birgaitzeko jarduera bultzatzeko premiazko neurri buruzkoa). Ondoren, ekainaren 14ko 10/2022 Legean jasotzen dira aldaketa horiek (10/2022 Legea, Birgaitze, Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren testuinguruan eraikinak birgaitzeko jarduera bultzatzeko premiazko neurri buruzkoa), Gorte Nagusietan lege-proiektu gisa izapidetu ondoren.

49/1960 Legearen Hamargarren artikulua 3. paragrafoan sartzen diren aldaketen helburua honako hau da: 49/1960 Legearen Hamazazpigarren artikulua 2. paragrafoan eraginkortasun energetikoa hobetzen laguntzen duten obrak edo jarduketak egiteko ezarritako gehiengoan araubide berriekin kontraesanak saihestea, bai eta higiezin-guneetarako Estatuko legerian ezarritako administrazio-baimenaren araubideari eta eraikinetan esku-hartze jakin batzuk egiteko lurralde- eta hirigintza-antolamenduaren legerian ezarritako baimen-araubideei lotuta dagoen argitzea ere.

Azken xedapenetako seigarrenak Estatuari eta Erakunde Publikoari Laguntza Juridikoa emateari buruzko azaroaren 27ko 52/1997 Legea aldatzen du, baliabide publikoen antolamenduaren, teknologiaren eta eraginkortasunaren ikuspegitik funtsezkoak diren bi alderditan.

Horretarako, aldatu egiten da Estatuaren lurralde-foruaren araua, zeinaren justifikazio konstituzionalak aukera ematen baitu Estatuko Abokatutzaren edo Gizarte Segurantzaren Administrazioaren edo autonomia-erkidegoen zerbitzu juridikoen bulegoak lurralde nazionalen biltzeko, eta horrek onura argiak dakarzikie herritar guztiei, kostu txikiagoa dakarrelako baliabide publikoen kudeaketan eta zerbitzu publikoaren errendimendua hobetzen duelako. Gainera, probintzia-hiriburuetako organo judizialen nolabaiteko espezializazioa bermatzen denez, sarritan nolabaiteko konplexutasuna dakarten gaien ezagutza beren gain hartzeko, funtzio jurisdikzionala hobeto betetzea eta emaitzak lortzea ahalbidetzen dute.

Justizia, funtzio publiko, toki-araubide eta mezenasgoaren arloko Berreskuratze, Eraldaketa eta Erresilientzia Plana gauzatzeko premiazko neurriak onartzen dituen abenduaren 19ko 6/2023 Errege Lege Dekretuan ezarritako erregulazioarekin bat etorriz, eta Administrazio Publikoan jardueran inspiratzen duen baliabide publikoak esleitzeko eta erabiltzeko eraginkortasun-, ekonomia- eta efizientzia-printzipioak bermatze aldera, Estatuko abokatuak epaitegi edo auzitegiaren bidekonferentzia bidez agertzea arautzen da.

Azken xedapenetako zazpigarrenak 4. paragrafoa gehitzen dio Lehiaren Defentsari buruzko uztailaren 3ko 15/2007 Legearen 18. artikuluari, Merkatu eta Lehiaren Batzorde Nazionala gaitzeko, Batzordeak zuzenean lurralde nazionalen egiten dituen ikuskapenetan Europako Batzordeari laguntza aktiboa emateko, bai eta Europako Batzordeak eskatutako ikuskapenak edo bestelako ikerketa-neurriak egiteko ere, Atzerriko Dirulaguntzen Erregelamenduaren arabera.

Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2022ko abenduaren 14ko 2022/2560 (EB) Erregelamenduaren 14. artikulua, barne-merkatua desitxuratzeko duten atzerriko dirulaguntzei buruzkoak, honako aukera hau aurreikusten du: Europako Batzordeak, barne-merkatuan eragin distortsionatzailea duen atzerriko sorospena dagoen zehazteko, estatu kide baten lurraldean ikuskapenak egitea eta estatu kide horretako agintaritzaren eskudunak gaitutako funtzionarioek eta gainerako pertsonak laguntzea; 14. artikulua arabera, halaber, estatu kideetako agintari nazional eskudunei eska diezaieke beren lurraldean ikuskapenak egiteko. Beharrezkoa da, beraz, xedapen horien eraginkortasuna bermatzea, gure lehiaketa sistema eta estatu-laguntzena osatuz eta Europa mailan garatutako azken tresnak txertatuz.

Azken xedapenetako zortzigarrenak xedapen iragankor berri bat eranstean dio Erregistro Zibilari buruzko uztailaren 21eko 20/2011 Legeari, Bulego Nagusia eta Bulego Kontsularrak ezartzeari buruzkoa.

Azken xedapenetako bederatzigarrenak puntualki aldatzen du 29/2022 Legea, abenduaren 21ekoa, ordenamendu nazionala Eurojusti buruzko Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2018ko azaroaren 14ko 2018/1727 (EB) Erregelamenduari egokitzen diona eta jurisdikzio-gatazka, nazioarteko lankidetzak juridikoko sareak eta Justizia Ministerioaren mendeko kanpoko langileak arautzen dituen, Eurojusteko kide nazionalen ordainsari-araubideari dagokionez.

Azken xedapenetako hamargarrenak, hamaiagarrenak eta hamabigarrenak, hurrenez hurren, honako hauek jasotzen dituzte: erregelamendu-xedapen jakin batzuen maila zaintzea, errege lege-dekretu honetako neurriak onartzeko Estatua babesten duten Espainiako Konstituzioaren eskumen-titulua, eta dagozkien arau-gaikutzak.

Azkenik, azken xedapenetako hamahirugarrenak arau hori indarrean sartzeari buruzkoa.

IX

Espainiako Konstituzioaren 86. artikulua aukera ematen dio Gobernuari lege-dekretuak emateko «aparteko eta presazko beharrezko dagoenean», baldin eta ez badiete eragiten Estatuko oinarriko erakundearen ordenamenduari, Konstituzioaren I. tituluaren araututako herritarren eskubide, betebeharrak eta askatasunari, autonomia-erkidegoen araubideari eta hauteskunde-zuzenbide orokorrari. Arau hori, beraz, ondo definitutako tresna bat da, non aukera eta beharrezko buruzko judizio politikoak tartea zabala duen, betiere ezinbesteko presazko egoera baten aurrean emaitza zehatz bat lortzera bideratuta badago.

Errege lege-dekretua Konstituzioaren arabera tresna zilegia da, baldin eta, gure Konstituzio Auzitegiak behin eta berriz eskatu duen bezala (6/1983 epaia, otsailaren 4koa, 5. OJ; 11/2002 epaia, urtarrilaren 17koa, 4. OJ, 137/2003 epaia, uztailaren 3koa, 3. OJ, eta 189/2005 epaia, uztailaren 7koa, 3. OJ; 68/2007, 10. OJ eta 137/2011, 7. OJ), presazko legeriak justifikatzen duen helburua bada egoera jakin bati dirulaguntza ematea, gobernuaren helburuen barruan; izan ere, aurreikusten zaizkien diren arrazoiengatik, berehalako araututako ekintza behar da ohiko bidetik edo legeak parlamentuan izapidetzeko presazko prozeduratik baino epe laburragoan, are gehiago prozedura hori zehaztea Gobernuaren esku ez dagoenean.

Beraz, egiaztatuta geratu behar da «lotura beharrezkoa dagoela zehaztutako larrialdi-egoeraren eta hura diruz laguntzeko hartutako neurri zehatzaren artean (KAEak: 29/1982, maiatzaren 31koa, 3. OJ; 182/1997, urriaren 20koa, 3. OJ; eta 137/2003, uztailaren 3koa, 4. OJ)».

I. tituluaren ezarritako neurriak dagokienez, eta, zehazki, I. kapituluaren 22ko 19/2022 Errege Lege Dekretua onartzea justifikatu zuten premiazko eta premiazko aurrekontuek bere horretan jarraitzen dute errege lege-dekretu hau onartzeko, errege lege-dekretu honen neurriak aldatzen eta sakontzen dituenak.

Hala, azaroaren 22ko 19/2022 Errege Lege Dekretuak, zioen azalpenean bertan airtortzen duenez, hainbat neurri ezarri zituen finantza-gastuak eta kalteberatasun-arriskuan dauden erdi-mailako familientzako beste mota bateko gastuak azkartasunez handitzeko. Neurri horietan, neurri ekonomikoa eta juridikoa hartuz erantzuna azkar ematea ezinbestekoa zen haien eraginkortasuna bermatzeko. Erreferentzia gisa EURIBORRA hartzen badugu, hau da, tasa aldakorreko hipoteka-maileguetan gehien erabiltzen den interes-tasa, errege lege-dekretu hori onartu zenean, oinarriko hirurehun puntu baino gehiago igo zen hamar hilabete eskasetan, eta % 3ra hurbildu zen, sei urtez eremu negatiboan egon ondoren. Igoera horrek azken urtean jarraitu du, eta 2023ko azaroan % 4,022koa izan da, hau da, ia baino 100 oinarriko puntu handiagoa.

Orain hartzen diren bi neurrien helburua familiek finantza-kostuak merkatzea da, 2022ko azaroan onartutakoan sakonduz. Hori lortzeko, batetik, amortizazioagatik edo aurreziak itzulketarik komisioen etendura urtebetez luzatu behar da, eta, bestetik, dagoen muga itzulketa-komisioetara zabaldu behar da subrogazio-amortizazioetarako eta hasierako tasa finkora aldatzeagatik berritze-komisioetarako, gutxienez hurrengo hiru urteetan. Horrela, familiei erraztasun gehiago ematen zaizkie mailegua alde aurretik amortizatzeko eta hipoteka-kuota arintzeko epea mantenduz edo interes ordaintza oso arintzeko amortizazio-epea murriztuz. Hurrengo hiru urteetan, gutxienez, tasa aldakorretik hasierako tasa finkora aldatzeari dagokionez, tasa horretarako aldaketaren kostua arindu egin da, higiezin kredituko kontratuen legeak aurreikusten zuen neurri berean, kontuan hartuta irtenbide hori erakundeek eskaintzen duten alternatiba bat bihurtzen ari dela nahiko maiz, interes-tasa altuen testuinguruan, eta horrek tasa finkoek zorduntzat epe motzera duten erakargarritasuna murrizten duela.

Neurri horiek berehala onartzearekin lortu nahi diren helburuak ezin izango liriteke lortu lege-proiektu bat presako prozeduraren bidez izapidetzearen bidez, eta, beraz, erabat justifikatuta dago errege lege-dekretua baliatzea, horretarako gaitzen duen aurrekontua bateratzearen ikuspegiarekin. Hori

bereziki garrantzitsua da amortizazio aurreratuagatik edo tasa finkora igarotzeagatik tasa aldakorreko maileguetarako konpentsazioen eta komisioen kobrantza eteteko, azken hori 2023ko abenduaren 31n amaitzen baita.

II. kapituluaren ezarritako neurriari dagokionez, premiazkoa eta beharrezkoa da finantza-legeria aldatzea, ahulenen babesa indartzeko, kontuan hartuta eskudiruen garrantzia — 65 urtetik gorakoen transakzioen % 74 ordaintzeko modu erabiliena da — eta kolektibo jakin batzuek zailtasunak dituztela kutxazain automatikoetatik eskudirua ateratzeko, dela irisgarritasun fisikoko zailtasunengatik, dela arrakala digitalagatik. Ildo beretik, Espainiako Bankuaren 2023ko Espainiako banku-zerbitzueterako irisgarritasun presentzialari buruzko jarraipen-txostena ematen da, zeinak kalteberatzen jotzen baititu, eskudirua eskuratzeari dagokionez, adin aurreratuak eta gaitasun digital txikiak dituzten kolektibo jakin batzuk. Kolektibo horientzat, leihatilatik eskudirua ateratzea oinarritzko ordainketa-zerbitzua da, eta premiazkoa eta beharrezkoa da banku-zerbitzuen bilakaera teknologiko bizkorren testuinguruan bermatzea.

Horri dagokionez, aipatzekoa da Bankuen Konpromiso Sozial eta Iraunkorra Indartzeko Protokolo Estrategikoak ekarri zuen aurrerapena. Sektoreko elkarte nagusiek sinatu zuten protokolo hori 2021eko uztailen, eta 2022ko otsailen zabaldu zen, kolektibo kalteberen arreta bermatzeko, besteak beste, 65 urtetik gorakoena edo desgaitasunen bat duten pertsonena. Besteak beste, kolektibo horiei leihatilan zerbitzuak emateko neurriak jasotzen ditu, baita eskudirua ordutegi zabalago batean kentzeko neurriak ere. Hala ere, agerian geratzen da bezero nagusiek edo premia bereziak dituztenek kutxazain automatikoak erabiltzea leihatila erabiltzeko ezarritako batzordeek baldintzatzen dutela sarritan. Horrela, entitate askok kutxazainetan aplikatzen direnak baino komisio handiagoak aplikatzen dituzte, eta beste erakunde batzuek frankizia jakin bat aplikatzen dute, hileko doako 3, 4 edo 5 eragiketako, eta hortik aurrera leihatilako eragiketak kobratu egiten dira.

Leihatilatik eskudirua ateratzegatik komisioak kobratzea da, oraindik ere, banku-erabiltzaileen eta adinekoen ordezkari nagusiek zerbitzu hori eskuratzeko izan behar duten zailtasun handienetako bat, zerbitzu hori funtsezkoa baita finantza-inklusiurako.

Neurri horiek berehala onartuz lortu nahi den helburua ezin izango litzateke lortu lege-proiektu bat presako prozeduraren bidez izapidetzearen bidez, eta, beraz, erabat justifikatuta dago errege lege-dekretura jotzea, gaitzen duen aurrekontuaren konkurrentziaren ikuspegitik. Hain zuzen ere, komisio horiek mantentzeak kalte handia eragiten die eskudirua eskuratzeko zailtasun handienak dituztenei eta gehien behar dutenei, beste aukera batzuen aldean erabiltzeko errazak direlako. Neurriaren izaera proportzionatua ere nabarmendu behar da, biztanleria kalteberenean zentratzen baita.

Premiazkoa da, halaber, ordainketa-sisteman proiektatutako jarduketak. Gaur egun, ordainketa-sistemen, -eskemen edo -akordioaren operadoreek, ordainketa-prozesadoreek eta ordainketa-sisteman, zentzu zabalean, zerbitzu teknikoak beste hornitzaile batzuek ez dute inolako lege-aurreikuspenik bete behar, informazioaren eta komunikazioaren teknologia berrien kudeaketa ezin hobea bermatzeko. Era berean, ez daude zuzenean agintari nazionalen ikuskapen, ikuskapen edo zehapenen mende. Errege lege-dekretu honetan hartutako neurriek egoera hori zuzentzen dute, ordainketa-sisteman esku hartzen duten finantza- edo teknologia-erakunde guztiek, zentzu zabalean, informazioaren eta komunikazioaren teknologia berrien erabilerraren kudeaketa ezin hobea egitera behartzen dituzten arauak betetzen dituztela bermatuz. Neurri horiek premia hartu ezean, herritarrek ordainketa-sisteman duten konfiantza kolokan egon liteke, eta horrek nahi ez diren ondorioak izango litzuke gure ekonomian eta gizartean.

Koinbertsio Funtsa sortzeari dagokionez, aparteko eta presazko premia Espainiako Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren eranskinean ezarritako datetan oinarritzen da, funts hori ezartzeari dagokion neurriaren mugari eta helburu bakoitza nahitaez betetzeko muga-epe gisa. Funtsa ezartzeko mugarrari eta helburuen egutegia Europako Batzordearekin adostu zen, eta Espainiako Eraldaketa eta Erresilientzia Berreskuratzeko Planaren (Europar Batasuneko Ekonomia eta Finantza Gaietarako Kontseiluak 2023ko urriaren 16an onartua) Council Implementing Decision (CID) eranskinaren barruan sartu zen.

Mugarriak eta Helburuak betetzeko egutegiaren arabera, Funtsa ezartzeko lehen Mugarria Funtsearen arau-esparru osoa indarrean jartzean datza, 2024ko lehen hiru hilabete bakoitza. Azpimarratu behar da arau-esparru horrek errege lege-dekretu hau duela, bai eta haren edukia garatzen duen arau bat eta Ekonomia, Merkataritza eta Enpresa Ministerioko titularrak emandako agindu bat ere, kudeatzaileari aldi-aldi ordaintzeko mekanismo egokiak ezartzen dituen haren kargura. Azken batean, Errege Lege Dekretu hau onartzea Koinbertsio Funtsearen arau-esparrua ezartzeko lehen etapa baino ez da, eta, ondorioz, premiazkoa da hura onartzea araudi osagarria horretarako ezarritako epearen barruan izapidetu ahal izateko behar besteko arintasunez.

Halaber, Mugarri eta Helburuen egutegiaren arabera, Funtsearen baliabideen % 50 konprometitu egon beharko dira 2025eko lehen sei hilabetearen amaieran, eta Funtsearen baliabideen % 100 konprometitu egon beharko dira 2026ko lehen sei hilabetearen amaieran. CIden bi helburu horiek betetzeko, gauzatze-akordio legalak sinatu beharko dira, azken onuradun kopuru handiarekin, eta, horretarako, beharrezkoa izango da funtsearen kudeatzaileak behar adina denbora izatea finantza-eragiketara asko aztertu eta formalizatzeko, funtsearen zuzkidera ekonomikoarekin, helburu estrategikoekin eta izaerarekin bat etorriz. FOKUren arau-esparru osoa onartzea ezinbesteko baldintza da eragiketak aztertzei faseari ekin ahal izateko; hala, eragiketara bat bera ere ezin da formalki aztertu edo formalizatu, harik eta Funtsearen arau-esparrua alde aurretik onartu arte. Beraz, arau-esparru horren onarpena atzeratuz gero, eragin negatiboa izango luke, eta horrek ezarritako helburuak betetzea zailduko luke.

Aparteko eta presazko premia, halaber, aipatutako Mugarri eta Helburu batzuk ez betetzeak ekarriko litzukeen ondorio negatibo larrietan datza. Bereziki, Berreskuratzeko eta Erresilientzia Mekanismoa ezartzeari buruzko Europako Batzordearen 2023ko otsailaren 21eko Komunikatuaren II. eranskinaren arabera (Berreskuratzeko eta Erresilientzia Mekanismoaren Erregelamendua betez ordainketa-etendura zehazteko Batzordearen metodologia), Europako Batzordeak kenkari esanguratsu bat aplikatu ahal izango die (metodologia horren arabera kalkulaturako zenbateko unitario bat), bete gabeko mugari edo helburu bakoitzeko, Europako Batzordeak Espainiako Erresumari egindako ordainketei, bi alderdiek Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren esparruan sinatutako Finantzaketa Akordioaren arabera.

Erresilientzia Autonomikoaren Funtseari eta InvestEU finantza-tresnari ekarpenak egiteko araubideari dagokionez, tresnak ezartzeko Kontseiluaren Betearazpen Erabakiak emandako epeek justifikatzen dute aparteko eta presazko beharra. Bereziki, Erabaki horrek ezartzen du Espainiak inplementazio-akordio bat sinatu behar duela Europako Inbertsio Bankua Taldearekin 2023a amaitu baino lehen.

Zerga-neurriak eta toki-finantzaketaren arloko neurriak dagokionez, Errege Lege Dekretu honek pizgarri fiskalen luzapena barne hartzen du, hainbat figuratan. Neurri horiek hartu ezean, aurtengo abenduaren 31n bertan behera geratuko lirateke, eta horrek kalte egingo lieke neurri horien onuradun diren zergadunen kolektiboari. Hala ere, ez da aldatzea nabarmenik gertatu hasieran hartu ziren baldintzetan.

Kontzeptu-esparru horretan sartzen da premiazko neurriak hartzea, autonomo txikiak Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren eta Balio Erantsiaren gaineko Zergaren dituzten betebeharrak formalen eta fakturazioaren igoera saihesteko, 2023an aplikatzekoak diren mugak bertan behera geratuko bailirateke, eta horrek epe berri bat aurreikusten du zenbatespen objektiboaren metodoaren uko egiteak edo errebokazioak aurkezteko.

Pizgarri jakin batzuek, era berean, luzapena eskatzen dute, sustatu nahi duten portaeren etenik ez izateko; esate baterako, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren kenkariak etxebizitzaren energia-eraginkortasuna hobetzeko, edo sozietateen gaineko zergaren iturri berriztagarrietatik sortutako energia erabiltzen duten inbertsioetan amortizatzeko askatasuna.

Aipamen berezia merezi du azken urte hauetan onartu diren beherapen fiskalen 2024ko ekitaldi osoan edo zati bateko luzapenak onartzeak, herritarren eta enpresen karga ekonomikoak arintzeko, Ukrainako gerrak eragindako prezioen eta inflazioaren zurruntzearen aurrean. Agerikoa da, oro har, pixkanakako erretiratze-egoera bat marrazten dutela, baina ukaezina da 2023ko abenduaren 31n gertatutako gainbeherak haren adopzioaren bidez lortu nahi zirenen aurkako ondorioak eragingo litzukeela, eta bat-bateko inpaktua oso gomendagarria ez den zergadunengan, egoera ekonomikoak erabat egonkortzen ez den bitartean. Horrela, elikaduraren eta energiaren beherapen fiskalen luzapenak aurreikusten dira, eta hainbat figurari eragingo die.

Beste zerga-neurri mota batzuk premiazkoak dira, Hiri Lurren Balio Gehikuntzaren gaineko Zergaren tributazioaren segurtasun juridikoa bermatu behar delako. Zerga horren zerga-egitateak 2024ko lehen egunetik izan daitezke, eta, beraz, koefiziente aplikagarriak urtero eguneratzeko arau-aurreikuspenak betetzen dira. Kasu horretan, zergaren zerga-oinarria zehazteko aplikatu beharreko koefizienteen zenbatekoak ekitaldi bakoitzean eguneratu behar dira, araudian jasotakoaren arabera, eta eguneratze hori «urtean behin egitea aurreikusten da, lege-mailako arau baten bidez onartuta; eguneratze hori Estatuko aurrekontu orokorren legeen bidez egin ahal izango da». Onarpen hori, beraz, urtarrilaren 1a baino lehen

egin behar da; izan ere, bestela, 2024rako Estatu Aurrekontu Orokorren Legea ohiko egutegian egingo ez denez, eta koefiziente horiek zerga horren zerga-oinarria zehazteko berehalako eragina dutenez, zerga-kudeaketan distortsioak eragingo lituzke, eguneratze hori lege-mailako arau baten bidez onartzeko aukera izan arte. Eguneratze hori errege lege-dekretu honen bidez onartzeko aparteko eta presazko beharra Gobernuari dagokion judizio politikoan edo egokitasunean sartzen da, Estatuaren zuzendaritza politikorako organo den aldetik (Konstituzio Auzitegiaren 61/2018 epaia, ekainaren 7koa, 4. eta 7. oinarri juridikoak; 142/2014 epaia, irailaren 11koa, 3. oinarri juridikoa), eta erabaki horrek, zalantzarik gabe, jarduteko lehentasun politikoan antolamendua dakar (Konstituzio Auzitegiaren 14/2020 epaia, urtarrilaren 28koa, 4. oinarri juridikoa).

Tokiko finantzaketaren arloko neurriei dagokienez, Errege Lege Dekretuan sartu behar dira tokiko finantzaketa-ereduen aplikazio-eremu subjektiboa 2024ko urtarrilaren 1ean indarrean zegoen udal-errodaren arabera eguneratzeko aukera ematen duten artikulua. Data horretan erroldatutako biztanleriari buruzko datu publikoekin, bi udal aldagaien araubidetik lagapen-araubidera igaroko dira 2024ko urtarrilaren 1etik aurrera. Udalerrri horietarako, 2024ko aurrekontuak luzatzen diren hilabeteetan konturako ekarpenak nola finkatuko diren zehaztu behar da.

Bestalde, beharrezkoa eta premiazkoa da 2022ko Estatu tributuetako partaidetzaren behin betiko likidazioa kalkulatzeko modua eta araubide juridikoa ezartzea. Autonomia-erkidegoen finantzaketa-sistemak ez bezala, toki-finantzaketari buruzko araudiak urtero arau bat onartu behar du, Estatu tributuetako partaidetzaren behin betiko likidazioa kalkulatzeko metodoa ezartzeko, EIT kalkulatzeko irizpideak barne; kasu honetan, 2022koa, 2024an egin beharrekoa.

Azkenik, 2023ko EAOLen toki-finantzaketaren erregulazioak hainbat erreferentzia ditu, eta horiek urte horretan bakarrik aplikatzea dakarte. Hala ere, aurrekontuaren luzapen-egoerak eskatzen du erreferentzia horiek 2024ra zabaltzea, luzapen-egoeran dauden konturako ekarpenei dagozkien zenbakekoen banaketa zehazteko.

Energiaren arloko neurriei dagokienez, eta hasteko, eraikuntzako administrazio-baimena eta ustiapenerako administrazio-baimena lortzeko mugarrin salbuespenezko hedapenetik abiatuta, proiektu kopuru handi baterako eraikuntzako administrazio-baimena lortzeko mugarrin laster amaituko denez, egokia, premiazkoa eta justifikatua da horiek hartzea; bestela, ekipoak eraikitzaileekin eta instalatzaileekin entregatzeko kontratuak itxiko dira.

II. kapituluaren jasotako neurriei dagokienez, energia elektrikoaren garraio- eta banaketa-sareetarako sarbideari eta konexioari buruzko erregulazio berriari dagokienez, errege lege-dekretu honen bidez jorratzen diren erregelamendu-mailako alderdiak barne, autokontsumoarekin eta eskaririk sarbideari buruzko erregulazio berriarekin lotutako alderdiei eragiten dietenak, premiazkoa da arau-garapen berri horiei ahalik eta azkarren ekitea, kontuan hartuta, gainera, 2021-2026 energia elektrikoaren garraio-sarea garatzeko planaren alderdi puntualak aldatzeko izapideen hasierak (2023ko abenduaren 14an hasi zen entzunaldi publikoa) sarbide-ahalmen berria sortuko duela, eta, horri dagokienez, ezinbestekoa izango dela errege lege-dekretu honek planteatutako erregulazio berria erabat indarrean egotea, eta ezinezkoa izango dela arauak erregelamendu bidez izapidetzaarekin lotutako ohiko epeak onartzea.

Bestalde, abenduaren 26ko 24/2013 Legearen 14.7 bis artikulua ezartzen duenez, energia berriztagarrien araubide ekonomikoa norgehiagoka-prozeduren bidez emango da, eta energia horren ordainsari-prezioa izango da eskainiko den aldagaia. Beraz, legeak ez du ezartzen baremazio-irizpide ez-ekonomikoak sartzeko aukerarik. Berriztagarrien enkanteen diseinua aldatu ahal izateko, Europako Batzordeak emandako gomendioen ildotik, premiazkoa da artikulua honetan aldaketa bat sartzeko, energia berriztagarrien garapenean garrantzitsuak diren beste alderdi batzuk kontuan hartzen dituzten esleipen-irizpide ez-ekonomikoak txertatu ahal izateko, hala nola erresilientzian, ingurumen-iraunkortasunean, berrikuntzan, proiektuen eragin sozioekonomikoan edo energia-iturri horiek sistema elektrikoan hobeto integratzea sustatzen duten beste faktore batzuetan egiten duten ekarpena. Halaber, premiazkoa da legea aldatzea, beharrezkoa baita Energia Eolikoari buruzko Europako Paketearen Ekintza Planaren 4. ekintzan xedatutakoa betetzeko. Plan hori 2024ko urriaren 24an onartu zuen Europako Batzordeak.

III. tituluko III. kapituluaren jasotako neurrien luzapenari dagokienez, Ukrainako gerraren ondorio ekonomiko eta sozialei aurre egiteko alde aurretik hartuak, bai gerra horren berehalako epemugak, bai energia-merkatuen egoerak, bai ziurgabetasunak, aldakortasunak eta oraindik ere indarrean dirauten prezio-mailek justifikatzen dute luzatzea.

III. tituluko IV. kapituluari dagokienez, 39. artikulua aurreko urteetako superabitetik eta Estatu Aurrekontu Orokorretatik egindako ekarpenak jasotzen ditu, 2024ko sistema elektriko karguak finantzatzeko. Kargu horiek berehala onartuko direnez, errege lege-dekretua da ekarpen horiek egiteko bide bakarra, karguak 2022koen antzeko balioetan mantendu ahal izateko.

Horrela, errege lege-dekretu honek 2024an aplikatu beharreko sektore elektriko karguei eragiten dieten neurri asko biltzen ditu. 2024ko karguen izapidetza ezin izan denez osatu, hain zuzen ere, luzatu behar ziren eta luzatu ez ziren krisi energetikoaren ondorioz abian jarritako ezohiko neurriei buruzko ziurgabetasunagatik, karguak aldi baterako luzatzen dira, karguen indarraldia 2023ko abenduaren 31n iraungitzen baita, 2024ko karguen izapidetza amaitu arte, eta hori Errege Lege Dekretuaren figuraren bidez baino ezin da egin.

Gainera, 2024ko otsailaren 2an, 18 hilabeteko luzapena amaitzen da, uztailaren 7ko 647/2020 Errege Dekretuaren lehen xedapen iragankorren arabera emandako LON (Limited Operational Notification) bat duten elektrizitatea sortzeko moduluek (ekipo sortzaileak) behin betiko eragiketa-jakinazpena (FON) lor dezaten. Sektore berriztagarriko elkarteek eta Sistemaren Operadoreak (REE) ohartarazi dute sorkuntza-gaitasun oso handi batek ezin izango zuela jakinarazpen hori ezarritako epean lortu, kasu askotan fabrikatzaile eta instalatzaile batzuek ekipoak homologatzeko dituzten arazoengatik. Horregatik, ezinbestekoa da Errege Lege Dekretua erabiltzea ekoizle horiei eta Espainiako elektrizitate-sistemak sortzeko duen gaitasunari kalterik ez egiteko.

Bestalde, Asturiasko Printzerriko La Pereda zentral termikoa ikatzaren hondakinetatik biomasara aldatzeko bidean dago. Prozesu honetan beharrezkotzat jotzen da zentralaren eragin-eremuari eta bidezko trantsizioko beste korapilo batzuetakoari tratamendu bera ematea, eta, beraz, premiazkoa da Pereda 220ko korapilo elektriko bidezko trantsizioko korapilo izendatzea.

Era berean, energia elektrikoaren garraio-sarearen plangintzako alderdi zehatzetan 2023ko abenduaren 14an, osteguna, izapidetzen hasi ziren aldaketek trantsizio-korapilo justuen inguruan garraioko azpiestazio elektriko berriak sortzea aurreikusten dutenez, eta, beraz, ezinbestekotzat jotzen denez korapilo berri horiek bidezko trantsizioko korapilo izendatzea, Espainiako Sare Elektrikoak horiek eskuratzeko eskaerak ireki aurretik, Errege Lege Dekretu honek ezartzen du Ministroen Kontseiluak bidezko trantsizioko korapilo berriak izendatu ahal izango dituela. Gaikuntza hori, lehen esan bezala, premiazkoa da, eta lege-indarrekin egin behar da.

Era berean, 2024ko urtarrilaren 1etik aurrera eta metodologia berria aplikatu behar den arte eragiketaren ordainsaria eguneratzeari dagokienez lehen azaldutako egoera kontuan hartuta, aparteko eta presazko neurriak hartu behar dira ziurtasuna emateko eta segurtasun juridikoa emateko funtsean erregaiaren prezioaren mende ustiapen-kostuak dituzten instalazioen titularrei; izan ere, errege lege-dekretu honetan jasotako zehaztapenak gauzatu ezean, baliteke instalazioak geldiaraztea.

Hidrokarbuo likidoen sektorearen erregulazioan egindako aldaketei lotutako premia presazko eta apartekoaren justifikazioari dagokienez, premiazkotzat eta apartekotzat jotzen da urriaren 7ko 34/1998 Legearen hiru artikulua horiek aldatzea, batetik, merkatuan jarduten duten enpresa banatzaileen iruzurrezko jardura mugatzeko, eta, bestetik, lehenago ekiteko sektorearen barruko lehiakortasunari eragiten dioten betebeharrak sektoriale ez-betetze larrien kasuetan, enpresen arteko lehia desleiala eraginez.

Europako Batzordeak 2024ko urriaren 24an onartutako Energia Eolikoari buruzko Europako Paketearen Ekintza Planaren 4. ekintza xedatutakoa betetzeko beharrezkoak diren lege-mailako aldaketak abenduaren 26ko 24/2013 Legearen 14.7 bis artikuluan sartzeko aparteko eta presazko beharra dago.

Lehortea arintzeko laguntza-neurriei dagokienez (IV. tituluaren jasota daude), ez da ohikoa eta ezin da aurreikusitako hirugarren urtez jarraian ezohiko neurriak hartu eta zabaldu behar izatea, uraren erabiltzaileei laguntzeko, batez ere ureztatzeari laguntzeko. Oraindik urte hidrologikoak herrialdearen zati handi batean izango duen bilakaerari buruzko ziurgabetasuna badago ere, Espainiako hegoaldeko eta ipar-ekialdeko zenbait eremutan lehortea eragina izaten jarraitzen du. Aparteko eta presazko premiaren egoera argi eta garbi definitzen dute lehortea eta, horren ondorioz, Espainiako zenbait lurraldetan, hala nola Guadalquivir, Guadiana eta Segurako arroetan, dagoen ur-eskasiak, bai eta Kataluniako autonomia-erkidegoan ere, bai

Ebro inguruan, bai erkidego barruko arroetan, hornidura-sistema oso garrantzitsuak mehatxatuz. Azaroaren 28ko TEC/1399/2018 Aginduaren bidez onartutako Lehorre Plan Berezien arabera ezarritako eskariaren murrizketak eta egoeraren araberako beste kudeaketa-neurri batzuk gorabehera, ezinezkoa izan da etorkizun zalantzagarriri aurre egiteko erreserba hidriko nahikoak lortzea edo mantentzea, horrek dakartzan ondorio sozioekonomiko eta ingurumenekoekin. Egoera horretan, hartzen diren neurriak izaera dela eta, arazoari aurre egiteko modu bakarra errege lege-dekretua izan behar da, berehala indarrean egoteak hautemandako beharrei behar bezala erantzutea ahalbidetzen baitu.

V. tituluar dagokionez, bidaiari garraiako laguntzei eta horiei lotutako neurri dagokienez, aparteko eta presazko premia dago deskontuen aplikazioa 2024ko urtarrilaren 1etik aurrera luzatu behar delako, abenduaren 27ko 20/2022 Errege Lege Dekretuan eta ekainaren 28ko 5/2023 Errege Lege Dekretuan onartutako neurriekin jarraitu gabe.

VI. tituluar ezarritako neurriek ere aparteko eta presazko premia aldarrikatzen dute. Gizarte Segurantzari dagokionez, Gailur Zaharreko eremuan izandako erupzio bolkanikoak eragindako enpresak eta langileak suspertzen laguntzeko, eta eragin horiek hartzea justifikatu zuten lan- eta ekonomia-ondorioek eta kalteberatasun-egoerek bere horretan jarraitzen dutenez, aldi baterako enplegu-erregulazioko espedienteak, Gizarte Segurantzaren kuotak ordaintzeko atzerapenak eta salbuespenak eta autonomoen ezohiko prestazioak luzatu behar dira.

Bestalde, pentsioen balioa handitzeari dagokionez, hauteskunde-prozesuaren dinamikaren ondorioz, atzeratu egin da Estatu Aurrekontu Orokorren Legea izapidetzea, Espainiako Konstituzioaren 134.3 artikuluan aurreikusitakoaren arabera; horrek justifikatu egiten ditu errege lege-dekretu honetan horri buruz jasotako aurreikuspenak, eta indartu egiten da pentsiodunentzako segurtasun juridikoaren printzipio konstituzionala.

Era berean, Estatu Kontseiluaren doktrinak, 1119/2016 irizpenean, errege lege-dekretua finkatzen du, aurrekontu-luzapeneko egoeretan pentsioen balioa handitzeko bide egoki gisa.

Azaldutako doktrinari jarraiki, Konstituzioan ezarritako epean Estatu Aurrekontu Orokorrei buruzko Legea onartzerik izan ez zen antzeko egoeretan emana, argi dago errege lege-dekretua egokia dela errebalorizazio hori egiteko tresna gisa, eta premia larria duela, bederatzi milioi pentsioduni baino gehiagori eragiten baitie, pentsioen erosteko ahalmena higatzen duen inflazio-testuinguruan.

Konstituzioaren 86. artikulua aparteko eta presazko premia eskatzen du Estatu Klase Pasiboen Legearen testu bateginaren hogeita batgarren xedapen gehigarri berria onartzeko, azken xedapenetatik lehenaren bidez. Izan ere, Toledoko Itunaren 15. gomendia betetzen du, eta Estatu Klase Pasiboen Erregimeneko pentsiodunek jasan behar zuten diskriminazioa saihesten du. Izan ere, martxoaren 16ko 2/2023 Errege Lege Dekretuaren bidez, beste xedapen gehigarri bat, berrogeita hamahirugarrena, sartu zen Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bateginean, gutxieneko osagarria duten kotizaziopeko pentsioen modalitateen zenbatekoen etorkizuneko bilakaera markatzeko erreferentziako adierazle objektibo bat egituraz finkatzeko, eta, horrela, pobrezia nahikotasun eta murrizteko helburua zaintzeko. Hala ere, neurri horrekin batera ez zen beste adierazle baliokide bat aurkeztu klase erregimenerako. Beraz, erreforma horren bidez, Toledoko Itunaren 15. gomendia praktikan jartzen da, baita araubide berezi horretako pentsiodunei dagokienez ere, eta diskriminazioa saihesten da, sistemaren gainerako araubideetako pentsiodunei dagokienez diskriminazio hori ez onartzeagatik.

Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bateginaren aldaketa justifikatuta dago bigarren xedapen iragankorri idazketa berria eman behar zaiolako aparteko eta presazko beharrezagatik, Zahartzaroko eta Baliaezintasuneko Nahitaezko Aseguruaren pentsioen errebalorizazioari Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bateginaren berrogeita hamahirugarren gehigarri ezarritakoa aplikatzeko. Horrek balio du pentsio horien (hondarrekoko eta txikiak) eta bi helduren etxeko unitate baterako kalkulaturako pobrezia-atalasearen arteko aldea murrizteko. Manufaktura-sektoreko industrietako langileentzako abuztuaren 1eko 27/2011 Legea baino lehenagoko erretiro partzialaren araubide juridikoa 2025eko abenduaren 31ra arte luzatzeari dagokionez, Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bateginaren laugarren xedapen iragankorren 6. artikulua aldaketaren bidez gauzatu dena, premiazkoa eta ohiz kanpokoa da luzapen horren beharra, sektore horrek jasaten ari den egoera ekonomikoa dela eta.

Abenduaren 20ko 19/2021 Legearen laugarren xedapen gehigarriaren kasuan, egindako aldaketa beharrezkoa eta presazkoa da, kontuan hartuta Estatu eta Autonomia Erkidego prestazioen pixkanakako hazkundea, neurri hori hartzea eskatzen baitute araubide erkidego autonomia-erkidegoen gutxieneko diru-sarrerak bermatzeko prestaziorik eta bizitzeko gutxieneko diru-sarrera emateari dagokienez administrazioen arteko koordinazioan sakontzea ahalbidetzeko; horrela, gure gizarteko pertsona ahulenen babesa bermatu eta indartuko da, gure gizarte-egoeraren premiazkoa eta lehentasunezko helburua baita.

Ildo beretik, enpleguaren arloko neurriak ere premiazkoak eta beharrezkoak dira. Lehenik eta behin, Goi Bilera Zaharreko eremuan izandako erupzio bolkanikoak eragindako Kanariar Uhartetako enpresa eta langileen kasuan aldi baterako ezinbesteko egoerari lotutako aldi baterako enplegu-erregulazioko espedienteen luzapenak Gizarte Segurantzaren arloan hedatutako neurrien luzapena justifikatzen duten inguruabar berberak ditu.

Laguntza publiko baliatzeari lotutako neurriak bat egiten dute langileei eta kolektibo kaltebetei gaur egungo egoera ekonomikoan babesa emateko helburuarekin; izan ere, gizarte-babeseko arauen indaraldia galtzeak, orain luzatzea aurreikusten denak, kalteberatasun-egoera larriagotzea ekarriko luke, eta hori saihestu egin behar da.

2023ko lanbide arteko gutxieneko soldataren zenbatekoa luzatzeko xedapenean, aparteko eta presazko arrazoiak daude, otsailaren 14ko 99/2023 Errege Dekretuak abenduaren 31tik aurrera ez baitu eraginik izango, eta, beraz, ezinbestekoa da urtarrilaren 1etik aurrera indarrean jarraitzea aldi baterako.

Urtarrilaren 10eko 1/2023 Errege Lege Dekretuaren kasuan, haren aldaketak berehalakoa izan behar du, batetik, arauak lortu nahi dituen ondorioen aurkakoak zuzentzeko, eta errege lege-dekretu horretan aurreikusitako helburuak betetzen direla ziurtatzeko, eta, bestetik, kasu zehatz horretan, langileen kontziliazio-eskubidea benetan baliatzen dela ziurtatzeko. Bestalde, ikertzaileen kontratazioko pizgarri dagokienez, funtsezkoa da ikerlarietarako kontratazioko pizgarrien aplikazioa atzeratzea, pizgarri guztiei urtarrilaren 10eko 1/2023 Errege Lege Dekretuaren xedapen orokorrak aplikatzean datzan interpretazioak, hau da, kontratatutako pertsonak pizgarri guztietarako langabezia dauden enplegu-eskatzaileak izan daitezkeen exijitza, ikertzaileentzako kontratazioko pizgarrien aplikazioa atzeratzen jarrai dezan saihestea; izan ere, azken horientzat enplegu-eskatzaileak izatea baino ez da eskatu behar.

Etxebizitzaren arloko neurri dagokienez, etxebizitza sozialaren arloko abalen lerro berriarekin hasita, gogoan izan behar da abalen sorrera Berreskuratze, Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren (PRTR) Gehigarriari lotuta dagoela, C2.I7 inbertsio berri baten garapena ezartzen baitu, etxebizitza soziala bultzatzeko ICO mailegu-lerroa, Europar Batasuneko Berreskuratze eta Erresilientzia Mekanismoaren (MRR) mailegu-tartetik 4.000 milioi euroko zuzkidurarekin.

Neurriaren aparteko eta presazko beharra etxebizitza soziala sustatzeko maileguak emateko abalen lerro berriaren bidezko ezinbesteko laguntza oinarritzen da, aipatutako C2.I7 inbertsioaren mugariak eta helburuak lortzen direla ziurtatzeko, eta Planean ezarritako baliabide ekonomikoaren bolumena ezarritako epean barruan aplikatzen dela bermatzeko.

Pertsona kalteberak babesteko neurri dagokienez, epe hori berehala amaitzen da, eta Ukraina inbaditzeak susperraldi soziala eta ekonomikoa baldintzatzen jarraitzen du.

Azkenik, La Palma uhartean izandako erupzioak kaltetutakoei dagokienez, interesen ordainketa-betebeharrak eta hipoteka-bermedun nahiz bermerik gabeko mailegu eta kredituetarako printzipala eteteari dagokionez, ezinbestekoa da biztanleen finantza-karga aldi baterako arintzen jarraitzea, erupzioaren ondoriozko premia larri aurre egiteko tarte handiagoa izan dezaten.

Aparteko eta presazko arrazoiak ere badaude, arauaren azken zatiko xedapenak justifikatzen dituztenak.

Lehenengo eta bigarren xedapen gehigarrietan aurreikusitako laguntzak gauzatzeko epeak luzatzea ezinbestekoa da proiektuak behar bezala gauzatzeko direla bermatzeko; izan ere, atzerapenak arriskuan jar dezake Berreskurapen, Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren mugarriak eta helburuak betetzea.

Hirugarren xedapen gehigarriaren premia honako hau da: eragindakoei berehala ordaindu behar zaizkie dagozkien ordainsari-igoerak, irakasle publikoekiko diskriminazio-egoerarik ez sortzeko.

Premiazkoa da, halaber, hirugarren xedapen gehigarrian aurreikusitako salbuespenezko eta aldi baterako prozedurari eustea, Ekonomia eta Ogasun Ordezkaritzek berme-salbuespeneko gerorapenak eta/edo zatikapenak emateko. Abenduaren 27ko 20/2022 Errege Lege Dekretua onartu zen egunean gertatzen zen bezala, gerraren iraupenari eta elikagaien, lehengaien eta bitarteko ondasunen prezioen gaineko goranzko presioen iraunkortasunari lotutako ziurgabetasunak Europako eta munduko ekonomia osoari eragiten dio gaur egun ere, eta abenduaren 31n 6/2021 Errege Lege Dekretuaren artikulua bakarrean jasotako neurriak berehala amaitzeak eragin ekonomiko negatiboa larriagotu lezake, eta, horren ondorioz, ezohiko eta presazko beharrezanaren nahitaezko inguruabarrak gertatzen dira, duten izaeragatik eta helburuagatik.

Aldi baterako energia-kargak, kreditu-erakundeak eta kredituko finantza-establezimenduak ezartzeko eta aberastasun handien aldi baterako elkartasun-zerga sortzeko abenduaren 27ko 38/2022 Legean aurreikusitako aldi baterako bi kargen luzapenari dagokionez, erregulazioen beharrezkoa den segurtasun juridikoaren arazoia da; izan ere, egungo egoera ekonomikoan, kutxa publikoetara ekartzeko aukera ematen duten baliabideak ezinbestekoak direnez, horiei dagokien ordainketa-betebeharra, gaur egun aurreikusten denaren arabera, urteko lehen egunean – kasu honetan, 2024an – sortzen da. Arau-aldaketa onartzeak Errege Lege Dekretuak eskatzen dituen premiazko eta aparteko beharrezanak betetzen ditu; izan ere, aipatutako kargak aldi baterako onartu ziren 2023 eta 2024. urteetarako, eta dagokien urte naturalaren lehen egunean sortu ziren.

Beharrezkoa da, halaber, Fortuna Handien Elkartasunaren Aldi Baterako Zerga presaz luzatzea, zerga honen esparru orokorra dela eta: finantzaketa-sistema autonomikoa laster erreformatuko denez, tributuoak harmonizatzeko baldintza egokiak eman behar dira, eta abenduaren 27ko 38/2022 Legearen figura horrek horren alde egiten zuen. Neurri hori hartu da, halaber, aurrekontu-luzapeneko egoera batean, haren bidez lortu ahal izan diren baliabide ekonomikoak bermatzeko beharraz.

Seigarren xedapen gehigarriak azken xedapenetatik lehenengoan jasotako aldaketaren presa justifikatzen duten inguruabar berberak ditu.

Zazpigarren xedapen gehigarrian ezohiko zuzkidura bat arautzeari dagokionez, 2020ko ekitaldiari dagokion Estatuko tributuetako partaidetzaren likidazioen saldo global negatiboen zenbatekoa konpentsatzeko, ezinbestekoa da urtariletik aurrera 2024ko konturako ekarpenetatik 2024an egin beharreko itzulketei dagokien zenbatekoa atxiki behar izatea saihesteko, 753 milioi euroko urteko guztizko zenbatekoarekin.

2024ko zorpetze autonomikoaren arloko salbuespenezko araubidearen zortzigarren xedapen gehigarrian araututakoari dagokionez, hura onartzea ezinbestekoa da 2024. urtearen hasieratik izapidetu ahal izateko, alde batetik, autonomia-erkidegoak Finantza Erraztasunari edo FLAri atxikitzea, 2019an (etetearen aurreko indarraldiko azken urtea) arau fiskalak betetzearan arabera. Eta, bestetik, 2024an finkatutako deficit publikoa finantzatzeko zorpetze-baimenak izapidetzeko, merkatuan finantzatzen diren erkidegoetarako eta Aurrekontu Egonkortasunari eta Finantza Iraunkortasunari buruzko apirilaren 27ko 2/2012 Lege Organikoaren 20.1 artikuluan xedatutakoaren arabera baimenen araubidea aplikatu beharko litzaiekeen erkidegoetarako.

Bederatzigarren xedapen gehigarria hartzeko premia III. tituluko II. kapituluari aurreikusitako neurriak babesten dituzten arrazoi berberengatik justifikatzen da.

Hamargarren, hamaikagarren eta hamabigarren xedapen gehigarrietan aurreikusitako neurriak ere atzerazinak dira. Lehenengo bietatik hasita, arau-gabeziak eragotzi egin dute orain arte Katalunian bide- eta trenbide-azpiegitura jakin batzuk egiteko hitzarmenak egitea, eta premiazkoa izan da muga hori zuzentzea, abenduaren 23ko 31/2022 Legearen agindua bete ahal izateko. Premiazkoa da, halaber, lankidetzaren eredu hori beste azpiegitura batzuetara zabaltzea.

Hamabigarren xedapen gehigarriari dagokionez, ekainaren 28ko 5/2023 Errege Lege Dekretuan adierazitako arrazoi berberak daude, sektore publikoko beste erakunde batzuetarako aurreikuspen hori sartu baitzuten. Neurri hori ezin da atzeratu, eta garatutako proiektuak epe barruan gauzatzeko premia berezia eta presazkoa dago. Izan ere, toki-erakundeek eta unibertsitate publikoek eskaintako lankidetzak oso forma apartak dira, plan konplexu eta zabal bat gauzatzeko ekarri duen testuinguru bakarragatik, bai eta loteslea ere, Berreskurapen, Eraldaketa eta Erresilientzia Plana, hain zuzen ere. Beraz, beharrezkoa eta presazkoa da Berreskuratze, Eraldatze eta Erresilientzia Plana gauzatzeko duten sektore publikoko erakundeei segurtasun juridikoa ematea, eta gaur egun proiektuen amaieran sor daitezkeen berandutze-interesak aurreikusteko beharrezanaren ondorioz sortzen diren aurrekontu-ziurgabetasunak ezabatzea. Izan ere, proiektu horiek hasierako aurrekontu-zenbatespenak hartzen dituzte oinarritzat, eta, plana gauzatzearan ondoriozko presaren ondorioz, askotan proiektuen aurreproiektuetan edo aldeaz aurreko azterlanetan oinarritu behar izan ziren, proiektuaren lizitazio-oinarri errealak eta, jakina, lizitazioek eragindako baje onoriozko azken aurrekontuak kontuan hartu gabe.

Xedapen iragankorrei dagokienez, lehenengoak errege lege-dekretu honen 4. artikuluan ezarritakoa osatzen du, eta arrazoi berberetan oinarritzen da.

Premiazkoa da, era berean, bigarren xedapen iragankorrean epe berri bat jartzea Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren, erregimen berezi sinplifikatuaren eta Balio Erantsiaren gaineko Zergaren nekazaritza, abeltzaintza eta arrantzaren zenbatespen objektiboaren metodoaren uko egiteak edo errebozazioak aurkezteko; izan ere, adierazi den bezala, eragindako zergadunek dagozkien erabakiak hartu behar izan zituzten 2024an indarrean egongo diren muga baztertzailak ezagutu gabe.

Hirugarren, laugarren eta seigarren xedapen iragankorrek III. tituluko II. kapituluaren presazko arrazoi berberak dituzte; eta zazpigarren xedapen iragankorrek, berriz, IV. tituluko neurriak hartzea justifikatzen duten arrazoiak.

Bosgarren xedapen iragankorren premia penintsulaz kanpoko lurraldeetako parke sortzaileak berritzeko premian oinarritzen da, uztailaren 31ko 738/2015 Errege Dekretuan ezarritakoaren babesean. Berrikuntza hori kritikoa da sistema horien hornidura bermatzeko eta lurralde horietan sarbide-baimenak lortzeko, baina ez da oztopo izan behar horretarako deitu behar den norgehiagoka-prozeduraren eskaintzaileentzat.

Zortzigarren xedapen iragankorretik hamargarrenera bitartean jasotako Gizarte Segurantzako neurriak dagokienez ere, atzerazinak dira. Beharrezkoa eta presazkoa da Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bateginaren hamaseigarren xedapen iragankorren aplikazioa eteteko beharra; izan ere, Etxeko Langileen Sistema Berezian kotizazioa indarrean jartzeko atzerapena justifikatzen duten arrazoi berberak daude oraindik, araudi orokorren arabera.

Gizarte Segurantzako sistemaren kotizazio-oinarrien gehikuntza eta kotizazioaren arloko beste kontu batzuk, aparte eta presazko premia, ez dira bakarrik kotizazio-oinarrien doikuntzaren ordaindutakoaren arabera logikak azaltzen, baizik eta kotizazio-oinarri maximoen eta belaunaldien arteko ekitatearen mekanismoaren urteroko igoera gehigarriak, martxoaren 16ko 2/2023 Errege Lege Dekretuan ezarritakoaren arabera, sistemaren finantza-ahalmena indartzeko eta datozen hogeita hamar urteetan jasangarritasuna bermatzeko helburua dutelako, eta, horregatik, 2024ko ekitaldirako aplikatzea ezartzen da, 2024rako Estatuaren Aurrekontu Orokorren Legea onartu bitartean.

Belaunaldien arteko ekitate-mekanismoa zehazteari eta kotizazio-oinarriak handitzeari dagokienez, martxoaren 16ko 2/2023 Errege Lege Dekretuaren bidez egindako erreformaren ondoriozko pentsioak behar bezala finantzatzeko behar den gutxienezko behar den gutxienezko dira.

Prestakuntza-programetan sartutako prestakuntza-praktikak edo kanpoko praktika akademikoak egiteagatik kotizazioa zehazteari dagokionez (hirugarren xedapen iragankorrean ere arautzen da), premiazkoa da Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bateginaren berrogeita hamabigarren xedapen gehigarrian aurreikusitako artikulatzeko beharra, bestela ezingo bailitzateke eskatu kolektibo horri kotizatzea, baina bai haren alde ezarritako prestazioak.

Hamaikagarren xedapen iragankorrek, adierazi den bezala, osatu egiten du azaroaren 27ko 52/1997 Legearen aldaketa.

Abenduaren 28ko 31/2021 Errege Lege Dekretuaren lehen xedapen gehigarria indargabetzea ezinbestekoa da erregulazioa 2024-2027 aldirako Espainiako eskualdeetako laguntzen maparen aldaketara egokitzeko. Mapa hori 2023ko abenduaren 13an baimendu zuen Europako Batzordeak, eta aipatu da.

Uztailaren 6ko 19/1994 Legearen aldaketa, azken xedapenetako lehenengoan jasoa, bertan jasotzen ziren eta beren izaeratik behin eta berriz eguneratu behar ziren denborazko erreferentzia jakin batzuk idazketatik kenduz, Kanarietako operadore ekonomikoek segurtasun juridikoa emateko premiatik dator, 2023ko abenduaren 31n gertatuko iratekeen erreferentzien epemugen aurrean.

Era berean, bitarteko elektronikokoak Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren aitortpena aurkezteko bide bakartzat ezartzearen arau-estaldura, azken xedapenetako bigarrenak egindako erreforman jasoa, bereziki premiazkoa da, haren premia kontuan hartuta; izan ere, beharrezkoa da berriazko gaitzak publikoak esleitzeko eta erabiltzeko eraginkortasun-, ekonomia- eta efizientzia-printzipioak, gero eta gehiago baitira artatu beharreko gai judizialak. Agerraldia bitarteko telematikoen bidez eginez gero, malgutu egingo dira, aldi berean, Estatuaren lurralde-forua aplikatzeko kasuak, herritarrarentzat kostu handiagoa ekar dezaketenak, hala nola espezialitate prozesal hori uharteetako mugapeetan aplikatzea.

Azken xedapenetatik bosgarrenari eta uztailaren 21eko 49/1960 Legearen aldaketari dagokienez, zeinak barne hartzen baitu aparteko eta presazko beharrezkoak, Berreskuratzeko, Eraldaketa eta Erresilientzia Planeko egoitza-birgaitzearen arloko programen kudeaketaren testuinguruan identifikatutako arau-eremuko oztipoak nahitaz kentzeak eragiten du. Plan horien bidez, 3.420 milioi eurora arteko aplikazioa aplikatzen da Europar Batasunaren Berreskuratzeko eta Erresilientzia Mekanisмотik 2026. urtera arte, eta ezarritako helburuak behar bezala betetzen dira finkatutako epeetan.

Estatuko Abokatutzaren prozesu-jarduerari buruzko aldaketak, azken xedapenetako seigarrenaren azaroaren 27ko 52/1997 Legearen erreforman aurreikusitakoak, abenduaren 19ko 6/2023 Errege Lege Dekretuan jasotako eraginkortasun-premian eta -mandatuan oinarritzen dira. Berme prozesal osoak dituzten presentzia telematikoen bidezko jarduketak judizial ugari egin ondoren, egiaztatu da aurrerapen teknologiko horiei esker hobeto bete direla baliabide publikoak esleitzeko eta erabiltzeko eraginkortasun-, ekonomia- eta efizientzia-printzipioak, gero eta gehiago baitira artatu beharreko gai judizialak. Agerraldia bitarteko telematikoen bidez eginez gero, malgutu egingo dira, aldi berean, Estatuaren lurralde-forua aplikatzeko kasuak, herritarrarentzat kostu handiagoa ekar dezaketenak, hala nola espezialitate prozesal hori uharteetako mugapeetan aplikatzea.

Azken xedapenetako zazpigarrena, uztailaren 3ko 15/2007 Legea aldatzen duena, berehala inplementatu behar da; izan ere, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2022ko abenduaren 14ko 2022/2560 (EB) Erregelamendua 2024ko urtarrilaren 12an sartuko da indarrean. Horrenbestez, aurreikusitako epean aplikagarria izango dela bermatzeko eta Europako araudia betetzeko, beharrezkoa da Merkatuaren eta Lehiaren Batzorde Nazionala berriaz eta premiaz gaitzea Europako Batzordeak eskatutako ikerketak aipatutako Erregelamendua arabera egiteko, bai eta ikerketak egiteko dituen ahalmenak ezartzea ere.

Azken xedapenetatik zortzigarrenak sartutako uztailaren 21eko 20/2011 Legearen xedapen iragankor berriari dagokionez, bulego kontsularrak hedatzeko zailtasunetan oinarritzen da. Zailtasun horiek Bulego Nagusia ezartzeko beharra zehatzten dute, bulegoen hedapenak baldintzatu gabe. Ezinbestekoa da esparru juridikoa ebatzita geratzea bulego horren segurtasun juridikoa eta lege-araubidea bermatzeko, ezartzen den unean.

Azkenik, abenduaren 21eko 29/2022 Legeak Espainiaren Eurojusteko kide nazionalaren estatutua, jurisdikzio-gatazkak, nazioarteko lankidetzako sare judizialak eta Justizia Ministerioaren mendeko langileak arautzen dituen uztailaren 7ko 16/2015 Legea indargabetu izanak, ustekabeko ondorio gisa, lotura-magistratuen ordainsariak behar besteko erregulaziorik ez izatea eragin zuen, eta ezinbestekoa izan zen errege lege-dekretu honen azken xedapenetako zortzigarrenaren bidez dagoen arau-hutsunea konpontzea.

Azaldur berri ditugun arazoak erakusten dute errege lege-dekretu hau ez dela, inola ere, konstituzio-tresna horren gehiegizko erabilera edo erabilera arbitrarioa (KAEak: 61/2018, ekainaren 7koa, 4. OJ; 100/2012, maiatzaren 8koa, 8. OJ; 237/2012, abenduaren 13koa, 4. OJ; 39/2013, otsailaren 14koa, 5. OJ). Aitzitik, azaldutako arazoak guztiak arau hau hartzea justifikatzen dute, modu zabal eta arrazoituaren. Horretarako, Konstituzio Auzitegiak 2021eko urtarrilaren 28an emandako epaia (2577-2020 konstituzio-kontraktotasuneko errekurtsioa) argia da, honako hiru baieztatzen baitu doktrina konstituzionalak: «neurri baten aparteko eta presazko beharrezko balioespenean ez du zerikusirik neurri horren aurreikusitutasunarekin, ezta Gobernuaren beraren aldeko jarduerarik ezarekin ere, baldin eta egoeraren salbuespena gertatzen bada» (1/2012 KAE, urtarrilaren 13koa, 6. OJ); izan ere, «hemen garrantzia izan behar duena ez da hainbeste presazko legeria justifikatzen duten inguruabarren kausa, baizik eta inguruabar horiek benetan gertatzea» (1/2002 KAE, urtarrilaren 17koa, 6. OJ, eta 68/2007 KAE, martxoaren 28koa, 8. OJ).

Adierazi behar da, gainera, errege lege-dekretu honek ez diela eragiten Estatuko oinarritako erakundearen antolamenduari, Espainiako Konstituzioaren I. tituluaren araututako herritarren eskubide, betebeharrak eta askatasunei, autonomia-erkidegoaren araubideari eta hauteskunde-zuzenbide orokorrari.

Errege lege-dekretu honek aldaketa zehatzak eta puntualak jasotzen ditu, baina aldaketa horiek ez diote eragiten Konstituzioaren 31.1 artikuluan aurreikusitako gastu publikoek eusten laguntzeko betebeharrari. Horrela, ekainaren 8ko 73/2017 KAEk (2. OJ) adierazten duenez, «Auzitegi honek, EKren 86.1 artikulua muga materiala interpretatzen, "Konstituzioaren I. tituluaren araututako eskubide, betebeharrak eta askatasun baten lege-dekretuak 'eragin' duen" aztertu behar du»; horrek eskatuko du «kasu bakoitzean eragindako eskubidearen edo betebeharraren konfigurazio konstituzionala eta kasuan kasuko erregulazio zehatzaren izaera eta irismena kontuan hartzea» (KAEak: 182/1997, 8. OJ; 329/2005, 8. OJ; 100/2012, 9. OJ; eta 35/2017, 5. OJ, besteak beste). Ildo horretan, Konstituzioaren I. tituluaren barruan sartzen da 31.1 artikulua, eta hortik ondorioztatzen da «guztiak» gastu publikoek eusten lagundu behar dutela; horrek esan nahi du lege-dekretuari lotuta ez dagoen betebeharrerako bat gastu publikoek eusten laguntzeko betebeharra dela. Lege-dekretuak «ezin izango ditu aldatu ez araubide orokorra, ez tributuen funtsezko elementuak, tributu-karga zehatzeko orduan eragiten dutenak, eta, horrenbestez, herritarrek beren aberastasunaren arabera gastu publikoek eusten laguntzeko duten betebeharrak orokorrari eragiten dio, bidezko zerga-sistema baten bidez»; horrenbestez, EKren 86.1 artikulua urratzen du, «edozein esku-hartze edo arau-berritasun, baldin eta, duen garrantzi kualitatibo edo kuantitatiboagatik, nabarmen aldatzen badu zergapekoak zerga-sistema osoan duen ahalmen ekonomikoaren arabera duen posizioa» (KAEak: 182/1997, 7. OJ; 100/2012, 9. OJ; 139/2016, 6. OJ; eta 35/2017, 5. OJ, denek erakusgarri). Adierazitakoarekin bat etorritik, kontuan hartu behar da, kasu bakoitzean, «zer tributu zehatzetan eragiten duen lege-dekretuak — haren izaera, egitura eta zerga-sistema osoaren barruan betetzen duen eginkizuna egiaztatuz, baita gaitasun ekonomikoaren printzipioak zein gradutan edo neurritan esku hartzen duen ere —, haren zer elementu — funtsezkoak ala ez — aldatzen dituen araudia sortzeko ezohiko modu horrek, eta, azken batean, zein den kasuan kasuko erregulazio zehatzaren izaera eta irismena» (KAEak: 182/1997, 7. OJ; 189/2005, 7. OJ; eta 83/2014, 5. OJ).

EAO — 310 zk. — 2023/12/28 — (BEZ, ZZBB) —

1171/2023 ERREGE DEKRETUA, ABENDUAREN 27KOAK, HONAKO ERREGELAMENDU HAUEK ALDATZEN DITUENA: BALIO ERANTSIAREN GAINEKO ZERGAREN ERREGELAMENDUA, ABENDUAREN 29KO 1624/1992 ERREGE DEKRETUAREN BIDEZ ONARTUA; ZERGA BEREZIEKIN ERREGELAMENDUA, UZTAILAREN 7KO 1165/1995 ERREGE DEKRETUAREN BIDEZ ONARTUA; ETA ZUZENEKO ZERGEN ARLOKO ADISKIDETASUNEZKO PROZEDUREN ERREGELAMENDUA, AZAROAREN 3KO 1794/2008 ERREGE DEKRETUAREN BIDEZ ONARTUA.

I

Errege-dekretu horrek hiru artikulua eta lau azken xedapen ditu, eta aldaketak egiten ditu abenduaren 29ko 1624/1992 Errege Dekretuak onartutako Balio Erantsiaren gaineko Zergaren Erregelamenduan, uztailaren 7ko 1165/1995 Errege Dekretuak onartutako Zerga Bereziaren Erregelamenduan eta azaroaren 3ko 1794/2008 Errege Dekretuak onartutako zuzeneko zergapetzearen arloko adiskidetasunezko prozeduren Erregelamenduan.

Errege-dekretu honek, lehenengo artikuluan, Balio Erantsiaren gaineko Zergari buruzko abenduaren 28ko 37/1992 Legea (aurrerantzean, BEZ), zenbait produktu eta zerbitzuen irisgarritasunari, kualifikazio handiko pertsonen migrazioari, zergei eta notario- eta erregistro-jarduketan

digitalizazioari buruzko Europar Batasunaren zuzentarauen transposizioari buruzko maiatzaren 8ko 11/2023 Legean (aurrerantzean, BEZ) eta kalte nuklearren edo material erradioaktiboen ondoriozko erantzukizun zibilar buruzko maiatzaren 27ko 12/2011 Legean (abenduarien 28ko 37/1992 Legea aldatzen duena) sartutako aldaketan erregelamendu bidezko garapena jasotzen du, Kontseiluaren 2020ko otsailaren 18ko 2020/284 (EB) Zuzentaraua, 2006/112 Zuzentaraua aldatzen duena, partzialki ordenamendu juridikora ekartzeko.

Zuzentarau hori 2024ko urtarrilaren 1etik aplikatu behar da, eta ordainketa-zerbitzuen hornitzaileei betebeharra ezartzen die esku hartzen duten mugaz haraindiko ordainketen erregistro behar bezain zehatzak izateko eta informazio hori zerga-administrazioari emateko, agindu-emailea estatu kide batean dagoenean eta onuraduna beste estatu kide batean edo beste herrialde edo lurralde batean dagoenean.

Proporzionaltasun-printzipioa betetzeko eta errege-dekretuak ordainketa-zerbitzuen hornitzaileetan kudeaketa-karga txikiak sortuko dituela ziurtatzeko, estatu kideetako zerga-administrazioek iruzur eta zerga-iheseke egoerei aurre egin ahal izateko beharrezkotzat eta nahikotzat jotzen den informazioa baino ez da eskatuko. Ildo horretan, onuradun berak hiruhileko natural batean jasotako ordainketen gutxieneko muga bat ezartzen da, mugaz gaindiko 25 ordainketatan finkatzen dena, eta horrek erregistroak mantentzeko eta, hala badagokio, Zerga Administrazioari hornitzeko betebeharra ezartzen du.

Ordainketa-zerbitzuen hornitzaileek hiru urte naturaleko epean gordeko dituzte erregistroak formatu elektronikoan, ordainketa-dataren urte naturalaren amaieratik zenbatzen hasita, eta Zerga Administrazioaren esku jarriko dira.

Ordainketa-zerbitzuen hornitzaileei dagozkien betebeharrak berri horiek abenduaren 28ko 37/1992 Legean txertatu dira, maiatzaren 8ko 11/2023 Legearen bidez (Europar Batasuneko zuzentarauen transposizioari buruzkoa). Hala ere, Kontseiluaren 2020ko otsailaren 18ko 2020/284 (EB) Zuzentarauaren transposizio osoak BEZaren Erregelamenduan zehaztu behar du ordainketa-zerbitzuen hornitzaileen erregistroen edukia, Balio Erantsiaren gaineko Zergaren sistema komunari buruzko Kontseiluaren 2006ko azaroaren 28ko 2006/112/EE Zuzentarauaren 243 quinques artikulua berriaz ezarritako baldintzetan. Bereziki, ordainketa-zerbitzuen hornitzailearen, onuradunaren eta agindu-emailearen eta onuradunaren banku-kontuen zenbakiak eta kodeak (62 ter artikulua berria). Alde horretatik, Kontseiluaren 2006ko azaroaren 28ko 2006/112/EE Zuzentarauaren 243 quinques artikuluan berriaz ezartzen ez diren arren, ordainketa-zerbitzuen hornitzailearen eta onuradunaren identifikazio osoa bermatzeko eta informazioaren tratamenduan akatsak garbitzeko, beharrezkoa izango da, halaber, ordainketa-zerbitzuen hornitzailearen izena edo sozietatearen izena eta onuradunaren izenaren betetzen duen eginkizuna adieraztea. Halaber, onuradunaren posta elektronikoko edo web orrietako helbideak, eskuragarri badaude;

Ondorio horietarako, Zerga Administrazioari Estatu Agentziak bermatuko du datuen eta emandako informazioaren tratamendua Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2016ko apirilaren 27ko 2016/679 (EB) Erregelamenduan jasotako datuak babesteko Europako ereduaren legeko oinarriari lotuta egingo dela. Erregelamendu hori pertsona fisikoaren babesari buruzkoa da, pertsona horien datu pertsonalen tratamenduari eta datu horien zirkulazio askeri dagokionez, eta honako hauek indargabetzen ditu: 95/46/EE Zuzentaraua (Datuak Babesteko Erregelamendu Orokorra), eta Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2016ko apirilaren 27ko 2016/680 (EB) Zuzentaraua, pertsona fisikoaren babesari buruzkoa, agintari eskudunek datu pertsonalak tratatzeari dagokionez, arau-hauste penalak prebenitzeko, ikertzeko, detektatzeko edo epaitzeko edo zigorrak betearazteko. BEZaren Erregelamenduan arautzen da, halaber, ordainketa-zerbitzuen hornitzaileek nahitaez eduki behar dituzten erregistroei buruzko aitortpena aurkeztea (81 bis artikulua berria).

Bestalde, abenduaren 23ko 31/2022 Legeak, 2023rako Estatuko Aurrekontu Orokorrei buruzkoak, hainbat aldaketa egin dizkio abenduaren 28ko 37/1992 Legeari, eta aldaketa horiek Balio Erantsiaren gaineko Zergaren Erregelamendua egokitzea eskatzen dute.

Ildo horretan, erregelamendu-eremuan garatzen dira abenduaren 28ko 37/1992 Legean egindako aldaketak, lege horren edukia Erkidegoko aduana-araudira harmonizatzeke eta egokitzeko. Zehazki, esportatzaile izaera duenak egindako ondasunen esportazioei aplikatu beharreko salbuespenei dagokionez, ondasunaren eskualdatzailea edo eskuratzailea ez den aduana-araudian xedatutakoaren arabera (9. artikulua), bai eta aldi baterako gordailu-egoeren legeko erregulazio berria (11. artikulua) eta aduana- eta zerga-araubideak ere (12. artikulua).

Bestalde, Estatuko Aurrekontu Orokorrei buruzko Lege horrek abenduaren 28ko 37/1992 Legean egindako aldaketek, subjektu pasiboak kreditu kobraziazin berreskuratzeari dagokionez, erregelamenduan aldaketa bat egitea eskatzen dute, beste estatu kide bateko jurisdikzio-organo batek aitortutako kaudimengabezia-prozesu baten ondorioz kreditu kobraziazin kasuan zerga-oinarria aldatzeari dagokionez (24. artikulua).

Azkenik, abenduaren 23ko 31/2022 Legeak subjektu pasiboaren inbertsio-araudia aplikatuz kanpo uzten ditu finkatuta ez dauden pertsonen edo erakundeek egindako higiezin-bitartekaritzako zerbitzuak; beraz, Erkidego barruko zerbitzu-eskurapenen kontzeptua mugatu behar da subjektu pasiboa hartzailea den kasuetara soilik (79. artikulua).

Aurrekoa gorabehera, Erkidegoan finkatuta ez dauden enpresaburuek eta profesionalak Espainian jasandako BEZa itzultzeko prozeduraren esparruan (zergaren Legearen 119 bis artikuluan arautua), ordezkaritza batek eskatzaile jakin baten kontura aurkezten duen lehen itzulketa-eskaerarekin batera ordezkaritza-ahalordea aurkeztu behar dela ezartzen da. Ez da beharrezkoa izango, ordea, agiri hori eskabidea aurkeztu aurretik aurkeztea.

Gainera, prozedura hori Europar Batasuneko beste estatu kide batzuetako enpresei BEZa itzultzeko aurreikusitakoarekin parekatzeko, itzultzeko eskaerarekin batera, eskatzailea Erkidegoan ezarrita balego nahitaezkoak liratekeen fakturak ere aurkeztu beharko lirateke (31 bis artikulua).

Azkenik, BEZaren Erregelamenduko artikulua jakin batzuk eguneratu dira, zeinen idazketa zaharkituta geratu zen edo indarrean ez zegoen araudia aipatzen zuen. Alde horretatik, kendu egiten da dirulaguntzak kenkari-hainbanaketaren izendatzailean sartzeari buruzko aipamena (28. artikulua), bai eta 2018tik indargabetutako matrikula turistikoaren araudiari buruzko aipamena ere (laugarren xedapen gehigarria); eguneratu egiten da garraio-bideei buruzko erkidegoko araudi aplikagarria, garraioaren sektoreko subjektu pasiboek zergaren erregimen erraztuan jasandako BEZa itzultzeari dagokionez (30 bis artikulua); eta egokitu egiten da erregelamenduen idazketa BEZaren Erregelamenduen 79. artikuluan eta abenduaren 28ko 37/1992 Legearen 119 bis artikuluan indarrean dagoen idazketara (80. eta 82. artikulua, hurrenez hurren).

Errege dekretu honen bigarren artikulua Zerga Berezien Erregelamendua aldatzen du, Espainiako araudia Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2014ko apirilaren 3ko 2014/40/EB Zuzentarautik eratorritako eskakizunetara egokitzeko. Zuzentarau hori estatu kideek tabakoaren produktuen eta erlazonatutako produktuen fabrikazioaren, aurkezpenaren eta salmentaren arloan dituzten lege-, erregelamendu- eta administrazio-xedapenak hurbiltzeari buruzkoa da, eta 2001/37/EE Zuzentaraua indargabetzen du. Zuzentarau horrek aurreikusten du tabako-produktuen ontziratze-unitateak modu bakar eta seguruan identifikatzea eta haien mugimenduak erregistratzea, produktu horien trazabilitatea errazteko eta Batasunean segurtasuna indartzeko.

Horretarako, estatu kideek bermatu behar dute tabako-produktuak ontziratzeke unitate guztiek identifikatzaile bakarra dutela markatuta. Identifikatzaile bakarrak gain, merkaturatzen diren ontzi guztietan segurtasun-marka ikusgarri, ezabaezin eta mugiezin bat sartzeko eskatu behar dute estatu kideek.

Araudi hori indarrean jartzeko lehen unean, 2019ko maiatzaren 20an, gainerako tabako-produktuak bakarrik egongo dira trazabilitate-sistemaren eta segurtasun-neurri berrien mende, 2024ko maiatzaren 20tik aurrera.

Batzordearen 2017ko abenduaren 15eko 2018/576 (EB) Betearazpen Erabakiak, tabako-produktuei aplikatzen zaizkien segurtasun-neurrien arau teknikoari buruzkoak (fn), aukera ematen die Europar Batasuneko estatu kideei Tabako Lanen gaineko Zergaren araudiak eska ditzakeen marka fiskaletako segurtasun-neurriak osorik edo partzialki sartzeko.

Ildo horretan, Tabako-produktuen trazabilitateari eta segurtasun-neurriari buruzko arau teknikoak onartzen dituen abenduaren 12ko HAC/1365/2018 Aginduaren 13. artikulua, Tabakoaren produktuen eta horiek in lotutako produktuen fabrikazioari, aurkezpenari eta merkaturatzeari buruzko zenbait alderdi arautzen dituen ekainaren 9ko 579/2017 Errege Dekretuaren 21. eta 22. artikulua garatuz, ezartzen du Espainian segurtasun-neurri gisa eskatzen diren autentifikazio-elementu guztiak tabako-produktuen marka fiskaletan sartu behar direla.

Horren ondorioz, errege-dekretu honen bidez, Zerga Berezien Erregelamenduaren 26. artikulua aldatzen da, tabako-lan guztiak etenaldi-araubidetik kanpo zirkulatzeko zigiluak erabiltzeko betebeharra hedatzeko, eta, aldaketa horren ondorioz, arauaren gainerako artikuluetan dagozkion doikuntza teknikoak egiten dira.

Zehazki, 26. artikulua horren bidez ezartzen denez, etete-araubidetik kanpo zirkulatzeko duten tabako-laboreak, baldin eta xedea barne-lurraldearen barruan badute, zirkulazio-zigilua duten ontzietan bildu behar dira, betiere ikusteko moduan, identifikatu ahal izateko moduan eta enpaita inguratzen duen estalki garden edo zeharrargiaren azpitik jartzeko moduan. Era berean, arau horretan honako hauek ere arautzen dira: marka fiskal horiek eskatzeko prozedura, zeman beharrek bermeak, atxikitzeko baldintzak inportazio-kasuetan edo Europar Batasunetik kanpoko lurralde-eremutik datozen jasotze-kasuetan.

Errege-dekretu honen hirugarren artikulua aldatu egiten du zuzeneko zergapetzearen arloko adiskidetasunezko prozeduren erregelamendua, eta betebeharrak jasotzen du: agintaritza eskudunek adiskidetasunezko prozedura amaitzeko arrazoiak jakinarazi behar dizkiete estatu kide ukituetako gainerako agintaritza eskudunei, eta, horrela, Europar Batasuneko auzi fiskalak ebazteko mekanismoei buruzko Kontseiluaren 2017ko urriaren 10eko 2017/1852 (EB) Zuzentarauaren transposizio egokia osatu.

Errege-dekretu hori lau azken xedapenekin osatzen da.

Azken xedapenetan lehenak errege-dekretu hau onartzeko eskumen-titulua aipatzen du, hau da, Konstituzioaren 149.1.14 artikulua, zeinak Estatuari esleitzen baitio ogasun orokorraren arloko eskumena.

Azken xedapenetako bigarrenak adierazten du errege-dekretu honen bidez osatu egiten dela Kontseiluaren 2017ko urriaren 10eko 2017/1852 (EB) Zuzentaraua, Europar Batasunean auzi fiskalak ebazteko mekanismoei buruzkoa, Espainiako Zuzenbidean txertatzea, bai eta Kontseiluaren 2020ko otsailaren 18ko 2020/284 (EB) Zuzentaraua ere, 2006/112/EE Zuzentaraua aldatzen duena ordainketa-zerbitzuen hornitzaileentzako baldintza jakin batzuk sartzeari dagokionez.

Azken xedapenetako hirugarrenak Ogasuneko eta Funtzio Publikoko Ministerioaren titularrak errege-dekretu hau garatzeko eta betearazteko beharrezkoak diren neurriak hartzeko duen arau-gaikuntza jasotzen du.

Azkenik, azken xedapenetatik laugarrenak hura indarrean sartzea arautzen du, 2024ko urtarrilaren 1ean finkatzen dena, data horretan osatu behar baita Kontseiluaren 2020ko otsailaren 18ko 2020/284 (EB) Zuzentarauaren edukiaren transposizioa, bigarren artikulua 2024ko maiatzaren 20an, eta lehen artikuluko zazpigarren paragrafoa 2024ko uztailaren 1ean.

II

Administrazio Publikoaren Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legean xedatutakoaren arabera, errege-dekretu hau bat dator premiaren, eraginkortasunaren, proportzionaltasunaren, segurtasun juridikoaren, gardentasunaren eta efizientziaren printzipioekin.

Horrela, bada, beharrian- eta eraginkortasun-printzipioak betetzen dira; izan ere, beharrezkoa da errege-dekretu hau onartzea, abenduaren 28ko 37/1992 Legean sartu berri diren aldaketen erregelamendu-garapena osatzeko. Bestalde, ordenamenduko zenbait arautan egiten diren aldaketak legean jasotako xedapenen erregelamendu-garapenari buruzkoak direnez, erregelamendu-maila bereko arau baten bidez txertatu behar dira legean.

Proportzionaltasun-printzipioa ere betetzen da, hertsiki eskatutako helburuei erantzuteko modua eskusiboki bete delako. Berezi, ahaleginak egin dira ordainketa-zerbitzuen hornitzaileei eta tabako-laboreen operadoreei ahalik eta karga txikiak eragiteko, Erkidegoko araudian aurreikusitako mugen barruan.

Segurtasun juridikoaren printzipioari dagokionez, bermatu da testua koherentea dela estatuko gainerako ordenamendu juridikoarekin, bai eta Europar Batasunekoarekin ere. Izan ere, testu honek Europar Batasuneko arau jakin batzuk Espainiako zuzenbidera ekartzeko araudia erregelamendu bidez garatzeko beharri erantzuten dio, bai eta erregelamendu-dukia BEZaren Legean sartu berri diren aldaketara egokitzeko beharri ere. Ondorio horietarako, Kontseiluaren 2020ko otsailaren 18ko 2020/284 (EB) Zuzentarauaren edukia 2024ko urtarrilaren 1etik aurrera aplikatuko da.

Gardentasun-printzipioa bermatzeko, araua eta arau-eraginaren azterketari buruzko memoria argitaratu dira Ogasuneko eta Funtzio Publikoko Ministerioaren web-atarian, herritar guztiek testu horren berri izan dezaten entzunaldiaren eta informazio publikoaren izapidean. Ondorioz, arauaren sarbide erraz, unibertsal eta eguneratua ahalbidetu da, araugintza-ekimenaren helburuak argi eta garbi definituz, eta arauaren hartzaileek izapideetan parte-hartze aktiboa izan dutela bermatuz.

Azkenik, efizientzia-printzipioari dagokionez, ahaleginak egin dira arauak herritarrentzako administrazio-karga txikiak sor ditzan, baita zeharkako kostu txikiak ere, baliabide publikoen zentzuzko erabilera sustatuz. Ildo horretan, zergapekoek eskatzen dituzten informazio- eta dokumentazio-eskakizunak behar-beharrezkoak dira Zerga Administrazioak zergak aplikatzen dituela bermatzeko. Bestalde, tabako-labore guztiak eteteke araubidetik kanpo zirkulatzeko zerga-zigiluak eskatzea beharrezkoa da Erkidegoko araudiak eskatzen dituen trazabilitate- eta segurtasun-neurriak sartzeko.

Errege Dekretu honetako arauak, adierazi den bezala, Espainiako Konstituzioaren 149.1.14 artikuluan xedatutakoaren babesean eman dira, eta honako xedapen hauetan dute gaikuntza: maiatzaren 8ko 11/2023 Legearen azken xedapenetako hamazazpigarrena, zenbait produktu eta zerbitzuren irisgarritasunari, kualifikazio handiko pertsonen migrazioari, zergei eta notario-jarduketaren digitalizazioari buruzko Europar Batasunaren zuzentarauen transposizioari buruzkoa; maiatzaren 27ko 12/2011 Legea, kalte nuklearren edo material erradioaktiboen ondoriozko erantzukizun zibilar buruzkoa; abenduaren 28ko 37/1992 Legearen, Balio Erantsiaren gaineko Zergari buruzkoaren, azken xedapenetako bigarrena; abenduaren 28ko 38/1992 Legearen, zerga bereziei buruzkoaren, 18.7 artikuluko c) idatz-zatia; eta lehen xedapen gehigarria eta lehen xedapen gehigarria.

Gardentasun-printzipioa bermatzeko, araua eta arau-eraginaren azterketari buruzko memoria argitaratu dira Ogasuneko eta Funtzio Publikoko Ministerioaren web-atarian, herritar guztiek testu horren berri izan dezaten entzunaldiaren eta informazio publikoaren izapidean. Ondorioz, arauaren sarbide erraz, unibertsal eta eguneratua ahalbidetu da, araugintza-ekimenaren helburuak argi eta garbi definituz, eta arauaren hartzaileek izapideetan parte-hartze aktiboa izan dutela bermatuz.

Azkenik, efizientzia-printzipioari dagokionez, ahaleginak egin dira arauak herritarrentzako administrazio-karga txikiak sor ditzan, baita zeharkako kostu txikiak ere, baliabide publikoen zentzuzko erabilera sustatuz. Ildo horretan, zergapekoek eskatzen dituzten informazio- eta dokumentazio-eskakizunak behar-beharrezkoak dira Zerga Administrazioak zergak aplikatzen dituela bermatzeko. Bestalde, tabako-labore guztiak eteteke araubidetik kanpo zirkulatzeko zerga-zigiluak eskatzea beharrezkoa da Erkidegoko araudiak eskatzen dituen trazabilitate- eta segurtasun-neurriak sartzeko.

Testuinguru horretan, iruzurrezko enpresak agertu dira, merkataritza elektronikoak ematen dizkien aukerak aprobeztatzen dituztenak, BEZean dituzten betebeharrak saihestuz merkataritza-abantaila desleialak lortzeko. Izan ere, BEZaren xede-tributazioaren printzipioa aplikatu behar denean eta hartzailea kontabilitateko betebeharren mende ez dagoen azken kontsumitzailea denean, kontsumoko estatu kideek tresna egoikiak izan behar dituzte ordainketa horiek detektatu ahal izateko; izan ere, onuraduna aitortu gabeko jarduera ekonomiko bat egiten ari den zantzia izan daitezke.

Horregatik, Balio Erantsiaren gaineko Zergari buruzko abenduaren 28ko 37/1992 Legearen 166. quater artikulua, zenbait produktu eta zerbitzuren irisgarritasunari, kualifikazio handiko pertsonen migrazioari, zergei eta notariotza- eta erregistro-jarduketan digitalizazioari buruzko Europar Batasunaren zuzentarauen transposizioari buruzko maiatzaren 8ko 11/2023 Legearen 33. artikulua gehitutakoak, eta kalte nuklearrengatiko edo material erradioaktiboengatiko erantzukizun zibilari buruzko maiatzaren 27ko 12/2011 Legea aldatzen duenak, Espainiako erresuma jatorri edo harrerako estatu kidea duten ordainketa-zerbitzuen hornitzaileak behartzen ditu egindako mugaz gaindiko ordainketen erregistro behar bezain zehatzak mantentzera eta Zerga Administrazioa bidaltzera.

Aipatutako erregistroen edukia abenduaren 29ko 1624/1992 Errege Dekretuak onartutako eta abenduaren 27ko 1171/2023 Errege Dekretuak sartutako Balio Erantsiaren gaineko Zergaren Erregelamenduaren 62.ter artikuluan arautzen da. Errege Dekretu horren bidez, abenduaren 29ko 1624/1992 Errege Dekretuak onartutako Balio Erantsiaren gaineko Zergaren Erregelamendua, uztailaren 7ko 1165/1995 Errege Dekretuak onartutako Zerga Berezien Erregelamendua eta azaroaren 3ko 1794/2008 Errege Dekretuak onartutako zuzeneko ezarpenaren arloko adiskidetasunezko prozeduren Erregelamendua aldatzen dira.

Bestalde, abenduaren 27ko 1171/2023 Errege Dekretuak sartutako Balio Erantsiaren gaineko Zergaren Erregelamenduaren 81 bis artikulua Espainiako Erresumaren jatorrizko edo harrerako estatu kidea duten ordainketa-zerbitzuen hornitzaileak behartzen ditu Balio Erantsiaren gaineko Zergari buruzko abenduaren 28ko 37/1992 Legearen 166. quater artikuluan aurreikusitakoaren arabera nahitaez bete behar dituzten erregistroei buruzko aitortpena aurkeztera.

Adierazpen hori egin ahal izateko, agindu honen bidez onartu egiten da «Mugaz gaindiko ordainketei buruzko informazio-adierazpena» 379 eredia.

Agindu horrek 6 artikulua, bi azken xedapen eta eranskin bat ditu.

Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legean xedatutakoaren arabera, agindu hau egiteko, honako printzipio hauek hartu dira kontuan: premia, eraginkortasuna, proportzionaltasuna, segurtasun juridikoa, gardentasuna eta efizientzia.

Agindu honek beharrian eta eraginkortasun juridikoaren printzipioak betetzen ditu; izan ere, abenduaren 29ko 1624/1992 Errege Dekretuak onartutako Balio Erantsiaren gaineko Zergaren Erregelamenduaren 81 bis artikuluan ezarritako betebeharra betetzeko modua gauzatzen duen aitortpen-eredua onartzea du helburu.

Proportzionaltasun-printzipioa ere betetzen da, hura onartzea justifikatzen duten helburuak lortzeko beharrezko erregulazioa jasotzen baitu.

Segurtasun juridikoaren printzipioari dagokionez, bermatu egin da testua koherentea dela gainerako ordenamendu juridiko nazional eta komunitarioarekin, eta arau-esparru egonkorra sortu da.

Gardentasun-printzipioa, Estatuko Aldizkari Ofizialean ofizialki argitaratzeari kalterik egin gabe, agindu-proiektua eta haren memoria Ogasuneko eta Funtzio Publikoko Ministerioaren web-atarian argitaratzu bermatu da, herritar guztiek testu horren berri izan dezaten entzunaldiaren eta jendaurreko informazioaren izapidean.

Azkenik, efizientzia-printzipioari dagokionez, ahaleginak egin dira arauak herritarrentzako administrazio-karga txikiak sor ditzan, baita zeharkako kostu txikiak ere, baliabide publikoen zentzuzko erabilera sustatuz eta aurrekontu-egonkortasunaren eta finantza-iraunkortasunaren printzipioak erabat errespetatuz.

Uztailaren 27ko 1065/2007 Errege Dekretuak onartutako tributuen kudeaketa eta ikuskapenerako eta tributua aplikatzeko prozeduren arau erkideak garatzeko jarduketan eta prozeduren Erregelamendu Orokorren 117. artikulua gaitasuna ematen dio Ogasun ministroari, Estatuaren eremuan, aitortpenaren, autolikidazioaren eta datuen komunikazioaren ereduak onartzeko, eta horiek aurkezteko modua, tokia eta epeak ezartzeko.

Balio Erantsiaren gaineko Zergari buruzko abenduaren 28ko 37/1992 Legearen azken xedapenetatik bigarrenak gaitasuna ematen dio Ogasun Ministerioko titularrari lege horretan ezarritakoa garatzeko eta aplikatzeko beharrezkoak diren xedapen guztiak eman ditzan.

Abenduaren 29ko 1624/1992 Errege Dekretuak onartutako Balio Erantsiaren gaineko Zergaren Erregelamenduaren 81 bis artikulua 3. paragrafoak gaitasuna ematen dio Ogasuneko eta Funtzio Publikoko Ministerioko titularrari ordainketa-zerbitzuen hornitzaileek dituzten erregistroei buruzko aitortpena aurkezteko eredia eta modua onartzeko.